BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
M8
36 G
22
ROMA

XIII. m. 14.
f. 2.

Libellus ſpiritualis do-
ctrine ac multipliciū
viſionum ⁊ conſola-
tionum diuinaruꝫ
Angele de Ful-
gineo.

VITTORIO EMANUELE
BIBLIOTECA

C.F.

¶L. Paulus Rhoſellus ſacerdos R. D. Angelicæ Abba/ tiſſæ Diuæ Luciæ Venetiarum. S. D.

PAulus ille vas electionis ab ipſo ſummo rerũ oĩum opifice electus in epiſtola ad Romanos ſcriptũ reliquit deuotiſſima in Chriſto Angelica. Διὰ γὰρ νόμου ἐπίγνωσις ἁμαρτίας. Νυνὶ δὲ χωρὶς νόμου δικαιοσύνη θεοῦ πεφανέρω- ται, μαρτυρουμένη ὑπὸ τοῦ νόμου, καὶ τῶν προφητῶν, δικαιοσύνη δὲ θεοῦ, διὰ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς πάντας, καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς πιστεύοντας, οὐ γάρ ἐστι διαστολή· πάντες γὰρ ἥμαρτον, καὶ ὑστεροῦνται τῆς δό ξης τοῦ θεοῦ, δικαιούμενοι δωρεὰν τῇ αὐτοῦ χάριτι διὰ τῆς ἀπολυτρώσεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

Ex q̃bus quidem verbis chriſtianos hoĩes admonet Apoſtolus: vt nullam capiãt admirationem: ſi ipſa diuina gratia: que eſt illuminatio illuminãs eos: q ſe participãt: ſpargit quandoq̧ radios ſui luminis: & illuminat mul tos: lucẽtq̧ illuminati multi: neq̧ tamẽ videtur niſi lumẽ vnũ: ſiũtq̧ vnũ lumẽ in lumine vno hoc eſt in ſpiritu illo paracleto: qui ſepe idiotas ho/ mines: ea eloq facit: que vix excellẽtiſſimoꝝ philoſophorum ingenia ca/ pere poſſunt. Nõ enim ſpiritu iſto Diuinius quicq̃ aut ĩueniri aut cogita ri põt: ſit enĩ ſepe: vt eum de eius mirabili artificio conſydero: in ipſa mea cõſyderatione deficio (vt de ſe quoq̧ magnus ille Gregorius dicere ſole/ bat) Implet namq̧ citharedum pueꝝ: & pſalmiſtã facit: implet paſtorẽ ar mẽtariũ: ꝓphetã facit: iplet abſtinẽtẽ pueꝝ: & iudicẽ ſenũ facit: iplet pi ſcatorẽ: & ꝑdicatorẽ facit: iplet pſecutorẽ: & doctorẽ gẽtiũ facit: iplet pu blicanũ: & euãgeliſtã facit: o qualis & quantus eſt iſte artifex ſpũs: nulla addiſcẽdũ mora agitur: & in oẽ qđ voluerit mox vt tetigerit mẽtẽ docet: ſolũq̧ tetigiſſe docuiſſe eſt: qđ q̃ veꝝ ſit tibi & oĩbus ſyncerã xp̃i pietatẽ colẽtibus: facile vĩ ex libello hoc: quẽ ad te mittimus: patere poterit: ĩ hoc enĩ ſpũs illius paracleti virtutẽ cognoſces: q etiã in femineo ſexu nr̃a hac tẽpeſtate: nõ dedignatus eſt ſe mirabilem ꝓſtare: tu igitur librum hunc ac cipe: in quo ſanctiſſime femine: tuiq̧ ordinis obſeruãtiſſime Angele ful/ ginee vite totius ĩſtitutionẽ cognoſces: cui cũ te parẽ eſſe moribus: ꝓbita te: necnõ vite cãdore: ac ſanctimonia pſpicerẽ: eũ tibi potius: q̃ cuiuis aliĩ dedicãdum eẽ ſtatui: femineũ enĩ opus ſanctiſſimũ. Matrone ſacratiſſime maxĩe cõuenire qs ambigat? tu igitur ea frõte opuſculũ hoc accipe: qua ego tibi illud do: dedicoq̧. Vale: et deũ ipm oĩpotẽtẽ rogart me incolumẽ corpore & animo: & ſpiritu cõſeruet: & ſit deus nobiſcum.

8. 36. G. 22

Vita B. Angelæ De Fulgineo.

Procuratoris Generalis
[illegible]

NCIPIT PRIMA PARS DE CONVERSIONE EIVS CONTINENS DECEM ET OCTO PASSVS.

EGO inquit Angela de Fulgineo ꝓficiſcendo
uviam penitẽtie decem & octo paſſus ꝑgraui
ñales anteq̃ cognoſcerẽ imꝑfectionẽ vite mee.

PRIMVS PASSVS.

PRIMO enim incepi conſiderare peccata mea & adepta ſum cognitionẽ peccatoꝝ meoꝝ: ex qua cognitione aĩa mea ualde timuit: ne dãnaret̃ in iferno: & ex hoc plãxi amare. Secũdus paſſus.

SEcundo incepi erubeſcere de peccatis meis: & erat tanta erubeſcentia ꝙ pre uerecundia nõ poteram plene cõfiteri peccata mea: vnde & multotiẽs incõfeſſa cõmunicaui: & cum peccatis corpus dñi recepi: unde die ac nocte reꝑhẽdebar a cõſcientia mea: ꝓpter qđ rogaui beatum Frãciſcum vt cõcederet mihi inuenire ꝯfeſſorem ydoneum qui bene cognoſceret peccata mea: & cui bene poſſem ꝯfiteri: Ipſa igit̃ nocte apparuit mihi ſenex & dixit mihi. Soror ſi citius me rogaſſes: citius feciſſem qđ rogaſti: qđ tamen petiſti factum eſt: Mane igit̃ dum irẽ ad ſanctum Frãciſcum: inueni vnũ fratrem ꝑdicantem in ſancto Felitiano qui erat capellanus epĩ & habebat eius poteſtatẽ:

& ſtatim facto ſermone deliberaui ei ꝯfiteri: ꝯfeſ
ſa igiẗ plenarie ſum de peccatis meis & abſoluta
in hac aūt ꝯfeſſione nō ſenſi amoré:ſed amaritu/
dinem,uerecūdiam,& doloré. Tertius paſſus.

TErtio pſeuerabam ꝯſequenter in ſatiſfactione
& penitētia mihi ipoſita:& adhuc plena d
lore eram ſine ꝯſolatione alia. Quartus paſſu

QVarto incepi ꝯſiderare & recognoſcere di
nam miſericordiā que mihi cōceſſit gra
ꝑdictam:& me extraxerat de inferno:& hinc inc
pi illuminari,& tūc plus plāgebam & dolebam ꝗ̄
prius:& affectabam facere penitētiam acriorem
ꝗ̄ hic non dico. Quintus paſſus.

QVinto cum ſic eſſem illuminata,& nihil in
me viderem niſi defectus:ꝯdēnabam me ip
ſam:ſciens & cognoſcens certiſſime ꝙ digna erā
inferno:& hic adhuc recipiebā amarꝫ plāctum:&
intelligatis ꝙ in iſtis paſſibus ꝑdictis erat mora tē
poris iter vnum & alterꝫ:ſemper tñ plāgebam &
dolebam cum triſtitia: & nihil plus dabaẗ mihi:
ꝗ̄uis aliqualis ꝯſolatio mihi eſſet ꝙ poterā plange
re:ſed erat vna ꝯſolatio amara. Sextus paſſus.

SExto ꝯſequenter mihi ſic ꝯtinuanti data eſt
q̄dam illuminatio gratie:qua ꝓfunde mihi
ꝯferebaẗ cognitio oīum peccatorꝫ meorꝫ:& vi/
debam eo ꝙ offenderam creatoré meum:offen
diſſe ēt creaturas pro me factas:& ꝓfunde reduce
bātur in meam memoriam oīa peccata mea: &
in ꝯfeſſione quā faciebam deo meo ꝓfundiſſime

ipſa pōderabam. Et inuocabam oēs ſanctos & bea/
tam uirginem: vt intercederēt pro me & rogarēt
miſericordem dn̄m, qui tāta mihi bona ꝯtulerat
vt miſereref mei: vt qa cognoſcebā me eſſe mor
tuam in peccatis: me faceret uiuam per ſuam gra
tiam: me viuificādo &c. Et rogabā oēs creaturas
quas oēs me videbam offendiſſe qa creatorē eo/
rum offenderam: vt nō accuſarēt me coram deo
& videbaf mihi ꝙ oēs creaturē habebāt de me pie
tatē & oēs ſancti ſimilr: Et tūc dabaf mihi cū ma/
gno igne amoris orare deū pluſq̄ ſolito. 7. paſſus

SEptimo dabaf mihi ſpecialis gr̄a reſpiciendi in crucē: in qua oculis cordis & corporis ꝯſi derabā ieſum xp̄m mortuum pro nobis. Sed hec viſio & ꝯſideratio erat adhuc īſipida: q̄uis hērem ibi magnum dolorem. Octauus paſſus.

OCtauo in aſpectu crucis data eſt mihi maior cognitio qūo xp̄s mortuus fuerat pro pec/ catis nr̄is: & tūc recognoui oīa peccata mea cum dolore maximo & ſentiebam ꝙ ego crucifixerā eum: ſed nō agnoſcebam adhuc ꝙ paſſio xp̄i eēt tātum bn̄ficium, aut qūo me reduxerat de pecca tis: & ꝯuerterat me ad penitētiam: & ꝓ me mor/ tuus fuerat nō ſic ꝓuide itellexi ſicut poſtea. Sed in iſta cognitione crucis dabaf mihi tantus ignis amoris & cōpunctionis, ꝙ ſtando iuxta crucē ex/ poliaui me oībus in ꝓpoſito & totā me obtuli ei: & q̄uis cum timore: tn̄ tunc ꝓmiſi ei ſeruare ppe/ tuam caſtitatē & nō offendere eū cū aliquo mē/

broꝝ meoꝝ: accuſando de p̄teritis oīa membra mea ſingillatim. Et rogabā eum ꝙ ipſe me face/ret iſtud p̄dictum obſeruare: caſtitatem. ſ. & oium ſenſuum meoꝝ cuſtodiam: qa ex bona parte ti/mebā ꝓmittere p̄dicta: & ex alia pte ignis p̄dictus me cogebat & nō poterā aliud facere. 9. paſſus

POſtea dabaᷓ mihi deſiderium querendi que eſſet via crucis: vt poſſem ſtare ad pedes eius & inuenire refugiū: ad quam refugiūt oēs pecca/tores. Et fui illuminata & inſtructa: & demōſtrata eſt mihi via crucis iſto modo. Inſpiratū eſt enim mihi ꝙ ſi ego volebā ire ad crucem: ꝙ ego expo liarem me: vt eſſem magis leuis & libera & ſic irē ad crucem. ſ. ꝙ parcerem oībus qui me offendiſ/ſent: & ꝙ expoliarē me de oībus terrenis: & de oī/bus hoībus & feminis & de oībus amicis & paren tibus & aliis oībus & de poſſeſſione mea & de me ipſa: & cor meū darem xp̄o: qui tāta bona p̄dicta mihi fecit & irem per viā ſpinoſam, viā. ſ. tribula tionis. Et tūc incepi dimittere pānos meliores & veſtes: & de cibariis delicatioribus & de pānis ca/pitis ſimiliter. Sed erat mihi adhuc ſatis verecun/dum & penoſum qa nō ſentiebam adhuc multū de amore dei & erā cum viro meo. Vñ & amaꝝ erat mihi qñ mihi dicebaᷓ aliq̄ iniuria vel qñ fie/bat mihi: tñ ſuſtinebam patiēter ſicut poterā. Fa/ctum eſt aūt volēte deo ꝙ illo tēpore mortua eſt mr̄ mea que erat mihi magnum īpedimētum in via dei: & ſimiliter mortuus eſt vir meus & oēs fi

lii mei in breui tpe:& quia incepam viam p̃dictã & rogaueram deum ꝙ me de eis expediret: magnam ꝯſolationem recepi de morte eoꝝ:q̃uis eis aliquatenus ꝯdolerem: cogitabam tñ ꝙ deiceps poſtq̃ deus fecerat mihi grãm p̃dictã ꝙ cor meũ ſemper eſſet in corde dei & in volũtate eius:& volũtas dei & cor eius ĩ corde meo. Decim⁹ paſſus.

DEcimo cum q̃rerem a deo qd poſſem facere per qđ ei plus placerem: ipſe pro ſui pietate apparuit mihi pluries dormiẽti & vigilãti crucifixus in cruce & dicebat mihi ꝙ ego reſpicerem in plagas ſuas:& mirabili modo oſtẽdebat mihi qũo oĩa ſuſtinuerat ꝓ me & hoc accidit pluries. Et qñ oſtẽdebat mihi oĩa ſingulariter & ſingillatim que ſuſtinuerat pro me dicebat mihi. Quid ergo potes facere pro me qđ ſufficiat. Similiter apparuit mihi vigilãti multotiẽs magis tñ placabiliter, q̃ dormiẽti: q̃uis ſemp appareret mihi multum penatus & doloroſus:& oſtẽdebat mihi penas capitis & ſupcilioꝝ & barbe capillos ſibi auulſos:& enumerabat oẽs flagellationes aſſignando eaſdem in locis ſuis ſicut ſuſtinuerat dicebatq; mihi: hec oĩa ꝓ te ſuſtinui. Et tũc reducebanť in memoria mirabiliter oĩa peccata mea. Et oſtẽdebať mihi ꝙ ꝓpter ipſa peccata mea ego iteꝝ plagaueram xp̃m ieſum:& ꝙ dolorẽ maximum debebã hẽre:& tũc hẽbam maiorẽ dolorem de peccatis meis, q̃ vnq̃ habuerim. Similiter mihi oſtendens paſſionem dicebat: qd potes facere pro me quod

ſufficiat: & tũc plorabã multum & lachrymabar ita ardẽter ꝙ lachryme adurebãt carnem meam: Vñ oportebat me ponere aquam frigidam ad re frigerandum. Vndecimus paſſus.

Undecimo ꝓpter peccata moui me ad faciẽ/dã penitẽtiam magis aſpere: quam nõ oportet hic dicere: & imaginabar & conabar ipſam facere: & cum nõ uideret mihi ꝙ poſſem cum re/bus ſeculi facere ſufficiẽter penitẽtiam: deliberaui oĩno oĩa relinquere vt poſſem facere penitẽtiam & venire ad crucem ſicut mihi a deo fuerat inſpiratum: p̃dicta vero deliberatio fuit mihi a deo donata per grãm mirabiliter iſto mõ. Cum eñi ego deſiderarem vehemẽter fieri paup: & cogitarem frequẽter cum multo zelo: ne forte morerer pri/uſq̃ paup fierem: & ecõtrario ĩpugnarer a multis tẽtationibus. ſ. ꝙ eram iuuenis vñ mẽdicare mihi poterat eſſe magnum piculum & verecũdia: ite/rum ſuggerebat mihi cogitatio ꝙ ſi hec facerẽ: oportebat me mori fame & frigore & nuditate: & hoc etiam cũ ab oĩbus mihi ſuaderet. Tãdem miſerãte deo venit q̃dam magna illuminatio in corde meo cũ qua illuminatione venit mihi quedam ĩfirmitas quam tũc nõ credidi nec credo p/dere in eternũ: & diſpoſui & deliberaui ꝙ ſi oporteret me mori fame & nuditate vel verecũdia: ex quo deo placebat vel placere deo poterat: nullo modo ꝓpter p̃dicta: iſta dimitterem etiam ſi certa eſſem ꝙ oĩa iſta p̃dicta mala mihi acciderent:

qa etiam ſi oīa p̄dicta mala mihi acciderēt liben/
ter moriebar pro deo:& tunc vere deliberaui qđ
dictum eſt. Duodecimus paſſus.

DVodecimo cōſequenter rogaui beatā ma/
trem xp̄i & ſanctum Ioānem euāgeliſtā per
dolorem quē ipſi ſuſtinuerūt:ꝙ ipi acqrerent mi
hi certum ſignum quo poſſem ſemper habere in
memoria paſſionē xp̄i. Tertiuſdecimus paſſus.

TErtiodecimo mihi pſeuerāti in iſta predicta
orōne & deſiderio:accidit ſomnum in quo
oſtēſum fuit mihi cor xp̄i:& dictum eſt mihi : in
iſto corde nō eſt mēdacium:ſed oīa ſunt ibi ve/
ra:& hoc videbať mihi ꝙ acciderit qa ego fecerā
q̄ſi truffas de quodā p̄dicatore. q̄rtuſdecimꝰ paſ.

QVartodecimo cōſequenter quadā vice dū
ſtarem in orōne:xp̄s oſtēdit ſe mihi vigilā/
ti magis clare & dedit mihi maiorem cognitio/
nem de ſe:& tūc liberauit me & dixit mihi cū me
vocaret:ꝙ ego ponerem os meū in plagam late
ris ſui:& videbať mihi ꝙ ego ponerē & biberem
ſanguinē eius fluētem recēter ex latere ſuo:& da/
bať mihi intelligere ꝙ in ipſo mūdaret me:& hic
icepi hēre ꝯſolationem magnā:q̄uis ex ꝯſiderati/
one paſſionis hērem triſtitiā.Et rogaui dn̄m ꝙ fa
ceret me totū ſanguinem meū ſpargere & effun/
dere pp amorē ſuum ſicut ipſe fecerat ꝑ me:& de
ſiderabā pp ſuū amorem ꝙ oīa mēbra mea affli
ctionem & mortē paterenť viliorē & acerbiorē
paſſione ſua:& cogitabā & deſiderabā inuenire q

me iterficeret:dũmodo hec paterer ꝑpter fidem
ſuã vel ꝑpter amorem ſuũ:& itelligebam ꝙ non
erã digna mori ſicut fuerũt mortui ſancti Marty
res:ſed deſiderabã ꝙ faceret me mori vilius:& lõ
giori & acerbiori morte:& nõ poteram cogita/
re ita vilem morté ſicut ego deſiderabã:& ꝙ oĩo
eſſet diſſimilis morti ſanctoꝝ:& enim reputabã
me oĩno indignam morte ipſoꝝ. 15.paſſus.

QVintodecimo ꝯſequenter figebam in mr̃e
virgine dei & in ſctõ Ioãne i memoria eos
tenẽdo & cogitãdo & rogãdo eos ꝑpter doloré
quem in paſſione dñi ſuſtinuerũt:vt acqrerẽt mi
hi gr̃am:vt ſemp ſentirem doloré paſſionis Xp̃i
vel ſaltem doloré eoꝝ:& ipſi acqſiuerũt & ipetra
uerũt hãc gr̃am & tãtum dedit mihi ſemel ſanct'
Ioãnes ꝙ fuit ille dolor de maioribus q̃ vnq̃ ſen/
ſerim.Et dabať mihi ꝙ ſanctus Ioãnes tãtum do/
loré ſuſtinuerit de paſſione & morte xp̃i & de do
lore mr̃is xp̃i ꝙ extimabã & extimo eũ fuiſſe pluſ/
q̃ martyrium. Vñ et tũc datum eſt mihi deſideriũ
exprobrãdi me cum tota volũtate & q̃uis ipugna
rer multum a demone & ſepe tẽtaret me vt id nõ
facerem:& ꝓhiberet mihi a fratribus minorib' &
ab oĩbus a qbus me ꝯueniebat hẽre ꝯſilium: nul/
lo tñ modo potuiſſem abſtinere pro oĩbus malis
vel bonis q̃ potuiſſent mihi fieri qn oĩa mea pau/
peribus erogarem:& ſi hoc facere nõ potuiſſem
ꝙ ſaltem oĩa oĩo dimiſiſſem:quia nõ videbať ꝙ
poſſem aliquid reſeruare ſine magna offenſione

expro-
prian-
di

eius qui me ſic illuminauerat. Et tñ adhuc eram in amaritudine ꝓ peccatis & neſciebam ſi ea que faciebam erãt placida deo:ſed cum multo plan/ ctu clamabam dicẽs. Dñe & ſi dãnata ſum nihilo minus tñ faciam penitẽtiam & expropriabo me de oĩbus & ſeruiam tibi:& cũ adhuc eſſem ĩ ama ritudine pro peccatis & non ſentirem adhuc ali/ quam dulcedinem diuinam:mutata fui de iſto ſtatu iſto modo. Sextuſdecimus paſſus.

SExtodecimo cõſequenter ſemel veni ad ec/ cleſiam & rogabam deũ ꝙ faceret mihi ali/ quã grãm:et dum orarẽ et dicerem. Pater nr̃:po/ ſuit Deus ip̃m Pater nr̃ in corde meo cum tanto claro ĩtellectu bonitatis diuine & ĩdignitatis mee ꝙ nõ poſſem exprimere:Singula aũt verba expo nebanť mihi in corde: & dicebam id cũ magna mora & cõtritione & cõpunctione:Sicq; q̃uis ex vna parte plorarem ꝓpter peccata mea & ĩdigni tatẽ meam quã ibi cognoſcebam: tñ habui ꝯſo/ lationem magnã:& cepi aliqd guſtare de dulce/ dine diuina qa in dicto Pater nr̃ melius cognoſce bam bonitatẽ diuinam q̃ in alia re & adhuc ibi ĩ/ uenio melius. Veruntñ qa in dicto pater nr̃ mihi ĩdicata fuerũt peccata mea & ĩdignitas mea:cepi in tãtum eẽ verecũda ꝙ nõ audebam leuare ocu los meos ad celum:neq; ad crucifixũ:neq; ad aliã rem:ſed recõmendaui me beate Virgini vt ipſa ĩ/ pẽtraret mihi grãm,& indulgentiam peccatoꝶ meoꝶ & adhuc eram in amaritudine ꝓ peccatis

meis. ¶O peccatores ī quāta grauedine ꝑficiſcit aīa ad penitētiam: ita hēt fortes cōpedes & ita hēt malos adiutores ꝗnimo īpeditores; mūdum, carnem, & demonem. Sciatis aūt ꝙ in quolibet ſuꝑradictoꝝ paſſuum fui morata ꝑ bonum tp̄s anteq̄ me poſſem mouere ad alium paſſum: ſed in quibuſdam pasſibus morata ſum plus in quibuſdam minus.

Decimus ſeptimus paſſus.

DEcimoſeptimo poſt iſta p̄dicta demōſtratū eſt mihi ꝙ beata virgo acqſiuit mihi gr̄am quā dedit mihi: aliam fidē q̄ humanam: qa videbať mihi ꝙ uſq; ad illud tp̄s fuiſſet fides mea quaſi mortua in ꝯparatione ad illā quā īpetrauit mihi: & videbať mihi ꝙ lachryme mee q̄s an̄ habuerā fuiſſent q̄ſi per vim in cōparatione ad illas q̄s poſtea habui: poſtea enim dolui de pasſione Xp̄i & de dolore mr̄is efficatius & tūc qcquid faciebam quātumcūq; eēt videbať mihi paꝝ eſſe: & habebam volūtatem faciēdi maiorem penitētiam: & tūc incluſi cor meū in pasſione xp̄i & data eſt mihi ſpes ꝙ in ipſa poteram liberari. Et hic īcepi hr̄e ꝯſolationes ꝑ ſomnia & hēbam pulchra ſomnia: & dabatur mihi ꝯſolatio in eis: & cepit mihi dari dulcedo & ꝯſolatio de deo itus in corde: & extra in corpore ꝯtinue vigilāti & dormiēti. Sed qa adhuc nō ſentiebam certitudinē: adhuc erat admixta amaritudo: & nec quieſcebat cor meum: ſed deſiderabam habere aliud a deo.

Decimus octauus paſſus.

Decimooctauo ꝯſequēter incepi hēre ſenti/ mēta dei & viſiones & allocutiones dei: & hēbam tātam delectationem in orone ꝙ non re/ cordabar de comeſtione: & deſiderabam ꝙ non oporteret me comedere vt poſſem ſtare in oro/ ne. Et itromiſcebat ſe hic qͣdam tentatio ꝙ nō co mederem: vel ſi comederē ꝙ in modica quātita/ te comederē: ſed cognoui eē deceptionē: & erat ignis amoris in corde meo: in tātum ꝙ nō fatiga bar de genuflexionibus nec de aliq̄ alia penitētia. Poſtea vero veni ad maiorē ignem & feruorem charitatis diuine. Si eni audiuiſſem loqui de deo ſtridebā. In tātum ꝙ ſi aliqs ſtetiſſet cum ſecuri ſu per me ad iterficiēdum me nō potuiſſem abſtine re: & hoc accidit mihi prima vice qn̄ vēdideram caſale meū vt darem paupibus (erat enim melior terra q̄ hērem.) Et prius faciebam truffas de petru cio: ſed poſtea nullo mō facere poterā aliud: fre/ quēter aūt cum de deo audiebam loq̄ ſtridebam etiam in ꝯſpectu gētium q̄rumcūq;: & qn̄ alie pſo ne dicebāt mihi ꝙ eram inordinata pro eo qđ ac cidebat mihi: & ego dicebam ſimiliter ꝙ erā ifir ma & deordinata & nō poterā facere aliud: nec poteram maledicētibus mihi ꝑpter hoc ſatisface re. ſed verecūdabar valde. Et qn̄ videbam paſſio/ nem xp̄i depictam vix poterā me ſuſtinere: ſed ca piebat me febris & īfirmabar. Vn̄ ſotia mea abſcō debat a me picturas paſſionis quantū poterat: ne ipſas viderem: In iſto aūt tpe ſtridēdi habui plu/

rimas illuminationes, ſentiméta, viſiones, & con ſolationes quarum alique infra ſcribuntur.

¶ Incipit ſecunda pars de ſua multiplici tentatione.

Ne aút magnitudo & multitudo reuellationum & viſionū & alloquutionū diuinaꝝ me extolleret: & ne eaꝝ delectatio me ſup me efferret: datˀ eſt mihi multiplex tentator: qui multiplici tentatione & afflictiōe pariter me affligat: Affligor enim tā in aīa q̄ in corpore ab eiſdem. Corporis eni ſunt torméta inumera a multis demonibus multipliciter excitata: vix enim credo ꝙ poſſent ſcribi paſſiones nec ifirmitates mei corporis. Nā nō remanet in me aliqđ mébrum qn horribiliter patiať: nunq̄ enim ſum ſine dolore, ſine ifirmitatē, ſine láguore: Cōtinue ſum debilis, & fragilis plena dolore: ſicq; q̄ſi ꝯtinue oportet me iacere: nō eſt in me mébrum qđ nō ſit ꝑcuſſum & penatū a demonibus: & ſemp ſum ifirma: & ſemp tumefacta: & plena doloribus in oībus mébris: ſicq; cū magna pena poſſum me mouere et ſum fatigata de iacere: nec etiā comedere ad ſufficiētiā poſſum: Torméta vero & paſſiones aīe: quas ſine cōparatione acerbiores & plures dico eē q̄ corporis paſſiones: q̄ſi aſſidue ab ipis demonibˀ: Nec ſcio aliā aſſignare ſimilitudinem niſi de hoīe ſuſpéſo per gulam qui ligatis manibus poſt tergū & velatis

oculis ſuſpēſus cum fune remāſiſſet in patibulo & viueret cum nullū auxilium nullū oīno remediū vel ſuſtētamētum remāſiſſet: & dico ꝙ adhuc deſpacius & crudelius a demonib' torqueor. Video enim ꝙ demones ita aīam meam ſuſpēdunt ꝙ ſicut ſuſpēſus nō hēt aliquid ſuſtētamēti: ita aīe nullum videor ſuſtētamentum remanere: & oēs virtutes aīe ſubuertunt̄ ſciente, & vidēte, & aſpiciēte aīa mea: Et qñ aīa mea videt ſubuerti oēs virtutes & diſcedere: & ꝙ nō pōt ſe ibi opponere: eſt tātus dolor aīe ꝙ vix aliqñ poſſum plorare ꝓpter deſpatū dolorem & irā: aliqñ vero ploro irremediabiliter Aliqñ vero tāta ira venit ī me ꝙ vix poſſum me tenere qn me dilaniem totā. Aliqñ vero non poſſum me tenere quin horribiliter me ꝑcutiam & ꝑcutiēdo me ipſam: tumefeci aliqñ caput meū & alia mēbra. Et qñ aīa videt cadere & diſcedere oēs virtutes fit planctus aīe & vocifero ad deum meū. Item aliud tormētum patior qa oīa vitia in me reuixerūt & aliqñ reuiuiſcunt nō ꝙ ſint in vita durabili rōnem meā ſubiiciētes: ſed ꝓbent mihi & afferūt magnā penalitatem & etiā vitia que nunq̄ fuerūt in corpore ueniūt in me: & īcendūt & afferūt mihi magnā penalitatem: ſed non hñt vitā ꝯtinuam: et qñ remoriunt̄ dāt mihi magnā ꝯſolationem. Video enim ꝙ demonibus multis tradita ſum q reuiuiſcere faciūt vitia que horreo et que fuerūt mortua: et addūt illa que nunq̄ fuerunt. Et ego recordās ꝙ deus hic fuit afflictus &

deſpectus & pauper: vellem qñq; ꝙ mala mea oīa duplicarentur. Et qñq; ſum in tenebra horribiliſſima demonum.ſ. videt̃ mihi oio deeſſe oīs ſpes boni: et eſt illa tenebra horribilis ſuſcitās vitia in corpore: q̄ cognoſco ītus in aīa eſſe mortua. Sed extra aīam ſuſcitāt ea demones: et etiam illa vitia que nō fuerūt ſuſcitant̃. Et ī corpore meo minus patior: patior enim in tribus locis: nā in locis verecūdis eſt tātus ignis ꝙ ꝯſueui apponere ignē materialem ad extiguēdum aliū ignem ꝯcupiſcētie: donec ꝙ ꝯfeſſor meus mihi ꝓhibuit. Tūc dū ſum in illa tenebra credo ꝙ citius eligerē aſſari: q̄ p̄dicta tūc pati: imo tūc clamo & aduoco mortē: vt ꝑ quēcūq; modū mihi eam deus ꝯcederet eueniret: & tūc dico deo: Dñe ſi me debes mittere in īfernum ne differas ſed ſubito facias: & ex quo me dereliqſti cōple & ſubmerge me in ꝓfundū. Et ītelligo tūc ꝙ id eſt opus demonū: & ꝙ illa vitia nō viuunt in aīa q̄a aīa nunq̄ ꝯſentit eis. Sed corpus patit̃ violētiam & eſt tātus dolor & tediū ꝙ ſi duraret: corpus pati id nō poſſet. Sed & aīa videt ꝙ eſt ei ablata oīs potētia q̄uis nō ꝯſentiat vitiis: nō tñ hēt poteſtatem oio reſiſtēdi vitiis: & videt ꝙ eſt ꝯtra dñm: et ſic cadit et torquetur in eis. Et eſt qddam vitium ꝑmiſſum a deo venire in me qd̃ nunq̄ fuit in me: ſed apte et manifeſte cognoſco ꝙ ꝑmittit̃ a deo venire in me: et p̄dictum vitiū eſt tam magnū ꝙ ſupat oīa alia vitia: et eſt q̄dam virtus: que dat̃ mihi manifeſte a deo ꝯtra p̄dictum

dictum vitium:qua virtuoſe a deo liberor. Et ſi ego nõ hērem fidem de deo certã: ſolum in iſto & nõ pro aliquo alio remaneret mihi:& in iſto remanet mihi ſpes certa & ſecura dᵉ qua nõ poſſum dubitare:& uirtus pualet ſemp:& vitium deficit: & virtus tenet me & nõ pmittit me cadere in vi/tium:& eſt virtus tãte fortitudinis ꝙ non ſolũ te/net me ĩmo dat mihi tãtam fortitudinẽ virtutis ꝙ vere in iſto cognoſco dñm & illuminor & ꝯfirmor in tãtũ ꝙ hoĩes oẽs mũdi nec oĩa demonia ĩferni:nec aliq̃ alia res eſt que poſſet me mouere ad minimũ peccatũ:& poſtea cum iſta virtute remanet mihi fides certa de deo. Vitiũ aũt eſt tã magnum ꝙ verecũdor illud dicere:& eſt tã magnũ iſtud vitium:ꝙ pdicta virtus qñ eſt mihi abſcõdita & videtᵉ mihi ꝙ me dimiſerit:nõ eſt res que me poſſet tenere nec ꝓ verecundia nec pro pena aliq̃ quin ſtatim ruerẽ in peccatũ:Tũc tñ ſupuenit illa virtꝰ et virtuoſe me liberat:ita ꝙ nec ego ĩpa poſſem peccare pro oĩbus bonis vel malis iſtius mundi:et iſtos labores ſuſtinui p duos annos et plus. Itẽ in aĩa mea ꝯſueuit pugnare q̃dam humilitas et q̃dam ſupbia tedii grauiſſimi. Humilitas eſt qa video me cecidiſſe ab oĩ bono:et video me eſſe ex/tra oẽm virtutem et extra oẽm grãm:et video in me tãtam multitudinem peccatoꝝ et defectuum ꝙ nõ poſſum cogitare ꝙ deus de cetero velit mihi miſereri:et video me domũ diaboli et opatri/cem et credulam demonioꝝ et video me filiam

eoꝝ et video me extra oēm rectitudinem et extra oēm veritatem et dignā infimo et vltimo ꝓfun/do īferni. Et iſta humilitas ṗdicta nō eſt illa humilitas quam aliqñ habeo que facit aīam meam eſſe ꝯtētam & facit aīam venire in cognitionē veritatis ac bonitatis diuine: qa ṗdicta humilitas nō ad/ducit niſi inumerabile malum: vñ ītus in aīa videtur mihi ꝙ ſim tota circūdata demonibꝰ & video defectus in aīa & corpore. Et eſt mihi clauſus deus & abſcōditus in oī poteſtate et gr̄a ita ꝙ nullo mō poſſum recordari dei nec ipſius habeo memoriā qa nec ipſe ꝑmittit: & vidēdo me dānatam nō cogito aliquo mō de dānatione mea: qa plus curo & plus doleo quia offendi creatorem meū quem nollē offendiſſe: nec offendere ꝓ oībus bonis & malis que poſſent noīari. Vñ & vidēdo offenſio/nes meas inumerabiles ṗdictas pugno cum oībus mēbris meis & ꝯtra demones vt poſſim vīcere & ṗualere ꝯtra ṗdicta vitia et offenſiones: et nō poſ/ſum ꝑ aliquē modum oīo et etiam nō iuenio ali/qdꝫ vadum nec aliquam feneſtrellā, nec aliqdꝫ oīo remedium per qdꝫ poſſim euadere vel me adiuuare et ꝑpēdo ꝙ ego cecidi ita ꝓfunde. Vñ et iſta humilitate ſum frequēter inabiſſata: & facit me videre peccata mea: & ſup abūdātiam malitiaꝝ meaꝝ & iniqtatū: ita ꝙ nō video me poſſe manifeſtare nec diſcoopire ea per aliquē modum: vt eas ſimulationes & iniqtates meas & peccata mea manifeſtare poſſem: & vellem ire nuda per plateas & ciui

tates & vellem appēdere ad collū meum carnes et piſces dicēs: hec eſt illa mulier villiſſima plena malis & ſimulatione & ſeruitrix oīum vitiorꝫ & malorꝫ: faciebā enim bona ad famā hoīum & faciebam dici oībus qui me inuitabāt: nō comedo piſces nec carnes. Et ego erā plena gula & comeſſatione & ebrietate: & oſtēdebam ꝙ nolebam recipere niſi quātum ſufficiebat mihi & ſtudebam eē pauꝑ exterius: & vbi iacebam ꝓiiciebam multos panes & de mane faciebam eos leuari ne perſone veniētes hoc ꝑpēderēt. Videte aīe mee diabolum & cordis mei malitiā: Audiatis qūo ſum hypocrita & filia ſuꝑbie & qūo ſum decepta & ſum abhominatio dei: & oſtēdebam me eſſe filiā orōnis & ego eram filia ire ſuꝑbie & filia diaboli. Et oſtēdebam me hēre deum in aīa, & ꝯſolationes diuinas in cella: et ego habebā diabolum in aīa et in cella: & ſciatis ꝙ toto tpe vite mee ſtudui qūo poſſem hēre famam ſctītatis: & ſciatis in veritate ꝙ ꝓpter malitias & ſimulationes que abſcōſe ſunt ī corde meo: multas gētes decepi & ſum homicida multarꝫ aīarꝫ & aīe mee. Et poſtea ſtādo in iſta abyſſo voluebā me ad iſtos fratres meos qui dicti ſunt filii & dicebam eis: nolite mihi de cetero credere nōne videtis vos ꝙ ſum īdemoniata. Vos qui dicti eſtis filii: Rogate iuſtitiam dei ut exeant demonia de aīa mea & manifeſtent neqſſima opa mea: vt nō amplius vituperetur deus per me: & nōne videtis ꝙ oīa que dixi vobis ſunt falſa: & nōne vide-

tis ꝙ ſi nõ eſſet malitia in toto mũdo, ego replerẽ totum mũdum de abundãtia malitie mee: nolite ergo mihi plus credere: nolite plus adorare ido/lum iſtud: qa in iſto idolo latet diabolus: & oĩa que loquuta ſum vobis fuerũt falſa, verba ſimula/ta & diabolica. Rogate iſtam iuſtitiam dei vt ca/dat hoc idolum & frangaꝫ & manifeſtenꝫ opera diabolica eius & mẽdacia & verba inorpellata & deaurata que dicebã: qa deaurabam me verbis di uinis vt eſſem honorata & adorata pro deo: Ro/gate vt diaboli exeãt de iſto idolo: vt nõ plus de/cipiaꝫ mũdus per iſtã feminam. Vñ rogo filiũ dei quem noiare nõ audeo: ꝙ ſi nõ manifeſtaret me ꝑ ſemetipſum: ꝙ faciat me manifeſtari per terrã vt apiatur & deglutiat me vt facta in exẽplum, dicãt hoĩes & mulieres o q̃uo erat inorpellata & deaura ta & tota ſimulata ĩterius & exterius: Et vellẽ mit/tere in collũ meum vĩculũ vel vnã retortã & face re me trahi ꝑ ciuitates et plateas & ꝑ vim ducerẽt me: ac dicerẽt: hec eſt illa mulier viliſſima q̃ toto tpe vite ſue oñdit falſum pro vero. Et hoĩes dice/rent ac mulieres o ecce miraculum qđ fecit deus qa fecit ꝑ ſemetipſam manifeſtari & dici malitias & iniqtates & peccata que toto tpe vite ſue fuerãt abſcõſe. Sed iſtud dicere paꝝ ſufficiebat aĩe & ſcia tis ꝙ ſum poſita in vna deſpatione quã nunq̃ ha/bui iſto modo qa oĩo deſpaui de deo & de oĩbus bonis eius: & feci guerram ĩter me & ipm. Et ideo ſum certa ꝙ nõ eſt aliqua ꝑſona in mũdo ita ple/

na oĩ malitia & dãnata ſicut ego ſum:qa qcquid deus mihi ꝯceſſit et dedit:ad maiorẽ meam deſpa tionem & dãnationẽ pmiſit. Vñ rogo vos etiam vt rogetis iſtã iuſtitiam dei:vt non plus tardet ex/ trahere demonium de iſto idolo & manifeſtenť opa neqſſima que ĩtus ſunt:qa caput meum diui/ diť,corpus deficit,oculi mei caligauerunt ꝑpter multitudinem lachrymaꝝ:& oĩa mẽbra mea diſ/ iũgunť qa nõ poſſum manifeſtare malitias meas & imũditias aĩe mee:ſed gaudeo qa iã ĩcepi aliqd manifeſtare:& oĩa iſta cũ humilitate vera & in ve ritate videbã:& ſcias ꝙ tu q ſcripſiſti paꝝ ſcripſiſti incõparatione oĩum maloꝝ et iniqtatũ et abuſio num meaꝝ:qa cum erã paruula incepi opari ma la:hec & his ſimilia cogor dicere:ꝓdicta humilita te inabiſata & depſſa. Poſtea incipit ſupbia:qa effi cior tota ira,tota ſupbia,tota triſtitia, tota ama/ riſſima:& ĩflata. Et aliã amaritudinem recipio de bonis que fecit mihi deus:qa non recordor illoꝝ ad aliqđ remedium ſed ad iniuriam & ad admira tionem doloroſam.ſ.qũo in me nunq̃ potuerit eſſe aliq̃ virtus & dubito ꝙ nunq̃ in me fuerit vera citer & etiã nõ video aliquã rõnem,q̃re deus hec pmiſerit. Et tũc in iſta tẽtatione oẽ bonũ eſt mihi clauſum & abſcõſum:qa efficior ĩ tãtũ,tota ira to ta ſupbia,tota triſtitia,tota amariſſima, & ĩflata, & penata,& doloroſa pluſq̃ poſſꝫ dicere:ꝙ ſi oẽs ſapiẽtes đ mũdo & oẽs ſancti paradiſi loq̃renť mi hi oẽs ꝯſolationes ad ꝯſolãdum me:& ꝑmitterẽt

mihi oīa bona que dici poſſunt & etiā ipſe deus diceret niſi ipſe aliter me mutaret. Vel niſi aliter oparet in aīa nullā ꝯſolationē mihi darēt nec aliqd' remedium mihi afferrēt:nec eis tūc crederem imo oīa eſſent mihi ad augmētum doloꝝ & maloꝝ:& darēt mihi maiorem irā,& admirationē, & triſtitiā,& dolorem plusq̄ poſſim dicere. Vñ ꝑ cōmutatione p̄dictoꝝ tormētoꝝ & tētationum & vt deus auferret a me p̄dicta:ego libent eligerē & vellem oīa mala,& infirmitates oēs,& oēs dolores qui fuerūt in oībus corporibus hoīum ſuſtinere & crederem ꝙ leuiora & minora mala mihi eſſent q̄ p̄dicta tormēta. Vñ pluries dixi ꝙ pro cōmutatione p̄dictoꝝ tormētoꝝ ego eligerem oē genus martyrii ſuſtinere:Et incepit p̄dictus ſtatus iſtoꝝ tormētoꝝ & tētationum aliquāto tpe ante pōtificatum pape Celeſtini:& durauit pluſq̄ p duos annos:ī qbus ſepe ſum tormētata & adhuc nō ſum pfecte neq; plene curata q̄uis paꝝ modo ſentiam aliqñ exterius:nō tñ īterius:ſed modo poſtq̄ fui in iſto ſtatu cognoſco ꝙ īter p̄dictam humilitatem malā & p̄dictam ſupbiam eſt maxīa purgatio et purificatio aīe. In his enim et per illa:humilitatem veram acq̄ro:ſine qua nullus hō ſaluat et quāto maior eſt humilitas:tāto maior eſt purgatio aīe. Vñ cognoſco ꝙ inter humilitatem p̄dictam et ſupbiam cōburit et martyrizat aīa mea. Et ꝑpter cognitionē offenſionū & defectuū quā p p̄dictam humilitatem aīa adipiſcit:aīa purgat a

ſupbia et a demonibus: Et ꝓpterea quãto magis aĩa afflicta et de paupata et humiliata inferius: tã/to magis aptaꝰ et purgatur: et purificatur vt ma/gis eleueꝰ: nõ ꝙ nulla anima poſſit aliter nec plus eleuari niſi quãtum humiliatur et profundius in humilitate vera cõplantatur et radicatur.

¶ Prima conſolatio in quo vidit deũ in quãtum oẽ bonum, ex quo adepta eſt odium iſtius vite, et deſiderium fruendi deum.

BEnedictus deus et pater dñi mei ieſu xp̃i qui ꝯſolaꝰ nos in oĩ tribulatione nr̃a in oĩ enim tribulatiõe me peccatricẽ ꝯſo/lari dignatus eſt: Infra enim illud tp̃s de quo ſupra in.xviii. paſſu mee cõuerſionis facta eſt mẽtio et poſt illã illuminationem quã habui mi/rabiliter dicẽdo: pater nr̃ ſenſi ꝯſolationẽ magnã de dulcedine dei iſto modo. Fuit enim inſpiratũ mihi: et fui tracta ad ꝯſiderãdum bñdictam vnio/nẽ deitatis et humanitatis Xp̃i: et diuinitatem et humanitatem in xp̃o. In cuius ꝯtẽplatione dele/ctationẽ ſenſi maximam: et fuit maior ꝯſolatio q̃ fuiſſem expta: Itaq; per magnã ptem illius diei ſteti in pedibus in cella vbi orabam ſtipata: clauſa: et ſola: et cor meũ erat affectum in illa delectatione: In tãtum ꝙ per iacui et pdidi loquellam: et ſocia mea venit ad me: et cogitauit et credidit ꝙ mo/rerer: ſed me tedebat qa faciebat mihi ĩpedimẽtũ. Quadam aũt vice dũ in his pſeuerarem anteq̃ cõ

pleſſem oīa paupibus erogare q̃uis paꝝ remanſiſ/
ſet ad dādum: dū eſſem in orone vno ſero nō vi/
debat mihi ꝙ aliqd ſentiré de deo et iō lamētabar
et rogabam deū hoc mō dicens. Dn̄e id qđ facio
nō facio niſi vt inueniā te: inueniā igiť poſtq̄ pfe/
cero hec: et multa ſimilia dicebā in orone: et re/
ſpōſio facta eſt mihi ita dicēs. Quid vis? Et ego re
ſpōdi, nolo auꝝ neq; argētum: imo ſi dares mihi
totum mūdum nolo aliud niſi te. Et tūc reſpōdit
dicēs. Studeas diligēter et p̃para te: qa ſtatim qn̄
hoc qđ facis factū fuerit tota Trinitas veniet in te
multa alia quoq; tūc pmiſſa mihi fuerūt: et extra/
xit de oī tribulatione et dimiſit me cū multa ſua/
uitate diuina: et ex tūc expectaui ꝙ ita fieret ſtatim
qđ dictum erat: Et ego hec retuli ſocie mee in q̄/
dam dubitatione ꝓ eo ꝙ magna mihi dicta et ꝓ/
miſſa fuerāt: ſed tn̄ dimiſerat me cū multa ſuauita
te diuina. Poſt hec iui ad ſanctū Frāciſcum apud
Aſſiſiū et tūc in via ad īpleta mihi fuit dicta pmiſ/
ſio. Et tn̄ nō cōpleuerā oīa mea erogare paupib⁹
q̃uis paꝝ remanſiſſet pro eo ꝙ quidā ſanctus vir q
hoc debebat íterim mortuus ē etiā cōplere nō po
tuit. Erat enim ꝯuerſus per grām dei ad admoni/
tioné meam: Et dū iret ad expropriādum ſe: et ad
erogādam ſuā poſſeſſionem paupib⁹: in via mor
tuus eſt: Deus tn̄ multa mirāda per eum fecit: Et
ſepultura eius habeť in reucrētia. Dū igiť ibam ad
ſanctum Frāciſcum apud aſſiſium ibā per viā orā
do: & iter alia rogabā beatum Frāciſcum ꝙ ipe i/

petraret mihi a deo: Vt ſeruarē bene regulā beati Frāciſci quam nouiſſ ꝓmiſerā:& grām mihi acq/reret ꝙ ſentirē aliqd de xpo:& maxime ꝙ faceret me eſſe paupem:& dies meos finire in pauptate: pro hac enim cā vt.ſ.hērem libertatem pauptatis iuerā Romam ad rogādum beatū Petrum vt ipe acquireret mihi grām vere pauptatis. Vñ meritis beati Petri & beati Franciſci fuit mihi datū ex grā diuina donū vere pauptatis. Dū igiť pdicta in iti/nere orādo poſtularē:eum pueniſſem inter ſpellū & viā arctā que aſcēdit ſurſum vſqȝ asſiſium & eſt vltra ſpellum:in illo loco dictū eſt mihi ita:tu ro/gaſti ſeruū meum Frāciſcū: & ego nolui mittere alium nūtium. Et ego ſum ſpūs ſanctus q̄ veni ad te vt darem tibi ꝯſolationē:quam alias nunq̄ gu/ſtaſti:& veniā tecum ītus in te vſqȝ ad ſanctū Fran ciſcū:& modicum ppēdenť qui tecū ſunt aliq̄d. Et volo venire loq̄ndo tecum per totā iſtam viā & nō dabo finem loquutioni nec tu poteris alte/ri rei intēdere niſi mihi:qa ego ligaui te & nō di/ſcedā a te vſq; quo ſecūda vice venies ad ſanctum Frāciſcum:& tūc diſcedā a te ſecūdum iſtā ꝯſola/tionem. Sed alias a te nō diſcedā ſi me diligas. Et īcepit dicere verba q̄ ſequunť ad ꝓuocādū me ad ſui amorē. Filia mea dulcis mihi: filia mea tēplū meū:filia mea delectamētum meū diligas me qa tu es multū dilecta a me: multo plus q̄ tu diligas me:& ſepisſime dicebat mihi filia & ſponſa dulcis mihi:& ſub īferrebat:ego diligo te pluſq̄ aliquē q

ſit in valle ſpoletana. Ergo poſtq̄ ego collocaui & pauſaui me in te: modo colloca te in me & qe/ſce in me: Ego fui cū apoſtolis & videbant oculis corporis & nō ſentiebāt me ſicut tu ſentis. Poſtq̄ aūt domum redieris ſenties aliā dulcedinem quā nunq̄ expta fuiſti: & nō loquar tibi ſicut nunc: ſed ſolū ſenties. Tu rogaſti ſeruū meum Frāciſcū ſpe/rās cum eo & per eū que deſiderabas impetrare: & qa ſeruus meus Frāciſcus multū me dilexit, iō mul tū feci ſibi. Et ſi eēt hodie aliq̄ pſona que me plus diligeret adhuc plus ſibi facerem. Dicebat aūt mi hi ꝙ pauci ſunt hodie boni & ꝙ erat pauca fides: & ꝯquerebatᷣ dicēs Tātus eſt amor quē habeo aīe que diligit me ſine malitia: ꝙ modo ſi eēt aliqua que pfecte me diligeret maiorē gr̄am facerē ei: q̄ alias fecerim ſcis de qbus in tpe pterito multa ma gna referunᷣ que deus fecit eis: & nō eſt aliqs qui poſſit ſe excuſare de iſto amore qa oīs pſona pōt amare deum & ipſe nō reqrit aliud niſi vt aīa req/rat & diligat eum & ipſe eſt amor aīe: hec aūt ver ba ꝓfunda ſunt. Qd aūt deus ſit amor aīe oſtēde bat mihi viua rōne per aduētum ſuū & per crucē quā ſuſtinuit pro nobis cū ipſe eſſet ita imenſus & glorioſus & explicabat paſſionem & cetera que ꝓ nobis fecit & ſubiūgebat. Vide ergo ſi in me ē ali/qd niſi amor: & cōprehēdebat aīa mea certiſſime ꝙ ipe nō erat niſi amor: Cōquerebatᷣ aūt ꝙ iſto tē pore tā paucas pſonas iueniebat i qbus poſſet po nere gr̄am ſuam: & dicebat ꝙ modo multo ma/

iorem gr̃am faceret illis quos iueniret modo dili gẽtes ſe q̃ fecerit adhuc aliis ſanctis qui fuerũt hac tenus. Dicebat igi𝔱 mihi iteꝝ: filia mea dulcis mi hi ama me quia tu es multo plus amata a me: q̃ tu amas me. Amata mea, ama me: & dicebat. Immẽ ſus eſt amor quẽ habeo aĩe que me diligit ſine ma litia: & vide𝔱 mihi ꝙ volebat ꝙ aĩa hẽret de illo amore quẽ ipſe erga aĩam hẽt ſecũdum aie poten tiam & virtutẽ & ſi hoc tãtũmodo deſideraret ip ſe cõplebat. Iteꝝ dicebat mihi Amata mea ſponſa mea ama me tota enĩ vita tua, comedere & bibe re & tuum dormire & oẽ tuũ viuere totũ placet mihi ſi diligas me. Iteꝝ dixit mihi: ego faciã in te res magnas in ꝯſpectu gẽtium & in te cognoſcar & glorificabor & clarificabor & laudabi𝔱 nomen meũ in te a multis gẽtibus hec & alia multa ſimi lia dixit mihi. Ego aũt dum audirẽ iſta verba aſſi gnabã peccata & cõſiderabã defectus meos & ꝙ nõ erã digna illis magnis amorib' & icepi in iſtis verbis multũ dubitare & dixit aĩa illi qui mihi lo qba𝔱. Si tu eſſes ſpũſſanctus tu nõ diceres mihi iſta qa hoc nõ ꝯuenit mihi nec decet: & ego ſum fra gilis & poſſum ide hẽre vanam gloriã. Et reſpon dit mihi mõ, vide & cogita ſi tu de oĩbus iſtis po teris hẽre vanam gloriã qua extollaris & ex eas de verbis iſtis alia cogitãdo ſi potes. Et tũc ego ſum conata hẽre vanam gloriã vt ꝓbarem ſi erat veꝝ hoc qd' dixerat & ſi erat ſpũſſanctus: & icepi reſpi cere per vineas vt exirẽ de illa loquutione: & vbi

cũq̧ reſpiciebam dicebat mihi. Vide, ꝯtemplare, iſta eſt creatura mea & ſentiebam dulcedinẽ ineffabilem. Inter hec aũt reducebanť ad memoriam meam oĩa peccata mea & ex parte mei nihil videbam in me niſi peccata & defectus: & ſentiebã in me humilitatẽ pluſq̃ vnq̃ ſenſerim: Poſt hec dixit mihi ꝙ tãta erã dilecta ꝙ filius dei & virginis Marie ſe iclinauerat mihi & venerat ad me ad loquẽdũ mihi. Dicebat aũt mihi xp̃s: ſi totus mũdus veniret modo tecũ tu nõ poſſes mõ loq alteri: modo enim cũ ego tecum veniã venit tecum totus mũdus: & vt daret mihi ſecuritatẽ de dubio dicebat mihi: ego ſum qui fui crucifixus ꝓ te & habui famẽ & ſitim pro te: & tãtum te dilexi ꝙ meũ ſanguinem ꝓ te effudi: & dicebat mihi totã paſſionem: & dicebat: pete gr̃am ꝓ te & ſociis tuis & ꝓ qbuſcũq̧ vis & para te ad recipiendũ: qa ego ſum multo plus paratus ad dãdum q̃ tu ad recipiẽdũ: Aĩa aũt mea clamauit dicẽs: nolo petere quia nõ ſum digna: & reducebanť ad memoriã meã oĩa peccata mea. Iteꝝ aĩa mea dicebat. Si tu q ab initio mihi loquutus es: eſſes ſpũſſanctus? tu nõ diceres mihi tã magna & ſi tu eſſes in me: deberet eſſe tãta letitia in me ꝙ ego viuens nõ poſſem ſuſtinere: & reſpõdit: nihil ĩnqt eſſe vel fieri põt niſi ſicut ego volo: iõ nõ do tibi aliã letitiam neq̧ plus niſi ſicut habes: & ego iã minus iſta dedi alii: & ille cui dedi iacuit nõ ſentiens neq̧ videns: Et hoc ſignum: iteꝝ do tibi ꝙ ego ſum: Coneris nunc loq

cū ſociis tuis & cogita alia q̄cūq; vis aut bonum aut malū qa nō poteris cogitare aliqd q̄ de deo: Ego enim ſum ſolus qui poſſum ligare mētē:hec aūt oīa facio tibi nō ꝓ tuis meritis:ſed pro bonitate mea.Inter hec reducebant̄ ad memoriam oīa mala mea, & videbā peccata mea ꝓpter que erā digna īferno & hoc clare videbā pluſq̄ vnq̄ fecerim.Dicebat etiā mihi ꝙ ſi veniſſem cum aliis nō talibus ſicut erāt illi cum qbus veneram ꝙ hec p̄dicta nō fuiſſent mihi facta neq; dicta. Ipſi enī aliquo modo ꝑpēdebant de lāgore meo ꝓ eo ꝙ in oī verbo recipiebam dulcedinē magnam & noluiſſem ꝑuenire ad terrā neq; ꝙ via illa finiret̄ oī tpe mūdi.Quāta aūt eſſet letitia & dulcedo dei q̄ ſentiebam nō poſſem ītimare:maxīe qn̄ dixit ego ſum ſpūſſanctus qui ītro ītus in te: & ſimiliter qn̄ dicēbat oīa alia recipiebā magnam dulcedinem. Venit igit̄ mecū vſq; ad ſanctum Frācīſcum ſicut dixerat mihi:& nō diſceſſit a me,& ꝯtinuauit me cū vſq; poſt comeſtionē:donec ſecunda vice iui ad ſanctū Frācīſcum.Igit̄ ſecūda vice qn̄ veni ad ſanctū Frācīſcum ſtatim,qn̄ ego genuflexi in introitu hoſtii eccleſie vidi ſanctū Frācīſcum pictū in ſinu xp̄i.Tūc dixit mihi xp̄s:ita te aſtrictam tenebo & multo plus q̄ poſſit ꝯſiderari cum oculis corpoꝝ: & modo eſt hora ꝙ ego te filia dulcis tē plū meum dilectū meum īpleam & dimittā: dixi enim tibi ꝙ ꝑ iſta ꝯſolatione dimitto te:ſed non dimittā te ſi me diliges:& q̄uis eſſet verbū amaꝝ.

Tunc tamē in ipſo verbo tātam ꝯdelectationem ſenſi ꝗ fuit delectabiliſſimū. Et tunc reſpexi vt viderem eū oculis corporis & mētis & vidi:& ſi q̄ras qd vidiꝰ vidi veracem rē plenam maieſtate: imēſam quā neſcio dicere:ſed videbaꝰ ꝗ erat oē bonū:Multa aūt verba dulcedinis dixit mihi: & recedēdo fecit diſceſſum multū placabilem & cū grandi dulcedine receſſit & plane,& cum mora: & non ſubito. Inter alia autem verba dixit mihi iſta:filia mea dulcis mihi multo plus q̄ ego tibi tēplum meū dilectum meū:tu habes annulū mei amoris & es arrata a me & de cetero non diſcedes a me:& bn̄dictionē pr̄is & filii & ſpūſſancti habeas tu et ꝯſciētia tua:et ſtatim aīa clamauit:o ex quo nō recedes a me nō peccabo dꝰ cetero mortaliter. Et reſpōdit hoc nō dico tibi:& cum ego in receſſu petiuiſſem grām pro ſocia mea:reſpōdit mihi: ſotie tue dabo grām aliam:ſic igiꝰ receſſit: & noluit ꝗ recedēdo ego iacerē ſed ſtarem in pedibus meis.Poſt receſſum tn̄ ſuum ego cecidi ſedēdo & īcepi ſtridere alta voce et vociferarꝰ et clamare:et ſtridebam ſine aliq̄ verecūdia clamādo et dicēdo iſtud verbū.ſ.amor adhuc nō cognoui te:q̄re me dimittis ſicꝰſed nō poteram dicere plus niſi ꝗ clamādo iſtud volebam formare et dicere:et nō poterā formare:ita includebar a voce et a clamore: et ideo nō intelligebaꝰ verbum ab audiētibꝰ. Hic aūt ſtridor et clamor accidit mihi in ītroitu oſtii eccleſie ſancti Franciſci: vbi poſt receſſum dei ſe

debā lāguēs et ſtridēs et clamās in pn̄tia totius po
puli:intātum ꝙ q mecū venerāt et noti mei e lon
ginquo ſtabāt erubeſcētes credētes aliā eſſe cām:
Reliquit ergo me cū certitudine et ſine dubio ꝙ
ipſe qui mihi loquutus fuerat erat deus. Ego autē
pre dulcedine eius et dolore receſſus clamabā vo
lens mori et dolor magnus erat mihi qa nō mo/
riebar et qa remanebā poſt eū et oēs cōpages mee
tūc diſiūgebant.Poſt iſta redii de aſſiſio et cū ma
gna dulcedine veniebam per viā loquēdo d' deo
et erat mihi maxīa pena tacere:ſed conabar abſti/
nere,ppter ſocietatem.Dixit aūt mihi xp̄s in via re
uertēdo de aſſiſio:Do inqt tibi ſignū ꝙ ego ſum
xp̄s qui loquor tibi et ſum tibi loquutus et do tibi
crucem et amorē dei intus in te:et hoc ſignū erit
tecū in eternū.Et ego ſtatim illā crucem et amo/
rem dei ſentiebam ītus in aīa mea:et redundabat
in corpus:et ſentiebā illam crucem corporaliter,
et ſentiēdo liquefiebat aīa mea in amore dei:Poſt
q̄ vero fui reuerſa et manebam in domo,ſentiebā
vnā dulcedinem pacificam,qetā tam magnam,
ꝙ ipſam neſcio dicere:et erat mihi deſideriū mo/
riēdi:et erat mihi tāta pena viuere ,ppter illā dul/
cedinem pacificā,et quietam,et tātum delectabi/
lem:ꝙ ipſam neſcio exprimere:vt.ſ.venirē ad illā
dulcedinem:cuius aliqd ſentiebam:et vt nō pde
rem illā quam habebā ꝙ ego deſiderabā mori,et
exire de mūdo,et viuere erat mihi pena ſup penā
et dolorē mortis mr̄is mee et filioꝝ meoꝝ:et ſup

oẽm dolorem quem poſſem cogitare, et iacebã domi lãguida ꝓpter ꝑdicta per octo dies et clama bam, Dñe habeas pietatem de me: et nõ ꝑmittas me plus remanere in hoc mũdo. Deinceps vero ſepe ſenſi odores ĩdicibiles: et tãta fuerunt hec et alia ꝙ nõ poſſum ea dicere: et verba qdem pauca referre poſſum: Sed delectationem et dulcedinẽ quam ſenſi referre nõ poſſum. Multotiens aũt iſta colloquutio facta eſt mihi: ſed nõ cum tãta mo/ra: nec cum tãta dulcedine: nec ſic ꝓfunde: Poſtq̃ aũt reuerſa fui de aſſiſio, & iacebam ſicut dictum eſt: ſocia mea que erat mirabilis ſimplicitatis, & puritatis et virginitatis, audiuit vocem vnã tunc ſibi dicentem ſpiritusſanctus eſt intus in cella. Ve/nit igitur ad me & cepit inquirere dicens: dicas mihi iſtud quod habes: quia mihi ter dictum eſt ꝙ ad te venirem: & ego reſpõdi, ſicut tibi dictum eſt, placet mihi: & ex tunc contaui ſocie mee plu ra de his ſecretis.

¶ Secũda viſio qua vidit in quãtum ſua pulchri/tudo, ex qua ſibi ſorduit oĩs pulchritudo creata.

QVodam tẽpore eram in orõne, et eleuata in ſpiritu, loquebat̃ mihi de' verba multũ pla/cabilia et amore plena, et reſpiciẽs vidi deum mi/hi loquẽtem. Si aũt queris quid vidi: dico ꝙ vidi ipſum, et aliud neſcio dicere, niſi ꝙ videbam vnã plenitudinem, vnam claritatẽ: de qua ſentiebam in me tãtum ĩplemẽtum ꝙ ego neſcio dicere, nec

ſcio dare

ſcio dare aliquam oīno ſimilitudinem: nec vidi aliqd' corporale:ſed erat ſicut eſt in celo, videli/cet, pulchritudo tāta ꝙ neſcio qd aliud dicere ni/ſi ꝙ vidi ſūmam pulchritudinem ꝯtinētem oē bonum:& oēs ſancti ſtabant ante illam pulcherrimā maieſtatem ad laudādum eam: videt̃ aūt mihi ꝙ in iſto paꝝ ſteti. Dixit aūt mihi deus: filia amātiſſima dulcis mihi, oēs ſancti paradiſi hn̄t ad te ſpe/tialē amorem,& mater mea ſimiliter,& eris aſſo/ciata a me cum eis. Quāuis aūt mihi oīa iſta dice/rentur: totum tn̄ iſtud valde paꝝ videbat̃ mihi.ſ. qd' eſt de matre ſua & de ſanctis: Sed tantum dele ctabar in eo,& tāta erat dulcedo quā ſentiebā de eo: ꝙ nō curabam reſpicere nec angelos, nec ſan/ctos. Videbam enim ꝙ oē illud bonum, et oīs de/cor ſanctoꝝ et angeloꝝ erat ab eo, et in eo, et ip̄e erat oē et ſūmum bonum, et oīs pulchritudo: et tātum delectabar in ipſo dicere ſuo; ꝙ nō curabā reſpicere aliquā creaturam. Dicebat aūt mihi: Im/mēſum amorem habeo ad te, ſed nō oſtēdo, imo abſcōdi tibi. Dicebat aūt ſibi aīa quare hēs tātum amorem atqꝫ delectamentum in me, que ſum ita turpis: et que ita toto tp̄e vite mee offendi te. Ip̄e vero reſpōdebat. Tātus eſt amor, quē habeo in te repoſitū: ꝙ de defectibus tuis quaſi nō recordor: q̄uis oculi mei videant illos: & in te habeo repoſi tū multum theſauꝝ. Tūc aīa mea ſentiebat ita cer tiſſime eſſe veꝝ, ita ꝙ i nullo dubitabat, & ita ſen tiebat & videbat ꝙ oculi dei reſpiciebāt eam, in

q̃bus oculis aīa reſpiciebat in hoc tātum delecta/
mētum, ꝙ nullus hō neq; ſi deſcēderet aliqs de ſan
ctis qui ſunt in paradiſo, poſſet hoc manifeſtāre:
Et cum dicebat mihi ꝙ multum amorē abſcōde/
bat mihi, qa nō poſſem illum portare, aīa reſpon
debat: ſi tu es deus oīpotēs, tu potes facere ꝙ ego
poſsim portare. Et ipſe reſpōdit, ſi hoc facerē: hic
hēres quicqd velles, & nō hēres famem de me: iō
nolo tibi hoc facere, imo in hoc mundo volo ꝙ
hēas famē de me & deſideriū, & ꝙ lāgueas de me.
❡ Tertia viſio in qua vidit deum inquantum eſt
inuincibilis oīpotētia, ex qua adepta eſt gratiā &
poteſtatem, vt poſſet ꝓdeſſe p̄ſentibus & futuris.

QVadam vice fuit mihi facta loquutio ſic di/
cens ego qui loquor tibi ſum diuina poten/
tia: qui apporto tibi gratiam diuinā, & gratiam
quam apporto tibi eſt talis, ꝙ volo ꝙ tu ꝓſis oī/
bus hoībus qui videbūt: & nō ſolum illis: Sed etiā
ꝙ iuues, et ꝓſis illis qui cogitabūt de te, vel recor/
dabūtur, et audient te noīari: et illis qui plus habe
būt de me, plus ꝓderis. Et tūc aīa q̃uis ſenſerit ma
gnam letitiā, dicebat nolo hāc gratiam qa timeo
ne mihi noceat, et ne īde habeam vanā gloriam.
Et reſpōdit ſubito dicens: tu nō habes inde facere
aliqd: qa hoc nō eſt tuum: Sed ſolū es inde grauā
da: ſerua id bene: et redde cuius eſt illi. Et tunc aīa
ap̄phendebat ꝙ iſto modo nō poterat mihi no/
cere: Dixit etiam mihi placet inqt mihi qa habes
iſtum timorem: Poſt hec mihi exiſtēti in eccleſia:

facta fuit mihi loquutio dulciſſima: que ſtatim refecit totam mētem meam: dixitq; mihi: filia mea dulcis mihi: vel valde melius dixit & ſubiūxit. Nulla creatura pōt tibi dare ꝯſolationem niſi ego ſolus ego volo tibi oſtēdere de potētia mea: & ſtatim fuerūt apti oculi aīe mee. Et videbam vnam plenitudinē dei in qua cōprehēdebam totū mundū.ſ. vltra mare, & citra mare, & abyſſum: & oīa in qbus nō videbam niſi tātum potētiam diuinā modo oīo inenarrabili, & aīa mea nimis admirādo exclamauit dicens. Eſt iſte mūdus ꝑgnans de deo, & cōprehēdebam totū mūdum quaſi quid paꝝ: Et videbam potētiam dei excedere oīa & īplere oīa: & dixit mihi, oſtēdi tibi aliquid de potētia mea: & ego cōprehēdebam taliter, ꝙ poteram melius poſtea ītelligere alia. Et dixit mihi, vidiſti aliqd de potētia mea, modo videas humilitatem meā & videbam tātum ꝓfunde humilitatem dei, & ad hoīes, & ad oīa ꝙ cōprehēdens aīa potentiā inenarrabilem, et videns tam ꝓfundam humilitatem, mirabaꝛ, et reputabat ſe nihil oīo, et nihil videbat in ſe, niſi ſupbiam, et incepi mecum cogitare, et reputare me oīo indignam cōmunione, ita ꝙ nolebam cōmunicare, et dixit mihi poſtq̄ oſtēderat ſuam potentiam et humilitatē, filia mea ad iſtū punctū vidēdi, ad quem tu veniſti, nulla creatura pōt venire niſi eleueꝛ per ſpecialiſſimam gratiam diuinā, cum igiꝛ eſſem in eccleſia ꝓpe eleuationem corporis xp̄i dixit mihi, ecce potētia mea

modo eſt ſup altare, et ſum intus in te, et ſi tu me recipis, recipis me quãtum iam recepiſti, cõmunica igitur in noĩe patris, et filii, et ſpũſſancti, et ego qui ſum dignus, facio te dignam, et tunc remanſit in me dulcedo inenarrabilis, et letitia magna, qua non credo carere in tota vita mea.

¶ Quarta viſio et ↄſolatio in qua vidit deum inquãtum eſt ſua ſapientia, ex qua viſione, didiſcit omnia iudicare abſq; errore.

QVadam vice rogata a quodam vt rogarem deum pro qbuſdam rebus, quas volebat ſcire, et dubitarem hoc facere: quia videbaẽ mihi ſuperbia et ſtultitia rogare deum de talibus, dum ſtarem in tali cogitatione ſubito fuit mens mea poſita in prima eleuatione ad vnã mẽſam cũ initio et ſine fine, et nõ fui poſita ad vidẽdum ĩpam mẽſam, ſed ad vidẽdum illud qđ erat ſup illã mẽſam. Et videbam vnã plenitudinem inenarrabilẽ dei: de qua nihil poſſum narrare nec dicere: niſi hoc. ſ. ꝙ videbam plenitudinẽ ſapiẽtie diuine, et oẽ bonum: et videbam illã plenitudinem diuine ſapiẽtie, in qua videbam ꝙ nõ erat licitum inqrere, vel velle ſcire illud qđ vult facere ſapiẽtia diuina, qa eſt ꝓcedere eam et ĩhonorare, et ideo qñ video pſonas id inquirẽtes, videẽ mihi et ĩtelligo ꝙ errãt, et ex tũc per id qđ vidi ſup illam mẽſam. ſ. diuinã ſapiẽtiam remãſit mihi qđ poſſum ĩtelligere et iudicare oẽs pſonas ſpũales: et ſpiritualia, qñ audio de eis loq, vel ea narrari, et non iudico illo

iudicio, quo ſolebam iudicãdo errare et peccare, ſed alio vero iudicio, quo ĩtelligo vñ habeo vel hére poſſum ꝯſcíẽtiam peccãdi, in iſto iudicio: et neſcio aliqd narrare de illo qđ vidi, ſed aĩa reportauit de viſione id vocabulum. ſ. mẽſam, et ꝙ fui poſita in prima eleuatione ad vnam mẽſam, ſed de illis ad que fui poſita vidẽdum ſup illã mẽſam nihil poſſum narrare niſi illa que dixi.

¶ Viſio et ꝯſolatio quinta, in qua vidit deum, in quãtum eſt ſũma iuſtitia et adhuc altius, ex q̃ adepta eſt approbationem diuinoꝝ iudiciorum.

QVadã vice dũ eram in orõne, queſiui a deo nõ dubitans de aliquo, ſed volens plus ſcire de deo et dixi. Quare dñe feciſti creationẽ hoĩum et poſtq̃ feciſti, ꝑmiſiſti tibi fieri tãtam paſſionẽ, ſicut fuit filii tui pro peccatis nr̃is, cũ tu poſſes optime facere, ꝙ ſine oĩbus iſtis fuiſſemus tibi grati: et placuiſſemus tibi, et habuiſſemus tãtundem virtutis ſicut hẽmus. Et dabat̃ mihi ĩtelligere ꝙ deus ideo fẽcerat et ꝑmiſerat, qa per hoc melius manifeſtabat̃ nobis bonitas ſua, et melius conueniebat nobis: hoc aũt nõ ſufficiebat mihi ꝙ plene ĩtelligerem, ĩtelligebã tñ certisſime, et ſciebã ꝙ Deus aliter facere potuiſſet ſi ipſe aliter voluiſſet ſaluare nos. Vna tñ vice eleuata fuit anima, et videbat ꝙ iſtud qđ ego q̃rebam, nõ habebat initiũ neq; finẽ et ipſa aĩa cum eſſet in ipſa tenebra, volebat redire, retro ad ſe, et nõ poterat, volebat ꝓcedere, nec poterat, ſubito igit̃ fuit amplius leuata, et illumi-

nata,et videbat dei potētiam inenarrabilē,et vi/
debat dei volūtatem,et iuſtitiam,et bonitatem,
in qbus plene,et ītelligebam oīa đ qbus queſierā.
Et fuit aīa extracta de oī illa tenebra priori, in illa
enim tenebra iacebā in terra,ſed in iſta maxima il
luminatione ſteti in pedibus,in ſūmitate digitoꝝ
groſſoꝝ pedum,et eram in tāta agilitate corpo/
ris et renouatione,ꝙ nunq̄ tantam habueram:et
erā in tāta plenitudine charitatis,et cum tāta leti/
tia ītelligebam in illa potētia et volūtate et iuſti/
tia dei,ꝙ nō ſolum de illis que q̄ſierā intelligebā,
īmo etiam ſatiſfaciebat mihi đ oībus creaturis ſal
uandis,et demonibus, et de dānatis et de oibus,
ſed iſtud nō poſſum manifeſtare aliqbus oīo ver/
bis,ſupra enim naturā oīo eſt. Et q̄uis ego plene
ītelligerē ꝙ deus aliter potuiſſet ſaluare nos ſi vo/
luiſſet,nō tñ poteram cognoſcere, ꝙ melius no/
bis poſſet cognita fieri eius potentia et bonitas,
nec melius potuiſſet poni in ore. Et extūc rema/
neo ita ꝯtenta et ſecura,ꝙ ſi certiſſime me ſcirem
eſſe dānandam,nulla rōne poſſem dolere,nec mi
nus laborarē,nec ſtuderē orare et honorare deū,
tātum ītellexi iuſtitiā eius,et rectitudinē iudicioꝝ
eius,et reliq̄t in aīa mea vnā pacem, vnā qetem,
et ſoliditatē,cuius ſimilē nō recordor me habuiſ/
ſe ita plene,et in hac maneo ꝯtinue.Poſtq̄ aūt vi/
deram potētiam dei,et volūtatem eius et iuſtitiā
fui leuata adhuc plus,et tūc nō videbā nec potē/
tiā,nec volūtatem dei illo modo ſicut prius, ſed

videbã vnam rẽ ſtabilem, ita ĩdicibilẽ mihi, ꝙ nihil de ea poſſum dicere, niſi ꝙ erat oẽ bonum, et aĩa mea erat in letitia oĩo inenarrabili, et nõ videbã ibi amorem, ſed illã rem oĩo inenarrabilem, et exiueram de illo ſtatu priori, & erã poſita in iſto ſtatu maximo inenarrabili, & neſcio ſi erã in corpore vel extra corpus, et oĩa retro habita nõ videbañ mihi ꝙ fuerit tam magni ſtatus, & reliqt mihi mortificationem vitioꝝ, & ſecuritatem virtutũ, qbus diligo bona & mala, benefacta & malefacta qa. ſ. nõ habeo ĩde diſplicentiam. Relicta igiẽ ſum in magna pace, & veneratiõe iudicioꝝ diuinoꝝ ita ꝙ qñ dico deo, per iudicia tua libera me dñe, vel per iudicium tuum libera me dñe, tãtum delector, & ita ꝯfidẽter dico, ſicut qñ dico per tuã paſſionem libera me dñe. Non enĩ magis cognoſco bonitatem dei in vno beato, vel ſancto viro, vel multis, q̃ ĩ vno dãnato vel multitudine dãnatoꝝ: ſed hoc ꝓfundum nõ fuit mihi demõſtratum niſi ſemel: & nunq̃ obliuiſcor illius memoriam, nec illius letitiam, & ſi oĩa que ſunt fidei per ĩpoſſibile deficerẽt, hinc tñ remanet mihi certitudo de deo & de ſuis iudiciis, & de iuſtitia ſuaꝝ iudicioꝝ, ſed o quãta ꝓfunditas eſt hic, totum tñ redit in vtilitatem beatorum: anima enim que iſtam cognitionem de diuinis iudiciis, & iſtius ꝓfundi habet, de oĩbus habebit fructum ex iſta cognitione dei.

¶ Viſio & ꝯſolatio ſexta in q̃ vidit deũ ĩquãtũ eſt amor ex q̃ viſiõe trãsformata eſt ĩ diuinũ amorẽ.

QVadam vice in quadrageſima videbatur ꝙ eſſem multũ ſicca, & ſine deuotione, & orabã deum ꝙ ipſe daret mihi de ſe, pro eo ꝙ erã ſicca de oĩbono, et tunc fuerunt apti oculi aĩe, et videbã amorem qui veniebat plane verſus me, et videbam pricipium, ſed nõ videbam finẽ, niſi ſolũ ꝯtinuationem eius, et neſcio dicere aliquã ſimilitudinem coloris. Et ſtatim qñ peruenit amor ad me, videbam oculis aĩe apte hec oĩa, pluſq̃ cum oculis corporis, aliquid poſſit videri, et factus eſt amor verſus me, ſicut vnius falcis ſimilitudo, Nec eſt itelligẽdum ꝙ fuerit aliq̃ ſimilitudo quãtitatiua mẽſurabilis, ſed erat ſicut ſimilitudo falcis, qa in pricipio qñ amor ſe p̄ſentauit, prius retraxit ſe nõ ꝯferens ſe quãtum ſe fecit itelligi: Et tũc ſtatim repleta fui amore et ſacietate inextimabili, que q̃uis me ſaciaret, tñ generabat in me maximã famẽ tãtum inextimabilem: ꝙ oĩa mẽbra tũc diſiungebanť: ita ꝙ aĩa lãguebat: & deſiderabat peruenire ad reſiduũ: Et nolebam nec videre, nec ſentire aliquã creaturam: & ego non loquebar: ſed aĩa mea loq̃bať intus clamãs, ꝙ amor nõ faceret eã tanto amore languere, qa vitam extimabã mortem: Et ad hoc ĩuocabat beatã virginẽ prio, & prius: deinde ĩuocabat & obſecrabat oẽs apoſtolos: ꝙ irent cũ ea: & genuflecterẽt, & nunciarent altisſimo: ꝙ nõ faceret, ſeu nõ pmitteret eam amplius pati iſtã mortẽ: ſed ꝙ peruniret ad eum quẽ ſentiebat: & ſimiliter rogabat beatũ Frãciſcum: & euangeliſtas

obſecrabat & clamabat ad eos ſimiliter: & dũ ex
appropinq̃tione me totã crederem eſſe amorẽ, ꝓ
pter amorẽ quem ſentiebã: dicebam multi ſunt q
credũt ſtare in amore, & ſtant in odio: & ecõtra-
rio: multi credũt ſtare in odio, & ſtant in amore.
Aĩa aũt mea querebat hoc videre certiſſime: Sed
deus dedit hoc mihi ſentire manifeſte, ſic ꝙ ego
remãſi tũc tota ꝯtenta. Repleta aũt ſum illo amo
re ſic ꝙ nõ credo ꝙ poſſim carere illo amore de
cetero: & nõ poſſum credere alicui creature aliud
dicẽti: & ſi angelos aliud dicerẽt mihi: ego nõ cre
derẽm, ſed reſpõderem tu es ille qui cecidiſti de ce
lo. Et videbã in me duas partes: ſicut ſi facta fuiſſet
in me vna ſtrata: & ex vna parte videbã amorẽ: &
oẽ bonũm qđ erat a deo & nõ a me: & in alia par
te videbam me ſiccã: & ꝙ a me nõ erat aliqđ bo-
num: & per hoc videbã ꝙ nõ eram ego que ama-
bam quãtumcũq; viderẽ me in amore: ſed illud
erat ſolũmodo a deo: & poſt iſtud ſe readunauit
amor, & tũc maiorem ꝯtulit amorem: & magis
ardẽtem q̃ prius, & erat mihi deſiderium eũdi ad
iſtũ amorẽ: Et ĩter p̃dictum amorẽ qui eſt ita ma-
gnus: ita ꝙ nõ potui tũc ſcire ꝙ maior amor poſ-
ſit eẽ: niſi tũc qñ ſupuenit ille alius mortalis amor
vñ inter puꝝ amorem, & aliũ mortalem, & maxi
mũ ardorem: eſt quoddã medium de quo nihil
poſſum narrare, qa eſt tãte ꝓfunditatis: & tãte leti
tie: tãtiq; gaudii, ꝙ narrare nõ põt. Et tũc nollem
aliqd audire de paſſione, nec etiam vellẽ ꝙ noia-

reẽ mihi deus, qa tūc qñ noiatur: vel ſentio eum cū tāta delectatione, ꝙ lāguore crucior pre amore, & oẽ aliud: qđ minus eſt illo: eſt mihi ĩpedimẽtum. Et nihil videẽ mihi ꝙ dicaẽ de euāgelio, nec de vita xp̃i: nec de aliq̃ loquutione dei: qa maiora: & incōparabilia video in deo: & poſtq̃ remaneo ab illo amore remaneo tñ ꝯtenta cum angelo ꝙ diligo buffones & etiā demones, & qcquid video fieri, etiam ip̃m peccatū qñ video ab aliis fieri, nō diſplicet mihi: credens ꝙ deus iuſte pmittit: & vult fieri. Et qñ ſum in illo ſtatu, ſi comederet me canis, nō curarem: & etiā non videreẽ mihi: ꝙ paterer aliquẽ dolorem. Nec tūc eſt: nec eſſe pōt, recordatio, nec memoria doloroſa de paſſione xp̃i: nec ſunt in iſto ſtatu lachryme. Vna tñ vice: ſimul cum iſto amore: ſe adunauit recordatio inextimabilis p̃cii: p̃cioſi ſanguinis: per quẽ data eſt ĩdulgentia mūdo: & mirata ſum: qūo potuerit ſimul ſtare: ibi tñ non erat dolor paſſionis. Paſſio aūt eſt via & documētum: q̃liter debeam facere. Et iſte ſtatus eſt maior q̃ ſtare ad pedes crucis xp̃i per ꝯtinuam recordationẽ, ſicut ſtetit beatus Frāciſcus: q̃uis aīa frequentet vnum, & aliū gradum.

❡ Viſio & ꝯſolatio in qua vidit deū ĩquātum eſt trinus in pſonis: vidit tamen eū cum tenebra, ex hac autem viſione adepta eſt perfectam & ſanctam ſpem cum omni ſecuritate.

Quadam vice fuit eleuata aīa mea: & videbā deum in tanta claritate, ꝙ nunq̃ ip̃m viderā

in tanta:nec illo modo plenisſimo:& nõ videbã ibi amorẽ:& ꝑdidi illũ amorem:quẽ prius porta bam,& facta ſum nõ amor. Et poſt iſtud vidi eũ in vna tenebra:& iõ i tenebra:qa eſt maius bonũ qđ poſsit cogitari,nec ĩtelligi:oẽ qđ põt cogita/ ri ſiue ĩtelligi:nõ ꝯtingit ad illud: Et tũc data fuit aĩe vna fides certisſima,vna ſpes ſecura,& firmisſi ma,vna ſecuritas de deo cõtinua: ita ꝙ abſtulit a me oẽm timorem:& in illo bono qđ videť ita in tenebra,recollegi me totã:& effecta ſum ita ſecu/ ra de deo:ꝙ nunꝗ poſſum dubitare de eo:qñ ha/ beã deum certisſime.Et ĩ illo bono efficacisſime qđ videť in tenebra:ẽ modo ſpes mea tota recol lecta & ſecura,frequẽter igiť video deum illo mo do:& in illo bono qđ narrari exterius nõ põt,nec etiam cogitari corde.In illo inquã bono certisſi mo & ĩcluſo,qđ intelligo cũ tãta tenebra habeo totã ſpem meã:& in vidẽdo,qcquid volo hẽre, totum habeo:qcquid volo ſcire totum ſcio,& vi deo ibi oẽ bonum,Nec aĩa in vidẽdo:põt cogi/ tare de diſceſſu illius boni: vel de diſceſſu ab illo bono:nec ꝙ debeat de cetero diſcedere:ſed dele/ ctať ineffabiliter in illo oĩ bono:& nihil oĩno vi/ det aĩa:qđ narrari poſsit ore,nec etiam ꝯcipi cor de:& nihil videt,& videt oĩno oĩa:& qa illud bo num eſt cũ tenebra,ideo magis certisſimũ:& ma gis ſupans oĩa:quãto magis videť in tenebra et ſe/ cretisſimum,& poſtea video cũ tenebra ꝙ ſupat oẽ bonum,& oĩa,& oẽ aliud eſt tenebra:& oẽ qđ

cogitari pōt eſt minus iſto bono.Et etiā illud, qñ aīa videt diuinam potentiam:& qñ videt diuinā ſapiētiam:& etiā id qñ videt diuinā volūtatem: que mirabiliter:& inenarrabiliter alias vidi eſt mi nus illo bono certiſſimo:illud enim bonū qđ vi/ deo eſt totū:illa vero alia oīa ſunt pars. Et qñ vi/ dent illa alia q̄uis ſint inenarrabilia:apportant tñ magnā letitiā:redūdātem in corpus:ſed iſto mo/ do qñ videt deus in tenebra:non apportat riſum in ore:nec feruorē:nec deuotionem ī corde:nec feruētem amorem:qa corpus nō tremit:nec mo/ uet:nec ſic alterat, ſicut ↄſueuit fieri in aliis. Cor/ pus enim nihil videt:ſed aīa videt:& corpus quie ſcit & dormit:& līgua trūcatur:qa tunc nihil pōt loq:& oēs amicitias:quas deus oſtēdit mihi:mul tas & inenarrabiles:& oīa verba dulcia ab eo mi/ hi dicta:& oīa alia dicta & facta:in tātum ſunt mi nus illo bono:qđ video cū tāta tenebra:ꝙ nō po no ſpem meā in illis:īmo ſi poſſibile eſſet:ꝙ eēnt oīa nō vera:nullo tñ modo:minuerēt ſpem meā nec minueret ſpes mea ſecuriſſima:que eſt certa il lo oī bono:qđ video cum tāta tenebra. Ad iſtū aūt p̄dictum modū altiſſimum:& ineffabilem vi dēdi deū cum tāta tenebra:& ſuper inenarrabili, gr̄a viſionis eſt:mens mea tātum tribus vicib' ele uata fuit:q̄uis multis & īnumeris vicibus viderim illud oē bonum ſemp cum tenebra:ſed nō p̄dicto altiſſimo modo cū tāta tenebra: Et quoniam ex vna parte iſirmitatibus corpus meū diſſipat.Et ex

alia pte mūdus cum ſuis ſpinis:& amaritudinibus me expellit:et ex alia parte,demones cum multa moleſtia me affligūt:& quaſi cum ꝯtinua pſequu tione me īfeſtant:habētes poteſtatē in me: eo ꝙ deus ad affligēdū poſuerit in manibus eoꝝ aīam meam & corpus,ita ꝙ videt̄ mihi ꝙ videam eos q̄ſi corporaliter ꝯtra me:ex alia enim parte: deus trahit me ad ſe illo bono:qđ video in tenebra:vi deo enim ſanctam Trinitatē in tenebra:& in ipſa Trinitate quā video:in tāta tenebra:videt̄ mihi: ꝙ ego ſtem & maneam in eius medio:& illud tra hit me:pluſq̄ alia aliq̄ res:quā hactenus habuerim: vel aliqd bonum qđ viderim:ita ꝙ iſtius non eſt cōparatio ad illa:& qcquid dico de hoc:videtur mihi ꝙ nihil dicā:imo videt̄ mihi:ꝙ aliqd dicen do,maledicā:& meū dicere,videt̄ mihi blaſphe/ mare:tantum excedit illud bonū oīa verba mea: qn̄ etiam video illud bonū,nō recordor tunc qn̄ ſum in illo:de xp̄i humanitate: nec de deo hoīe: nec de aliq̄ re:que formā habeat:& tn̄ oīa tunc vi deo:& nihil video.In ſeparatione vero ab illo bo no iam dicto:video deum hoīem:& trahit aīam cum tāta māſuetudine:vt dicat aliqn̄ tu es ego: & ego ſum tu:& video illos oculos:et illā faciem tā placabilem:vt amplexet̄:& attrahat aīam meā cum īmēſa certitudine:& illud qđ reſultat de illis oculis:& de illa facie,eſt illud bonum qđ dixi:qđ ego video in illa tenebra:qđ emanat:& venit de intus:& illud eſt qđ tātum me delectat:in tātum

ꝙ narrari non pōt:& in iſto deo hoie ſtando aia eſt viua:& in iſto deo hoie ſto multum pluſq̄ in il lo cū tenebra:illud aūt bonum de tenebra:trahit aiam multo plus q̄ illud de deo hoie:ſine cōpara tione:ſed in iſto de deo hoie ſto q̄ſi ꝯtinue:& ſic ꝯtinue ꝙ q̄dā vice fuit mihi data ſecuritas de deo ꝙ nihil erat medium:inter me,& ipm : & extunc nō fuit dies:neq; nox:in qua nō habuerim ꝯtinue hāc letitiā de humanitate:& habeo deſideriū can tandi:& laudādi deū:& dico iſta:laudo te deum dilectū:in tua cruce lectum meum habeo factum, & pro capitali:vel pro plumario iueni pauptaté: aliā partem lectū ad pauſandū, inueni doloré cū deſpectione:in ꝑdicto enim lecto:ipſe fuit natus: ꝯuerſatus:& mortuus.Et iſtū amorem iſtius ſocie tatis.ſ.pauptatis,doloris,& deſpectus deus pr̄ tan/ tum amauit:ꝙ deus cū filio ſuo:& filius in iſto le/ cto ꝯtinue voluit iacere:& ſemp amauit:& ꝯcor/ dauit cū patre:& in iſto lecto ego requieui & reqe ſco:eſt enim lectus meus:& in iſto lecto ſpero mo ri:& per iſtū lectum credo ſaluari:& letitia:quam expecto de illis manibus & pedibus:nō pōt narra/ ri:qn̄ enim ipm video:nunq̄ vellé diſcedere : ſed amplius accedo:ideo meū viuere eſt mori.Et qn̄ de eo recordor:nō poſſum loq:truncat enim lin gua:& qn̄ diſcedo ab iſto:mūdus & illa que inue nio,cōpellunt peccata deſiderare magis : & ideo deſideriū meum ꝓpter lāguorem expectationis: eſt mihi pena mortalis.In his aūt viſionib⁹:& ꝯſo

lationibus aia mea ſepiſſime leuaẗ:& ꝯſolaẗ a deo dulciſſimo:cui eſt gloria & honor ī ſeculoꝝ amē

℄ Viſio & ꝯſolatio octaua:in qua vidit deum ꝑfectiſſima viſione poſſibili in vita iſta:ex qua adepta eſt firmitatem in bono propoſito:& perfectā in deo delectationem.

COnſequēter poſtea in quadrageſima eleuata ſum in ſpiritu:& īueni me totā intus in deo modo alio q̄ nunq̄ ꝯſueuerim.Et videbaẗ mihi ꝙ eram in medio trinitatis altiori & maiori modo q̄ ꝯſueuerim:eo ꝙ recipiebā maiora bona ſolito: & qa eram in ipſis donis ꝯtinue & plena delitiis: & delectamētis maximis & inenarrabilibus:q̄ oio ſunt ſupra oia:que vnq̄ expta fui.Fiebant enim in aia opationes diuine:tātum ineffabiles ꝙ nullus ſanctus nec angelus poſſet narrare : vel explicare: & ītelligo ꝙ illas opationes diuinas:& illam ꝓfundiſſimā habyſum:nullus angelus:nec alia creatura eſt ita capax ꝙ poſſet eā cōprehēdere : & videẗ mihi ꝙ illud qđ dico ſit maledicere: vel blaſphemare.Et ſum extracta de oibus q̄ prius habueram: in qbus ꝯſueueram delectari.ſ.de vita:de humanitate xpi:& de illa ꝯſideratione illius ꝓfundiſſime ſocietatis:quā tātum deus dilexit ab eterno : quā dedit etiam filio ſuo in qbus ego ꝯſueueram delectari.ſ.in pauptate : in dolore : & in deſpectu filii dei:vbi ꝯſueuit eē repauſcitio mea,& lectus meus & ſum extracta de oi illo modo vidēdi deū in tenebra que me tātum ꝯſueuit delectari : & ſum ex-

tracta de oĩ illo ſtatu priori cum tãtã vnctione & dormitione:ꝙ nullo modo ꝑcipere potui:niſi ꝙ modo recordor ꝙ nõ habeo illa. Et in illis bonis ineffabilibus & in opationibus diuinis p̃dictis : q̃ fiũt in aĩa mea:deus ſe prius p̃ſentat in aĩa faciens opationes diuinas ineffabiles:& poſtea ꝯſequẽter ſe manifeſtat apiendo ſe aĩe:& donãdo adhuc ei maiora dona cũ maiori adhuc certitudine:& cla ritate ineffabili.Et p̃ſentat ſe prius aĩe duobus mo dis:vno modo p̃ſentat̃ intime in aĩa mea : & tũc ĩtelligo eum p̃ſentem:& ĩtelligo qũo eſt p̃ſens in oĩ creatura:vel in oĩ re habẽte eſſe,in demone:in angelo bono:in ĩferno:in paradiſo:in adulterio: in homicidio:& in oi bono ope:& in oĩ re habẽ/te aliquo modo eſſe:tã in pulchra q̃ in turpi. Vn/de qñ ſum in iſta vnitate:non minus delector de deo:vidẽdo vel ĩtelligẽdo vnũ angelum bonũ: vel vnũ bonum opus:q̃ vnum malũ : & iſto mõ p̃ſentat̃ multum aſſidue in aĩa mea & hoc p̃ſenta re:vel hec p̃ſentatio:eſt illuminatio cum magna veritate:& cũ diuina grã:ita ꝙ qñ aĩa iſtud videt: nõ põt offendere in aliquo:& hec illuminatio ap portat in aĩa multa bona diuina:& iam tũc ĩtelli/gẽs deum eſſe p̃ſentem valde humiliat̃ : & recipit ꝯfuſionem de peccatis ſuis:& recipit hic aĩa ma/gnã grauitatem ſapiẽtie:& magnam ꝯſolationẽ diuinã:& magnam letitiã.Alio mõ p̃ſentat̃ ma/gis ſpecialiter:& valde diuerſo modo a p̃dicto:& dat aliã letitiam a p̃dicta : & recolligit totã aĩam

in ſe:&

in ſe:& facit in aïa multas opationes diuinas cum valde maiori grã:& cum inenarrabili abyſſo de/lectationũ & illuſtrationum:ita ꝙ ſolũ illud p̄ſen tare dei:ſine aliis donis:eſt illud bonum: qđ ſan/cti hñt in vita eterna.De donis vero que ſancti ha bẽt in illa vita eterna: aliq̄ ſancti hñt plura aliqui pauciora:que dona q̄uis nõ valeam dicere: imo meũ dicere plus ẽ deuaſtare & blaſphemare q̄ ali/qd dicere.dico tñ ꝙ in eis ſunt dilatationes aïe:q̄ bus aïa fit magis capax ad capiẽdum:& habendũ de deo.Et ſtatim cũ deus ſe p̄ſentat aïe:ꝯſequẽter manifeſtat ſe:aperiendo ſe aïe:& dilatat aïam: & donat ei dona:& dulcedines,quas nunq̄ fuit exp/ta:cũ valde maiori ꝓfundo:q̄ p̄dictum ſit. Et eſt extracta tunc aïa de oï tenebra:& fit aïe maior co gnitio dei q̄ intelligã poſſe fieri:& fit cũ tanta cla ritate:& cũ tãta dulcedine & certitudine & cũ tã/to abyſo ꝙ nõ eſt cor qđ id poſſit attĩgere:vnde nec cor meum põt poſt redire ad ĩtelligẽdum ali qd de illo:nec etiã ad cogitãdum aliqd de illo:ni ſi ſolũmodo ꝙ a deo donat̄ aïe ꝙ leuat̄ in id qđ nunq̄ cor põt ſe de cetero extẽdere in aliquo ad il lud.Et ideo nõ põt aliqd dicere oïno de illo:nec aliqđ verbũ reperiri põt qđ illud dicat vel ſonet: nec etiã cogitatio:nec ĩtellectus aliqd põt ſe exten dere ad illa:tãtum ſupant oïa:ſic & taliter ꝙ deus per aliqd qđ dicat̄ nec cogitet̄ cõmẽdari nõ põt.
℄ Scriptura tñ diuina eſt ita alta ꝙ nõ eſt homo ita ſapiens in toto mũdo etiã ſi habeat ſapiẽtiam

quãtam põt in iſto ſtatu ꝙ poſſit eã ita plene ĩtel
ligere qn ſupeꝛ eius ĩtellectus ab ea:& de illis ope/
rationibus diuinis ineffabilibus illius manifeſtare
dei:que ſunt & fiũt in aĩa nihil oĩno loqui vel bal
butire hõ põt: Et qa aĩa mea ſepe leuaꝛ in ſecreta
diuina:ideo intelligo illud quo facta eſt ſcriptura
diuina:& id quo videꝛ dicere & ꝯtradicere: & id
quo facta eſt facilis & difficilis:& illud quo nullã
vtilitatẽ hẽt aliqs de ea:qa nõ obſeruãtes dãnanꝛ
ex ea:& illud quo alii obſeruãtes ſaluanꝛ in ea. Et
ſto deſup hec cognoſcens:& ideo reueniẽs:de ſe/
cretis dei ſecure loquor aliq̃ verbula: que ſunt de
extra illas opationes diuinas ineffabiles: & nullo
modo appropĩquãt eis:ĩmo meũ loqui de eis &
meũ dicere eſt deuaſtare: vñ & dico me blaſphe/
mare:ſi enim oẽs ꝯſolationes diuine:& oẽs letitie
ſpũales:& oĩa delectamẽta diuina:q̃ nunq̃ in hoc
mũdo fuerũt:& nõ ſolum que fuerunt:ſed etiã ſi
oẽs ſancti qui fuerũt ab initio mũdi vſqꝫ mõ aſſi/
due habuiſſent explicare de deo: & ſi oĩa delecta/
mẽta mũdana bona vel mala:que vnq̃ fuerũt,cõ
uerterenꝛ in bona delectamẽta & ſpũalia:& dura/
rent mihi vſqꝫ quo pficerenꝛ:tñ pro oĩbus predi/
ctis ego nõ darem:ſeu nõ cãbiarem delectationẽ
quam ego habeo de illo inenarrabili manifeſtare
dei:tãtum quãtum ẽ leuare vel claudere oculoꝝ.
Et hec dico tibi vt aliq̃liter iſto mõ poſſim po/
nere in corde tuo:ꝙ adhuc illud inenarrabile bo
num qđ ego habeo ſupat in ĩfinitum oĩa p̃dicta:

& nõ habeo ſolũ ꝑ vnum claudere: vel apire ocu/
loꝝ: ĩmo habeo per bonũ ſpatium ſepe & multo
tiẽs illo mõ.ſ.multum efficaciter: alio aũt modo
.ſ.nõ ita efficaciter: habeo q̃ſi ꝯtinue. Et q̃uis ego
poſſim recipe triſtitias: & letitias exterius aliqua/
liter & paꝝ: intus tñ in aĩa mea eſt camera in qua
nõ ingredit̃ aliq̃ letitia: vel triſtitia: nec delectatio
alicuius oĩno virtutis: nec alicuius rei que noĩari
poſſit. Sed ĩtrat in illã illud oẽ bonum: & in illo
manifeſtare dei, q̃uis ego blaſphemẽ ſic ip̃m no/
minãdo: qa nõ poſſum ip̃m aliquo verbo pfecte
noĩare: eſt tota veritas: & in eo intelligo & habeo
totã veritatem que eſt in celo & in terra & in ĩfer/
no: & in oĩ creatura, cũ tanta veritate: et cũ tanta
certitudine ꝙ nullo modo (ſi totus mũdus dice/
ret oppoſitum) poſſem aliud credere: ĩmo facerẽ
truffas: video enim illum qui eſt oẽ: et qũo eſt oẽ
oĩum creatoꝝ: et video qũo fecit me capacẽ ad
intelligẽdum p̄dicta meliori modo q̃ fuerim ha/
ctenus qñ videbam in illa tenebra: que me tãtum
ꝯſueuit delectari. Et video me ſolã cum deo totã
mũdam: totã ſanctificatã: totam verã: totam re/
ctã: totam certificatã: totam celeſtem in eo: et qñ
ſum in iſto ſtatu: nõ recordor alicuius alterius rei
Et aliqñ qñ fui in iſto ſtatu: dixit mihi deus: filia
diuine ſapiẽtie: tẽplum dilecti, dilectum dilecti: et
filia pacis: in te qeſcat tota trinitas, tota veritas ita
ꝙ tu tenes me: & ego teneo te. Vna vero opatio/
num aĩe quam deus ſibi dat eſt: ꝙ intelligo cum

magna capacitate:et cum magno delectamẽto: quo mõ deus in ſacramẽto venit altaris cum illa magna et nobili ſocietate.Qñ vero remaneo:et ſum extra illũ maximum ſtatũ:et video me totũ peccatũ et obediẽtem peccato:obliquam et imũ dã totam falſam et terrenã:Sed remaneo qeta:et remanet in me vna vnctio diuina et ꝯtinua que eſt ſũma oĩum vnctionum quas vnq̃ habueri oĩbus diebus. Ad p̃dictum vero ſtatũ nõ ſum ego ꝑfecta ſed ſum ducta a deo et leuata:ita ꝙ ego neſciui iſtum ſtatũ velle:nec deſiderare:nec petere : et ſum nũc in iſto ſtatu ꝯtinue.Et ſepiſſime leuatur aĩa mea a deo:et nõ reqrit̃ meus ꝯſenſus : qa dum ego nec ſpero:nec cogito aliqd de eo:ſubito aĩa leuat̃ a deo et dominor:et cõprehẽdo totũ mundum:et nõ videt̃ mihi ꝙ ſim incerta : ſed ꝙ ſtem in celo in deo. Et iſte excellẽtiſſimus ſtatus ĩ quo modo ſum eſt ſup alios ſtatus quo adhuc habui: qa eſt tãte impletionis:et tãte claritatis:et nobilitatiõis:et dilatationis ꝙ nullũ aliũ ſtatum ſentio appropinquare ei.Et iſtud manifeſtare dei habui pluſq̃ mille vicibus.Semp nouiter alio mõ et diuerſo ab alia vice.Et ſemel in feſto ſancte marie cãdelarie habui illud inenarrabile manifeſtare dei et dũ fieret in aĩa mea:tũc aĩe mee fuit facta repreſentatio ſui met et vidit aĩa ſemetipſam tãte nobilitatis et altitudinis:quãtam nunq̃ potuerim cogitare.nec intelligere : nec alias poſſem credere ꝙ aĩa mea:vel aĩe que in paradiſo ſunt:poſſent eẽ tã

te nobilitatis:et aïa mea nõ potuit tunc cõprehẽ/
dere ſemetipſam. Vñ et ſi aïa cum ſit certa et fini/
ta et circũſcripta:nõ põt ꝯprehẽdere ſemetipſam
quãto minus põt cõprehẽdere creatorẽ ſuum:im
mẽſum et infinitũ et incircũſcriptũ. Aïa aũt mea
tũc preſentauit ſe deo cũ maxima ſecuritate ita ꝙ
nullũ portabat ſecũ timorẽ:ſed p̃ſentauit ſe deo
cũ maiori delectatione:q̃ vnq̃ fuerim expta et cũ
maiori:et noua et excellẽtisſima letitia:et cũ tan
to nouo miraculo et tã claro ꝙ nunq̃ tale potui
intelligere in aïa mea: et in hac obuiatione quã
tũc habui cum deo:qñ ſimul intellexi:et habui p̃/
dictum inenarrabile manifeſtare dei: fuerũt mihi
data verba de deo altisſima que nolo ꝙ ſcribanẽ.
Qñ vero aïa ad ſe reuertitur hoc ſibi remanet:et
hoc ĩuenit in ſe ꝙ placet ſibi oẽm penam et oẽm
iniuriam ſuſtinere ꝓ deo:et ꝙ pro nulla re que fie
ri:vel dici poſſet:nõ poſſet de cetero ipſam ſepa/
rare a deo. Vñ clamauit aïa et dixit. O dulcis dñe
quid eſt qđ posſit me a te ſeparare:et intellexi mi
hi dici:ꝙ nihil eſt qđ posſit me de cetero a deo ſe
parare gr̃a eius mediãte. Hec aũt ſupradicta audi/
ui mihi dici a deo mirabiliori loquutione q̃ poſ/
ſim ego ipſa referre, dictũ eſt etiam mihi ꝙ p̃dictũ
in enarrabile manifeſtare dei eſt illud bonum qđ
ſancti hñt in vita eterna:nec id bonum ẽ aliud a
p̃dicto. Sed eſt ibi alia expientia:et tãtum diuerſa
ab illo qđ p̃dictum eſt: ꝙ minor ſanctus qui mi/
nus hẽt in vita eterna:hẽt pluſq̃ posſit dari alicui

anime exiſtenti in hac vita ante mortem corpo/
ris et dico ꝙ anima mea in illo inenarrabili mani
feſtare dei hoc intellexit.
❡ Viſio nona vbi certificata fuit ꝙ ĩ ſuis viſiõib'
et loquutiõib' diuinis et ſpũalib' nõ fuit decepta.
QVodam tpe in feſto beate marie virginis ali
quãto tpe poſt ꝯuerſioné meã : rogaui bea/
tam virginem: vt ĩpetraret mihi grãm a filio ſuo:
qua cognoſcerem ꝙ nõ eſſem decepta in loquu/
tionibus que fiebãt mihi: facta eſt aũt mihi loquu
tio diuina ꝓmittẽs mihi ꝙ ita fieret: ſubiũxitq; di/
cens. Deus oſtendit ſe tibi: loquutus eſt tibi: dedit
ſentimẽtum ſuũ de ſe tibi. Tu igiť euites loq̃: vide
re & audire oĩa niſi ſecũdum eũ: & intelligebã oĩa
p̃dicta dici mihi cũ multa diſcretione : & magna
maturitate: & in p̃dictis loquutionibus q̃ fiebant
mihi: ego remãſi in letitia & in magna ſpe haben
di hoc qđ poſtulauerã: dixit etiã mihi in p̃dicta lo
quutione: ꝙ fieret mihi grã. ꝙ qcquid facerem: fa
cerẽ cum ſua licẽtia: cepi igiť facere illa tria : q̃ di/
cta fuerãt mihi: & cor meũ fuit leuatum ab oĩbus
terrenis, & poſitum in deo: & qcqd faciebam : ſi/
ue comederẽ: ſiue loqrer non impediebat qn cor
meũ ſemp eſſet in deo : & nihil poterã cogitare:
nec videre: nec ſentire: niſi ſecũdum deũ, & qñ ſte
teram ad orõnem: & volebã ire ad comedẽdum
petebã licẽtiam: & ipſe dabat mihi dicẽs: Vade co
mede cũ bñdictione prĩs: & filii: & ſpũſſancti: & da
bat licentiã aliqñ cito: aliqñ magis tarde : & hoc

durauit tribus diebus & noctibus. Tādem facta: in ſpū vidi deum in q̄dam miſſa circa eleuationem corporis xp̄i: poſt cuius viſionem: remāſit in me dulcedo inenarrabilis: & letitia magna: qua non credo carere in tota vita mea: & in p̄dicta viſiōe certificata ſum de p̄dicto qd' petiuerā: nec reman ſit in me aliqd' dubium de hoc: & ibi fuit mihi ſa/ tisfactum: & totaliter ad impletum: ꝙ non eram decepta in loquutionibus predictis.

Viſio & ꝯſolatio decima vbi etiam certificata eſt ꝙ in loquutionibus ſuis non decipiebat᷑.

ALio tp̄e dum erā in oīone: ſubito dicta ſunt mihi verba valde placibilia: & dixit ita: filia mea dulcis mihi multo plus q̄ ego tibi tēplū meū dilectum meū: cor dei oīpotētis ſtat ſup cor tuū: & ſimul cū iſtis verbis venit mihi ſentimētum de lectabiliſſimū: q̄le nunq̄ fuerā expta: oīa enim mē bra corporis ſentiebāt illud: & iacui ī iſtis: Et dice bat: iteꝝ deus oīpotēs ſuū amorē repoſuit ī te plus q̄ in femina illius ciuitatis: & ipſe delectat᷑ in te & in ꝯſocia tua. Et ſtudete ꝙ vita vr̄a ſit lumē oīum qui volūt ad illud reſpicere: illis vero qui nō reſpi ciūt erit forte iudiciū & duꝝ. Et ꝯprehēdebat aīa mea huiuſmodi iudiciū crudele plus lr̄atoꝝ q̄ lai/ coꝝ: qa deſpiciūt iſta diuina: & cognoſcūt ea per ſcripturas: Iteꝝ ſubiūgebat: tātus eſt amor dei oī/ potētis quem poſuit in vobis ꝙ ꝯtinue ſtat vobi/ ſcū: ſed nō cum iſtis ſentimētis: & oculi ſui ſūt mō ī vos: & videbat᷑ mihi ꝙ ego viderē oculis mētis

mee:oculos diuinos:& delectabāt me pluſq̄ poſ/
ſim exprimere:& doleo qa iſta dicimus modo ꝓ
truffis:q̄uis aūt eſſet iſta letitia magna,reduceban
tur tñ mihi ad memoriā meam:peccata mea: &
nullū bonum videbaẗ eſſe in me:& videbaẗ mihi
ꝙ nunq̄ aliquid feciſſem qđ deo placere deberet.
Dubitabam aūt ꝑ eo ꝙ ita magna mihi dicebanẗ
& cepi dicere: ſi tu qui mihi loq̄ris eſſes filius dei
oīpotētis:nūqd aīa mea recipet maiorem letitiā
q̄ recipiat:illā enim letitiā nunq̄ poſſem ſuſtinere
ſentiēdo te in me eſſe:eoꝝ ꝙ ego ſum ita īdigna.
Et reſpōdit qa nolo ꝙ ſit mihi maior letitia:eſt tñ
maior tibi parata:& ſcias qꝫ totus mūdus eſt ple/
nus de me.Et tūc videbā ꝙ oīs creatura erat plena
ipſo:& dicebat mihi:ego poſſum facere oīa:& ꝙ
me videas:& ſicut qñ ꝯuerſatus fui cū apoſtolis:
& nō me ſentias.Hoc aūt non dicebat verbis cor
poralibus:aīa aūt mea oīa cōprehēdebat ꝙ ita di/
ceret:& multa maiora & ita veraciter ſentiebam
eſſe.Ad declarādum aūt vtrum eſſet veꝝ qđ dice
bat aīa mea clamauit.Poſtq̄ ita eſt ꝙ tu es deus oī
potēs:& ſunt vera iſta que dicis:que ſunt ita ma/
gna:da mihi ſignū ꝙ ſim ſecura:& extrahe me ex/
tra dubiū,& querebā ꝙ ipſe daret:vel diceret ali/
qđ ſignū corporale qđ poſſem videre videlicet
ꝙ poneret in manu mea vnā candelā:aut lapidē
ꝑcioſum:aut aliā rem:aut daret mihi aliud qđcū/
ꝗ ſignum qđ ipſe vellet:ꝑmittēs ꝙ ego nō oſten
derem illud ſignū:niſi cui ipſe vellet.Et ipſe reſpō

dit,iſtud qđ q̄ris eſt ſignū qđ daret tibi ſolū leti/
tiā qñ illud videres:aut qñ ꝯtractares illud:ſed nō
traheret te de dubio:& poſſes eſſe decepta in tali
ſigno:ego aūt dabo tibi ſignū melius q̄ illud qđ
tu q̄ris:qđ ſignū erit tecū ꝯtinue intus in aīa tua:
& qđ ſemp ſenties.Signū aūt erit iſtud . Tu ſemp
eris feruens in amore & de amore dei:& illumina
ta cognitione dei ītus in te.Hoc aūt ſignū ſit tibi
certiſſimū ꝙ ego ſum:qa hoc ſignum nō pōt fa/
cere alius niſi ego:& hoc eſt ſignū qđ ego dimit
to ītus in aīa tua:qđ tibi eſt melius alio qđ petiſti
Dimitto in te vnū amorē de me,quo aīa tua erit
ebria,& feruēs,& callida aſſidue de me : Ita ꝙ tri/
bulationes amore meo tollerabis:& ſi qs tibi dixe
rit malū vel fecerit:tu hēbis in gr̄a,& clamabis te
īdignā tali gr̄a.Iſtū eni amorē habui ego ad vos,
qui fuit tātus ꝙ ꝑ vobis oīa ſuſtinui patiēter:et cū
humilitate.Tūc igit̄ cognoſces ꝙ ego ſum in te:
ſi qñ qs dixerit vel fecerit malū tibi:tu habeas nō
ſolum patiētiā:ſed hoc hēbis in magno deſiderio
& pro gr̄a,& hoc eſt certū ſignum gr̄e dei,& ec/
ce ego modo vngo te vnguēto ſiricoſo:quo vn
ctus fuit vnus ſanctus qui fuit vocatus ſanctus Siri/
cus:& alii multi ſancti.Sentiebā igit̄ ſubito vncti/
onē illam cū tāta dulcedine:ꝙ ego deſiderabam
mori:& ꝙ mors mea eſſet cū oī tormēto corpo/
rali:nec eſtimabam aliqđ:tormēta que ſuſtinue/
rūt ſancti ꝑ xp̄o:ſed terribiliora tormēta deſide/
rabam mihi pro xp̄o īferri.Et deſiderabā ꝙ totus

mũdus diceret mihi verecũdiam:& ꝙ mors inferreť mihi cum oĩ torméto.Et erat mihi multũ de/lectabile rogare deum pro illis q mihi hec oĩa mala facerét,& nõ mirabar de illis ſanctis qui rogauerunt deũ pro ĩterfectoribus & ꝑſequutoribus ſuis qa nõ ſolum debebãt rogare deũ,ĩmo etiã cona/ri ſpecialẽ grãm pro eis ĩpetrare . Paratiſſima igiť erã rogare deũ pro illis qui mihi mala feciſſent: & cũ magno amore diligere eos:& eis cõpati.In illa aũt vnctione ſenſi tãtam dulcedinẽ intus & extra:ꝙ nunq̃ tãtam ſenſerã : quã etiam nõ poſſum verbis manifeſtare in aliquo nec paꝝ nec multũ. Et erat hec ꝯſolatio alia:alteriuſq; modi q̃ alie fuiſſent:qa in aliis delectationibus deſiderabã ſtatim exire de ſeculo . Sed in iſta erat deſideriũ ꝙ mors mea eſſet grauis & lõga cũ oĩ tormento:& ꝙ oĩa torméta ď mũdo eſſent in quolibet mẽbro,& tñ hec oĩa videbanť mihi pauca.Et ꝯprehẽdebat aĩa mea ꝙ oẽ tormẽtum erat paruũ reſpectu illoꝝ bonoꝝ:que ꝓmittunť in vita eterna:& aĩa mea cõ/prehẽdebat certiſſime ita eẽ:& ſi oẽs ſapiẽtes mũ/di dicerẽt mihi aliud nõ crederẽ. Et ſi iurarem ꝙ oẽs qui vadũt per viã ſupradictam ſaluanť nõ cre/derem mẽtiri:& iſtud ſignũ dimiſit ſic firmũ in/tus in aĩa mea:& cũ tanto lumine claro:& illuſtrato ꝙ credo ꝙ ſuſtinerem martyriũ quãtum poſ/ſem:Aliter & hoc ſignũ ſentio ꝯtinue ꝙ eſt via re/cta ſalutis.ſ.diligere & deſiderare pati pro amore dei.Et audiui loquutionem a deo mihi factã diceť

tem, facias ſcribi in fine iſtoꝝ. Reddant̃ gr̃e dei, et qcũq; vult ꝯſeruare gr̃am nõ leuet oculos a cruce ſiue ſit in letitia, ſiue in triſtitia quã ego dem ſibi vel pmittam. Ea aũt que ſupradicta ſunt de predi/cto ſigno intelligebat aĩa mea magis plene q̃ poſ ſim dicere, & cũ plenitudine qua dabat̃ mihi itel/ligi: multo plura q̃ loquor mõ & plenius: & cum magna delectatione & affectione de qua oĩo ni/hil dicã nec dicere poſſũ: & deus velit ꝙ nõ ſit mi hi peccatũ, qa ita male, & cũ defectu refero amẽ.

¶ Incipit conſolationes quas habuit meditando de paſſione domini.

QVadam vice ego erã in meditãdo de paſſione, & de pauptate filii dei incarnati. Xp̃s aũt oſtẽdit mihi, & videbã pauptatem eius tã magnã quã dare demõſtrabat ĩ corde meo & volebat ꝙ ego viderem, & bene ꝯſiderarẽ. Et videbã illos, p q̃bus ſe fecit paupem: & tunc habui & ſenſi maximũ dolorem: & rep̃hẽſionem: ita ꝙ cor meũ quaſi deficiebat. Poſt hec aũt amplius de mõſtrauit mihi de ſua paſſione: & tunc videbã eũ paupem de amicis & parẽtibus, & videbã eum tã paupem de ſe ipſo ꝙ nõ poſſet ſecũdum humani/tatẽ ſe adiuuare. Et amplius placuit ſibi ꝙ oſtẽde/ret mihi plura de ſua paſſione, q̃ ſint illa que audi/uerã referri. Et intelligebam qũo Xp̃s in paſſione ſua, videbat oĩa corda obſtinata illoꝝ ĩpioꝝ con

tra ſe, & videbat oĩa mẽbra cum grãdi ſollicitudi ne deſtruere nomẽ ſuum, & videbat qũo habebãt magnã memoriam & ſtudiũ ad eum deſtruendũ Videbat etiam oẽs ſubtilitates, aſtutias, & machi/ nationes, qͣs ĩpii faciebãt ꝯtra eum, & videbat oĩa ꝯſilia, & multitudinẽ detractionum , & iras illas, & furores grãdiſſimos eoꝝ: & videbat oẽs appa/ ratus, & oẽs cogitationes, quas habebant & facie bãt qũo poſſent eũ crudelius affligere. Crudelitas enim paſſionis ſue fuit multa, & videbat oẽs pena litates: & iniurias, & verecũdias. Aĩa mea videbat plus de paſſione ſua q̃ ego nolo dicere: ĩmo volo tacere. Et tũc aĩa cum clamore dicebat: Sãcta ma ria mater afflicti: dic mihi aliqd de iſta paſſione fi lii dei, qa tu vidiſti plus de iſta paſſione q̃ aliquis ſanctus: vidiſti enim eã oculis capitis, & cũ oculis mẽtis: & nitẽtiſſime ꝯſideraſti pro eo ꝙ ſũme eũ dilexiſti. Iteꝝ clamabat aĩa mea dicẽs eſt aliqs ſan ctus qui ſciat mihi aliq̃d dicere de iſta paſſione, de qua nõ audio fieri memoriã nec aliqd loq: nec re ferri: ſicut aĩa mea vidit: quoniã tãta eſt ꝙ eã refer re nõ poſſum. Paſſionẽ enim xp̃i tãtam vidit aĩa mea: ꝙ quãtũcunq; ſancta maria viderit pluſq̃ ali/ qs ſanctus multis modis: tñ intelligo ꝙ nullo mo do poſſet eã dicere: nec etiam alius ſanctus & ſi ali qs eã diceret: ego dicerem: tu es ille qui ſuſtinuiſti eã. Viſa igiẽ ſic paſſione filii dei: ego fui in maiori dolore q̃ vnq̃ fuerim. Si enim cor meũ hic defice ret nõ eſſet miꝝ: adhuc enim nõ poſſum hẽre leti

tiam qñ recordor:& pdidi illum vigorem aĩ quo ſolebã eſſe leta, nec potui letari de multo tpe &c.

¶ Secunda conſolatio de paſſione domini.

Altera vice fuit mihi demõſtratus ille dolor acutus qui fuit in aĩa xpi: qui dolor fuit tantus ꝙ cor nõ ſufficit ad cogitãdum nec lĩgua ad dicẽdum. Et qa in filio virginis vidi tãtum dolorẽ: aĩa mea facta eſt afflictiſſima & in tãtum dolorem trãſformata ꝙ nunꝗ fui in tãto dolore: & iõ nõ poterã inuenire aliquam letitiam: aĩa aũt mea tũc itelligebat multiplicẽ cãm & rõnẽ: quare dolor ille fuit accutiſſimus. Aĩa enim illa erat ſine oĩ peccato & ſanctiſſima, & ꝓ ſe nullã debebat recipere punitionem. Itẽ qa ſolum recipiebat eã pro nr̃o grãdiſſimo amore: & ꝓ nobis ingratis: & inimicis, & ĩdigniſſimis qui etiam dum nos redimebat per paſſionẽ, ip̃m deridebamus: & ſubſannabamus. Itẽ qa peccatum crucifigẽtium fuit maximũ q̃re aĩa illa que oẽ peccatũ odibat & ſibi diſplicebat, multum doluit pluſꝗ de alio peccato. Item qa gẽtes multe que iſtud peccatum fecerũt: gẽtiles enim et iudei et fere oĩs orbis ꝯtra eũ in die feſto fuerũt ꝯueniẽtes quãtum ad nationes: iõ dolor grãdis. Itẽ ꝓpter malitiã ſũmam ſuoꝝ aduerſarioꝝ, quoꝝ totum ſtudiũ erat ad deſtruẽdum eũ et memoriã eius et nomen eius: et electos diſcipulos eius. Itẽ qa cõpatieẽ diſcipulis a fide cadẽtibus, et pſequutionẽ ꝓpter eũ ſuſtinẽtib᷒. Itẽ cõpatiebatur mr̃i doloroſiſſime. Itẽ qa fuit admiſſus ĩ penis

ſine adiutore, et ſine ꝯſolatore. Item qa illa ſanctiſſima et nobiliſſima aīa recipiebat dolorem ab oī parte, et recipiebat triſtitiā de oī, et anguſtiam et dolorē, de oībus doloribus, et penalitatibus q̄s recepit illud ſanctiſſimū corpus delicatū virginei um, que oīa adunabant in illa ſanctiſſima ſola aīa eius. Et multa alia que oſtēdebant clare mihi, que ego nolo, nec poſſum dicere: vñ extra me facta ꝓ dolore trāsformata fui in dolorē crucifixi. Diuina aūt miſericordia fecit mihi ꝓpter hec grām, primo qa volūtatem meā firmauit ita ꝙ ego nō poſſum velle niſi ſicut ipſe vult. Secundo qa ipſe poſuit aīam meā in vno ſtatu in quo recipio modicas mutationes, et habeo deū in tāta plenitudine ꝙ iā nō ſum in illo ſtatu in quo ſolebā: ſed ſum ducta in ſummam cordis, et carnis, et mentis pacem: et ſum contenta de omnibus.

¶ Tertia conſolatio de paſſione domini.

Altera vice cogitabā de magno dolore quē xp̄s ſuſtinuit in cruce: et cogitabā de illis clauis de qbus audiuerā dici: ꝙ claui illi de manibus et pedibus carnē portauerūt intus in ligno: et deſiderabā videre, vel ſaltem illud parꝫ de carne xp̄i quā claui illi portauerūt itus in ligno. Et tunc habui tātum dolorē de illa pena xp̄i ꝙ nō potui ſtare in pedib᷒: ſed iclinaui caput et ſedi, et vidi xp̄m inclinātem caput: ſup brachia mea, que ꝓieceram in terra, et tūc oſtēdit mihi guttur ſuū et brachia. Statim aūt prior triſtitia ꝯuerſa eſt in tātam leti

tiam, et ſic diuerſam ab aliis letitiis, ꝙ nõ videbã nec ſentiebã niſi id. Tãtã aũt erat pulchritudo illi us gutturis ꝙ eſt ieffabile: et tũc itelligebã illã pul chritudiné reſultare ex diuinitate eius. Nihil autẽ oſtendebaẽ mihi niſi illud guttur pulcherrimũ et ſuauiſſimũ: nec ſcio cõparare illã pulchritudinẽ alicui rei nec colori de mũdo, niſi tãtũmodo, cla ritati corporis xp̄i: quã aliqñ video qñ eleuatur.

¶ Quarta ↄſolatio de paſſione domini.

Altera vice feria q̃rta maioris hebdomade ego erã in meditando de morte filii dei, et meditabar cũ dolore, et conabar euacuare mẽtẽ de oĩ alia ĩpletura, vt poſſem aĩam hẽre magis re/ collectã. In iſta paſſione, et morte filii dei. Et erã tota occupata in iſto ſtudio et deſiderio qũo poſ ſem euacuare mẽtem de oĩ alia ĩpletura, vt potius et efficatius de hoc cogitaré. Et tũc facta ẽ loquu tio in aĩa dicẽs: ego nõ te amaui ꝑ truffam. Iſtud aũt verbũ, fuit q̃dam ꝑcuſſio mortalis doloris in aĩa mea: qa ſtatim apti ſunt oculi aĩe, et videbam clare qũo erat veriſſimũ hoc qđ dicebat. Videbã enim opa et effectũ illius dilectiõis, et videbã oĩa que fecit hic filius dei pro iſto amore. Et videbã q̃ ſuſtinuit in vita et in morte iſte deus hõ paſſiona/ tus pro iſto indicibili et euiſcerato amore: et intel ligebã p̄dictum verbũ eſſe veriſſimũ ꝙ. ſ. me non amauit ꝑ truffam, ſed veriſſimo et pfectiſſimo et euiſcerato amore me dilexit. Et ego videbã totũ ↄtrarium in me, qũo ego nõ amabã eum niſi per

truſſam et non veraciter:et hoc videre erat mihi pena mortalis,& dolor ītollerabilis ita ꝙ crede/bā mori.Et tūc ſubito dicta fuerūt mihi alia ver/ba que augmētauerūt dolorem meū que fuerunt iſta,iteꝝ: qđ p̄dictum eſt ſubiūgendo,ego inqt te nō dilexi per truſſam:ego nō ſeruiui tibi per ſimu lationē,ego te nō ſenſi per elōgationē:& tūc aug mētata fuit p̄dicta mortalis pena & dolor. Tunc aūt exclamauit aīa & dixit:O magiſter, iſtud qđ dicis nō eſſe in te:eſt totū in me qa nunꝙ̄ te ama/ui niſi per truſſam,& cū mēdacio & ſimulatione & nunꝗ̄ volui approximare tibi in veritate,vt ſen tirē de laboribus quos tu pro me ſentire & tollera re voluiſti & nunꝗ̄ ſeruiui tibi veraciter: & ꝓpter te,ſed cū duplicitate & negligētia. Vidēdo igitur hec p̄dicta qūo me veraciter amauerat, & oīa ſi/gna veriſſimi amoris eſſe in eo qūo ſe totū & to/taliter dederat ad ſeruiēdum mihi:& qūo mihi ſe appropinq̄uerat ſic ꝙ factus fuerat hō vt dolores meos in ſe veraciter portaret & ſentiret:& viden/do totū ꝯtrarium in me,tātus dolor & pena erat mihi ꝙ fere moriebar:& ſentiebā ꝙ p̄ dolore ma ximo,coſte pectoris diſiūgebanť: & cor videbať mihi ꝙ vellet crepare.Et cū cogitarem ſpecialiter in illo verbo ego nō te ſenſi per elōgationem,ip̄e addidit dicēs,ego ſum inqt plus ītimatus aīe tue ꝗ̄ aīa tua ſibimet,ſed & ex hoc augmētatus eſt do lor:qa quāto magis videbā mihi deum intimatū tāto magis cognoſcebā me elōgatam ex pte mea

Et poſtea

Et poſtea dixit aliqua verba manifeſtatiua & eui/
ſceratiua ſui amoris & dixit,ſi qͣs vellet me ſentire
in mēte ſua:nō auferrē me ſibi:& qcūq; vellet me
videre cū magno placimēto darē ſibi viſionem
meā,& qcūq; vellet loq mecū,cum maxīo dele/
ctamēto loquerer cū eo.Iſta aūt verba excitaue/
runt in me vnū deſideriū.ſ.nolle ſentire,nec vide
re,nec agere aliqd ī quo eſſet offenſio dei . & hoc
eſt qđ ſpecialiter reqrit deus,ex filiis ſuis & ab ele/
ctis ſuis,qa vocati ſunt & electi ab eo ad ſentiēdū
& vidēdum eū:& ad loquēdum cū eo,vult oīno
ꝙ caueant a ꝯtrariis.Sic aūt oſtenſum eſt mihi &
dictū.Illi qui ſunt amatores & ſequaces illius pau/
pertatis,doloris,& deſpectus mei,que ego ſemper
habui:illi ſunt filii mei legittimi & electi,& quoꝝ
mens eſt fixa in iſta paſſione & morte,vbi eſt ve/
ra ſalus & viuificatio omniū & non alibi:illi ſunt
filii mei legittimi:& alii non ſunt filii.

¶ Quinta conſolatio de paſſione domini.

Q Vadam alia vice dum eſſem in eccleſia bea/
ti Frācīſci iuxta eleuationē corporis domi/
ni organis cātantibus angelicum hymnū Sāctus
ſcūs ſcūs &c.fuit aīa mea in ipm lumē increatū aſ/
ſumpta & eleuata,& ſic abſorta & attracta qđ eſt
ineffabile.Poſt hec vero remanēte mihi priori at
tractu & īfluētia apparuit mihi effigies illius bene
dicti dei & hoīs crucifixi q̃ſi tunc nouiter de cruce
depoſiti:cuius ſanguis apparebat ſic recēs & rubi/
cūdus & per vulnera effluens ac ſi īmediate tunc

de recētibus plagis vulneribus effunderet̄ ſ. Tunc ēt apparuit in iūcturis illius bn̄dicti corporis tanta diſſolutio iniūcturis oīum mēbroꝝ ex dira & crudeli ꝑtenſiōe & tractura horribili mēbroꝝ virgineoꝝ facta ab illis manibus pfidoꝝ ſup patibulum crucis ꝙ nerui & iūcture oſſiū oīo videbant̄ laxati a debita corporis armonia, nulla tn̄ apparebat in pelle ꝯtinuitatis ſolutio. Ad huius igit̄ aſpectū tāta cōpaſſione, trāsfixa ſunt oīa viſcera mea: ita ꝙ vere in crucifixi dolores tota videbar corpore: & mēte trāsformata, & maiori ꝯfigebar telo in aſpectu dire ſolutionis cōpagū vnionis mēbroꝝ, ex qua oēs nerui videbant̄ laxati, & diſſepati, & oſſa diminūta, quātū in aſpectu vulneꝝ apertoꝝ, qa in illis magnū mihi ītuebat̄ paſſiōis ſecretū, & dira crudelitas torquētium ipm̄. Et erat vere tāte cōpaſſiōis aſpectus ſic cruciati corporis boni & dilecti ieſu ꝙ oīa nō ſolū īteriora mea, ſed & oſſa & iūcture nouū videbant̄ ſentire dolorem, & nouū ꝓuocare lamētum: & terribile doloris ſentimentū. Dū igit̄ ſic tota ſtarē abſorta ab illo dolore: & q̄ſi in dolores crucifixi transformata, audiui crucifixū ſup deuotis ad ſuā paſſionē & ſup mirātibus ipſam, & ſup ſibi cōpatientibus, dulciſſimas bn̄dictiones, in gratiātem & dicētē. Bn̄dicti vos a pr̄e meo, qui mihi cōpaſſi eſtis & mecū ſimiliter ꝯtribulati, & viā meam ſequuti ſtolas vr̄as ī meo ſanguine lauare meruiſtis. Bn̄dicti qui mihi ꝑ vobis crucifixo & īmēſis doloribus afflicto, vt ab im

mẽſis & eternis tormẽtis,ꝑ vobis ſatiſfacerẽ & vos redimerẽ,mihi cõpatiendo & mecũ pauptatem: dolorẽ et deſpectũ ꝑ vobis ipſis patiẽdo digni in uẽti eſtis.Bñdicti qui mee paſſionis que eſt mira/ culũ oĩum ſeculoꝝ ſalus et vita pditoꝝ ſolũ refu/ gium peccatoꝝ,memores et deuoti et cõpatien/ tes eritis,qui vere et regni,et glorie,et reſurrectio nis que per ĩpam acqſiui,eritis participes mecũ et coheredes in ppetua ſecula ſeculoꝝ. Bñdicti vos a pr̃e meo et ſpũſancto,et vere bñdicti,et ideo bñ dicti bñdictione quã dabo in extremo iudicio:qa me in mea,ppria veniẽtem ſicut mei,pſequutores nõ repuliſtis,ſed me deſolatum ĩ cordis hoſpitio p cõpaſſionem hoſpitẽ recipe voluiſtis: qa mihi ĩ cruce nudo exiſtẽti,fameſcẽti,ſitiẽti,ĩfirmo,cla/ uis aflixo,et moriẽti cõpaſſi et ꝯſotii mei eſſe vo/ luiſtis.In hoc vere opa miſericordie cõpleuiſtis. Ideo audietis in illa terribili hora. Venite bñdicti pr̃is mei pcipite regnũ qd̕ &c.Eſuriui enim in cru ce:& ſaltẽ per cõpaſſionẽ dediſtis mihi mãduca/ re:& cetera oĩa mirabiliter ſubiũgebãt.Dico autẽ oĩo ĩpoſſibile exprimere euiſceratũ amorem q re/ lucebat in aſpectu oculoꝝ illius bñdicte faciei dei hoĩs ieſu xp̃i ſup iſtos,vñ & adhuc ſubiũgebat. O vos vere beati et oĩo bñdicti:et ſi in cruce p meis crucifixoribus et tortoribus,cũ lachrymis et fletu rogaui pr̃em meũ et excuſaui dicẽs.Pr̃ dimitte di mitte illis qa neſciũt qd faciũt, qd pro vobis qui mihi cõpaſſi deuoti:et ꝯſotii fuiſtis dicturus ſum?

cũ nõ in cruce:ſed ĩ gloria feliciſſim' orbẽ iudica
bo? Sic igi? remãſi pluſq̃ dici poſſit ꝯſolata, et ad
paſſionẽ filii dei plurimũ affecta tãta affectiõe, ꝙ
ipſam exprimere non poſſum. Verba enim alia
plurima et aliter prouocantia et ſumme inflãmã
tia proferebat: que referre neſcio neq; poſſum.

¶ Sexta conſolatio de paſſione domini incipit.

ALtera vice dum orarẽ et in paſſione ieſu xpi meditarer cũ cordis ſũmo dolore et cõpaſſione cogitãdo et põderãdo quãta eſſet magnitudo iniq̃tatis in oĩ peccato meo cũ ad eius recõciliationẽ et remiſſionẽ anteq̃ deus pr̃ placari poſſet oportuit dei filium nõ ſolũ orare nec cum lachrymis rogare: ſed oĩo oportuit in cruce mori pro eo. Põderando etiã quãta põt eſſe dãnatio: et quãta et quãtum ĩfinita miſerrima et inumerabilia tormẽta que me expectãt pro oĩ peccato mortali meo ꝙ pro eius ſatiſfactione: oportuit nõ angelũ nec archãgelum, ſed deũ veꝝ dei filiũ ieſum mortis miſeriã, et crucis tormẽtum pati et ꝑ me tollerare. Pẽſando etiã meã ingratitudinẽ ꝙ ꝓ tãto bñficio, nõ ſolum nihil pro eo facio: imo ipm quotidie offendo: & nec de bñficio ſue redẽptionis recordari volo, nec ad meã ſaluationem penitẽtiam agẽdo cũ eo coopari curo: ſtupẽdo de iſtis, de dei ĩfinita bonitate & miſericordia & de mea ſũma iniq̃tate & ſtultitia. Dũ hec cogitarem manifeſtatũ fuit mihi q̃liter per paſſionẽ xpi liberati ſumus ab oĩ genere peccatoꝝ & tormẽtoꝝ et.

penaꝝ que ꝑ eis meruimus, & oſtéſum fuit mihi ita clare ꝙ vix potui me tenere, qn corã oibus id clamaré. Dictũ eſt igĩ mihi ſic a xp̃o crucifixo mihi apparéte vt in cruce fuit ꝑ nobis appéſus nullus hõ, nulla pſona poterit hére excuſationé ſue ſalutis qa ad ſuã ſaluté ꝓcurãdã nõ oportet plus facere niſi ſicut facit ĩfirmus medico q volés ſaluté oſtẽdit ei ĩfirmitaté: & diſponit ſe ad faciẽdum que dicit medicus. Ita nũc non oportet ꝙ aliqs plus faciat, nec aliqd in medicinis expendat, niſi ꝙ oſtẽdat ſe medico p peccati recognitioné, & cõfeſſioné & diſponat ſe, ad illa q̃ dicit ſibi medicus et caueat a ꝯtrariis. Cõprehendebat aũt aĩa mea ꝙ medicina erat ſanguis xp̃i, & ipſe dat ſine p̃cio hãc medicinã, & nõ ꝯſtat plus ĩfirmo peccatori niſi ꝙ diſponat ſe & medicus xp̃s dat ſibi ſaluté et ſanat ĩfirmitaté. Aĩe aũt mee oſtẽdebanĩ oĩa peccata, & videbat ꝙ oĩa mẽbra hẽbãt ſpecialé ĩfirmitaté ſpũalé: & iõ audiés qđ dictũ eſt, ſtatim aĩa mea conabaĩ oſtẽdere oĩa peccata que cũ diuerſis mẽbris corporis & cũ viribus & potentiis aĩe fecerat, & dicebat. O dñe magiſter & medice eterne ſalutis deus meus ex quo cũ ſola flebili oſtẽſione infirmitatũ meaꝝ & morboꝝ me curare diſpoſuiſti. Dñe cũ ſim ĩfirmiſſima, nec eſt aliqd ĩ me qn totũ ſit corruptũ & ĩfectũ, heu miſerãda tibi oſtendo dñe oés infirmitates meas & oĩa pcã mea, oium mẽbroꝝ meoꝝ & ptium aĩe & corporis. Tũc igĩ ĩcepi aſſignare oĩa peccata & dicebã, dñe miſericors me

dice,reſpice caput meũ q̃uo ip̃m cũ ſignis ſupbie frequẽter ornaui.Capillos retorquẽdo deforma/ ui,& alia multa peccata feci.Reſpice dñe oculos miſerabiles,ĩpudicitiis plenos,ĩuidia ĩfectos&c.Et ſtridebã ſimiliter aſſignare et oſtẽdeř oĩa alia pec cata oĩum mẽbroꝝ.Auditis ergo cũ magna pa/ tiẽtia oĩbus iſtis xp̃s letãter & cũ iocũditate reſpõ/ debat q̃uo p ordinẽ iſta oĩa ſanabat,et multũ aĩe cõpatiẽdo dicebat.Ne timeas neq; deſperes filia, quoniã & ſi mille mortibus & morbis eſſes ĩfecta & mortua cũ illis medicina quã miniſtrabo ſana ri poteris:Si tñ aĩe tue & cordi ipſam applicare ꝑ deuotionẽ volueris.Infirmitatibus eni capitis q̃s dixiſti & mihi oſtẽdiſti ꝓpter q̃s deo diſplices & tu doles in te:q̃s ĩcurriſti lauãdo,pectinãdo,vngẽ do,colorãdo,ornãdo crines torquẽdo,te efferẽ do,ſupbiẽdo,vanã gloriã q̃rẽdo,ꝓpter q̃ in infer no,& in ꝓfundiſſimo lacu deiici,& humiliari,& ꝑpetuo tanq̃ viliſſimã reputari debebat.Ego ſatiſ feci & penitẽtiam egi,& grauiſſimã penã tollera/ ui,nã meũ caput fuit totũ depilatũ,ſpinis acutiſſi mis pũctum,arundine pcuſſum,& totũ ſanguine cruẽtatũ,& oĩ ludibrio & ꝯtẽtui viliter,et vili co rona coronatũ.Infirmitatibus etiã faciei q̃s ĩcurri ſti lauãdo ſimiliter et vngẽdo,hoĩbus miſeris oñ/ dẽdo, & eoꝝ gr̃am q̃rẽdo ego medicinã ꝯfeci & ordinaui,nãꝑ peccatis huius ſatisfeci,nã ſputis ſor didiſſimis viliſſimoꝝ tota facies mea fuit inqna/ ta et deturpata alapis grauiſſimis fuit tumefacta et

deformata, pāno ſordido fuit velata. Pro oculis etiā tuis qbus reſpexiſti vana & nociua, & fuiſti in ipo aſpectu multipliciter delectata ꝯtra dn̄m, ego ſatisfeci: cū ipſis enim oculis meis lachrymas ama riſſimas effudi, & ipſos velatos habui, & ſanguine manāte a capite habui balneatos. Pro auribus tuis qbus deū offendiſti audiēdo vana & nociua, & i talibus fuiſti delectata, ego penitētiam maximā fe ci, nā auribus meis audiui multa, q̄ multā & maxi mā triſtitiā afferebāt. ſ. falſas accuſationes, detra ctiones, iſultationes, maledictiōes, deriſiones, ſub ſannationes, blasphemias, & iniq̄ ꝯtra me ſniam, & fletū piiſſime mr̄is mee mihi doloriſſime ꝯdo lētis. Pro peccatis oris tui & gule tue, qbus delecta ta fuiſti in cōmeſſatiōe & ebrietate, & ciboꝝ ſua uitate, ego habui os fame & ieiuniis & ſiti tabefa ctū, & aceto cū felle mixto amaricatū. Pro pecca tis līgue tue quā ad detractiones, calūnias, irriſio nes, maledictiones, blasphemias, mēdacia, periu ria & alia peccata laxaſti: ego habui os meū corā iudicibus & falſis teſtib' clauſum & nō habui ī ore meo excuſationem, ſed ꝓ malefactorib' meis deū toto corde rogaui, & ſemp veritatē p̄dicaui. Pro peccatis odoratus tui quo in floribus delectata es ego fetores abhominabiles ſputoꝝ: & ſenſi & ſup faciē meā oculos, & nares, tolleraui. Pro peccatis que feciſti cū collo tuo, ip̄m ira, ſupbia, & laſciuia agitādo, & ꝯtra deū extēdēdo, ego habui collum meū multiplicib' colaphis & alapis verberatum.

Pro peccatis ſpatulaꝝ & humeroꝝ tuoꝝ qbus of/ fendiſti deũ, diuerſa ꝯtra deũ portãdo ego penitẽtiam feci crucẽ cũ qua ſuſpẽſus fui baiulãdo. Pro peccatis manuũ tuaꝝ & brachioꝝ tuoꝝ qbꝰ multos malos amplexus & tactus: & mala opa feciſti: ego habui manus groſſis clauis trãsfixas, & ligno affixas & pſſas totũ meũ corpus in patibulo ſuſti/ nẽdo & ſuſtẽtãdo. Pro pctĩs cordis tui quo peccaſti ira, iuidia, triſtitia, & malo amore & malis ꝯcupiſcẽtiis & cupiditatibus: ego habui cor meũ & latũ meum lãcea acuta trãsfixũ ex quo medicina validiſſima ad curãdum oẽs cordis paſſiões & pctã, ſufficiẽter emanauit: aq̃. ſ. ad refrigerãdum malas ꝯcupiſcẽtias & amores et ſanguis ad remittendũ iracũdias, triſtitias, et rancores. Pro peccatis pedũ tuoꝝ qbus peccaſti, currẽdo, & coreãdo vane et laſciue: ãbulando et vagãdo: ego habui pedes tor tuoſe nõ ligatos: ſed trãsfixos et clauatos in ligno crucis: et ꝓ ſotularibus roſtratis et feneſtratis: ego pedes ſanguinolẽtos ſanguine eoꝝ et totius cor/ poris ad eos defluẽte. ꝓ pctĩs totius corporis quo peccaſti ipm̃ deliciis, ſõno, et qeti dãdo et diuerſi mode delectãdo: ego fui in cruce affixus: terribiliter verberatus, in modũ pellis tractus et in cruce extẽſus: ſudore ſanguineo totus vſq; ad terrã ma/ didus: et duriſſimo ligno ſtrictiſſime applicatus: et tãdem atrociſſimo tormẽto ibidẽ laborãs, clamãs, ſuſpirãs, flẽs, plorãs et eiulãs, tandẽ mortuus ſum: a crudeliſſimis ĩterfectus. Pro peccatis tuoꝝ

ornamẽtoꝝ et veſtium ſupfluaꝝ vanaꝝ et curio ſaꝝ:ego in cruce nudatus ſum, viliſſimis tunicā meā et veſtes ſibi diripiẽtibus et lūdẽtibus in ocu lis meis:ego nudus ſicut de virgine natus ſum, fri gori, vẽto, aeri, oium hoium et feminaꝝ conſpe ctui in alto, ut melius viderer:et magis irriderer: et verecūdiā paterer:expoſitus ſum et expāſus. Pro pctīs tuaꝝ diuitiaꝝ:que feciſti male acqrẽdo ipas expẽdẽdo et retinẽdo:ego paup fui nō hñs pala/ tiū, neqꝫ domū, neq; tuguriū:vbi naſcerer:neq; vi uẽs vbi manerẽ:neqꝫ moriẽs ſepulchrū habuiſſe; ſed canibus et auib' fuiſſem dimiſſus:niſi qdā pie tatis ituitu:et mee miſerie cōpatiẽs me i ſuo ſepul/ chro recepiſſet:meū ſanguinẽ:meā vitam hoibus peccatorib' ſum largitus:et ſic nihil mihi retinui: ſed in vita et in morte ſemp paup eſſe volui et p/ manſi:Quid plura?nullū peccatū:nullū aie mor/ bū aſſignare poteris:qn ego remediū attulerī: et p oibus ſatisfecerim ſufficiẽter:et p ifinitis tormẽ tis et dolorib' quos miſera aia tollerare in iferno debebat p peccatis ſupradictis:ego taliter volui et tormẽtatus ſum:ꝙ ſi negligẽtia tua nō remaneat amplius dolere nō oportebit:dū tñ hic mecū cō/ doleat:et mihi cōpatiat:et penaꝝ meaꝝ:ignomi niaꝝ:et pauptatis:et deſpectuū ſocius dū hic viuit coexiſtat. Et qa Maria magdalena q̄ erat infirma hec habuit:et deſiderabat liberari: et iō fuit ab oī ſua ifirmitate liberata:et qcūqꝫ hec hẽret:poſſet i/ uenire:ſanitatẽ ſic ipa. Itẽ crucifixus mihi dicebat

Iſti filii mei qui recedūt de regno meo per pecca tū et ſe faciūt filios diaboli:qñ redeūt ad pr̄em:pr̄ hēt magnā letitiā:et oſtendit eis ſup naturalē leti tiā.Tāta eſt letitia:quā pr̄ hēt de reditu eoꝝ ꝙ ſu/ pnaturalē gr̄am dat eis:quā nō dat illis qui fuerūt virgīes:et nunq̄ p peccatū receſſerūt ab eo:et hoc fit ꝓpter imēſum amorē:quē pr̄ ad eos hēt:et mi/ ſericordiā quā eis:et eoꝝ miſerie miſeref:et ꝓpter hoc:qa ipſi hn̄t dolorē qa offenderūt tātam ma/ ieſtatē,& tā clemētiſſimā bonitatē:& recogno/ ſcūt ſe dignos īferno:& ꝓpter duo iā p̄dicta:etiā qui maior peccator extiterit:maiorem pōt gr̄am & miſericordiā īuenire.Itē dixit mihi: qcūq; vult inuenire gr̄am leuet oculos a cruce:ſiue ꝯcedā: ſi ue pmittā eū in triſtitia:vel letitia eſſe: vel viuere.

¶ Septima conſolatio de paſſione domini.

Quadam vice ego reſpiciebā crucē cū crucifi xo:& reſpiciēdo crucifixū oculis corporis: ſubito accēſa fuit aīa vno amore:ſic feruēti ꝙ ip/ ſum etiā mēbra corporis ſentiebāt cū magna leti tia & delectamēto.Videbā enim & ſentiebā ꝙ xp̄s amplectebaf aīam cū illo brachio quo fuit cruci/ fixus:& gaudebā ſūma letitia pluſq̄ vnq̄.ꝯſueueri: & ex tūc remāſit in me vna letitia,& clara illuſtra tio:qua aīa cognoſcit & cōprehēdit qūo iſtā car/ nē nr̄am videmus vnā ſocietatē eſſe factā cū deo: & eſt iſtud veꝝ delectamētū aīe inenarrabile: & ē iſtā letitia ꝯtinua:& illuſtratio clarior q̄ alias ſuſce perim.Remanet enim in me tāta ſecuritas:& cer/

tificatio ſtatus mei: ꝙ nõ remanet in me aliqđ du bium: qn iſte ſtatus certiſſime ſit a deo & mee lo quutiões q̃s in me ſentio ſint a deo: & miror q̃uo adeo hactenus dubitaueri in hoc: certificata enim pfecte de iſto ſtatu mõ taliter ꝙ ſi oẽs hoies mũdi dicerẽt mihi oppoſitũ: nõ crederẽ: qa de hoc nec dubitare poſſum. Nũc etiã cũ ſum in iſta viſione & amplexu: aĩa mea pcipit tãtã letitiã: ꝙ nõ poſ ſum hẽre aliquã triſtitiã de paſſione q̃uis videam illã manũ crucifixi & ipſam plagatã: & tota letitia mea eſt modo in iſto hoĩe deo paſſionato: & ali qñ videt̃ aĩe ex fortiſſimo amplexu p̃dicto: ꝙ aĩa ĩtret intus latus xp̃i: & illa letitia quã ibi recipit il luſtratio: narrari nõ põt: eſt. n. ita magna ꝙ aliqñ ſtare pedibus nõ potui: ſed iacebã & pdidi loq̃lã.

¶ Incipiũt ꝯſolationes & viſiones quas habuit đ ſacramento altaris & hec prima.

Q Vadam vice dũ dicebat̃ miſſa: dũ cũ deuotione conarer cogitare hu militatẽ dei & eius ſũmã bonitatẽ ꝙ ad nos ĩ ſacramẽto altaris vellet accedere: eleuata ſum in ſpũ: & ha bui nouã & clarã ĩtelligẽtiã q̃uo deus venit & ĩ ſa cramẽto altaris: & dictũ eſt mihi primo ꝙ corpus xp̃i poterat eẽ in oĩ altari: ꝑpter diuinã potẽtiam que cõprehẽdi non põt in hac vita. Et q̃uis de illa potẽtia multa loq̃tur ſcriptura: tñ illi q legũt page intelligũt: qui vero ſentiũt aliqd de me: plus ĩtelli

gunt:& nec iſti:nec illi ītelligūt in hac vita:ſed veniet tp̄s qn̄ cōprehēdetis. Poſtea habui illuminationē & ītellexi qūo venit deus in illo ſacramēto taliter q̄ nunq̄ nec ante nec poſtea ita clare mihi demōſtratū eſt nec erit. Et vidi qūo xp̄s veniebat cū pulcherrima ſocietate:& ego delectabar valde in vidēdo illā ſocietatē:mirata aūt fui qūo poterā delectari in illa ſocietate:qa nō erā ꝯſueta delectari niſi in xp̄o:& q̄uis delectarer in xp̄o & in illa ſocietate ſua pulcherrima:tn̄ aliter ītelligebā & aliter delectabar in xp̄o:& aliter in illa ſua ſocietate. Mirāti aūt mihi de pulchritudine illius ſocietatis:& deſiderāti ſcire:q eſſent dictū eſt q̄ illa ſocietas erāt throni. Et erat illa ſocietas clariſſima & acies tāte multitudinis:q̄ niſi eēt q̄ ego ītelligo q̄ de⁹ facit oīa cū mēſura:ego credidiſſem q̄ illa ſocietas eſſet ſine numero & mēſura et eſſet īnumerabilis:nō habebat aūt aliquam mēſuram in latitudine vel lōgitudine:ſed eſt ineffabilis.

¶ Secunda viſio de ſacramento altaris.

IN feſto angeloꝝ de ſeptēbri dū erā in eccleſia de Fulgineo et volebā cōicare:rogabam ſanctos angelos:et p̄cipue ſctū̄m Michaelē:et angelos Seraphin dicēs. O angeli adminiſtratores: qui dei hētis poteſtatē et officiū:vt ip̄m aliis miniſtretis ipſius notitiā et amorē ꝯferēdo. Supplico vt p̄ſentetis eū mihi:talem q̄lem pr̄ miſericordiaꝝ dedit eū hoībus:et q̄lē vult et voluit a me ſuſcipi et reuereri.ſ. vnū paupem, doloratum, deſpe

ctū, vulneratū, cruētatū, crucifixū: & i cruce mor/
tuū. Ipſi aūt ſctī angeli dixerūt mihi: cū indicibili
placimēto & dulcedine. O tu placibilis deo: ecce
adminiſtratus eſt tibi & hēs eū pñtē: et inſup datū
eſt tibi ꝙ tu poſſis eū aliis pñtare et adminiſtrare.
Reuera aūt tūc habui eū pñtē: et videbā eū certiſ/
ſime oculis meis in illo ſacramēto: ſicut petiuerā
ſ. doloroſum, cruētatū, crucifixū: poſtea in cruce
mortuū: et tūc habebā dolorē acutiſſimū ita ꝙ vi
debaꝛ mihi ꝙ cor meū vellet crepare ex pñtia ta/
lis viſionis doloroſe. Et ex alia pte erat mihi dele/
ctatio et letitia ex pñtia āgeloꝝ ꝙ nunq̄ credidiſ/
ſem niſi vidiſſem ꝙ angeli tātū erāt placibiles: ne
ꝗ poſſent dare tātā letitiā aīo. Dū āt dicebaꝛ miſ/
ſa: qdā ſacerdos celebrās erat ꝓpe cōionē: et dū ſu
meret corpus xp̄i frāges hoſtiā audiui vocē flebi
liter dicētē: heu multi ſunt qui me rūpunt: et etiā
trahūt mihi ſangninē de dorſo. Tūc ego cogita/
ui ꝙ forſitan ſacerdos nō eſſet icōuenieti ſtatu ſū/
mendi corpus xp̄i: et oraui dicens: fac ꝙ nō ſit ta/
lis: et ſtatim vox reſpōdit: non erit in eternum.

¶ Tertia viſio de ſacramento altaris incipit.

ALia vice ſtabā in eccleſia miſſam audiendo
et circa eleuationē corporis Xp̄i qñ pſone
genua flectebāt ad eleuationē corporis Xp̄i facta
ſū in ſpū et appuit in viſione mihi btā virgo ma/
ria et dixit mihi filia mea dulcis filio meo et mihi:
iā filius meus venit ad te: et recepiſti ſuā bñdictio/
nē: Et faciebat me itelligere: ꝙ filius ſuus iam poſt

ꝯſecrationem hoſtie erat in altari:q̄ſi diceret mi/
hi noua de maxia letitia.Hec aūt verba tātā letitiā
& gaudiū mihi dederūt ꝙ neſcio nec credo ꝙ ſit
aliqs qui poſſit dicere.Dicebat enim mihi btā vir
go p̄dicta verba cū magna humilitate, & cū no/
uo ſentimēto,& cū maxia dulcedine,vñ & mira/
ta ſum poſtea,qūo poterā ſtare in pedibus haben
do tātā letitiā.Et poſtea dicebat mihi.Poſtq̄ rece/
piſti bñdictionē filii mei,ꝯueniēs eſt,ꝙ ego veni/
rē ad te,& darē tibi bñdictionē meā. Bñdixit igiť
me dicēs.Sis bñdicta a filio meo,& a me:& ſtude
as diligēter & ſollicite ad amādum quātū potes:
qa tu es multū amata:& tu venies in rē infinitā.Et
tūc tātā letitiā recepit aīa mea,quātā vnq̄ recepe/
rā.In eleuatione aūt corporis xp̄i augmentata eſt
mihi p̄dicta letitia.Tūc aūt nō vidi aliqd ī corpo
re xp̄i ſicut ꝯſueuerā.Sed ſenſi xp̄m veraciter ī aīa.
Cognoui aūt ī hoc qa nihil eſt ꝙ ita ſtrigat aiam
cū igne ardēte:& cū delectatiōe amoris:ſicut qñ
xp̄s eſt ī aīa mea:ſed erat ignis ſuauis amoris.Qñ
aūt talis ignis eſt in aīa:tūc cognoſco ꝙ veraciter
deus eſt ī aīa:ab alio enī fieri nō pōt:nā & oīa mē/
bra tūc ſentiūt diſiūctionē:& etiā ſonāt mēbra qñ
diſiūgunť & hāc diſiūctionē magis ſentio dū ele/
uať corpus xp̄i & ſpāliter diſiūgūť man⁹ & apiunť
¶ Quarta viſio de ſacramento altaris.

ALia vice cū venirē ad cōicādū:fuit mihi fa/
cta loquutio diuina & dicebať mihi.Amata
oē bonum eſt in te,& vadis ad oē bonū recipien

dum:Ego aũt incepi cogitare:Si oẽ bonum ĩ te? q̃re vadis ad recipiẽdum?Et ſtatim facta eſt reſpõ ſio dicẽs,nõ repellit aliud.Et qñ appropinquabã ad cõicandum:dictũ eſt mihi ita.Modo eſt ſuper altare filius dei & ſecũdum humanitatẽ:& ſecun/ dũ diuinitatẽ: & eſt aſſociatus cũ multitudine an gelorũ.Et cũ hẽrem magnũ deſideriũ videndi eũ cũ ãgelis:ſicut mihi dictũ erat.Tũc oſtẽſus eſt mi hi deus & videbã eũ.Nõ videbã aũt eũ ſecũdũ ali/ quã formã:ſed videbã vnã plenitudinẽ:vnã pul/ chritudinẽ.ſ.videbã oẽ bonũ:& dictũ eſt mihi, o amata:ita ſtabis corã eo in vita eterna. Quãtã au tẽ ↄſolationẽ recepit tũc aĩa mea,explicari nõ po teſt.A paruo ãt tp̃e qñ cõico hoſtia extẽdit̃ ĩ ore: & nõ hẽt ſaporẽ panis:nec carnis iſtius quã come dimus:ſed aliũ ſaporẽ quẽ neſcio aſſimilare alicui rei de mũdo,& nõ eſt dura hoſtia ſicut prius:nec deſcẽdit per fruſtula ſicut ↄſueuit ſed ĩtegre cũ tã ta ſuauitate:qa niſi eẽt,qa audiui ꝙ cito debet hõ glutire libẽtiſſime tenerẽ tũ in ore cũ magna mo ra,& ſic deſcẽdit ĩtegre cũ illo ſapore carnis inco gnito:nec oportet poſtea mõ aliquo bibere niſi eſſet ↄſuetũ,vt melius aſſumat̃.Qñ autẽ deſcẽdit dat mihi vnũ ſentimẽtum magnum placibile.Di ſcernit̃ aũt extra in corpore ita ꝙ facit me treme/ re vehemẽtiſſime.Ita ꝙ cum magno labore poſ/ ſum recipe calicẽ.Nunc aũt qñ facio mihi ſignũ crucis & pono manum in capite qñ dico in noĩe pr̃is:nihil noui ſentio.Cũ vero pono manũ ſuper

cor dicẽdo:& filii,ſtatim ſentio ibi vnum amorẽ vnã cõſolationem ꝙ videt mihi ꝙ ipſum ibi inue niam:hoc autem non dixiſſem : nec ſcribi feciſ/ ſem:ſicut nec alia:niſi fuiſſem monita.

¶Quinta viſio de ſacramento altaris.

IN quadã infirmitate dum deſiderarẽ cõicare multũ in feſto angeloꝝ,nec eſſet q mihi ap/ portaret ſacratisſimũ corpus xp̃i:cepi multũ do/ lere:& ecce in ip̃o dolore & deſiderio cõicãdi:ce pi cogitare de ipſo feſto angeloꝝ laudẽ ipſoꝝ q̃li ter dñm laudẽt asſidue,& cepi cõſiderare in exer/ citio qđ hñt angeli,laudando dñm, & ſibi mini/ ſtrãdo & asſiſtẽdo.Et ecce ſubito fui eleuata,et ſta tim affuit multitudo angeloꝝ maxima & deduxe rũt me ad vnũ altare,& dixerunt mihi hoc eſt alta re angeloꝝ & ſup altare oſtenderũt ipſi aĩe laudẽ angeloꝝ:illũ ſcilicet q eſt oĩs laus,& dixerũt ange li anime,in iſto q eſt ſup altare eſt pfectio & cõple mentũ ſacrificii qđ tu queris,& iõ p̃para te ad re/ cipiendũ illũ:q te deſpõſauit annulo ſui amoris,& ꝯiugiũ iã factũ eſt:& iõ de nouo modo vide face re ꝯiugimẽtũ et copulã.Nõ poſſum aũt exprime/ re quãtam letitiã ſuſcepi,qa totum hoc ſentiebat aĩa.In veritate qa hoc totũ erat de facto multo ple nius quam posſit exprimi verbo.Per hoc autem ſi gnificatum eſt mihi ꝙ cito migratura eram de hoc ſeculo.Nam hoc fuit circa principium mee infirmitatis vitime.

¶Sexta viſio de ſacramento altaris.

Alia vice

Alia vice vidi in hoſtia cōſecrata xp̄m ſicut puerꝝ, videbat̄ enim eſſe puer magnus duodecim annorꝝ, & multū dominās, q̄ſi teneret ſceptrū & dn̄ationem. videbat̄ enim aliqd tenere in manib᷒, quaſi ſignū dn̄ationis & ſedere in ſede: Sed neſcio dicere qd tenebat in manu, & hoc vidi oculis corporis. Et ego hoc vidēs tūc nō genuflexi, quādo alii genuflexerūt: habui aūt maximā delectationē in vidēdo eum. Et habui magnā diſplicētiam & magnū tedium de eo ꝙ ſacerdos nimis cito repoſuit hoſtiam ſuper altare: erat enī tāte pulchritudinis, & tāti honoratus qđ eſt ineffabile, & fuit tāte letitie viſio eius, ꝙ eā nō credo pdere in eternū: & fuit tāte certitudinis ꝙ nō dubito aliquo modo qn fuerat in veritate. Tāta autē fuit delectatio in viſione eius ꝙ nō dixi ꝙ adiuuaret me, & nihil dixi nec bonū nec malū. Sed tantum delectata fui illā pulchritudinem videndo ꝙ nihil ſciui quid dicerem.

Septima viſio de ſacramento altaris.

Item alia vice dū dicebat̄ miſſa eleuata in ſpiritu q̄ſiui a dn̄o dicēs. Ecce dn̄e tu es in iſto ſacramēto altaris. Dic mihi dn̄e vbi ſunt fideles tui? & apiens mihi ītellectū reſpōdit & dixit. Vbi ſum ego, ſunt fideles mei mecū: Tunc ego ipſa videbā ita eſſe, & clariſſime ītuebar me vbicūq; ipſe eſſet, ſed illud eſſe nō eſt eſſe in deo ītus: ſed eſt illud qđ eſt eſſe foris, & ipſe eſt ſolus ille, q eſt vbiq; cōprehēdens oīa. Vidi aūt corpus ieſu xp̄i frequēter ſub diuerſis formis in iſto bn̄dicto ſacr̄o. In iſto enim

ſacro vidi aliquãdo guttur xp̃i cũ tãto ſplẽdore & cũ tãta pulchritudine ꝙ ſplendor q̃ emanabat eſt pluſq̃ ſit ſplẽdor ſolis, & ex illa tãta pulchritudine daẽ mihi ĩtelligi certitudinaliter ꝙ ibi eſt deus: in/comparabiliter enim eſt maior pulchritudo q̃ ſit pulchritudo ſolis & multo maior, & magnam pe nã habeo qa nõ poſſum manifeſtare. Vidi etiã ali quãdo in hoſtia duos oculos ſplendidiſſimos ita groſſos ꝙ de hoſtia nõ videbaẽ remanere niſi ſo/lũmodo ora. Vidẽdo aũt iſta, reficior tãta letitia ꝙ vnã alteri neſcio cõparare: q̃libet eſt ita magna ꝙ nõ videẽ mihi ꝙ poſſim pdere deinceps. Amẽ.

¶ Expliciunt viſiones de ſacramento altaris: & incipiunt ille in quibus vidit beatam vir/ginem eam conſolantem.

Qvadam vice fui eleuata & nõ eram in oratione tũc, ſed poſuerã me ad pẽſandũ qa erat poſt comeſtionẽ: vnde nec de hoc cogitabã, ſed ſu/bito eleuata eſt aĩa mea. Et videbã beatã virginẽ in gloria, & ĩtelligẽs vnã mulierẽ poſitã in tãta nobilitate & gloria & dignitate ſicut ſtabat, delectabar miro modo, nã videre ipſam erat ineffabilis letitia. Stabat enim beata virgo rogãs pro humano genere: & vide/bã eam cũ tãta aptitudine humanitatis & virtutis qđ erat ĩenarrabile: vñ et ego ĩeffabilr̃ delectabar. Et dũ ego ita aſpicerẽ ad p̃dicta, ſubito apparuit ibi xp̃s ſedẽs iuxta eã in humanitate glorificata. Et ĩtelligẽs carnẽ illã quomodo fuerat penata & ob/

probriata & crucifixa,& intelligẽs oẽs penas & i/
iurias & deſpectus & ignominias q̃s pro nobis ſu/
ſtinuerat,quas etiã tũc mirabiliter ĩtelligebã, tũc
nullo modo dolebã de eis:ĩmo erat mihi delecta
tio tãta ꝙ narrari non põt & ego ꝑdidi loq̃lam &
putabam mori.Et erat mihi pena ſup maxima q̃a
nõ moriebar,& quia nõ ꝑueniebã ſtatim ad illud
inenarrabile qđ videbã:& durauit mihi iſta viſio
ꝑ tres dies ꝯtinue & nõ ĩpediebar a comeſtione q̃
erat multũ pauca.Cõtinue enim corpore langui
da iacebã,& nihil loquebar:non ĩpediebar etiam
ab aliqua alia re:quãdo aũt noiabatur mihi deus
nõ poterã ſuſtinere pre ĩmenſa delectatione.

Secunda viſio de beata virgine.

IN purificatione beate virginis dũ eſſem in ec
cleſia fratrũ minoꝝ de Fulgineo mane:facta
eſt mihi locutio dicens. Hec eſt hora in qua dña
virgo Maria venit cũ filio in tẽplũ:& hoc audiuit
aïa mea cũ magno amore,& tũc fuit aïa mea ele/
uata & vidi dñam nr̃am intrãtem in illa hora, &
obuiauit ſibi aïa mea cũ magna reuerẽtia & amo
re.Et cũ aliquãtulũ vererer accedere ad eam,ipſa
dña nr̃a dedit aïe magnã ſecuritatẽ & extẽdit ver/
ſus me filiũ ſuũ ieſum & dixit. O dilectrix filii mei
accipe tradiditq; brachiis meis filiũ ſuũ & videbať
hẽre oculos clauſos q̃ſi dormiret,& erat pãnis ĩuo
lutus ſiue faſciatus.Ipſa aũt dña nr̃a q̃ſi ab itinere
fatigata ſedit:& faciebat tã pulchros & delectabi/
les geſtus,& ita honeſtos & gratos mores oſtẽde/
bat,& erat ita dulce & delectabile videre ipſam,ꝙ

aĩa mea nõ ſolũ poterat reſpicere dñm ieſum quẽ ſic aſtrictũ tenebã ĩter brachia:ſed etiã cogebar reſpicere ad dñam nrãm. Dũ igiť ſic ſtarẽ ſubito puer remãſit in brachiis meis totus nudus & aperuit atq; leuauit oculos & reſpexit. Et ſtatim in aſpectu illoꝝ oculoꝝ ſenſi & habui tãtum amorẽ ꝙ vicit me oĩno: exiuit enĩ de illis oculis tãtus ſplẽdor & ignis amoris & letitie ꝙ eſt mihi ĩdicibile: Et tũc ſubito apparuit vna ĩmẽſa maieſtas ineffabilis & dixit mihi. Qui nõ viderit me paruũ: non videbit me magnũ: et addidit, ego vẽi ad te et obtuli me tibi, vt tu te offeras. Et tũc aĩa mea modo mirabili & indicibili obtulit ſemetipſam ei: demũ obtuli me totã, & filios meos ſequaces pfecte & totaliter obtuli: nihil mihi nec de ſe nec de ſuis reſeruando, & ĩtellexit aĩa mea ꝙ deus illã oblationẽ multum acceptabat & cũ magna alacritate recipiebat. De alacritate vero & letitia ineffabili, & delectatione & dulcedine indicibili quas habui vidẽdo ꝙ deus cũ tãta letitia & benignitate meã oblationẽ recipiebat et acceptabat, nihil poſſum dicere, qa ẽ mihi ĩpoſſibile manifeſtare. Altera vice vidi beatam virginẽ me ad cõmunionẽ exortãtẽ & benedicẽtẽ & mihi dolorẽ ſue cõpaſſionis quam hahuit de ſuo filio dicentem. Amen.

¶ Incipiunt viſiones quibus cõſolationem recepit ſuper ſuis filiis futuris qui ſecuturi erãt xp̃m.

q Vedã vice eleuata & attracta pariter & abſorta in lumẽ increatũ videbã que nõ poſſum dicere. Remanẽte aũt hac influentia,

apparuit mihi effigies bñdicti dei hoīs crucifixi,& q̃ſi tūc nouiter de cruce depoſiti:cuius ſanguis ap parebat ſic recēs & rubicūdus,& p vulnera effluēs ac ſi tūc imediate de recētibus vulnerib' efflueret. Et apparuit in iūcturis eius tāta diſſolutio neruoꝝ ex dira ꝓtēſione extēſionis in cruce,ꝙ iūcture oſ/ ſiū a debito loco videbanť oīo laxate:ad cuius cō ſpectū pluſq̃ poſſit dici trāſfixa ſunt viſcera mea & dolebā pluſq̃ q̇buſcūqꝫ dolorib' fuerim ante affe/ cta. Dū igiť ſic ſtarē tota abſorta ab illo dolore:Ec ce ſubito circa crucifixum multitudo filioꝝ appa ruit,qui deuoti erāt ad p̄dicādū,& imitādū pau/ pertate,deſpectum & dolorē crucifixi. Benedictus igiť ieſus eos aduocatos ad ſe & tractos cū tanto amore ſingulos amplexās ad vulnus lateris oſcu/ lādum cū manibus ſuis eos trahēs & ſtrīgens capi/ ta applicabat:ꝙ gaudiū ex hoc in aīa mea genitū de tam euiſcerato amore ſup eos oſtenſo me fecit obliuiſci dolorē ſupradictū. Erat aūt gradus diuer ſus in applicatione filioꝝ ad latus, qa quoſdam plus,quoſdā minus īſigebat,quoſdā etiā ſepius ap plicabat,quoſdā intus totaliter abſorbebat:appa/ rebatqꝫ in labiis rubricatio rubētis ſanguinis,que in aliq̄bus genas & totā faciē decorabat & colora bat ſecūdū gradus ſupra exp̄ſſos :ſingulisq; largas benedictiones īfundēs dicebat. O benedicti filii di ſcoopite viā crucis pauptatis.ſ.mee & deſpectus & doloris mei,qa modo ſpāliter coopatores habū/ dāt,& ego ſingulariter vos elegi,vt p vos diſcoo periať & manifeſteť veritas mea ꝯculcata & abſcō

ſa vr̃o verbo & exẽplo:& ĩtellexit aĩa mea ꝙ ſicut applicatio ad latus ſecũdũ diuerſos gradus appa/ rebat, ſic & verba diuerſimode de ſingulis filijs ꝓ/ ponebant. Eſt aũt ĩpoſſibile exprimere euiſceratũ amorẽ q̄ relucebat in aſpectu oculoꝝ illius benedi cte faciei dei hoĩs ieſu xp̄i ſup iſtos filios & in appli catione ad ſacrũ vulnus, & in oĩb' ſignis & verbis & benedictionib' ſup eos factis & ꝓlatis. Amen.

Secũda cõſolatio ſuoꝝ filiorum incipit.

ALia vice dũ eſſem in q̄dam ꝓceſſione ſenſi il lũ abyſſalẽ attractũ increati dei modo quo dictũ eſt ſupra, modo ineffabili vidiq; benedictũ deũ trinũ & vnũ in ſua maieſtate inhabitare men tes filioꝝ trãſformãdo iſtos filios diuerſimode in ſe ſecũdum gradus ſupra exp̄ſſos q̄d' videre erat ve raciter magna paradiſus: ſic enim viſceroſe vide/ bat effundi ſup eos ꝙ ego ipſa nõ portã ſatiari re/ ſpicere eos, tãtaq; erat benedictio & tã dulciſſima & tã viſceroſe ꝓlata quã ſup filios effundebat deus ĩcreatus, ꝙ totũ eſt ineffabile. Tũcq; req̄rebat a fi/ liis dicẽs, eſtote o filii mei dilecti ſacrificium holo cauſti totaliter mente & corpore. Cũq; ſimiliter mihi eſſet facta rep̄ſentatio dei hoĩs crucifixi cum diſſolutione cõpagum ſicut p̄dictum eſt, efferebat ante oculos meos per aerẽ in tota ꝓceſſione, nullius manus adiutorio delatus: filiis incõgrega/ tis & applicatis ad vulnus lateris ſicut dictũ eſt, ip ſe dicebat, ego qui tollo peccata mũdi & pecca/ ta oĩa vr̃a tuli, nec nobis ĩputabunt in eternũ: hoc eſt lauacrũ vere mũdationis, hoc eſt p̄cium vere

redēptionis hec eſt domus vere habitationis. Vn/
de nō timeatis filii hāc veritatē vite & vie mee im
pugnatā malis: verbis & opib⁹ defenſare & diſcoo
perire, q̄a ego ↄtinue vobiſcū ſum adiutor & de/
fenſor. Oſtenſa ēt mihi fuit mūdatio filioꝝ oīum
ī triplici gradu iſta vice, & multoties antea: q̄dam
eſt aliquoꝝ ſpālis. ſ. collatio magne gratie ad dele
ctabiliter pficienda virtutum opera: alius eſt ali/
quorum ſpecialis collatio magne gratie: & vigo
ris ad faciliter vitāda peccata. Alius in eius pfecti/
one aīe & trāſformatione crucifixi, & licet multū
decoris deſ aīe in qualibet haꝝ mutationū & gra
tiaꝝ, tū in prima maximus & delectabiliſſim⁹ de/
cor. In tertia vero tātus q̄ oīno eſt mihi ineffabi/
le: aliud eni dicere nō poſſum. Sed ipſi videbanť
tranſformati in deū, ſic q̄ quaſi nihil aliud video
q̄ dictū nūc paſſionatū, nec glorificatū, ita q̄ iſtos
videť totaliter tranſſubſtantiaſſe & inabyſſaſſe.

Tertia cōſolatio ſuoꝝ filiorum incipit.

IN eadē ꝓceſſione appropiquātibus nobis ad
quādam eccleſiā beate virginis ecce ipſa regi
na miſericordie & oīs gr̄e mater ſup iſtos filios ſe
īclinās que prius appebat ſurſum leuata nouo mo
do & gratioſiſſimo bn̄dictiones dulciſſimas ge/
minabat ſup oēs benedictiōes & oēs oſculabatur
in pectore, quoſdā plus, quoſdā minus, quoſdam
cū p̄dictis oſculis amplexabať brachiis tāte charita
tis: q̄ eos ſicut tota apparebat luminoſa, ita & in
quoddā īfinitū lumē videbať ītra ſuū pectus abſor
bere: nō tamē ē mihi viſum: q̄ viderē brachia car

nea:ſed quoddã admirãdum lumẽ:in quo abſor/
bebat eos intra ſuum pectus includens cum maxi/
mo ſuper ipſos euiſcerato amore.

Quarta conſolatio filiorum ſuorum.

ITem illa die cũ dicebaẽ miſſa inter alia mul/
ta que vidi, apparuit mihi beat' Frãciſcus to
tus glorioſus ſalutationẽ ꝯſuetã offerẽs que eſt iſta
pax altiſſimi tecũ ſit. Salutat aũt ſemp voce piiſſi/
ma humillima gratioſa, & affectuoſa: tũc in qbuſ/
dã filiis ardẽtibus zelo obſeruãde pauptatis regule
laudauit multũ ꝓpoſitũ: ſed rogauit ꝙ creſceret ꝑ
opus, & dixit bñdictio eterna cõpleta & abundãs
quã ego habui ab eterno deo veniat ſup caput ho
rũ dilectiſſimoꝝ filioꝝ tuoꝝ & meoꝝ. Dicas eis
ꝙ viuent. ſ. ſequẽdo viam xp̃i per opa manifeſtan
do & ꝑ verba & nõ timeãt qa ego cum eis ſum, &
eternus deus adiutor eſt eoꝝ, & cũ tãto affectu lau
dabat illos filios de bono ꝓpoſito, & cõfortabat
eos ꝙ ſecure ꝓcederẽt: & ꝙ ip̃m in ſua intentione
adiuuarẽt, & ſic amoroſe bñdicebat eoſdẽ ꝙ tot'
videbaẽ euiſcerari in amore ſup ipſos. Multa alia
vidi circa me & circa filios que nõ poſſum expri/
mere. Sed hoc dico qd' vidi, qd' ꝓſpexi. Vidi enĩ
certiſſime ꝙ ipſe bñdictus deus viſceroſe effundiẽ
ſup nos: & ipſius mr̃ dulciſſima: & volũt portare
onus nr̃e penitẽtie: tãtum petũt vt vos filii ſitis exẽ
pla luminoſa vite ſue luminoſe doloroſe pauperri
me & deſpecte: & volunt & ꝯſiderant vos videre
mortuos viuos: & ꝙ habitatio vr̃a eſſet in celo: &
ſolus vſus corporis eſſet ĩ mũdo. Vt ſicut mortu'

non alterat nec de honore: nec de decore: ita vos oīno eſſetis imutabiles: ad eſſe extra metum mundi: & pdicaretis aliis mortificatione vite nr̄e magis q̄ cōtētioſo ſermone. Et ſemp intētio vr̄a i oībus vr̄is actibus eſſet in celo in iſto benedicto deo hoīe crucifixo, ita q̄ opando: loquēdo comedendo exterius, ſemp interius itriſecati eſſetis: illi bn̄dicto deo: q vult vos in terra ſemetipm ꝯtinue circū ferre: & in oībus actibus vr̄is ſemper ſibi aſſiſtere. Q̄d ipſe dignet in vobis iplere, qui hec miſericorditer a vobis dignat reqrere per merita ſue ſanctiſſime matris virginis marie. Amen.

¶ Eruditio & conſolatio facta ſibi a deo ſuper tribulationibus ſuis incipit.

Quadā vice querebā a deo q̄ daret mihi de ſe aliqd & feci mihi ſignum crucis & ēt rogaui eū vt oſtēderet mihi q ſunt filii ſui, & iter alia dictū eſt mihi iſtud exēplū. Ponatur q̄ eēt vnus q haberet multos amicos & iuitaret eos ad ꝯuiuiū cū magna diligētia preparatū: Si multi remanerēt de inuitatis q nollēt venire, nunqd doleret de nō veniētibus, eo q̄ abūdāter paraſſet cōuiuiū, & cū magnis expēſis? Veniētes aūt nūquid recipet cū magno gaudio q q̄uis oēs cū letitia ſuſcipiat, tn̄ talis illos quos plus diligit ponit i mēſa ſua iuxta ſe ſpāli, & adhuc cū illis quos familiarius diligit comedit cū vna ſcutella et cū vna cuppa bibit. Ego aūt q̄rebā cum multo aīe placimēto dicēs. O dn̄e qn̄ tu iuitas oēs dicas mihi. Rn̄dit aūt dicens: ego iuitaui oēs ad vitā eternā, & q volūt venire,

veniāt:qa nullus pōt excuſari qn ſit vocatus. Aliq aūt vocati veniūt, et ponunť ad mēſam. Et dabat intelligere q ipſe erat menſa & cibus quem dabat. Ego autē querebam de ipſis vocatis qui ueniunt: qua uia illuc uenerūt. Ipſe vero reſpōdit: per viam inquit tribulationis, q̄les ſunt virgines, caſti, paupe res, īfirmi, patiētes: & noīabat multa alia genera tri bulatoꝝ ſaluandoꝝ, & ego ī omni verbo ītellige/ bā rōnem & expoſitionē & delectabar valde. Cō/ muniter aūt oēs vocabāt & nominabanť filii. Di/ cebať aūt mihi in illa locutitiōe quō virginitas & pauptas & febris, & pditio filioꝝ, & pditio poſſeſ ſionis: & rerū tēporalium & oīs tribulatio dabať pdictis filiis pp bonū eoꝝ a deo: ipſi aūt nō perpē/ debant nec cognoſcebāt tūc: & q̄uis in principio tribularētur: poſtea tū veri filii ferebāt cū patiētia: & gratiaꝝ actione: tales ſunt cōiter oēs q adipiſcū tur vitā eternā: nec eſt alia via. Illi vero q inuitanť ad mēſam ſpālē: quos dn̄s ducit ſecū ad comedē/ dū in vna ſcutella: & bibendū in vna cuppa: ſunt illi q volūt & ſtudēt cognoſcere qs eſt iſte bonus pater & dn̄s q inuitauit eos: & ſtudent vt poſſint ei placere per imitationē ſue crucis: p voluntariā aſſumptionē pauptatis: deſpectus: & afflictionis. Iſtis enim filiis pmittit euenire deus multas tribu/ lationes, & hoc facit eis p ſpāli gratia: vt comedāt in vna ſcutella ſecū: qa ad iſtā mēſam dicebat xp̄s ego fui vocatus ad bibēdum calicem paſſionis q fuit mihi dulcis ppter amorē veſtrū q̄uis in ſe eſſet amariſſimus. Iſti igiť filii recognoſcentes hāc gra

tiam q̄uis ſentiāt tribulatiōes amaras:tñ totum ſit eis dulce ꝑpter amorē:& grām:& honorē: & valorē que ſunt in eis:īmo tribulanť qñ nō affligun/tur:& tūc magis delectāť & ſentiūt de deo,quāto magis ſentiūt tribulatiōes.Dico igiť & affirmo ꝙ filii dei ſentiūt dulcedinē diuinā admiſtā in perſe/cutionibus & tribulatiōibus & pnia:& hoc eſt mi/hi dictū & oſtenſum mirabiliter in p̄dicatione ſu/pradicta ad rē iſtam.Vñ & ego ipſa vicibus innu/merabilibus hoc experta ſum:vnde qñ fui tribula/ta a fratribus:& a cōtinentibus:nō poſſem manifeſtare dulcedinē quā tunc ſenſi:nec lachrymas leti/tie vngētes me : q̄s tunc ſenſi.Item in magna q̄dā infirmitate:iacēti mihi multū debili apparuit deus homo Ieſus multū ꝯſolatorius & videbať mihi cō pati valde & ait:ego venio ad ſeruiēdū tibi.Seruitium aūt qđ faciebat erat ꝙ ſtabat ante lectū meū & oñdebat ſe mihi tātū placibilē ꝙ oīo eſt ieffabile,& videbā eū oculis mētis longe clarius q̄ aliqđ videri poſſit:& erat mihi tāta iucūditas & delectatio qđ de hoc oīno nihil poſſum dicere,īmo eſt totū mihi ineffabile.Itē in die Iouis ſancta dixi ſo/cie mee,ꝙ quereremus xp̄m & dixi,eamus ad ho/ſpitale,& forſitā iueniem⁹ xp̄m īter illos pauperes penatos et afflictos.Tulimus aūt oēs pānos capitū nroꝝ quos poteramus tollere,aliud enim nō ha/bebamus aliqd:& diximus famule hoſpitalis ꝙ vēderet eos,& emeret aliqd qđ comederēt paupes de hoſpitali,& illa q̄uis multū timeret facere,& diceret ꝙ vituperaremus nos,tñ ꝑpter magnā iſtam

tiā vēdidit illos paruiculos pāniculos,& emit ide piſces,& nos apportauimus panes q dati erāt no/ bis amore dei pro victu nr̄o,poſtq̄ igit̄ obtulimus iſta eis lauimus pedes feminaꝝ ibi exiſtētium pau peꝝ,& manus hoiū & maxie cuiuſdā leproſi q habebat manus valde fracidas,& marcidas & pdi tas,& corruptas,& bibimus de illa lotura.Tātam aūt dulcedinē ſenſimus ī illo potu ꝙ per totā viā venimus in magna ſuauitate,& videbat̄ mihi per oīa ꝙ ego guſtaſſem quādā ſuauitatē quā ibi īue/ ni,Et qa q̄dā ſcopula illaꝝ plagaꝝ erat īterpoſita in gutture meo conata ſum ad deglutiēdū eam, ſicut ſi cōmunicaſſem,donec deglutiui eā: vnde tāta ſuauitatē īueni in hoc ꝙ eā nō poſſum expri/ mere.Q. d' dico ꝙ in penitētia & afflictione & tri bulatione ꝑpter deū accepta,q̄uis in pricipio ho/ mo anxiet:poſtremo tn̄ maxia ꝯſolatio īuenitur. Alia ꝯſolatio ſibi facta.Quadā alia vice ego ſtabā tribulata ſpūali tribulatione,non videbat̄ mihi ꝙ aliqd ſentirē de deo per vnū mēſem,īmo videbat̄ mihi ꝙ eſſem q̄ſi derelicta a deo,& nō poterā ꝯfi/ teri peccata mea.Et ex vna parte videbat̄ mihi ꝙ hoc accidiſſet mihi ꝑpter meā ſuperbiā.Et ex alia parte videbā tātum ꝓfunde peccata mea multa, ꝙ nō videbat̄ mihi ꝙ cū debita ꝯtritione poſſem ꝯfiteri ea,nec dicere ſolū ore.Videbat̄ etiā mihi ꝙ nō poſſem ea manifeſtare:& ideo nō poterā lau/ dare deū:nec ſtare in oratione.Sed tantū videbat̄ mihi ꝙ remāſiſſet de deo:ꝙ.ſ.nō tātū tribulabar, quantū debebam tribulari:ꝑpter qd' voluiſſem a

deo peccãdo recedere:nec ꝑ oĩbus malis vel bo/nis de mũdo deũ offendere:nec malo ꝯſentire,& ſic fui tribulata et afflicta fortiter et horribiliter toto ꝑdicto tẽpore.Et tãdẽ miſerãte deo facta ẽ mi/hi locutio talis:filia mea amata a deo oĩpotente, et ab oĩbus ſanctis paradiſi:deus amorẽ ſuũ repo/ſuit in te,et habet ad te amorẽ pluſq̃ femine vallis Spoletane.Et aĩa mea reſpõdit clamans.Quomodo poſſum hoc credere cũ ſim plena tribulatiõe et videat mihi ꝙ ſim q̃ſi a deo derelicta: Et reſpõ/dit,quãdo videt tibi ꝙ ſis magis derelicta:es ma/gis a me amata et ꝓpinqor deo:et ſubiũxit. Pater q habet filiũ:multũ chaꝝ:miniſtrat ei cibaria tẽperata:nec pmittit ei bibere vinũ puꝝ:nec comedere nociua:ne ei noceat:ſed tẽperat vinũ cũ aq̃ vt ei ꝓficiat.Sic facit deus,ꝯſolationib' eni miſcet tẽtationes et tribulatiões,et ĩ tẽtationib' et tribulationib' tenet aĩam:niſi enĩ eã teneret:in pelagũ iret et deficeret,et q̃do videt derelicta,tũc plus amat. Tũc igit tribulatio mea fuit aliq̃liter tẽperata: nõ tamen totaliter ablata,adhuc enim nõ habui abũ de volũtatẽ ꝯfitẽdi et cõmunicãdi et in breui tẽ/pore ablata eſt totaliter, et facta eſt mihi locutio dicẽs:placet mihi ꝙ tu cõmunices:qa ſi tu me re/cipis,iã me recepiſti,et etiã ſi nõ recipis me,iã me recepiſti:et cõmunica cũ bñdictiõe pr̃is et filii et ſpũs ſãcti : et facias ad reuerẽtiam dei oĩpotẽtis et ſancte Marie virginis et iſti'.ſ.ſ.ſancti Antonii cuius feſtũ erat illa die:fiet enĩ tibi gr̃a noua quam nõ habuiſti adhuc.Fuit igit mihi reddita gr̃a ꝯfi/

tēdi, et volūtas cōmunicādi et cōfeſſa ſum. Dum aūt dicebaᷓ miſſa videbā me plenā tantū peccatis et defectibus ꝙ nō poterā loq̄, et cogitabā ꝙ cō/munio quā volebā facere eſſet mihi ad iudicium. Poſt tñ iſta facta eſt ī me mirabilis diſpoſitio qua me poterā totā mittere intus in xp̄m, et tūc mitte bā ītus eū cū tāta fiducia et ſecuritate ꝙ tātā nunꝗ̄ fuerā experta, et mittebā me ītus eū et etiā merita eius ſicut mortuā cū mirabili certitudine ꝙ face/ret me viuā. Igiᷓ cōicaui in ſua fiducia, et poſt cō/munionē habui mirabile ſentimētū: et dimiſit in me vnā pacē qua dabaᷓ mihi ītelligi et etiā ſentiri ꝙ oīs tribulatio que acciderat mihi acciderat pro bono meo: et hoc cōmunicare qd̓ feci, fecit aīam cū fiducia ſe venire ad iſtud videre et deſiderare ꝙ .ſ. me totā darē xp̄o, eo ꝙ videt xp̄m totū ſe de/diſſe nobis et modo nouiter delector in deſide/rio martyrii et ip̄m deſidero: et ī penis et in tribu/lationibus que accidūt delector et gaudeo pluſꝗ̄ ꝯſueuerim: ꝓpter que dico ꝙ deus tandē ꝯſolatur oēm aīam exiſtētem in tribulatione. Nā et alia vi ce cū ſic eēm tribulata ꝙ q̄ſi videreᷓ mihi ꝙ eēm derelicta: facta eſt mihi locutio dicens. Amata ſcias ꝙ nō es derelicta: Sed deus tibi eſt in tribula/tione ꝓpinqor et tu deo: Aīa aūt clamauit: Si ita eſt ꝙ deo ſim in tribulatione ꝓpinqor: placeat ſi/bi ꝙ auferat a me oē peccatū et det mihi abſolu/tionē per merita paſſionis ſue: Et daret mihi bene dictionē et ſocie mee et fratri ſcriptori hoꝝ dicto rū. Et dictū eſt ſic mihi peccata tua tibi ſunt abla/

ta:et bn̄dictionē facio vobis cū illa carne illi⁹ manus que fuit clauata in cruce:et tūc vidi illam manum bn̄dicētem ſuper capita nr̄a:et delectabar in aſpectu manus illius quoniā veraciter delectabiliſſimū erat videre illā:et dicebat nobis trib⁹:bn̄dictionē pr̄is et filii et ſpūſſci habeatis eternaliter et cōprehēdatis. Et dixit mihi dic illi fratri tuo ſcriptori ꝙ ſtudeat ſe facere paruū:multū enī eſt amatus a deo oīpotēte,et ideo ſtudeat ip̄m amar̄. Sic igit̄ multipliciter me ꝯſolari dignatus eſt q ꝯſolat̄ oēs tribulatos:cui ē honor et gloria ī ſecula amē.

¶Illuſtratio et īſtructio ſibi facta a deo ſuper via et ſtatu ſalutis.

QVadā vice dū orarē in cella mea dicta ſūt mihi iſta verba:Oēs q docent̄ a deo et illuminātur vt ītelligāt viā dei et ī iſto lumine et documēto qđ fit eis ſpālíter a deo clauduntur aures ne audiāt et oculos vt nō videāt,nec volūt attendere, nec audire illud qđ loqtur eis deus in aīa: Sed ingroſſant̄ et ſequunt̄ doctrinā aliā a documento, qđ ītelligūt ſibi factū a deo:et volūt tenere viam cōem cōtra ꝯſciētiam,illi habent maledictionē a deo oīpotente.Multoties aūt dictū eſt mihi iſtud verbū p̄dictū.Ego aūt horrebā illud audire cū videret̄ mihi valde graue:et timebā eē deceptionē: ꝙ.ſ.illis quibus deus dat lumē et gr̄am,poſtea dat maledictionē.Tūc ponebat̄ mihi exēplū:et preceptū eſt mihi frequēter ꝙ facerē ſcribi. Exēplū aūt eſt de ſcholare q̄ ponit̄ a pr̄e ad ſcholas:et pr̄ facit ei expēſas ſumptuoſas,et honorat eū veſtimentis:

et libris, et cũ ĩformatus eſt ſub ĩferiori magro: p/curat poſt vt trãsferaẽ ad altiorẽ magrm. Si poſt hec pdict' ſcholaris negligẽter agat et non curet de ſciẽtia quã didicit: ſed redeat ad ſtatũ ſecularẽ et ad vile officiũ: et miniſteriũ magni laboricii: & de eo quod ſic didicerat nihil remaneret, talis in quãtũ pater ſup huiuſmodi filio, magnã deberet hr̃e turbationem et ĩdignationẽ. Talis fili' ẽ ille q prius docetur p pdicationẽ et p ſcripturas, et po/ſtea ſpãliter illũinaẽ, a deo, et daẽ ſibi ĩtelligere ſpã li luĩe et diuina ĩſpiratiõe qũo ſeqẽ uiã xpi pp quã ad diſcẽdã prius facit eũ doceri p alios, & poſtea docet eũ deus ſuo ſpãli luĩe et doctrina, q̃ nõ põt doceri niſi a deo & hoc facit vt ipſe ſe dirigeret: & ẽt vt aliis lumẽ eẽt ſi talis negligẽter agat & ĩgroſ ſeẽ & ĩcraſſeẽ et deſpiciat lumẽ ſuũ & dei doctrinã & diuinã ĩſpirationẽ deus aufert ei illud lumen & grã3 et hẽt maledictionẽ: et ẽ mihi pceptũ vt hoc uerbũ ſcriberẽ: et vni frĩ cui ꝯfitebar ĩpm dicerem qa eũ tãgebat. Itẽ dictũ eſt mihi ĩ alia diuina locu tione: ẽ q̃dã generatio q̃ cognoſcit deum. ſolũ ex multa bonitate bonorũ q̃ fecit: et iſti pax cogno ſcũt: et ẽ alia generatio hoĩum: q q̃uis cognoſcant deũ p pdicta bona eius, tamen multo melius co/gnoſcũt eũ p bonitatẽ dei quã expiũẽ ĩ ſe. Itẽ ĩ alia locutione accepi cognitionẽ et audiui vocẽ cla/mãtẽ et dicẽtẽ: o q̃ magni ſũt o q̃ magni ſunt. Sed nõ magni lectores ſcripture mee. ſed eius adĩpleto res et factores ꝙ tota ſcriptura diuina adĩpleẽ ĩ exẽ plo uite chriſti. Quadam vice dũ orãdo dicerem

deo

deo ſcio domine qa tu es pr̃ meus: quia tu es deus meus: doce ergo me quid uis qđ ego faciam: et inſtrue me in iis q̃ tibi placent. quia ſum parata obedire cum ergo in iis verbis ſtetiſſem a mane vſq; ad tertiã & vidi & audiui: Sed qđ vidi & intellexi, nullo modo poſſum nec ſcire dicere. Sed fuit vna abyſſus oĩno ineffabilis: & oſtẽdit mihi qd eſt ĩpe & q viuũt in ipſo & qui nõ: & dixit mihi. In veritate dico tibi ꝙ nõ eſt alia via recta niſi illa que ſequitur mea veſtigia: qa in via iſta que eſt mea, nulla omnino eſt deceptio. Verbum aũt iſtud in veritate & in magna claritate: ſepe & in multis locutionibus dictum eſt mihi. Amen.

Explicit multiplex eius conſolatio.

Incipit doctrĩa ſua et eruditio vbi ſũt multa bona.

Primum capitulum qualiter cognoſci poſſit ꝙ deus in animam veniat.

SCiẽdũ eſt igiť ꝙ venit deus in aĩam qñq; nõ vocatus, nec deꝑcatus, ſeu rogatus ab aĩa: et ponit in aĩa vnũ ignẽ, vnũ amorẽ, vnã ſuauitatem alias incõſuetã, in qua aĩa multũ delectať & gaudet, & credit ꝙ hoc ſit a deo ibi ꝑſentialiter opatum, tñ hoc nõ eſt certũ. Itẽ cognoſcit aĩa deũ eſſe in ea: qa q̃uis nõ videat ipm eſſe in anima, videt tñ grãm ſuã eſſe in aĩa in qua multũ delectať & tñ adhuc nõ eſt certũ. Item cognoſcit ꝙ deus venit ad eã: qa deus loquitur ei

verba dulciſſima, in qbus verbis aīa multū delecta tur & ſentit eū ſentiméto valde delectabili, in quo ſentiméto aīa valde delectať. Sed adhuc remanet aliqd' dubium q̄uis ſit paruū: adhuc enī aīa perfe/ cte nec ex toto eſt certa ſi deus eſt in ea, quia tales locutiones etiā cū ſentimētis fieri poſſunt ab alio ſpiritu. Remanet enī dubium ſibi: & videť mihi ꝙ hoc accidat aut ꝓpter multā malitiā & defectum eius, aut ꝓpter dei voluntatē, quia deus nō vult eā facere magis certā aut ſecurā. Certificať aūt aīa ꝙ deus eſt ītus ī ea quādo ſentit eum aliter q̄ ꝯſueuit: & ſentit eum notabili & duplicato ſentimento & cum tāto amore & igne diuino, ꝙ aufertur ei oīs amor aīe & corporis & loquiť & cognoſcit & in/ telligit ea que nunq̄ audiuit ab aliquo mortali, & ītelligit ea cum maxīo lumine, & eſt ei pena tace/ re illa: & ſi tacet, tacet ꝓpter zelum, ne diſpliceat amatori, & nō ſcādalizet: & ꝓpter humilitatē: qa nō vult dicere ita altiſſima ne noteť. Sicut & mihi accidit aliqñ: ꝓpter enim ardēs deſiderium ſalutis ꝓximi aliq̄ dixi & fui rep̄henſa & dictum eſt mihi, Soror redi ad ſcripturā diuinā: quia hoc nō dicit ſcriptura diuina & te nō ītelligimus. Et in iſto ſen timēto quo aīa certificať ꝙ deus eſt in ea: dať aīe ita pfecte velle ꝙ ꝯcordat in hoc tota aīa veraci/ ter & in oībus & oīmode: & ꝯcordāt cum aīa oīa mēbra corporis & fiunt vnum cum aīa veraciter: nec repugnāt voluntati eius: & vult pfecte ea que ſūt dei: que tñ ante veraciter nō ex toto volebat. Et iſtud velle dať per grām: in quo cognoſcit aīa

dictum eſſe in ſe:& dat ei ſecuritatẽ: daẽ enim aíe velle deum:& q̃ dei ſunt veraciter ad ſimilitudinẽ amoris veracis ſicut deus dilexit nos: & ſentit aĩa ꝙ deus eſt miſtꝰ ſecũ:& fecit ſocietatẽ cum ea.Itẽ q̃do uenit deus ad aĩam qñqꝫ daẽ ei ut eũ videat: et videt ſine forma corporali in ſe: et videt eum clarius q̃ poſſit hõ videre alium hoĩem. Oculi enĩ aĩe vidẽt vnã plenitudinẽ ſpiritualẽ nõ corporalẽ de qua nõ poſſum loqui qa deficiũt uerba et imaginatio.In illo aũt videre delectaẽ aĩa delectatiõe ineffabili:& tũc aĩa ad nihil aliud reſpicit niſi ad illud:eſt enim id qđ replet aĩam ineſtimabiliter.Et iſtud reſpicere & videre quo ſic videt deũ,nec aliqd põt reſpicere:ẽ ita ꝓfundũ ꝙ doleo qa nequeo aliqd manifeſtare:nõ enĩ eſt res tãgibilis neqꝫ imaginabilis,ſed eſt ineſtimabilis. Adhuc cognoſcit aĩa ꝙ deus eſt ĩ ea ſine dubio multis modis,de qbus dicamus duos:vnus eſt vna vnctio: q̃ ita ſubito renouat aĩam & oĩa corporis mẽbra reddit mãſueta,& ꝯcordantia cũ aĩa ꝙ nõ poſſunt tangi vel ledi ab aliquo quo turbari poſſit aĩa in modico:& ſentit & audit ꝙ loquiẽ ei deus:& in iſta tanta & oĩno ineffabili vnctione itelligit aĩa certiſſime:ꝙ deus eſt in ea:illud enim nõ poſſet facere aliqs ſanctus nec angelus de paradiſo:Sed eſt hoc ieffabile qa doleo qa nõ poſſum aliquid dicere in cõparatione:& deus parcat quia hoc nõ facio libenter:qa ex toto corde libenter manifeſtarẽ aliquid de bonitate eius ſi poſſem & ei placeret. Aliꝰmodus quo aĩa cognoſcit deũ eſſe intus in ſe,eſt,vna

amplexatio quā facit deus aīe, qa nunq̄ pr̄ nec mr̄ filiū: nec aliq̄ pſona alia cū tāto amore amplexari pōt aliā: ſicut deus amplexat̄ aīam. Cū tāto enim amore deus īdicibiliter amplexat̄ & ſtringit aīam ad ſe: & cū tāta dulcedine & ſuauitate, ꝙ nō credo ꝙ aliquis hō de mūdo poſſit dicere nec exprimere nec credere: niſi exptus: & q̄uis poſſit forſitā aliqd credere, non tñ illo modo. Apportat enim deus in aīam amorē ſuauiſſimū quo tota ardet in xp̄o: & apportat ſecū vnū lumen tā magnū quo intelligit tātā plenitudinē bonitatis dei quā ꝓbat in ſe, ꝙ multo plus ītelligit, q̄ experiat̄ in ſe, & tūc aſſecurat̄ & certificat̄ ꝙ xp̄s eſt in ea: Sed nihil dicim᷒ de oībus iſtis incōparatione ad ea que ſunt. Tunc aūt aīa nō habet lachrymas nec letitie nec doloris nec alicuius alteri᷒ generis, nec alterius ſtat᷒. Multo enī minor ſtatus eſt, q̄do aīa habet lachrymas letitie. Itē apportat deus ſecū in aīa tātam ſuperplenitudinē letitie ꝙ aīa neſcit plus petere, īmo ſi duraret hic haberet vnā paradiſum: & hec letitia reſultat & redūdat in oībus mēbris corporis, & oīs iniuria que infert̄ vel dr̄ habet̄ ꝑ nihilo & efficit̄ dulcis: & ꝓpter talē alterationē factā in corpore aliqñ nō potui lateī ſociā meā neq; alios: qa aliqñ efficior, vt dixit mihi ſocia & alii, reſplēdēs tota rubicūda & oculi lucētes vt cādela: aut pallida q̄ſi mortua ſecūdum varietatē viſionū. Letitia aūt p̄dicta nō finit̄ p multos dies: & aliq̄s letitias habeo, quas non credo p̄dere in eternū. Sed credo eas īpleri & ꝑfici & modo nō ſum ſine ipſis in vita mea. Vñ &

qn̄ venit aliq̄ triſtitia ſtatī recordās illaꝝ letitiaꝝ: nullo mō ꝯturbor. tot āt alii modi ſūt qb' cognoſcit aīa ꝙ de'ē in ea: ꝙ nullo mō poſſē oēs dr̄e. am̄.

¶ IN oībus p̄dictis modis cognoſcit aīa deū in ſe veniſſe. Sed adhuc nihil diximus quomodo hoſpitatur eū: & totū qd' diximus eſt valde minus q̄ ſit illud qn̄ aīa cognoſcit ꝙ ipa hoſpitata eſt pegrinū. Tunc enim qn̄ aīa hoſpitata eſt pegrinū, venit in tātā cognitionē bonitatis dei infinite, ꝙ qn̄q; qn̄ fui in me reducta, cognoui certiſſime ꝙ illi q magis ſentiūt de deo, minus p̄ſumūt loqui de eo: qa eo ipſo ꝙ ſentiūt de illo infinito & indicibili: loq de eo minus p̄ſumūt: reputātes in cōparatione qc quid dicunt nec dicere poſſunt q̄ſi nihil. Vn̄ ſi aliqs p̄dicator diuinoꝝ itelligit: & ſicut & ego qn̄q; itellexi: nihil ſciret dicere, neq; p̄ſumeret loqui de deo aliquid, imo obmuteſceret & taceret. In tātū enim ſupat intellectū, & oīa q̄ aliquo modo cogitari vel dici, vel eſtimari poſſunt, ꝙ pfecte eius bonitas explicari nō pōt. Hoc aūt nō accidit ꝙ aīa p diderit aliquē ſenſum corporis vel ꝙ aīa corpus dimiſerit. Sed pcipit illa abſq; ſenſib'. Vnde ita hō vidēs per intellectū illa efficit in tāto ſtupore incōparatione ad id qd' dici pōt verbo corporali, ꝙ ſi aliquis p̄dicator eſſet in iſto ſtatu, & vellet loqui de deo, diceret populo, ite quia nihil vobis ſcio de deo loqui, q̄tūq; eſſet ſufficiēs. Et ideo intelligo & dico ꝙ oīa que dicta ſunt per ſcripturā vel per oēs hoīes a principio mūdi: non videt mihi ꝙ dixerit aliqd de medulla illius bonitatis diuine, nec vnū

mediū granū milii incōparatione totius mundi. Qn̄ aūt aīa aſſecurat̄ a deo & reficitur per eius p̄ſentiā:ſimul & corpus recipit ſanitatē & ſaturitatē &nobilitatē:& reficit̄ cū aīa q̄uis multum minus. Loqtur enim rō & aīa corpori & ſenſualitati cum ſic reficit̄ dicens. Vide modo q̄lia bona ſunt iſta q̄ expiris a deo per me:in infinitū aūt ſunt maiora q̄ ꝓmittunt̄ & fideliter exſoluent̄,ſi mihi ꝯſentias:& nūc cognoſce q̄lia bona & quāta ꝑdidimus tu & ego nō ꝯſentiēdo,ſed ꝯtradicēdo mihi, vnde de cetero oīno oportet te in illis q̄ dei ſunt oīo obedire. Et ſtatim corpus ſubiicit̄ aīe& ſenſualitas rōni,ſentiēs participationē delectatiōis aīe,& reſpōdet aīe dicēs:mea delectamēta quōdā erāt corporalia & vilia qa corpus ſum. Sed tu q̄ eras tāte nobilitatis & delectationis diuine capax, nō debebas mihi ꝯſentire,nec facere me & te ꝑdere tāta bona & lamētat̄ corpus ꝯtra aīam & ſenſualitas ꝯtra rōnē lōga lamētatione et dulciſſima,ſentiens dulcedinem & delectationem anime maiorem q̄ poteris ſuſpicari,& fit ſibi obediens.

Quo pacto vir ſpiritualis decipiatur.

ALiq aūt modi ſunt, qbus pōt eſſe deceptio in pſonis ſpūalibus. Vnus modus eſt & maior qn̄ amor in aīa non eſt purus:ſed admiſcet̄ ibi de amore pſonali & ꝓprio ideſt de ſua voluntate, habet enim ibi tūc aliqd de amore mūdi,et mundus inuitat et cōmēdat ipam:et tñ oīs cōmendatio mūdi et inuitatio ad talē deuotionē eſt falſa: & talis pſona in hoc ꝙ mundus videt eam et co/

mendat eã: videt̃ feruere in deuotione: et creſcunt ille lachryme et ille dulcedines, & tremor & ſtri/dor q̄ fiunt ĩ illo amore ſpirituali nõ puro: & talia nõ fiunt intus in aĩa ſed extra in corpore. nec ĩtrat ille amor intus in aĩam: et cito illa dulcedo deficit & pſona cito obliuiſcit̃: imo & quãdoq̧ ducit̃ ad amaritudinẽ. Et hec oĩa ꝓbaui in me: & ego neſci rẽ iſta p̄dicta bñ diſcernere, niſi ꝙ aĩa mea venit in certã veritatem, quia quãdo amor eſt purus oĩo reputat ſe poſt talia ſentimẽta mortuã et videt ſeſe eſſe nihil, et reddit ſe mortuã deo, et putridã, et in ducit ad dei reuerẽtiã et humilitatẽ: et nõ recorda tur oĩo alicuius laudis, nec alicuiꝰ boni ꝓprii: imo in tantum videt ſe eſſe dificientẽ et plenã malis ꝙ nõ credit ab aliquo ſcõ ſe poſſe plene liberari, niſi ſolum ab ipſo deo. Quãuis aliquãdo citius roget ſanctos vt eã adiuuẽt apud deũ, eo ꝙ pp̄ ĩdignita tem ſuã nõ audet deũ rogare: et iõ recurrit ad ſan/ctã virginẽ Mariã et ad alios ſanctos vt adiuuent eã: et qñ ab aliquo cõmẽdat̃ oĩo reputat illud tru phã: et iſte amor rectus et purus eſt, a deo intus in aĩa & facit eã videre ſuos defectus: & bonitatẽ dei. Et lachryme & dulcedines que tũc fiunt & hñtur: nunq̄ adducũt amaritudinẽ, ſed certitudinẽ et dul cedinẽ: & talis amor p̄dictus adducit ĩtus in aĩam xp̄m: & ĩtelligit aĩa nullã deceptionẽ ibi poſſe eſſe vel fieri. Alius modus eſt in quo deus pmittit deceptionẽ fieri in pſonis ſpũalibus & eſt iſte. ſ. qñ perſona ſpũalis & deuota ſentit ſe multũ amatã a deo & ſentit in ſe bona ſpũalia: & opat̃ bona ſpũa/

lia,& loqtur de eis:tñ qa ſe nimis aſſecurauit & trã ſiuit modũ:ideo deus pmittit fieri in ea aliquã deceptionẽ:vt per hoc ipm deũ & ſeipam recognoſcat. Alius modus eſt,qñ ſpũalis multũ ſentit de deo,& eſt in bono amore puro & optimo & corde opatur bona opa:et deliberauit nullo mõ plus placere ſeculo nec hẽre famã ſanctitatis,et delibe/rauit tota placere xpo et totaꝫ ſe ponit in xpo:tñ oportet vt aĩa ſciat ſeruare id qđ ſuũ eſt:et redde/re deo id qđ dei eſt:ꝙ ſi nõ:tũc deus pmittit in ea aliquã deceptionẽ fieri,vt ↄſeruet eã:et qa deus zelat eã ne trãſgrediaẽ.Et adhuc nõ ſufficit aĩe id qđ ꝑdictũ eſt:donec deus ducat aĩam in plenã cognitionẽ ſui ipſius,et in plenã cognitionẽ bonitatis dei:et ibi tũc nulla põt fieri deceptio:imo ducitur aĩa in plenã cognitionẽ veritatis.Plena aũt cognitio veritatis dr̃ iſto modo,qa videt aĩa ꝙ ita ipleẽ ꝙ videẽ aĩe,ꝙ nõ plus poſſit ipleri:prĩo de cognitione ſui ipſius ſic ꝙ nõ poſſit videre aliqd aliud, nec recordeẽ alicuius alterius rei,& tũc ſubito venit in cognitionem bonitatis diuine:& tũc videt vtrũqꝫ ſimul,mõ oĩno inenarrabili adhuc tñ nõ videtur ꝑdictum ſufficere,ſed zelat eam deus per/mittendo ei tribulationes.Amen.

TRES aũt que nõ pmittit aĩam decipi in talibus ſentimẽtis,eſt pauptas ſpũs.In locutiõe enim diuina mihi a deo facta audiui cõmendari pauptatẽ,p tãto documẽto &,p tãto bono:ꝙ oĩno excedit itellectũ nr̃m.Dixit enim mihi deus. Ego inqt de⁹: ſi pauptas nõ eẽt tãtũ bonũ:ego nõ dilexiſſem eã

tãtũ:& ſi nõ eſſet ita nobilis:ego nõ aſſumpſiſſem eã. Supbia enim põt eſſe in illis ſolũ qui hñt aliqd: vel credũt ſe aliqd hẽre. Primus enim hõ q cecidit & angelus iõ ſupbierũt & ceciderũt qa exiſtimauerũt et crediderũt ſe aliqd hẽre. Angelus ãt nec hõ hẽt aliqd in ſe a ſe, niſi ſolũ vnus deus. Humilitas vero eſt in illis ſolũ q ſũt ita paupes q̃ vidẽt ſe nihil hẽre. Maximũ eni bonũ eſt pauptas, ipe enim deus filiũ ſuũ chariſſimũ fecit eſſe magis pauperẽ, q̃ vnq̃ fuerit, nec futurus ſit aliqs hõ: ipſe tñ eſt qui habet eẽ pluſq̃ poſſimus dicere: & tñ fecit eũ deus ita pauperẽ, ſicut ſi nõ hẽret eſſe. Hoc aũt viſum eſt peccatoribus & mortalib⁹, q priuati erãt vero lumine q̃dã ſtultitia: Sed nõ ita viſum eſt nec videt ſapiẽtibus nec vere itelligẽtibus: q enim habet pauptatẽ nũq̃ põt ruere, nec cadere p deceptionẽ: & qui videret bonũ pauptatis, eſſet deo amabilis, & qui ꝯſideraret imẽſum valorẽ eius nunq̃ poſſet aliqd retinere ſibi de tẽporalib⁹ & qui videret q̃tũ deus amauerit pauptatẽ verã, nihil retineret. Hoc aũt documẽtũ eſt documẽtũ diuĩe ſapiẽtie, q̃ primo facit videre defectus, & pauperẽ oĩum meritoꝝ & bonoꝝ ſe credere, & veraciter eſtimare, & ꝯſequẽter facit eẽ pauperẽ & pauptatem amare, & ſic illuminata dono grẽ cũ viderit, & ſicut viderit bonũ pauptatis: pauptatẽ diligat & poſtmodũ facit videre diuinã bonitatẽ & ſic totã diligat deũ, cũ nihil eſtimet ſe hẽre qđ amet, & ſicut diligit, opat. Et ſic auferẽ ſibi oĩs ꝯfidẽtia de ſe: & ſolũ de deo ꝯfidit, & ꝯſequẽter cũ in deo totaliter cõfidat: auferẽ ſibi oẽ dubiũ

de deo ipo illuminãte.Qui enim hẽt iſtã veritatẽ oĩa demonia & oĩa alia que poſſemus dicere, nõ poſſent eũ decipe,qa in hac ſpũs pauptate,aĩa reci pit documẽtũ clariſſimũ & luminoſiſſimũ totius vſus vite huius:ita ꝙ nunq̃ dũ iſtã veritatẽ hẽret, decipi poſſet.Et ideo ĩtelligo ꝙ pauptas eſt mater oĩum virtutũ:& eſt documẽtũ diuine ſapiẽtie.Si/cut enim diuina ſapiẽtia docuit per incarnationẽ nos mortales:ita & per ſpũs pauptatẽ nos eẽ btõs. & ideo oĩs ſapiẽtia de mũdo niſi in iſtã veritatem ĩtroducat̃,nihil eſt,& ideo in dãnationẽ ꝯuertit̃: & oẽs ſapiẽtes d' mũdo,niſi in iſtã veritatẽ ĩtrodu cant̃,nihil oĩo ſunt,& in dãnationẽ vadũt: & qñ iſtã veritatẽ aĩa nõ intelligit,tũc operat̃ cũ intẽtio ne alicuiꝰ vaneglorie & cũ reſpectu meriti alicuiꝰ.

¶ Qualiter deus in anima hoſpitatus & receptus operatur:& quantum ad intellectum & quantum ad affectum & voluntatem.

ANima igit̃ nihil ĩtelligit,nec apphẽdit,incõ paratione ad raptũ:qñ nõ ĩtelligit nec app/hẽdit niſi id ad qd' ĩtus põt attigere.Qñ enim aĩa leuat̃ ſupra ſe per dei pſentiã illuſtrata, & ponit̃ in ſinu dei,& deus in ea,tũc ĩtelligit,& delectat̃,& qe ſcit in illis bonis diuinis q̃ nullo mõ poſſunt refer ri:ſunt enim ſupra ĩtellectũ,& ſupra oẽm modũ lo q̃ndi,& ſup oĩa verba.Sed natat ibi aĩa in gaudio et cognitiõe,et ĩde illuſtrata ĩtelligit rõnes verbo rũ obſcuroꝝ et difficiliũ q̃ xp̃s dixit.Intelligit etiã ſimiliter q̃re et q̃liter in aĩa xp̃i fuit dolor ſine tẽpe ramẽto:aĩa enim mea,ſicut dictũ eſt,illuſtrata:et ĩ

xp̄i paſſione trāsformata:nullū tēperamētū iuenit in ea,tāta fuit:vñ et aīa mea dolorē aīe xp̄i recolē/do:nō pōt tūc aliq̄liter letitiā aliquā inuenire:qd̄ nō accidit qñ recolit paſſionē corporis, q̄a tunc poſt triſtitiā,reinuenit letitiā:et iſtas rōnes ītelligit ex p̄dicta eleuatiōe.Intelligit etiā acutū dolorem fuiſſe in aīa xp̄i dū erat in vtero m̄ris, ſicut poſtea habuit ī cruce:p̄ter id.ſ.ꝙ nō habuit ſic exipentiā: Aīa etiā inde ītelligit iudicia dei et alia ineffabilia ex p̄ñtia dei ipſam ad ſe eleuāte. Et multoties facit deus mirabilia in aīa,que intelligo ꝙ nulla creatura poſſet facere illa:niſi ipſe ſolus:ſubito enim aliqñ aīa leuat̄ in deo in tāta letitia,ꝙ ſi duraret:credo ꝙ corpus tollerare nō poſſet, īmo p̄deret oēs ſenſus ſuos et mēbra ſua:et facit deus ſepe iſtū ludū in aīa et cū aīa:et ſtatim recedit qñ aīa cupit eū tenere.Remanet tñ in aīa magna letitia et ſecuritas et remanet tāta letitia ꝙ nullo mō dubitat qn deꝰ ſit p̄ſens:et d̄ illo videre,vel ſentire neſcio dare aliquā ſimilitudinē,nec etiā nōiare:et hec illuſtratio et eleuatio et delectatio,ſiue letitia alterꝯſueuit mihi accidere vna vice et alter alia,ita ꝙ q̄ſi ſemp nouitas ibi ꝯtigit:et hoc totū eſt inenarrabile.Reuelationis enim et viſiōes ſunt alterius modi vna vice,et alterius alia:ſimiliter delectatio,gaudium et letitia:nec aliquid aliud poſſum dicere:īmo iſtud dicere plus eſt maledicere,deuaſtare,et defectuoſe exprimere,et blaſphemare,q̄ aliquid manifeſtare.

¶ Ego ſū excecata et obtenebrata et ſine veritate: ideo filioli mei oīa verba q̄ hētis,a me hēatis ſuſ/

pecta tãq̃ a pſona maligna, & oĩa bene notetis: & nullis verbis meis credatis; niſi ſolũ illis q̃ aſſimilã tur veſtigiis Ieſu xp̄i: & ad imitationẽ iterius puo/ cãt et inducunt. Nunc igitur filioli mei: nõ me de lectat ſcribere: ſed pctã mea et redẽptionẽ eorũ q̃ facta ẽ p xp̄i imaculati paſſionẽ aſſidue deplorarẽ: ſed pp has literas quas mittitis, cogor ſcribere vo/ bis: hoc aũt vobis ſcribo: qđ nouiter eſt impſſum cordi meo. Scitote filii ꝙ nihil eſt nobis neceſſa/ riũ niſi deus. Deũ enim iuenire et mẽtẽ noſtrã in ipſo recolligere: hoc ẽ nobis neceſſe. Ad hoc igiẽ vt melius mẽs noſtra i deo recolligaẽ: detrũcanda ẽ oĩs ſuperflua ꝯſuetudo: omnis ſuperflua familia ritas hoium ac mulierũ q̃rũcũq;: oĩs ſuperflua ſciẽ tia et voluntas ſciendi multa noua: et oĩs ſupflua opatio et occupatio: et breuiter reqriẽ ad hoc: vt hõ ſe diuidat ab oĩbus: qbus mẽs ſpargitur. Con/ ſequenter aũt coneẽ ĩtrare homo abyſſũ ſuaꝝ miſe riaꝝ: et cogitare quid opatus ẽ ĩ tp̄e p̄terito et qd opatur ĩ p̄ſenti. et qd faciet & q̃liter ſecundũ meri ta ſua erit ſibi ĩ tp̄e futuro poſt mortẽ, qđ erit ſine fine: et nulla dies tranſeat qn cogitet iſta, vel ſaltẽ nõ trãſeat nox. Et ꝯſequẽter recogitet et reuoluat et conetur ad cognoſcẽdũ miſericordiã dei, qũo diſpenſauit ſecum miſericorditer in oĩbus miſeriis xp̄s ieſus: et caueat ꝙ huius beneficii nõ obliuiſcaẽ Cognoſcere enim deum et ſe eſt perfectio nr̄a: et ĩ toto mũdo nihil modo me delectat ſcribere, nec dicere niſi ſolũ hec duo: cognoſcere deũ et ſe: & hoc eſt iacere cõtinue in carcere ſuo: et nunq̃ dei

carcere ſuo exire:et ſi de carcere ſuo nõ habet bõ/num:querat alienum:et nõ punietur deſup. O fi/lioli mei chariſſimi.omnis viſio,omnis reuelatio ois dulcedo,oẽ ſentimentum,omnis ſapiã om/nis eleuatio,omnis ꝯtemplatio nihil facit niſi hõ hẽat cognitionẽ dei et ſui.In veritate dico uobis ꝙ ſine hoc illa non ꝓficiunt,et iõ miror quõ q̃ri/tis,a me lr̃as meas,qa ego nõ video ꝙ verba mea debeãt nec poſſint uos ꝯſolari, niſi de hac cogni tiõe uobis ſcribam:& nihil me delectat dicere ni ſi de hoc:et d'oibus impoſitũ ẽ mihi ſilẽtiũ niſi de hoc.Rogo ergo vt rogetis deum:vt det iſtud lu/mẽ toti ꝓpli et faciat vos in hoc remanere ſemper. Q d' aũt notitia dei ſit nobis neceſſaria,manifeſtũ eſt.Cũ eni finis nr̃ ſit regnum celoꝝ:& obtinere il lud nõ poſſimus,nec debeamus niſi ſecũdum for mã qua deus et homo obtinuit illud: neceſſe eſt nobis cognoſcere hunc deũ hoiem et vitã eius & opa eius:& illa pp q̃ gloriã obtinuit:vt p imitatio nes opeꝝ:& trãsformatiõnẽ i ipm.Similiter poſt eũ meritis eius et gr̃a,id regnũ cum ipſo poſſidea/mus.Maxime ãt ẽ nobis neceſſariũ ſcire & cogno ſcere deũ hoiem:vt crucifixus p nobis fuit & paſ/ſionatus,et i q̃tũ nobis formã viuẽdi dedit:ſic enĩ innotuit nobis ſua infinita charitas & amor ineſti mabilis pluſq̃ in aliquo alio beneficio nobis colla to.Propter qd' nobis eſt neceſſariũ ne ingrati exi/ſtam',trãsformari in eius amorẽ:vt.ſ. ipm diliga mus,ſicut ipe dilexit nos,& ꝓximum. Similiter & doleamus de ipo nr̃o amato,qa paſſionatus fuit,

et q̄a ꝓ nobis et ꝓ nr̄o amore puriſſimo crucifixus eſt. Cognoſcēdo etiā q̄ta deus fecit ꝓ nobis potiſſime ꝓ redēptione nr̄a, ꝓuocamur & īducimur et īſtruimur ad ꝯſiderādū cuius cōditionis nos ſumus: & q̄a .ſ. nobiliſſime cōditionis vt pote q̄a ſic dilecti a deo ſummo vt ꝓ nobis ſe morti tradere vellet: niſi eni homo eſſet nobilisſima creatura & magni precii, hoc nō feciſſet. Prouocamur etiā p hanc notitiā dei hominis crucifixi: ad ꝓcurandū noſtrā ſalutē: videndo enī ꝙ ipſe deus ita altus & a nobis remotus & alienus: ſic diligēs fuit ad redemptionē & ſalutē noſtrā ꝓcurandā. Merito nos ipſi curā de nobis ipſis & de ſalute noſtra gerere debemus: & ip̄m deum in ſua volūtate coadiuuare: penitētiā agēdo. Ex notitia igitᷣ dei hoīs crucifixi infinitas alias ꝯſeqmur vtilitates potisſime cū p paſſionē eius ſaluati ſumus: ad ſummū amorē inflammamur. Ad hoc aūt eſt neceſſaria aſſidua ꝯſideratio & ꝓfunda cognitio dei hoīs crucifixi. ſicut eni vidimus ita amamus: ergo q̄to plus videmus de illo deo & hoīe ieſu xp̄o, tanto plus & ꝑfectius & purius eū amam⁹, et per amorē in eū trāſformamur. ſecūdum aūt amorē et tranſformationē in ſuum amorē: ſimiliter trāſformamur in dolorē quē videt aīa in iſto deo hoīe paſſionato. Et ſicut quātū q̄s videt & cognoſcit, tātum amat. ita quātum aīa videt de dolore amati, tātū dolet et trāformatᷣ in dolorem amati. Et ſimiliter quāto plus q̄s videt de iſto deo hoīe paſſionato tāto plus amat et tanto magis de eius dolore dolet: et in eū per dolorē

traſformať ita enim ſicut aïa tranſformať in iſtum dulciſſimũ deũ hominē per amorē:ita et transformatur per dolorem.Hoc autē totum fit per viſionē perfectā & cognitionem dei & ſui.Poſtq̄ en im aïa videt ſuper infinitatem altitudinis diuine quā nominādo,magis mihi videť blaſphemare q̄ nominare.et vidēdo vilitatē et indignitatem peccatoꝝ cũ qbus dignatus eſt amicitiā et ꝯſanguinitatē facere:et ꝓ eis mortē turpiſſimā ſubire.Tũc anima q̄to plus iſta cognitio ſcit et quāto plus iſta ꝓfundius ꝯſiderat et videt,tāto viſceroſius tranſformať in ipſo amore iſtius dei hominis ieſu xp̄i. Cum etiā videt peccatores et ip̄am creaturam ita defectibus plenā:vt etiā inuidendo excutiat ꝙ tot habet defectus ꝙ in cōparatione ad ip̄os,nihil ualet cōprehēdere.Cũ etiā videt poſtea aïa ip̄aȝ diuino lumine illuſtrāte:ꝙ ip̄a ſola fuit cauſa tā exceſſiui et tā infiniti doloris.Sicut pro ea tollerauit xp̄s ieſus.Et vidēdo ſuper infinitatē et ſup bonitatē diuinā ꝙ pro tā viliſſima creatura ſe tātũ inclinaret vt hō mortalis fieret:et vellet tāto ieffabili cruciari dolore.continue dũ viueret:et qui creator erat celi et terre,moreretur tā viliter. Cum bñ anima hoc videt et cognoſcit tota trāsformatur in dolore:et q̄to plus cognoſcit et ꝓfundius ꝯſiderat,maiori afficiť dolore.Et amplius cũ aïa videt ꝙ miſerabilis hō ꝓpter peccata paupertatē incurrerit omniũ bonoꝝ, et dolores meruerat ſempiternos,et in deſpectum et deriſum incurrerat illius indicibilis deitatis,et angeloꝝ et demonum et oium crea

turarū. Videlicet ꝙ altiſſimus de⁹ et hō xp̄s ieſus di
tiſſimus factus eſt pauprim⁹ vt hoīem a pauperta
te ꝯtraria releuaret. Et ip̄e feliciſſim⁹ et delitioſiſſi
mus: factus eſt doloroſiſſim⁹: vt dolore ſuo quaſi
infinito hoīem a doloribus ſempiternis et infini/
tis redimeret: et pro eo ſatisfaceret: et ꝑ eo tollera/
ret. Item ipſe deus glorioſiſſimus et ſuplaudabilis
factus eſt obediēs, & humilis et deſpici et vilificari
et vituperari voluit: et deſpectiſſim⁹ reputari et appa
rere: vt hoīem deſpectū, honorabilē et glorioſuꝫ
faceret. Cū hec aīa bn̄ ꝯſiderat et videt amplius af
ficitur et trāſformatur in dolore: et q̄to plus videt
et ꝯſiderat tāto maiori trāſformatur dolore. Igit̄
q̄to plus anima cognoſcit dei altitudinē et digni
tatē et miſericordiā et infinitā bonitatē, quā ho/
mini notificat, & p effectū oſtēdit. Et q̄to plus vi
det hoīs miſericordiā, & defectū, & indignitatē,
& ingratitudinē, infirmitatē & vilitatē, tāto ma/
gis afficitur in amore dei hoīs et in dolore paſſio
nis & transformatur in ſimilitudinē eius qđ eſt to
ta pfectio hominis. ſic igit̄ cognoſcere deū et ſe ē
nobis ſūme neceſſariū et vtile ſup oīa: et circa co
gnitionē huius ꝯtinue diebus ac noctibus īmoran
dū: et hec q̄to ꝓfundius hō pōt ꝯtēplari: tāto per
fectius in xp̄i ſimilitudine trāſformat̄ et in amo/
re et in dolore ſicut dictū ē. Igit̄ fili mi tota mēte
ſuppliciter te rogo ꝙ tu nō leues oculos aīe tue, d̄
iſto deo hoīe paſſionato qa habet hec viſio et cō
ſideratio aīam illuſtrare. et ignire in amore et de/
uotiōis feruore ſi eos ibi teneas: Q. d̄ ſi diſpgunt̄
coneris

coneris eos ibi tenere et figere. Adhuc exhortor et rogo tota mente, ꝙ ſi mēs tua nō eſt eleuata ad videndū iſtū deū hoīem paſſionatū: ꝙ recipias et rumines oēs vias paſſiōis et crucis iſti⁹ bńdicti dei hoīs paſſionati: ꝙ ſi hoc nō potes facere corde, ſal tē ore dicas ea, que ptinent ad paſſionē ſolicite et frequenter, qa illud qđ ore frequenter dicitur, dat finaliter cordi calorē et feruorē. Quicūq; eni pfe/ cte videret iſtū deū hoīem paſſionatū ſicut fuit, et ip̄ꝫ pauprimū deſpectū et pleniſſimū ieffabili et cō tīuo dolore & oīo exinanitū et ānichilatū pp nos ſic ſicut fuit, qđ videre eſt p gr̄am: ſum certa ꝙ ſe quereret xp̄m p pauptatē, et p ꝯtinuū dolorē, et p deſpectū, et p vilitatē. De gr̄a āt diuina nullus pōt ſe excuſare qn poſſit hēre et iuenire eā. Dn̄s eni cū ſit liberaliſſimus: liberaliſſime eā oib⁹ elargit̄, hoc eſt querētibus et volētibus eā. Deſidero igit̄ fili mi ꝙ nō ipleas cor tuū niſi iſto deo icreato, & cogni tione & amore eius, et ꝙ i mēte tua nō ſit alia iple tura niſi iſta. ſ. increati dei. ſi aiūt iſtā hr̄e nō potes, teneas illā quā ſupra dixi. ſ. dei hoīs poſſiōati et cru cifixi: ꝙ ſi vtraq; tibi ſubtraheret̄, nō qeſcas fili mi donec re habeas et iuenias vnā iſtaꝝ ipleturaꝝ que nūc replēt et ſatiant cor et mētē oī bono. Igit̄ fili mi firmiſſe tene & mihi crede ꝙ q deſiderat tene/ re viam dei, & deſiderat accedere ad deū et frui ip ſo in iſta vita et alia, primo opꝫ ꝙ cognoſcat deū in veritate et nō ſolū exterius ſupficialiter, et q̄ſi p colorē ſcriptur̄ vel verboꝝ, aut ſimilitudis alicui⁹ creature, q modus cognoſcēdi ſm modū loquen

di, e quedã ſimplex cognitio de deo: ſed oportet eũ cognoſcere in veritate intelligẽdo ſuũ ſummũ ualorẽ, ſuã ſummã pulchritudinẽ, dulcedinẽ, altitudinẽ, virtutẽ, bõitatẽ, liberalitatẽ, miſericordiã et pietatẽ, et ipſum eẽ ſummũ bonũ et in ſummo. Aliter eni pſona ſapiẽs cognoſcit aliquã rẽ, et aliter pſona ſimplex. Perſona eni ſapiẽs cognoſcit rẽ in veritate: ſed pſona ſimplex cognoſcit rẽ vt apparet in apparẽtia, ſicut gẽmã inuentã pſona ſimplex appetit et q̃rit ꝑpter fulgorẽ et pulchritudinẽ et nõ ꝑpter aliud: ignorat eni virtutẽ eius. ſed pſona ſapiẽs ipſam iuẽtã appetit et deſiderat ſũmo feruore qa vltra fulgorẽ et pulchritudinẽ cognoſcit ualorem et virtutem eius in veritate. ita aĩa ſapiẽs nõ ſolũ curat cognoſcere deũ q̃ſi i apparẽtia ſupficiali quadã ꝯſideratione: ſed conat̃ eũ iueritate cognoſcere et ſaporare ſummã bonitatẽ et valorem eius: qa ipe eſt non ſolũ bonũ ſed ſummũ bonũ: et ſic cognoſcẽdo eũ, oĩo diligit eũ ꝑpter ſuã bonitatẽ, et diligẽdo eũ deſiderat eũ hr̃e: et tũc ipe ſumme bon' dat ſe ſibi: & aĩa ſentit enim & guſtat ſuã dulcedinẽ & fruit̃ eo ſũmo delectamento. Et tunc aĩa participãs ſũmũ bonũ cũ ipſe ſit ſũmus amor. Aĩa ipo afficit̃ ſũmo amore & inamorata illius dilectiſſimi amore deſiderat eũ tenere & amplexat̃ eũ & ſtringit eũ ad ſe & ꝯiũgit ſe cũ deo, & de' trahit eũ ad ſe cũ ſũma dulcedine amoris & tũc virt' amoris trãſformat amãtẽ in amatũ, et amatũ in amãtẽ, ſicut ferꝛ iflãmatũ accipit in ſe calorẽ, colorẽ et virtutẽ et valorem et formã ignis, et q̃ſi fit

ignis. Sic aîa vnita cũ deo p grãm pfectã amoris diuini q̃ſi tota diuina efficit et in deo trãsformat nõ mutata ꝓpria ſubſtãtia:ſed trãsformat ſe totã in ſua vita in dei amore:et q̃ſi tota fit diuina.

¶ ECce q̃ta bona affert nobis cognitio dei.oportet.n.ſicut p̃dictũ eſt,ꝙ in via dei:et in eo q deum vult hr̃e,ꝙ eius cognitio p̃cedat et poſtea ſequat amor,qui trãsformat amãtẽ in amatũ.Hec eſt aîa q̃ cognoſcit deũ in veritate et amat bonũ cognitũ cũ feruore.Iſtã aũt cognitionẽ nõ põt hr̃e aîa p ſe,nec per ſcripturã nec per ſciam nec p aliquã rẽ creatã:q̃uis hec iuuare et diſponere poſſint:ſed ſolũ per lumẽ diuinũ et p grãm dei. Credo ãt ꝙ aîa nõ põt iuenire citi⁹ vel facilius nec ĩpetrare et hr̃e ab ĩpo ſũmo deo ſũme bono et ſũme lumine et ſũmo amore:q̃ per deuotã purã et ꝯtinuã et humilẽ et violẽtã orõnẽ nõ ſolũ oris:ſed mẽtis et cordis & oĩum potentiaꝝ aîe & ſenſuũ corporis poſtulãdo & appetẽdo cũ ſũmo deſiderio.Cõſeq̃nter aîa q̃ vult inuenire hãc ſapidã & verã cognitionẽ dei & p̃dictũ lumẽ iuenire,orõnẽ ſuã faciat ſtudendo & cogitãdo & legẽdo ꝯtinue in libro & ſup librũ vite,q liber vite eſt tota vita xp̃i q̃diu vixit in iſta vita mortali.Deus enĩ pr̃ altiſſimus oſtẽdit & docet aĩam formã & modũ & viã q̃liter poſſit hẽre cognitionẽ ĩpius dei & q̃liter poſſit venire ad deũ p amorẽ.Et iſtud exẽplũ & magiſteriũ ipſe de⁹ pr̃ altiſſimus oñdit vt docet in amãtiſſimo filio ſuo. Igit filii chariſſimi ſi lumẽ diuine grẽ ꝯcupiſcitis: ſi cor a ſollicitudinib⁹ vultis elõgare.Si tẽtationes

noxias vultis frenare, ſi in via dei vultis p̄fecti fieri & eſſe: ad crucem xp̄i fugere nō pigritemini. Vere nō eſt alia via dei filiis reſeruata, q̄ deū inuenire valeat ac īuentū retinere, niſi via & vita & mors iſti⁹ dei hoīs paſſionati, quā ꝯſueui dicere & aſſerere librū vite eē. Ad cuius lectionē niſi p oronē ꝯtinuā accedere nullus pōt. Nā orō ꝯtinuata aīam illuminat eleuat & trāsformat. Aīa enī illuminata lumīe in orone pcepto clare videt viā xp̄i pparatā & calcatā pedib⁹ crucifixi, ꝓpter quā dilatato corde currēdo, nō ſolū elōgat a mūdi ſolicitudine pōderoſa: verꝫ etiā ſupra ſemetip̄am ad diuinā deguſtādā dulcedinē eleuat, & eleuata diuino igni t icendio, & ignita in amore in ip̄m deū trāsformat: & hoc totū in crucis aſpectu p ꝯtinuā oronē iuenit. Vn̄ fili chariſſime ad iſtā crucē fugiēs ab eo, q in ea ꝓ te morit, petas illuminari, ad ip̄m, & te plenarie cognoſcēdū vt in cognitiōe tui ꝓprii defectus, pfundatus aſſurgere valeas ad diuinā dulcedinē deguſtādā: & in hoc tibi incōprehēſibili cōparabilis cū ſic te defectuoſum redemerit, & ad ſuā filiationē te aſſumpſerit: & ſe tibi ꝓmiſerit eſſe prēm: nō ſis ergo ei īgratus: ſed tāti & tā honorabilis & amabilis pr̄is ſtudeas volūtatē in oīb⁹ adiplere. Nā ſi in legittimis filiis dei pr̄is bn̄placitū nō iplet: quomodo adiplebit in adulterinis. Adulterini filii appellant q extra diſciplinā pr̄is p carnis ꝯcupiſcētis euagāt. Sed filii legitimi ſunt illi q ſuo magr̄o et pr̄i pro ſe paſſionato ſtudēt in oībus ꝯformari: ſ. in pauptate, dolore & deſpectu. Que tria fili chariſſime ſcias

& habeas fundamẽtũ & cõplemẽtũ oĩs pfectionis. Nã iſtis tribus aĩa illuſtraẽ purgaẽ pficiẽ, & ad diui/ nã trãsformationẽ aptisſime pparaẽ. Dilectiſſime fili, ſcias ꝙ oĩs pfectio hoĩs eſt in notitia dei & ſui. videre.ſ.dei imẽſitatẽ in oĩ pfectione & bono & ſe nihil: talis aũt manifeſtatio & cognitio.ſ.dei & ſui nõ eſt niſi legitimoꝝ filioꝝ dei hñtium verã orõ nẽ, & lectionẽ & meditationẽ feruentẽ in libro vi te. Ante enim iſtos veros filios deus pr̃ expãdit & poſuit librũ vite.ſ.vitã dei & hoĩs ieſu xp̃i, ĩ quo ni hil volent ſcire ſi bñ ꝯſiderent q̄n ibi inueniãt, ibi ĩplebunẽ ſciẽtia ſua bñdicta q̃ nõ ĩflat: & oẽm do/ ctrinã ꝑ ſe ipſis & ꝑ aliis neceſſariã ĩuenient. Vñ ſi vis ſupilluminari & doceri, legas in iſto libro vite: & ſi nõ curras nec leuiter trãſeas in legẽdo, illumi/ naberis & doceberis in oĩbus neceſſariis ꝑ te ipſo & ꝑ aliis cuiuſcunq; ſint ſtatus: & ſi bñ legas ibi & mediteris nõ pcurrẽdo, ĩfocaberis & ignieris igne diuino in tãtũ ꝙ oẽm tribulationẽ ꝑ maxĩa reci/ pies ꝯſolatione: & facies te videre ĩdigniſſimũ tri/ bulatione. Et etiã, qđ plus eſt. ſi aliq̃ laus humana aut ꝓſpitas ſupueniet tibi ꝓpter aliquã ſufficiẽtiã quã deus dedit tibi, nõ ĩflaberis, nec extolleris in al tũ, qa legẽdo in libro vite videbis ĩ veritate & co gnoſces ꝙ nõ eſt laus tua, & hoc eſt vnũ ſignoꝝ p qđ hõ põt cognoſcere ꝙ hõ eſt in grã dei, qñ de nullo ĩflaẽ nec extolliẽ ſed ſemp humiliaẽ. Añ oĩa igiẽ fili conãdũ eſt ad cognoſcẽdũ veraciter deũ & ſe: qđ nõ fit nec obtineẽ niſi p orõnẽ aſſiduã & feruẽtẽ: et lectionẽ q̃ aſſidue exerceẽ ĩ lib. vite amẽ.

De libro vite qui eſt chriſtus in quo co/ gnoſcitur deus & homo & quic/ quid ſalutiferꝫ eſt homini.

SCias igitꝰ ꝙ hic liber vite nõ eſt aliqd aliud q̄ xp̄s ieſus dei filius q eſt verbũ & ſapiẽtia pr̄is: q̄ in hoc apparuit vt ꝑ vitã ſuã & mortẽ & doctri/ nã nos iſtrueret. Videndũ eſt q̄lis fuerit ſua vita & ꝯverſatio, quã egit & ideſinẽter tenuit in hoc cor pore mortali: ſua enĩ vita eſt exẽplũ & forma cuili bet mortali volẽti ſaluari. Vita aũt ſua nõ fuit niſi amariſſima penitentia q̄ fuit aſſociatus ꝯtinue in vita p̄nti: ita ꝙ ab hora in q̄ aĩa xp̄i fuit creata & ĩ/ fuſa in ſuo ſanctiſſimo corpore in vtero virginis puriſſime vſq3 ad illã horã ſanctiſſimã vltimã, in q̄ illa ſanctisſima aĩa receſſit ab illo ſanctisſimo cor/ pore ꝑ acerbisſimã crucis mortẽ, nunq̄ ſtetit ſine illa ſocietate, qđ nõ fecerũt apoſtoli, nec beata vir go, nec alii ſc̄ti. Societas aũt quã deus pr̄ altisſimꝰ ſm ſuã ſapiẽtisſimã diſpẽſationẽ, voluit vt filius di lectisſimus hẽret in iſto mũdo, hec eſt. Primo pfe ctisſima & ꝯtinua, & ſũma pauptas. Secũdo perfe/ ctisſimus ſũmus & ꝯtinuus deſpectus. Tertio perfe ctisſimus & ſũmus dolor. Iſta fuit ſocietas a q̄ xp̄us fuit aſſociatus in tota ſua vita: vt exẽplũ nobis tri/ bueret: hec ſup oĩa eligẽdi & diligẽdi & tollerãdi vſq3 ad mortẽ. Per hãc enim viã ipſe ſm ꝙ hõ iuit ad celũ, & ꝑ ipſam põt & debet ire aĩa ad deũ, nec ē alia via recta. Oportet enĩ et decet ꝙ via, quã ca put tẽuit, teneãt corpis mẽbra: et ꝙ ab illa ſocieta te a q̄ fuit aſſociatũ caput, ſint ẽt aſſociata mẽbra.

De ſumma paupertate chriſti incipit.

SOcietas igiť prima Ieſu xp̄i libri vite et ſalutis nr̄e fuit ꝯtinua et ſūma et pfectiſſima pauptas et iſta fuit trib' modis: vna grādis: vna maior ꝯiū cta cū prima. Sed tertia ꝯiūcta cū prima et ſecūda fuit pfectiſſima. Prim' igiť gradus pfectiſſime pau ptatis xp̄i, q eſt liber et via et magr̄ aīe, fuit qa vo/ luit eſſe paup oīum reꝝ tpalium iſtius mūdi: ita ꝙ nō habuit nec terrā nec vineā, nec hortū, nec ali/ quā poſſeſſionē, nec auꝝ nec argētū, nec poſſedit pecuniā, nec vllā rē ꝓpriā, nec recepit, nec recipe voluit de reb' mūdi huius niſi ad ſubleuādū extre/ mā īdigētiā vite ſue corporalis, cū fame et ſiti: et penuria frigore et calore, cū multo labore et auſte ritate et duritia: nec de reb' delicatis et exqſitis ne/ ceſſitates corporis recipe voluit: ſed de reb' groſ/ ſis et cōibus que ꝯm loca et tp̄s iueniebanť in illa ꝓ uīcia in q̄ xp̄s ſine domo et habitaculo mendicās ſtabat et viuebat. Secūda pauptas xp̄i fuit maior ꝗ prima: qa voluit viuere et eſſe paup amicoꝝ et ꝯſanguineoꝝ et oīs familiaritatis magnoꝝ et po tētū et oīs amicitie tpalis: ita ꝙ nec aliquē amicū habuit nec hēre voluit: nec ex pte mr̄is: nec ex pte Ioſeph pr̄is putatiui: nec ex parte diſcipuloꝝ: nec quorūcūqꝫ amicoꝝ: ꝓpter quē fuerit ſibi dimiſſa vna alapa: nec vnus ictus martelli nec flagelli nec vnū verbū iniurioſum: et naſci voluit de mr̄e pau perrima et humillima: et educari ſub pr̄e putatiuo carpētario paupe. Et ſe expoliauit amore et fami/ liaritate regū et potentū et pōtificū et ſcribaꝝ: et

amore amicoꝝ et ꝯſanguineoꝝ:ita ꝙ nec ꝓ mře nec ꝓ ꝯſanguineo:nec ꝓ quocunq; dimittere voluit aliquid qđ placeret:vel placere poſſet voluntati patris ſui altisſimi. Amen.

Qualiter xp̄s pauperem ſe oñdit in potētia icipit.

TErtia paup̄tas et ſūma fuit ꝙ expoliauit ſemet ip̄m ſe ipſo:et primo ꝙ fecit ſe paupem et iopem ſue potētie ꝓprie:cū enī ipſe eſſet oīpotētisſimus cui nihil erat īposſibile, voluit apparere & viuere in iſto mūdo ſicut īpotēs, ſicut īfirmus & debilis hō. Ipſe enī p̄ter miſeras humanas, puerilē infantiā, & alias infinitas debilitates q̄s ꝓpter nos aſſumpſit:p̄ter culpā & peccatū, debilis apparuit & vixit:fuit enī fatigat⁹ ex itineribus, ex p̄dicatiōib⁹, ex curationib⁹, ex viſitatiōib⁹ & ex opprobriis. Et qđ plus eſt, nō ſolū hoīes peccatores in eū poteſtatē acceperūt, imo oīa elemēta & corpora īſenſibilia ſibi pasſionē & afflictionē īferendi, ab eo q ipſa curauerat:poteſtatē accepunt:& ip̄e tanq̄ īpotens reſiſtere ꝓpter nos tollerabat. Dedit enī poteſtatē illius ſpinis ītrādi & pforādi crudelisſime illud tremebundū & diuinisſimū caput eius. Dedit poteſtatē illis vīculis & ligaturis ſtrīgēdi & tenendi eū ad colūnā & vnā manū cū alia:q terrā in ſua morte ꝯcusſit. Dedit velo vt velaret eū, q eſt vera lux & veꝝ lumē illuminās oīa. Dedit flagellis vt durisſime verberarēt eū. Dedit clauis poteſtatē pforādi & ītrādi ī ſuis manib⁹ & pedib⁹, q̄bus cecos illuminauerat:& ſurdis auditū reddiderat. Dedit cruci vt eū cruētatū, verberatū & pforatū ſuſpēdēdo ſu

ſtētaret:& eū nudū oībus exponeret:& tādē mor/ tē crudeliſſimā ibi tolleraret. Dedit aceto & felli vt os eius amaricarēt.Dedit lācee vt ītraret,& ap ret & pforaret (qđ ſtupendū eſt audire)illud diui/ niſſimū latus & cor & viſcera eius & ſanguinē & aquā de viſcerib' eius & cordis penetrabilib' effun deret ſup terrā.Dedit crucifixorib' militib' iudeis, Pilato & aliis neqſſimis poteſtatē vt ipm iudica/ rent:accuſarēt:blaſphemarēt:ſibi iſultarent: verbe rarēt:deriderent & eū īterficerēt; q ſolo verbo oia īpedire poterat:aut ſolo nutu oia ſubuertere & ani hilare:aut vno angelo minimo ſuo de īfinitis mil libus poteſtatū & virtutū ſuaꝝ iperare & hec oia vno īpetu piiceret in pfundū maris. Niſi enim ip ſe ptātē dediſſet & ſe paſſibilē & īfirmū exibuiſſet pculdubio nulla creatura potuiſſet:īmo horruiſ/ ſet moleſtiā ſuo creatori irrogare.Quid plura?ele mentis,frigori,calori,famei,ſiti ſe ſubiecit & aliis creaturis īſenſibilib',& potētiā ſuā occultauit & ſe in apparētia hoīum ſpoliauit vt nos miſeros mor tales & paſſibiles,de patiētia ſup tribulationib' ha/ bēda īformaret,vt hoīem q poteſtate ſe priuaue/ rat redimeret,& per gloriā reſurrectionis īpaſſibi/ lē efficeret & īuictū.Et,qđ amplius eſt,dedit pote/ ſtatē diabolo ſup ſe vt eū tentaret & circūduceret: & cū mēbris peſſimis hoibus, ipm vſqȝ ad mortē perſeqret:vt hoīem de eius ptāte liberaret.Paſſibi/ lē igit ſe exhibuit īuictus dūs & oīum primū agens & īpotentē creator oīum,& debilē,rex fortiſſim' ſe fecit,nec repulit ſed ſubiecit ſe diabolo creaturis

īſenſibilibus & oīb' tribulationib'& iniuriis oīb' penis, oī dolori & afflictiōi. In hoc ↄfundens nos miſerandos q ſic delicati eſſe volumus, vt nō ſolū tribulationes, neq3 penitentiā ſpōtanee nō aſſumi mus, veꝝ etiā afflictiones & tribulationes ex ordi natione dei nobis ↄtigentes q̄tū poſſumus repelli mus, & ↄtra deū iniqſſime murmuramus. Secūdo ſe expoliauit ſe ipſo, & paupem ſe fecit ſua ꝓpria ſa/ piētia. Voluit enī apparere vt ſimplex hō & igno/ rās, & īſipiens & fatuus īter oēs hoīes: & nō vt phs vel doctor verboſus aut diſputator āpulloſus, vel ſcriba, vel in ſciētia vel ſapiētia glorioſus, ſed in ve ritate humili ↄuerſando & ſimplicitate & ſumma māſuetudine īter hoīes ↄuerſabat, in virtute vite, virtutū & miraculoꝝ viā veritatis oſtēdēdo. Cū enī īpe ſit ſapiētia dei p̄ris, & ſciaꝝ dn̄s, & ꝓphetaꝝ factor, & īſpirator, potuit ſcientiaꝝ & rōnū ſubtili tatib' & īgenio vti: & ſe oñdere, & glorioſum fa/ cere ſi uoluiſſet. Sed ſic ſimpliciter ueritatē ꝓtulit ut q̄ſi ab oīb' nō ſolū ſimplex & idiota, ſed īſipiens & fatuus & blaſphemus reputaret. Viā ueritatis no bis oñdens, ꝙ nō de ſciētia ſeu ſapiētia gloriari de/ bemus, neq; ipſa īflati uelimus corā hoībus nomē magn̄i acqrere, ſeu uanā gloriā mēdicare. Tertio ſe expoliauit ſe ipſo & pauperē fecit ſua fama ſan/ ctitatis & bonitatis & īnocentie qđ mirabiliſſimū eſt. Voluit enī ſic tenere viā iuſtitie: ut q̄ſi ab oīb' nō ſolū non haberet ut ſanctus: ſed ut peccator: & peccatoꝝ amicus: & ſicut pditor & ſeductor et pa trie ↄſpirator: & blaſphemus reputari, & īter latro/

nes & iniquos ꝯdénari & numerari uoluit, dū tñ ſalutē nr̄am opari poſſet ī medio terre. Potuit.n. ſibi acq̄rere famā ſanctitatis ut ab oībus vniuerſali ter ipſe ſanctus ſcōꝝ tanq̄ ſanctus haberet:ut pote q nūq̄ peccatū fecit,ſed peccata oīa tulit,& qḋ Ioā ni libere quātū ad famā ſanctitatis ſeruo ſuo dede/ rat:ipſe ſcōꝝ ſūm' et rex virtutū ſibi īter oēs hoīes retineret. Sed hoc fecit et fama ſanctitatis,ſalua ve ritate & doctrine vite et iuſtitie,ſe expoliare & pau perē facere voluit ut nr̄am ipocriſiā refutaret,qui etiā de iis bonis q̄ nec habemus nec facimus:glo/ riā corā hoībus q̄rimus,& famā ſanctitatis & ino/ cētie,nos de malis falſe excuſando,& bona opera mēdaciter arrogādo p fas & nefas q̄tū poſſumus nitimur mēdicare. Quarto expoliauit ſemetipm ſe ipſo,ſuo.ſ.īperio & pricipatu oīum reꝝ & dña/ tionē quātū habebat. Cū enī eſſet rex regū & dñs dñantiū:& rex cuius regni nō eſt finis:ipſe īter ho mines viuere & eſſe voluit ſicut ſeruus deiectus & vēditus & emptitius:nec cū vellēt eū facere regē: rex eſſe voluit. Sed regibus īpiiſſimis ſēmp vſq; ad mortē ſubiectus & obediens in iis:q̄ petebāt vecti galia.ſ.ſoluēdo eſſe voluit curiis & iuditiis & gra uaminib' eoꝝ parēdo & ſe ſubiiciēdo. Et nō ſolū regib' īmo etiā viliſſimis ſeruis & clientib' & mi/ niſtris eoꝝ ſemp obediens fuit vſq; ad verbera & mortē crucis. Et ipſe rex regū,regnū ſuum de hoc mūdo nō eſſe corā Pilato aſſeruit:& de regno & dñatione huius mūdi tpali īter hoīes nō curabat, ſed ſemp ſubiectus eſſe volebat,& nō dñs neq; rex

neq̧ prīceps, ſed ſeruus humillimus ſemetipm̄ to/ taliter exinaniuit. Subiect' etiā fuit ſue humillime & pauprime matri & pr̄i putatiuo, eis vſq̧ ad tri/ geſimū annū humiliter obſequēdo & ſeruiendo. Nec inter diſcipulos quos paucos & ignobiles & pauprimos, nec vt rex, nec vt dn̄s eſſe voluit, ſed aſſeruit ꝙ venerat miniſtrare nō miniſtrari, donec daret aiam ſuā ꝓ ipſis & ceteris peccatoribus redi/ mēdis: qnimo eis diſcipulis pauprimis in miſeriis, caput & magiſter exiſtēs primus eſuriebat & ſitie/ bat & tribulabat. Nō enim fuit magiſter eoꝝ q̄te/ nus primatū īter eos q̄reret: ſed vt primus īter eos afflictionē & deiectionē ſuſtineret. Et tātū īter eos fuit humiliter ꝯuerſat': ꝙ eis in mēſa miniſtrauit, & pedes eoꝝ & manus lauit. O īmēſa nr̄a demētia q poſt talē ac tātū dn̄m ac regē regū ignominio/ ſum īter hoīes ꝯtēptū nos ad dignitates p̄lationes ꝯtinue aſpiramus libertatē volētes, & ſine iugo vi uētes: nulli amore eius ſubiecti nec obediētes eſſe volumus: ſed ſemp aliis quātū poſſumus volum' p̄ſidere. Nō ſic nō ſic tu xp̄e facere voluiſti, ſciens ꝙ durisſimū iudiciū fiet iis q p̄ſunt et potētes potē ter tormenta patient: et de vita et de regimine et de peccatis eoꝝ et ſubditoꝝ ſtrictisſima rō exiget. Cōfundat igit hic liber viuus in ſe nobis exēplū p̄/ ferens ſupbiā nr̄am et ſemp ſicut ipſe ſubiecti p̄ſidē tib' eſſe velimus, nr̄am volūtatē nullatenus retinē tes: ſed amore eius q oībus ꝓpter nos ſubiect' fuit et eſſe voluit: et ꝓpter noſtrā ſecuritatē ſtatū ſubie ctionis nō ſolū tolleremus, ſed p̄lationes fugiētes,

ſubiectionē et ſtatū humilem ex corde cū magno deſiderio reqramus. Hec eſt igit̄ ſūma et ꝯtinua: et pfectiſſima pauptas dei hoīs ieſu xp̄i oīum ſaluatoris: q q̄uis diuitiaꝝ dn̄s exiſteret paup tn̄ īter nos eē voluit: vt nos ad amorē pauptatis ꝓuocaret. Pauper eni fuit re volūtate, et ſpū ſupra oēm creature eſtimationē ꝑpter ītimiſſimū amorē quo nos dilexit. Paup inq̄ et inops in diuitiis et reb' tpalibus, paup in amicis, paup ī potētia, paup ī ſapiētia mūdana, paup in fama ſanctitatis, paup in ſtatu dignitatis, paup in oībus exiſtens, pauptatem p̄dicauit et pauperes beatos eſſe aſſeruit: et mūdi iudices af futuros diuites ꝯdēnauit, et diuitias & abūdātias p̄dictas eſſe ꝯdēnādas re verbo ꝯuerſatione & exēplo, totis virib' p̄dicauit. Sed heu ꝓ pudor: ꝓ dolor hec pauptas ſpūs hodie ē expulſa: & q̄ſi ab oīb' ē fugata &, qd' eſt deteſtabili', ab illis q i hoc libro vite legūt & ītelligūt & hāc paupertatē p̄dicāt & glorificāt: hec pauptas re volūtate, ſtudio in facto totaliter expugnat̄: hāc enim pauptatem mūdus odit, xp̄us aūt diligit & elegit ꝓ ſe & ꝓ ſuis ipſam beatiſſimā ſtatuēdo. Sed qs hō, q̄ mulier, q̄ creatura hodie dicere poſſet, ꝙ ſit ſociata tali ſocietate tā glorioſa, ſicut xp̄s voluit eſſe ſociatus: beatus ē ille q in ſua pnitētia in mūdo iſto exēplo xp̄i ipſam elegit. Heu me heu me, ſcimus, audiuimus, firmit̄ tenemus q̄liter filius dei creator noſter & redēptor, magr̄ & illuminator, & exēplū nobis factus, q̄liter fuit īdutus, q̄li cibo & potu ſatiatus, q̄libus veſtibus adornatus, q̄libus cameris & palatiis ho/

ſpitatus q̄li familia & amicis ſtipatus, q̄lib' ſtudiis & ſciētiis mācipatus & ſic de aliis bonis huius mū di. Et tn̄ xp̄iani eſſe nos dicimus & noīari volum' poſt xp̄m pauperes nullatenus de facto eſſe volen tes, neq; ſibi aſſimilari deſiderātes, qcqd verbis di camus eius ſtatū & pauptatē beatificātes: re aūt & facto xp̄i ſtatū & pfectionē ſue pauptatis deteſtan/ tes. Ve nobis q poſt tantū exēplū & doctorē & ma gr̄m de facto tātā ſalutē repellimus: & ab eius ſtatu & doctrina ſumus poſt abūdātias tpales errātes & vacui finaliter remanentes: & ideo nr̄a penitentia neq; ſtatus xp̄ianitatis nō vadit p rectā viā ieſu xp̄i ĩmo turpiter deuiat ab ipſa. Beatus aūt & vere bea tus vt ipſe etiā aſſeruit eſt & erit, q pauptatē oīum reꝝ p̄dictaꝝ diligit: q d' facto & nō ſolū verbo pau per eſſe vult in reb' tpalibus in amicis & familiari/ tatib', in delicatione, in vana ſciētia & curioſitati bus et fama ſanctitatis et oīs p̄lationis et dignita/ tis. qꝛ ſi nō pōt qs ſe totaliter a p̄dictis ſpoliare, ſal/ tē deponat affectiones reꝝ p̄dictaꝝ quātū pōt. Ve re enī beatus talis paup qm̄ ipſi' eſt regnū celoꝝ. Et q ꝯtrariū fecerit, qcqd de verbo p̄dicauerit et ſermocinatus fuerit, ĩfelix et maledictus quoniā ip ſius eſt extrema pauptas et ppetua eſuries domus ĩ/ fernoꝝ, vbi ppetua fames et ſitis: vbi nec amicus, nec redimit, nec pr̄ redimere, nec iuuare poterit, nec euadēdi potētia aderit, nec ſapiētia mūdana valebit, ſed oībus iis priuabit de facto, qui de facto hec ꝯtra doctrinā chriſti obtinere voluit, et crucia bit in perpetua ſecula ſeculoꝝ. Amen.

De humilitate et deſpectu ſaluatoris nr̄i ieſu chriſti
SEcunda ſocietas, a qua ꝯtinue ieſus dei filius q̄diu vixerit fuit aſſociatus fuit volūtarius et perfectus deſpectus deiectione: ignominia et vere/cūdia, qua voluit in hoc mūdo cōtinue tollerare vixit enī ſicut ſeruus deiectus et vendit⁹ et nō redē ptus: et nō tātū ſicut ſeruus ſed ſicut ſeruus q malus reputat̄ et iniquus. fuit enī exultat⁹ et obprobriat⁹ deriſus ligatus, verberat⁹ fuſtibus ceſus, flagellatus et tādē ſine rōne, ſine defēſore ſicut vilis et miſera bilis cū iniquis et latronibus deputatus et cum eis ꝯdemnat⁹ et mortu⁹ morte turpiſſima et deiecta. Et dū viueret ſi aliqn̄ aliquis voluiſſet ſibi inferre honorem tpalem ſemper ꝯtradixit aut verbis aut factis, et honorē mundi ſemꝑ fugit: et verecūdias ſemper tollerauit, et libenti animo acceptauit, nō dādo ex parte ſua occaſionem neq; cām ip̄m enī dn̄atorem mūdi, ſine ratiōe, ſine cā, ſine offenſa, ſine iniuria omnes q̄ſi perſecuti ſunt et deriſerūt et ſubſannauerunt, ꝓtinus enī a faſciis et a cunabulo ipſum perſecuti ſunt et in terrā barbaroꝝ ꝓiecerūt q cū adult⁹ eſſet, quidā eū ſamaritanū et idolatrā vocabāt, q̄dā vero demoniacū, et goloſum et ſe/ductorem et pſeudo ꝓphetā. Dicebāt enī ecce hō uorator et potator vini et quoniā nō eſt ꝓpheta neq; iuſtus, nec miracula in virtute dei facit: ſed ī principe demonioꝝ eiicit demonia. Quidā ip̄m ducebāt ad mōtis ꝑcipitia vt ip̄ꝫ ꝑcipitarēt. Quidā lapides tollebāt vt ip̄ꝫ lapidarēt. Inter hec erāt diuerſi ꝯtra eum clamores, diuerſe irriſiōes et ſub/

ſannationes, detractiões et iniqua ꝯſilia dicentes quoniã blaſphemat, multas illuſiões & deceptões in verbis et factis ſibi ꝑparãtes, ipm a locis ſuis re/pellentes: nec ipm recipere volẽtes. et tãdẽ ipm viliter ceperũt diuerſis iudicibus et iudiciis, & ꝯſiliis ipm ligãt exponẽtes. & qdã in faciẽ eius expuebãt, alii alapas dabãt, alii chlamydẽ circundederũt ei. Alii coronauerũt eũ ſpinis ꝑcidebãt et genua fle/ctebãt illudẽtes ei. Alii caput eius virga ꝑcutiẽtes et faciẽ eiꝰ velãtes oẽm ſpẽm irriſiõis ſupiducebãt. Alli ipm flagellis verberabãt, alii in eũ ſicut canes ſanguis voratores dẽtibꝰ frendebãt, ipm ꝯdẽnãtes reꝓbãtes tãq̃ malefactorẽ. Et tãdẽ ad paſſionẽ du/cebatur nudus: et oẽs diſcipuli eũ reliquerũt. Vnus qdẽ negauit eum et aliꝰ tradidit, reliqui vero aufu gerũt: ſolus nudus ſtabat in medio illaꝝ turbaꝝ: erat eni dies feſtꝰ q̃a tũc oẽs ꝯgregabat ſicut mali gnum in medio malignoꝝ de nudatum in altũ eleuãtes ſuſpẽderũt et viriliter ĩterfecerũt. Alius eũ morientem flentem & orãtem ſubſannabãt et irri debãt dicens vhath deſtruis &c. ꝙ aliꝰ eũ ꝯtẽnebat dicens alios ſal. fe. ſe ipm nõ põt &c. alius veſtẽ ſuã ludebat. Aliꝰ aceto, felle potabat. et offerebat mo rienti et aquã ad bibẽdũ humiliter poſtulãti. Aliꝰ ipſi, mortuo latꝰ lãcea trãſfigebat: et qñ de cruce eſt depoſitꝰ et nudus ĩ terra iacebat et abſq; ſepul/chro: donec qdã q̃ſiuit vt tolleret et ſepeliret eũ. Alii q̃relã aduerſus eũ diuulgauerunt dicentes, re/cordati ſumus q᷑ ſeductor ille dixit &c. Alii re/ſurrectionẽ occultauerũt, Alii negauerũt eũ et ſic

in vita & ĩ morte,et poſt morté nõ fuit niſi in ꝯti nuo deſpectu, ignominia et vilitate:& hec q̃ſiuit et tolleravit,vt ſic ad gloriã reſurrectiõis in q̃tum hõ pueniret: et nos ad ſũmã gloriã exaltaret. Igiẽ factus eſt nobis forma et exẽplũ.et doctor et ma/ giſter glorioſus dei fili':vt gloriã tpalé ꝯtẽnerem' et nõ ſolũmodo ipam nõ q̃reremus: ſed ẽt p̃ſenta tã et exhibitã refutarem'.ipe eni nũq̃ gloriã ꝑpriã q̃ſiuit,ſed gloriã ſui p̃ris,imo potius repulit et ꝯtẽ pſit & humiliauit ſe de celo vſq3 ad pedes diſcipu/ loꝝ:et exinaniuit ſe formã ſui accipiens.et factus eſt obediens vſq3 ad morté, morté aũt nõ q̃cunq; ſ3 turpiſſimã & deſpectiſſim ã et acerbiſſimã.ſ.cru/ cis.ſ3 heu,ꝑ dolor,q̃ pſona iueniẽ hodie, q̃ diligat talé ſocietaté vt.ſ.fugiat honoré et dignitaté,et eli gat verecũdiã q̃ habeẽ ꝑꝑ pauptaté,hũilé ſtatum, hũile offm̃ et cetera hũilia,& q̃ velit eſſe ã nihilata deiecta,et ꝯtẽta,qn de bono qd' hẽt vel agit et facit et loqẽ,vel eſtimat ſe hr̃e,q velit ꝯmẽdari et lauda ri:qn ſequaẽ vel applaudat adulatorib'. Veraciter vnuſq̃ſq3 ĩ viam ſuã declinauit:nec eſt vſq3 ad vnũ q faciat bonũ iſtud,et vere ſiqs eſt talis,hoc eẽ nõ põt niſi ſit ꝯiũctus cũ capite xp̃i per amoré et veꝝ et viuũ mẽbrũ eius vidẽdo enim ꝙ xp̃s rex ſuus et magr̃ et caput diligit talé ſocietaté,et ipſe vult ſi/ militer. Sed iueniunẽ q dicũt,et multi, quoꝝ qli/ bet dicit:ego diligo et volo et q̃ro diligere deũ,et nõ curo ſi mũdus nõ facit mihi honoré,ſed nolo ꝙ faciat mihi verecũdiã,nec uolo eſſe deict' nec vitupatus,nec ꝯfuſioné in p̃ntia mũdi recipe:ſed

iſtud eſt ſignũ manifeſtũ parue fidei:et parue iuſtitie:et pui amoris:et magne tepiditatis:qa uel cõmiſcit illud ꝑpter qd' eſt dignus ſuſtinere ꝯfuſionẽ et penã:et uerecũdiã:d' quo pauci ſe iuſte poſſunt excuſare:uel nõ cõmiſit. Si cõmiſit ꝑpter opa ſua manifeſta uel abſconſa debet ſuſtinere ſi uere ſit penitens, neqꝫ iſtd' ſolũ cũ patientia: imo ẽt cũ placimẽto aie et corpis, et hoc duab' rõnib'. Prio qa illa uerecũdia et ꝯfuſio et pena quã ſuſtinet cũ patiẽtia, ſatisfacit deo et ꝓximo ſm uolũtatẽ diuine iuſtitie. ſi uero nõ cõmiſit mala: nec per uolũtatem nec per opa, debet portare et tollerare oẽm uerecũdiã et ꝯfuſionẽ: ſi deus pmiſerit: et hoc in centuplo cũ maiori patiẽtia et gaudio q̃ primo mõ: qa illa pena et illa ꝯfuſio et verecundia tota ponit' in augmẽtũ gr̃e: creſcente aũt merito gr̃e: creſcit donũ et p̃miũ glorie: et ſic ꝓculdubio cũ tolleratione uerecũdie et ꝯfuſionis q̃ adueniunt abſqꝫ culpa hoĩs: creſcũt et ꝓficiunt' aie ſãcte et amici dei: ſicut etiã ꝓficiunt' tollerãtes ꝑpter deũ pauptatẽ et alias afflictiones. Ideo xp̃s dilexit uerecũdiã et fugit honorẽ ut doceret amicos ſuos qũo poſſent creſcere in merito et gr̃a: iſta igit' ſocietas ſecunda fuit ꝯtinue cũ vita nr̃a. Si enĩ uolum' videre bñ pricipiũ, mediũ, et finẽ ultimũ vite ieſu xp̄i filii dei: totũ fuit humilitas, et in mundo iſto viuere ſine honore: et deſpectus et reprobatus a mũdo et ab illis q diligũt mũdum. TERtia ſocietas ſua magis expimẽtalis et ꝯtinua fuit ſũmus dolor a quo ſtatim aia xp̄i qñ corpori ſanctiſmo fuit iſuſa: fuit etiã et aſſocia

ta. In illo enim momẽto quo fuit aĩa illa humano corpori et diuinitati vnita ſtatim fuit repleta ſum̃ ma ſapiẽtia: et iõ xp̃s ſtatim fuit viator et cõprehẽ ſor: et ſtatim in utero virginis mr̃is ſue ĩcepit ſenti re ſũmũ dolorẽ, ſciẽdo, vidẽdo, et ꝯſiderãdo et ĩ/ telligẽdo vniuerſaliter et ſingulariter oẽs penas et q̃ſlibet per ſe, q̃s ipſa aĩa cũ ſua carne expta debebat et ꝓ nobis tollerare, et ſicut ꝓpiquus morti factus fuit in agonia et in tanta triſtitia ꝙ corpus ſudorẽ ſanguineũ vſq; ad terrã emiſit, ꝓpter hoc ꝙ acerbi tatẽ mortis ꝓuidebat: ita aĩa xp̄i ꝓuidẽdo iſta tor/ mẽta ſibi affutura, ſũmo dolore dolebat, q̃uis cor pus nõ experireť tãtum ſicut qñ paſſioni xp̄i fuit ꝓ pinquus. Aĩa illa ſancta preuidebat cultellos illaꝝ peſſimaꝝ liguaꝝ: & verba aculeata cuiuſlibet lin/ gue ſingularis: et ſciebat et ꝯtíue ꝯſiderabat a qb⁹ et qñ & quomõ & q̃tũ debebat affligi ĩterfici delũ di & mactari & videbat ſe ad hoc natũ & ad hoc veniſſe in mũdum: vnde nõ poterat eſſe niſi ĩ do/ lore: qñ ꝯſiderabat q̃liter debebat eſſe vẽditus, tra/ ditus, captus, negatus, derelictus, ligatus, colaphi/ zatus, deriſus, verberatus, accuſatus, blaſphemat⁹, maledictus, flagellatus, iudicatus, reprobatus, con dẽnatus: & ſicut latro ad crucẽ ductus: ſpoliatus: denudatus, crucifixus, mortuus, lancea pcuſſus, & ſciebat oẽs pcuſſiones martelloꝝ: & oẽs ictus fla/ gelloꝝ: & foramina clauoꝝ: & oẽs guttas ſangui nis: & lachrymaꝝ guttas quas fundere debebat: & oĩa ſuſpiria: & fletus: et lamẽta doloroſa ſua et ma tris ſue: illa ſancta aĩa xp̄i ſemp ꝓuidebat et ꝯſide/

rabat et ante ſe habebat:qđ abſq; dubitatione nō poterat eſſe ſine triſtitia et ſūmo cordis et mentis dolore:et ſic tota vita xp̄i fuit aſſociata ſūmo dolori:triſtitie: et afflictioni. Preter hoc xp̄s dn̄s verus liber vite īnumerabiles tollerauit dolores:ſtatim enī natus nō in balneo nec in plumis poſitus neq; pellib' īuolutus:ſed in feno:in ſtabulo et duro preſepio īter iumēta collocat' eſt:et ſic īfantulus tenerrimus ſtatim natus:īcepit ſm corpus tollerare corporis afflictiōes:ꝯſeq̄nter pegrinationē cum mr̄e ſua dulciſſimā et tenerrima virgine: et Ioſeph ſene vſq; in Egyptū:per deſertū vaſtiſſimū perexit:in cuius trāſitu filii iſrael ſine cibo humanitus p̄parato q̄dragīta annis pmāſerūt. Cōſequēter pegrinationes ad tēplū ſm legis ſtatuta faciebat adhuc puerulus ꝯtinue pedibus ſuis ambulādo:cū tn̄ locus ſuus Nazaret pluſq̄ per duas dietas ad Hieruſalē diſtaret.Et factus vir cū p̄dicare incepit, ſtati poſt baptiſmū deſertū ītrauit:et ibi q̄dragīta diebus ieiunauit & eſuriit intātū q diabolus credidit eū ꝓpter famē ad peccatū poſſe īclinari: vnde & de hoc primo eū tētauit.Iuit igit̄ pedib' ſuis p caſtella:per loca:p ciuitates:famē:ſitim:pluuias:calores:caumata:frigora;ſuſtinēdo:ſudādo:ſe fatigādo:multas moleſtias ſuſtinēdo.Et tādē mortis ſupplitia tollerādo:et hos oēs labores ſuſtinuit:vt viā veritatis p̄dicaret:et falſitates demonū et eoꝝ cultū vanū exterminaret:et vt hoībus penitentiā eſſe vtilimā demōſtraret:et ipſos ad eā īduceret:et ve oſtēderet in doloꝝ et afflictionū tolleratione

ſtare felicitatē et bonū hoīum et gloriā: et vt no/
bis exēplū daret que p̄dicta ſunt, tollerādi. De dolo
ribus aūt quos tp̄e paſſionis ſuſtinuit: nulla līgua
ſufficit dicere: neq; cor cogitare. Fuit enim ī xp̄o
dolor ineffabilis multiplex: fuit enī dolor itēſiſſi/
mus et acutus ex cōpaſſione quā habuit humano
generi: qd' diligebat ſūmo amore: et nō ſolum in
cōi dolebat ꝑ toto humano genere perdito deie
cto et dānato: ſed cōpatiebat᷑ vnicuiq; pſone hu/
mani generis cū ſūmo dolore: et nō ſolū ꝑ pecca
tis vniuſcuiuſq; pſone in cōi: īmo etiā ſm mēſurā
q̄titatis vniuſcuiuſq; delicti et pene quā eos īcurriſ
ſe: et ī futuꝝ īcurrere ſciebat certiſſime. Quot igit᷑
fuerūt vel ſunt vel erūt hoīes et quot peccatores:
et quot qlibet hō habuit nec hēt nec habebit pec/
cata: tot xp̄s habuit dolores ex ſūma miſericordia
et cōpaſſione ꝓueniētes. Cū igit᷑ hoīes et eoꝝ pec
cata et pene q̄s īcurrerāt et īcurrere debebāt, eſſent
īfinite: manifeſtū eſt ſūmū dolorē et īfinitū eum ꝑ
nr̄o amore ſuſtinuiſſe: xp̄s enim quēlibet electorū
ſuorum ineffabiliter diligebat: et hoc amore vi/
ſcerato in eos ſm mēſurā cuiuſlibet ſentiēdo pre/
ſentialiter & cōtinue eoꝝ offenſam cōmiſſam &
cōmittēdā & penas q̄s ꝓpter tales offenſas ſuſtine
re debebāt: & dolebat & cōpatiebat᷑ eiſdē, ꝯſuſtinē
do eoꝝ penas ſummo dolore, tali. ſ. & tāto dolo
re & cōpaſſione fuit afflictus ꝓpter nos dulciſſim⁹
Ieſus: vt ipſa cōpaſſio ſūma quā ꝑ nobis hēbat: eū
īpulerit ad ſuſtinēdū tormentū crucis, & mortem
horrendā & dolores īfinitos: vt ꝑ nr̄is offenſis ſa /

tisfaceret & nos redimeret, & a penis nos alleuia/ ret. Fuit enim in xp̄o dolor cōpasſiōis ꝓprie.ſ. ſuimet ipſius, ſūme enī cōpatiebaẗ ſibiipſi de dolo roſa pena & ineffabili, quā ſup ſe venire ineffabili ter & īfallibiliter videbat. Vidēs enī xp̄s & ꝯſiderās ſe ad hoc miſſum a pr̄e: vt oīum electoꝝ ſuoꝝ do lores & penas portaret in ſe ipſo: nec poſſe falli ꝙ tā excesſiuū & ineffabilē nō ſuſtineret dolorē: & ſe a hoc totaliter eſſe datū, cōpatiebaẗ ſibiipſi ſūmo dolore. Si enī aliqs dolorē maximū & penā ſup ſe certisſime & īfallibiliter venire cognoſceret, & ip ſum dolorem ſine ītermisſiōe haberet pre oculis, abſq; dubio ſibiipſi cōpatereẗ: & tāto plus q̄to ſup ſe venire cognoſceret maiorē dolorem. & adhuc quātoplus ītelligeret & ſentiret q̄lis & quātus eſſet talis dolor. hec oīa ſūme fuerūt in xp̄o pluſq̄ dice/ re poſſim. Sed hoc exēplū dico ꝓpter groſſitiem ītellectus humani. Fuit etiā in xp̄o dolor cōpaſ/ ſionis ſui miſericordiſſimi pr̄is. In infinitū enī xp̄s diligit & dilexit pr̄em ſuū dn̄m miſericordiaꝝ et totius pietatis. Vidēs enī ip̄m pr̄em deū quē in īfi/ nitū diligebat: tāta affici cōpaſſione & miſericor dia ſup nos: vt ſuū filiū dulciſſimum vellet dare & morti tradere: q erat ſibi in īfinitū res chariſſima, īfinito ſup hoc cōpatiebaẗ dolore & tāta cōpaſſio ne pr̄is: ꝓpter qd̓ vt volūtati pr̄is quodāmodo re mediū adhiberet, humiliauit ſemetip̄m ſibi factus obediēs vſq; ad mortē crucis: & hūc modū dolo ris īpoſſibile eſt explicare. Dico igiẗ ꝙ dolor fuit in xp̄o ineffabiliter, q qdē dolor īeffabilis, fuit cō/

ceſſus & ĩ ipſo pmiſſus & diſpẽſatus ĩ ipſo ex ĩeffabi
li ſapiẽtia diuinitatis:q̃ diſpẽſatio diuina ĩeffabilis
et eterna cũ xp̃o ineffabiliter et eternalr̃ comitata
& vnita dolorẽ pati ſũmũ in eo diſpẽſabat:et q̃to
diſpẽſatio diuĩa eſt mirabilior:tãto dolor xp̃i fuit
acutior et ĩtẽſior ex diuina diſpẽſatiõe reſultãs, ita
ꝙ nullus ĩtellectus eſt ita capax ꝙ illũ dolorẽ vnq̃
potuerit cõprehendere.Iſta enĩ diuina diſpenſatio
fuit origo oĩum doloꝝ et ĩ hac oriunt̃ et finiunt̃.
Et ſicut eſt ĩpoſſibile cõprehẽdere aliquẽ ĩtellectũ
ĩfinitatẽ(quã oñdit in hoc)charitatis,ꝙ per mor/
tẽ ſuã nos redimere vellet.Sic eſt ĩpoſſibile cõpre
hẽdere ĩfinitũ dolorẽ in eo diſpẽſatũ,quo ipſe do/
luit.Fuit enĩ iſte dolor reſultãs ex ineffabili lumi/
ne xp̃o dato:ipſa enĩ diuitas lumẽ ineffabile,ĩeffa
biliter xp̃m illuminãs,& cũ iſta diuina diſpẽſatiõe
ip̃m vniens & in ipſo diuino lumine in dolorem
trãsformãs,tãtũ ſibi reddebat dolorẽ ꝙ ineffabile
eſt totũ. Fuit enĩ ĩ xp̃o dolor cõpaſſiõis ſue dul
ciſſime mr̃is : q̃a xp̃s ſuam mr̃em pluſq̃ aliã aliquã
creaturã dilexit:& diligebat,vt pote q̃a ex ipſa ſo/
la carnem virgineã traxit:& q̃a ipſa filio ſuo pluſq̃
alia creatura ꝯdolebat,ideo xp̃s ei ꝯdolebat & cõ/
patiebat̃:q̃a eã corpore corde & aĩo ſũme dolere
& lamẽtari videbat:dolebat enĩ ipſa mr̃ in ſũmo:
& ipſe xp̃s illũ ſuũ dolorẽ in ſeipſo portabat:& hu
iuſmodi doloris fundamẽtũ fuit in diſpẽſatiõe di
uina. Fuit etiã in xp̃o dolor de offenſione pr̃is
quẽ ſũme diligebat:videbat enĩ q̃liter ĩ ſua paſſio
ne qñ hõ ſuũ dñm & ſuũ factorẽ crucifigebat,ꝙ ſũ

me offendebat deus pr: maius eni peccatū q̄ vnq̄ fuerit neq; futurū ſit: fuit īterficere & crucifigere filiū dei: & cōſeq̄nter plus offendebat deus: de quo xp̄s ſine dubio in īmēſum doluit. Vñ & dolore & cōpaſſione motus tā ex parte p̄ris q offendebat: q̄ ex parte hoium q eū offendebāt: fuit motus ad dicēdū illud verbū. Pr dimitte eis q̄a neſciunt qd faciunt. Forſitā eni deus pr iterū totū humanū gen' dānaſſet ,ppter hoc, niſi xp̄s q̄ſi oblitis oibus aliis doloribus in morte ſua: ſua benigna orone facta lachrymis & amore deū p̄rem mitigaſſet. Fuit eni in xp̄o dolor ɔpaſſiōis apoſtolorū et diſcipulorū ipſius: dolebāt eni apoſtoli et diſcipuli et mulieres q̄ ſecute eū fuerant maxio dolore. Cū ergo eos xp̄s ſūmo amore diligeret, dolorē diſcipulorū diſ pſorū et tribulatorū xp̄s i ſe ip̄o portauit. Preter hos dolores xp̄s multiplicē dolorē ſuſtinuit. Qua druplici eni genere gladiorū & ſagittarū fuit vulnerat' & trāſfixus iſte de' hō ieſus xp̄s. Primū fuit obſtinatorū cordiū pūerſa crudelitas. erāt. n. eorū corda ɔtinue ɔtra xp̄m vehemētiſſime obſtīata, & in ɔtinuo ſtudio & diligētia erāt cogitātes et machinātes qūo eū vitupabilius et crudeli' exterminarēt de terra, et nomē eius, q eos ſaluare venerat et oēſ ſocietatē eius. Secūdū genus fuit malitia et neq̄tia illarū irarū grādiſſimarū et odiorū q̄s illi crucifixores ɔtra ip̄m ɔtinue portabāt: quot. n. ɔtra ip̄ſ cogitatiōes et pūerſe ītētiōes et inq̄ volūtates fuerūt, tot fuerūt cultelli et ſagitte aīam chriſti tranſverberātes. Tertiū genus fuit malitia et doloſi/

tas līguarꝫ uociferātiū ꝯtra ipm: quot enī fuerūt accuſatiōes, detractiōes, iniq ꝯſilia, ſubſannatiōes, deriſiōes, oblocutōes, blaſphemie, maledictiones, falſe ſentētie, falſa teſtimonia: tot ſuſtinuit dolores aiam ſuā affligētes. Quartū gen' fuit crudeliſſimū opus paſſiōis, ꝙ in eū diriſſime exercuerunt: & hoc pȝ ꝑ totā paſſioné deducēdo: quot.n. tractus capilloꝝ et barbe et capitis quot īpulſus, quot ligamina, quot alape, quot colaphi, quot expuitiōes, quot verberatiōes, tot ſuſtinuit et hūit paſſiōes, potiſſime ex ꝑte clauoꝝ: qa accepert clauos groſſiſſimos, eq̄les ſcabroſos et q̄dratos, qb' man' ei' et pedes crudiliſſime ꝑforātes, et trāſfigētes, et totaliter lacerātes et deſtruētes ipm cruci crudelisſime affixerūt. Ex tali enī forma clauoꝝ pena ſuꝑ maxima reſultauit, ſuppoſito ēt ꝙ ligno manus ei' & pedes nō fuiſſent affixe, adhuc vtiq̄ paſſio durisſima ꝑſtitiſſet. Sed adhuc nō ꝯtenti manus & pedes eius trahētes & totū corpus & oſſa & neruos extēdentes, & diſiūgētes: & dinumerātes, ligno durisſimo affigētes ſtrictisſime cōpreſſerūt. Et nec ſic ꝯtenti crucem in altū eleuātes, & nudū, frigori, vento, & aeri & populo exhibētes pōderoſitas totius corporis & grauitas in manib' pēdebat: & in pedib' ſuſtētabať: vt duritia clauoꝝ ampli' ſentireť: & ſanguiné ſine itermisſione clauis in plagis exiſtētib' emitteret, & ſic ī tormēto maximo morereť, & ſic oīs eoꝝ malitia cōplereť. Et vt ipſe ieſus deus & hō de tā excesſiuo dolore nobis aliqd manifeſtaret: & ꝙ nō ꝓ ſe ſed ꝓ nobis illū tolleraret, patefaceret: &

vt de ipſo dolore nos ſemp̱ dolere, & viſcero ſius cōpati, nos īſtrueret iſtud, trib' de cauſis illud verbū clamauit cū i iſto dolore eſſet, dicēs: deus me' de' me' vt qd dereliqſti me? De' eni dereliq, ab eo nō poterat cū ipſe de' eēt: ſed ſe ipm̄ hoīem mãifeſtauit: cū ſe derelictū in ſuis dolorib' ꝓclamauit. Tūc enī clamãdo mãifeſtauit ſupacutiſſimū dolorē & ieffabilē, quē ꝑ nobis tollerabat. Deus enī dolorē xp̄i bn̄ ſentiebat, ſimilr̄ qa ip̄ꝫ portabat: ergo ſolū ꝑ nobis clamauit, vt ſūmū dolorē, nō p ſe ſed ꝑ nobis ſe pati idicaret: & ſic ad dolēdū & ꝯdolēdū ſemper & aſſidue nos ꝓuocaret & moueret.

Et neqꝫ exiſtimet ipſum ſolū qn̄ i cruce erat doluiſſe: qa formatio corporis et eius organizatio & aīe ifuſio & verbi vnio ſimul & ſemel fuerūt, ex q̄ ſupmirabili vnione, aīa illa repleta fuit ſūma ſapiētia & ineffabili, oīa ſibi p̄ntia & futura rep̄ntans: & ideo ſupacutiſſimū dolorē & oīo ineffabilē ſibi videbat aduenire ſtatim qn̄ format' eſt & ꝯceptus: & iō de hoc ꝯtinue dolēs diuina ſapiētia diſpēſante iſtū dolorē tollerauit ab aīe īfuſione, vſqꝫ ad aīe ſeparationē: & hoc verba ſua teſtant̄ cū dicat freqnter ſe crucē baiulare: & cū dicat diſcipulis nō ꝑ ſe, ſed ꝑ illis & ꝑ nobis ſe crucē tollerare & ſe eſſe paſſurꝫ & ſe eſſe triſtē dicendo: triſtis eſt aīa mea vſqꝫ ad mortē: hoc enim dictū eſt, vt nos ad dolorē ſup ſuū dolorē efficatius ꝓuocaret. Et hic dolor cū oībus ſupradictis fuit vehemēs & acutus ꝓpter nobiliſſimā aīam quā habebat: quanto enī illa aīa erāt ſãctior & mitior & nobilior, tãto acu

tiori & itenſiori cruciabať dolore. Aīa enī illa ſū/
me nobilisſima,ſūmo ex oībus iis iniuriis & affli/
ctionib' cruciabať dolore:oēs ii dolores originē
trahētes ex illa ſūma & ieffabili diſpēſatione dei,tā
tū & taliter aīam xp̄i cruciauerūt ꝙ oīs pſe dolor
in xp̄i corpus redūdauit vehemētisſime ip̄m cor/
pus affligens.Fuit etiā ille dolor itenſior,ꝓpter no
bilitatē & delicationem ſui virginei corporis qđ
fuit nobilius oī alio nato de muliere:& ideo ma/
gis ſenſit ip̄e et magis affligebať ex p̄dicto dolore.
Fuit aūt acutisſimus dolor in xp̄o rōne pſone:qa
verus deus erat.Vn̄ et oīs afflictio et iniuria ſibi il/
lata infinitā offenſam ꝯtinebat:nō ſolū enī hoī fie
bat:īmo etiā deo vero:ꝓpter qđ rōnē dolēdi infi
nitā habebat:et ineffabiliter dolebat de oī ꝯtume
lia et afflictione ſibi illata. Et in iis oībus ſaluator
ipſe mūdi deus hō xp̄s ieſus cū patereť,nō cōmina
bať:nec maledicebat:nec ſe defendebat:nec ſe vī/
dicabat:nec,cū accuſareť,ſe excuſabat:nec,cū ī fa
cie ſpuereť,ipſe nō eā abſcōdebat:nec cū man' et
brachia ī cruce extēderenť,retrahebat:nec,cū ad
mortē q̄rereť,ſe,abſcōdebat.ſed totaliter et oīmo
de ſe tradidit voluntati eoꝝ:vt p neq̄tiā eoꝝ etiā
ipſis nolētib' et ingratis opus redēptionis mōſtra
reť:īmo,qđ eſt ieffabile cogitare in ipſo peſſimo
ope paſſionis,qđ in eū inocēte,exercebāt.Ipſe pa
tiētie exēplū p̄bebat,veritatem eos docebat,ꝓ eis
lachrymis et fletu et clamore itētisſime p̄rem ora
bat:et ꝓ ipſo peccato eoꝝ grādisſimo,ꝓ quo oīs
mūdus et humana natura merito perire debebat.

Túc ipſe maiora bñficia p̄ſtabat, vt pote qa ipſo/met dolore et paſſióe, quá ipſi miniſtrabát, ipſe ꝑ oibus nr̄is dolorib⁹ ſatisfecit: et túc nos redemit: et portas paradiſi crucifixorib⁹ et aliis oíbus aperuit: eos pr̄i recóciliauit, et gratioſos nos effecit in tátú ꝙ filii dei ſim⁹ oío ſibi recóciliati in ipſo ope quo dánabilis erat tot⁹ mũdus et ois creatura ꝑ eo. ſ. ꝙ creatura ĩuenta fuerit in ſuú creatoré tantá iniuriá ĩtuliſſe. O pietas, o íméſa miſericordia, o inexcogitabilis benignitas, ꝙ vbi ſemp abũdauit infinita iniqtas, ibi ſemper abũdauit et gratia talis ac tãta. vere finé nõ habet hoc miſteriú: hoc fecit infinita illa bonitas et miſericordia: vt nobis eſſet exéplú patientie in oí tribulatione et aduerſitate: et nõ ſolú inimicis mala nõ redderem⁹: ímo etiá eis amore redéptoris bona ꝯferrem⁹. Si eni aliq̈s pr̄iarcha aut ſanctus, ꝑpheta, aut angelus, aut alius ſanctis exéplú tale dediſſet: certe merito aceptádú eſſet. Sed ꝙ ſapiétia dei íſinita apparuerit iter nos icarnata: & veritas infallibilis, q̄ nec decipi, nec decipe põt, nobis tale exéplú viuendi dederit: cú negligentia nullatenus eſt tráſeũdú: ſed ſũma diligétia pfectiſſime adiplendú. Scimus, audiuimus, tota die dicimus, ſermocinamur dei filiú in dolorib⁹ & talib⁹ ac tãtis totá vitá pegiſſe: nec ſolú caſu et fortuito tribulationes ꝯtingétes cú patiétia tollerauit: ſed ipſas q peccatú nõ fecerat, elegit, ſpõtanee aſſumpſit, ipſas q̄ſiuit: et iuẽtas dilexit: et ſe ipſis ſubiecit: ope tollerádo et ſermone ipſas: et eas tollerátes eé beatos p̄dicádo: nec ipſas afflictiones corporis et

aīe ꝓpter deū aſſumptas aut cū patiētia tolleratas ſermone ocioſo laudauit et beatificauit: īmo ipſas in corpore ſuo et aīa aſſumpſit, q̄les nullus ali⁹ ſuſtinuit: et ſe dicit p eas et ꝓpter eas gloriā ſuā et ſuū regnū ītraſſe: et oīo aſſeruit nulla alia via: nullo alio mō: q̄ p dolores et penas et tribulationes: gloriā eternā ab aliquo eſſe poſſibile adipiſci. Nā et hec eſt vere via regia quā deus aſſumpſit: et ſtultiſſimus eſt q dubitat vel negligit poſtq̄ dei filius creator nr̄ p eas iuit: qn ſeq̄tur ſuū dn̄m: ſuū īfallibilē ductorē pariter et redēptorē. Nouit enim ipſe et vere nouit: et ſciebat: qd boni lateret in dolorib⁹ et tribulationib⁹: ꝓpterea ipſas aſſumpſit et elegit delectationes fugiēdo: ꝯſolationes tpales deteſtando et deteſtabiles p̄dicādo: et qdā priuſq̄ ip̄e verus deus et hō ipſas in ſeipſo elegiſſet et aſſumpſiſſet: q̄uis p ſāctos ſuos ꝓphetas hoc idē dudū oñdiſſet: tñ aliq̄liter excuſari poſſe viderent̄ tribulatiōes fugiētes et voluptates īſectātes. Sed ex quo dei filius ipſas et tales ac tātas elegit aduerſitates: q̄s īfelix et ſtultus erit talis: q dubitare, vel negligere debeat poſt tātā veritatē tā clare oñſam: tā alte p̄dicatā et manifeſto ope a tanto dn̄o exēplatā: et exēplo mūdo māifeſtatā? vere nullus niſi ſit ſtolidiſſim⁹ et oī dānatione dignus. Quali igit̄ dānatiōe et cōfuſione digni ſumus nos miſerandi: q eas aſſidue nō ſolū viliſſimi peccatores exiſtētes ipſas in penitētia nō aſſumimus: nec recipe curamus: īmo illas q̄s deus ad retrahēdū et purgādū a malo nobis ex ſūma ſua miſericordia et ſapiētia īmittit aut ve

nire ꝑmittit:illas cū in patiētia refugimus repelli mus,et murmurādo ꝯquerimus,et ꝯtra eas cū ſū/ mo ſtudio nos īmittimus:et ꝯſolationes q̄rimus et remedia:qbus a tribulationibus ſubleuemur.o infelices et vere miſeri:q nō ſolū de afflictionibus et penis tēporalibus:que remedia ſunt peccatoꝝ et curationes,nō curamus:īmo a medico noſtro Ieſu xp̄o ſapientiſſimo oblata refutamus:q cū pr̄e et ſpiritu ſancto viuit et regnat in ſecula ſeculoꝝ.
¶ SI enī ſūma Dei ſapiētia ordināte et diſponēte modicū frigoris occurrat,ſtatī ignis q̄rit̃, veſtes ſupduplicātur.Si eſt' vel calor euenerit,refrigeriū q̄rit̃.Si caput vel ſtomachū dolet,clamamus,plā gimus,ſuſpiram',ad medicos currimus,remedia q̄rūtur,lectus mollis diſponit̃,delicata adhibēt̃,et vt mitigent̃ deū et ſcōs īfeſtamus,et ītētiſſime fla gitamus,ieiunia,ꝑgrinatiōes,orōnes, ꝑmittim' et uouem',et tāta & talia facimus ꝓ talibus dolo rib' et afflictionib' nobis vtilibus,et a deo mini/ ſtratis,amouēdis,q̄ ꝓ remiſſiōe pcōꝝ,vel ꝓ bono aīe nō facerem'.Si ēt deo diſponēte et ꝑmittente ꝓ nr̄a vtilitate ab aliquo hoīe aduerſitatē aut iniu riā patiamur:ſtatim turbamur,ꝯmouemur,iraſci mur,ꝯquerim',malitioſū iudicam', maledicim' detrahim',et vt poſſumus,nos vīdicam':& oēm iniuriā repellim',et moleſtiā refugim' et euitam' nec aliquid doloris vel afflictiōis vel aduerſitatis q̄ nobis ab eterno et celeſti medico adminiſtrat̃ nec cū patiētia nec cū ꝯplacentia volumus tolle/ rare.O quot et q̄ta fiūt et fcā ſūt,expēdūt̃,et expēſa

ſunt, vt dolores et afflictiões et aduerſitates: q̄ de⁹
miſericorditer aut īmittit. aut p̄mittit vitarent̄: q̄
tñ ꝓculdubio ſalubria eſſent et magnis meritoria
ſi vt q̄ſi ſpōtanee aſſumpte tollerarēt̄: q̄ multe alie
afflictiões et pn̄ie q̄ ꝑ libito aſſumunt̄. melius enī
nouit celeſtis medicus q̄ afflictiões et aduerſitates
ad aīam purgādā et erudiēdā et pficiēdā reqrunt̄,
q̄ ipſe ifirmus et iſipiēs hō tales enī afflictiões et pe/
nitētie ꝑ libito volūtatis q̄ſite et aſſūpte vaneglo
rie vacāt multū qn̄q; ꝯtigētes āt ex diſpoſitiōe di/
uina et cū magna patientia et ꝯplacentia accepta
te occultātur hoib⁹ q̄ſi ex neceſſitate et coactione
uolūtatis tollerent̄? Dico igit̄ et ꝯſulo filiis: vt fri
gora: rigores: calores: eſt⁹: pulices: ſudores: cauma
ta capitis: ſtomachi: et alios corpis dolores: ſalua
eius ꝯſiſtentia tolleremus: nec curioſi ſimus ad re/
media q̄rēda niſi in ſūma neceſſitate: q̄ oio bonū
aīe ipediret. Itē dico ſi deo diſponēte aut pmittēte
pauptates: amicoꝝ mortes: oppſſiões pſecutiones
opprobria: verbera: rapine veniant et ꝯtigant: nō
doleamus: imo nō ſolū cū patiētia tollerem⁹, ſed
ipas tāq̄ a medico ſūmo et nr̄o ſaluatore nobis ex
hibite et admīſtrate amore ei⁹: et ꝑ nr̄o ſūmo bo/
no cū magna ꝯplacētia acceptem⁹, tāq̄ ſi a nobis
ipſis ſpōtanee & volūtarie eſſent q̄ſite & accepte:
& tūc ꝓculdubio tātū: imo magis erūt meritorie:
q̄ ſi nō alias ꝯtingētes nos ipſas ꝑ libito volūtatis
ad pagēdū penitentiā accipemus. O miſerabiles
q̄d amplius dicemus, q̄ nō ſolū dolores & afflictio
nes & aduerſitates nobis a deo ſapiētiſſime & mi/

ſericorditer ſicut ipſe ſuſtinuit, adminiſtratas re/fugimus:ímo ad cõtrarium nitimur. Nam die ac nocte voluptates & dulcedines corporales íſequi/mur:ꝯſolationes tpales ſũmo ſtudio ac diligẽtia q̃rimus:& vana gaudia iugiter mẽdicamus. Vere non eſt hec via dei hoĩs Ieſu xp̃i oĩum ſaluatoris: quomodo enĩ vadit ad illũ q eſt via doloris & ex/emplũ, illa miſera aĩa:q̃ in mũdo iſto ſemp vult ha bere ꝯſolationẽ? In veritate aĩa q̃ ſapiẽs eſt, & que vult ſapienter viuere:nõ debet q̃rere aliud in iſto mũdo q̃ dolorẽ:ímo ſi attẽdat ad dilectũ ſuũ Ie/ſum:nec hr̃et ſtillã amoris, nõ deberet q̃rere aliud lucrũ:nec aliũ ſtatũ in iſto mũdo, niſi illũ quẽ ip̃e habuit.ſ. doloris & anguſtie & afflictionis:& hoc eſſet tota ꝯſolatio eius. Et nõ ſolũ dico in iſtis ter/renis & tpalib' & corporalib' reb':ímo ẽt dico de ſp̃ualibus.nõ enĩ in ſeruitio dei debemus multũ cu rare de ꝯſolationib' que ibi íueniunt. Nũqd enim Maria mr̃ Ieſu dilectisſima, videns filiũ ſuũ dilectũ ĩ cruce plãgẽtẽ & moriẽtẽ, petiuit tũc ab ipſo dul/cedinẽ aut ꝯſolationẽ? certe nequaq̃, ſed anguſtiã ab eo accepit, amaritudinẽ, et dolorem. ita debet eſſe in aĩa nr̃a. Signũ enĩ eſt pauci amoris:ímo eſt magne p̃ſumptionis ſi aĩa deſiderat a xp̃o in mũ/do iſto aliud ſentire q̃ dolorẽ. Plus enĩ placet deo ſeruitiũ paup̃is q ſeruit ſibi fideliter ꝓpter amorẽ ſi ne expenſis & bñficio q̃ ſeruitiũ diuitis q quolibet die recipit expẽſas magnas:& ſeruit ſibi tp̃e recipiẽ di ſp̃uale bñficiũ. Ita aĩa pĩguis & diues ex magna dulcedine quam deguſtat de deo in ſeruitio ſuo, ſi

currit

currit ad eũ p amorẽ & ſeruit ſibi, nõ eſt tãti meri
ti quãti eſt illa:q̃ currit ad deũ & ſeruit ſibi ſimili/
ter & ↄſimiliter amore, ſine tñ ↄſolatione, ſed cũ
dolore. Igit̃ ita videt̃ mihi ꝙ doceat me lumẽ di
uinũ qđ venit de vita xp̃i:q̃ eſt via eũdi per dolo/
rẽ ad deũ & in deũ ꝙ p viã p quã iuit caput nr̃m. ſ.
xp̃s ieſus, p illã viã debeat ire, manus, brachiũ, pes,
& cetera mẽbra. Et ſic iueniet aĩa finaliter p paup/
tatẽ tpalẽ, diuitias eternales: p deſpectũ et verecun
diã, ſũmũ honorẽ, & magnitudinem glorie: & p
modicã penitẽtiã factã cũ pena & dolore, poſſide
bit ſũmũ bonũ cũ ſũma dulcedine & ↄſolatione,
licet aĩa debeat ipſi deo ſolũ ꝓpter ip̃m qa eſt di/
gnus in ĩfinitũ diligi: & ꝙ ſibi cũ ſũma reuerentia
ſeruiat̃ a q̃libet creatura, ꝓpter ſuã ſũmã & altiſſi/
mã bonitatẽ: cui honor & gloria in ſecula. Amẽ.
¶ SIT igit̃ gloria oĩpotẽti deo, cui ↄplacuit nos
cũ nihil eſſemus, ad eſſe ꝓducere: & ad ſuã ſimili/
tudinẽ nos creare. Sit honor virtus & gloria ſibi
miſericordiſſimo, qa nos cũ eſſemus miſeri, capti
ui exules & dãnati, per paſſionẽ dolorẽ deſpectũ &
pauptatẽ ſui filii, voluit redimere & exaltare. Sed
ſit gloria rurſus benigniſſimo deo & miſericordiſ
ſimo, cui in tãtũ miſericordia & bonitas p̃ualuit:
vt nobis miſeris & ĩdignis & peccatoribus, vellet
regnũ ſuũ quomõcũq; dare: ita ꝙ q̃litercũq; a no
bis poſſet adipiſci. Sed adhuc ſit gloria et laus deo
nr̃o dulciſſimo, cui ex ſua pietate cõplacuit, vt vel
let nobis dare regnũ ſuũ, & ſui ſocietatẽ & fruitio/
nẽ mediãte tribulatione dolore deſpectu & paup/

tate. Si enim poſſemus ſolū hēre ſuū regnū cū diui
tiis auro argento gēmis: & diuitiis fortitudine ſa/
piētia virib': cū nō oēs tales ſimus, nec iſta habea/
mus: nō oīum poſſet eſſe regnū celoꝝ: nūc aūt ſi/
bi cōplacuit, vt p res, q̄ ab oib' oī tpe hri poſſunt,
faciliter & qbus abūdare poſſimus. Nullus enī eſt
q, ſi velit, nō poſſit eſſe paup ꝑpter xp̄m: q̄n poſſit
laborare, aut penitētiā ſaltim corde & deſpectu ſu/
ſtinere. Nā & vitā iſtam nullus trāſire ſine aliquo
iſtoꝝ pōt, q̄ ſaltim cū ꝯtīgūt, ſi ꝑpter xp̄m patien
ter & gratioſe tollerent: regnū dei ꝓmeret. Et ad/
huc amplius ſit deus bn̄dictus: q in multa & longa
tollerātia iſtoꝝ, nō poſuit p̄ciū regni ſui. Sed i bre
uiſſima huius vite duratione: q̄ vere vt momentū
eſt eternitati ſui regni comparata. Et certe ſi mille
millib' annoꝝ, aut lōgiſſimoꝝ ſeculoꝝ nos p̄di/
cta, amore dei & tanti regni tollerare hic aſprima
& duriſſima et penoſiſſima oporteret, vere cū im
mēſo gaudio et deſiderio et grāꝝ actionib' vtiq̄
acceptādū iūctis manibus erat: q̄to magis nunc,
vbi a deo miſericordiſſimo nobis eſt ꝯceſſum et
īdultū, vt in ſolū et tātū in tāta breuitate vite nr̄e:
q̄ nūc eſt, p̄dicta ſuſtineremus. Vita enim hec nr̄a
vere nihil eſt, ſi eternitas et duratio ſui regni q̄ ſi/
ne fine eſt, ꝯpenſet. Sit adhuc glorioſiſſimus deus
nr̄ bn̄dictus q talē regni ſui collationē et ꝯuitatio/
nē voluit nobis in ſua pſona appendo viſibiliter
in mūdo iſto, ſuo verbo ꝓmittere: et firmiter ſta/
bilire et ſuo exēplo ꝯfirmare. De cetero enī nulla/
tenus dubitādū eſt: q̄n p breues labores et affli ctio

nes et penitẽtias huius breuis vite:poſſim' et oporteat nos regnũ ſuum obtinere:ex quo ipſe nobis imediate hoc ꝓmiſit, et, qd' plus eſt, ſuo exẽplo ꝯfirmauit. tribulationes eni ipſe tollerare voluit et nõ aliter q̃ p tollerantiã doloris ſũmi:et pauptatis:et deſpectus regnũ ſuũ voluit poſſidere. VEnite igit venite o filii dei:currite ad xp̃i crucẽ:ad dolorem deſpectũ et pauptatem:et trãsformemini totis viribus in iſtũ deũ hoiem paſſionatũ:q tãtũ vos dilexit o filii dei:q ꝓpter nos tã ignominioſam et oino ineffabiliter doloroſam mortẽ amariſſime ſuſtinuit:et hoc ſolũ vt nos redimeret, et exẽplum nobis dura tollerãdi amore eius p̃beret. Eſt eni pfectio et ſignũ verax filioꝝ, deũ amare et ꝓximũ: et quantũ iſte deus et hõ paſſionatus fideliſſime et puriſſime nos dilexit in nullo ſui miſeratus. Sed totũ ſeipſum ipendẽs doloribus ꝓpter amorẽ nr̃m: ita iuxta poſſibilitatẽ a ſuis filiis legitimis oio vult ſibi quodãmodo reſpõderi. Nunc ergo o filii dei ſcitote q iſte deus et hõ paſſionatus cõtinue mihi dicit, vt uos moneã & exhorter vt ipi fidelisſimo fideles ſitis:& etiã ſitis ꝓximo amore fidelisſimo vniti & copulati:oio enim q fidelis eſt deo, fidelis eſt & ꝓximo. Quomodo autẽ & q̃tũ iſte deus & hõ paſſionatus puriſſime & fideliſſime nos dilexerit, p ſuã ꝯuerſationẽ et p ſuã doctrinã et p ſuã mortẽ nobis aptiſſime demõſtrauit. Sʒ q m̃ i fideles ſumus:ideo eius ꝓ nobis ortũ pauprimũ & deſpectiſſimũ:nec eius mortẽ doloroſiſſimã, nec eius cõuerſationẽ duriſſimã:nec ei' doctrinã dulciſſimã

& veriſſimã, viue & ꝯtiue nos videm⁹. Et quoniã hec p̃dicta diuiniſſima & ſaluberrima cordialiter nõ cernimus: ꝑpterea eius mors q̃uis ſit pauperrima, hũillima, deſpectiſſima: tñ nõ facit nos mortuos mũdo, nec peccatis. Et qs eſt hodie q huic fidelitati fideliſſime & diuiniſſime: quã nobis oſtendit dei filius etiã paruiſſima fide viua & ꝯtinua reſpõderat: imo hodie q̃ſi nõ factũ poſt tergũ ꝓieci mus. Venite igit̃ filii mei bñdicti & reſpicite iſtam crucẽ & xp̃m in ea ꝑ nr̃is iniqtatibus mortuũ: & mecũ plãgite: qa nos ſumus cã tãti doloris ꝑpter ĩnumerabilia ſcelera nr̃a. Vos vero q non ita ſicut ego (q̃ tota ſum peccatũ) deũ offendiſtis nõ min⁹ plãgatis nec doleatis, qa vos ipſi nõ reſtitiſtis peccatis. Sed gr̃a dei vos ꝯſeruauit & defendit meritis crucis xp̃i: & ideo vobis ſanctis & ĩnocẽtib⁹ nõ minus dolẽdũ eſt in illo ſtatu: q̃ mihi peccatrici, nec mei ſimilibus: q̃to enim maiorẽ gr̃am recepiſtis: tãto magis debitores ei eſtis: & ideo qa ei grati nõ fuiſtis vt debuiſtis, Aliq̃liter vitã vr̃am maculaſtis & aliq̃liter puritatẽ vr̃am amiſiſtis: & ideo oĩb⁹ eſt dolẽdũ oĩbus plãgẽdũ: & in iſtã crucẽ mẽtis oculos erigẽdũ: in iſto enĩ crucis aſpectu: ad quẽ aĩa niſi p orõnẽ ꝯtinuã põt attẽdere: vt dictũ eſt: recipit̃ plene cognitio peccatoꝝ: & dolor & cõtritio de eiſdẽ: & lumẽ ꝓfunde humilitatis. Aĩa enĩ vidẽdo in iſto crucis aſpectu oĩa peccata ſua & ſingula: & xp̃m ꝑ oĩbus & ſingulis peccatis ita paſſionatum & afflictũ dolet ſimiliter & ipſa & ꝯtriſtat̃, & ex tali dolore, ad puniẽdũ & reformãdũ ſe & ſingula mẽ

bra & ſenſus ꝓuocat. REſpicite igit filii dei bñdi/
cti & videte exéplar vite in iſto deo hoie paſſiona
to:& ex'eo formá trahite oís pfectióis.Reſpicite li
brũ vite.ſ.vitá & morté iſtius dei & hoís paſſiona
ti & crucifixi:cuius paſſionis & crucis aſpectus dat
aie cognitioné peccatoꝝ,& cordis cognitioné,
& ꝓfundá humilitaté.videt etiá aia & cognoſcit
peccatoꝝ multitudiné & quomodo cũ oíb' mé
bris deũ offendit. Videt etiá ſup ſe diuine miſera/
tionis euiſcerationé ineffabilem.ſ.quomodo iſte
deus hõ ꝓ peccatis ſinguloꝝ nroꝝ mébroꝝ pená
ſuſtinuit crudeliſſimá in mébris ſingulis corporis
ſui bñdicti.Cõſiderat itaqꝫ aia in iſta cruce quátũ
& quomodo in capite deũ offendit.ſ.lauádo,pe
ctendo,vngendo:& cetera vana faciédo,vt hoi/
bus placeret ꝯtra deũ,& poſtea intuet quomõ iſte
deus & hõ ꝓ peccatis huius,in ſuo capite peniten/
tiá ꝓ hoc fecerit & pená graué ſuſtinuerit.Ná ꝓ lo
tura pectinatura,vnctura,tortura,ſuũ ſanctiſſimũ
caput fuit capillis depilatũ,ſpinea corona punctũ
& pforatũ,arundine pcuſſum:& totũ ſuo pcioſo
ſanguine cruétatũ.Similiter videt de aliis mébris
ſicut ſupius in q̃dá viſióe ipſemet deus & hõ in q̃/
dá allocutione q̃ſi ꝯtra vos murmurádo & ꝯque/
rédo deducit p oía mébra.Et nõ ſolũ videt pecca
toꝝ multitudiné ſm oía mébra:imo ét eoꝝ gra/
uitaté.Infinita eni grauitas cuiuſlibet peccati ma/
nifeſte oñdit:cũ aia crucé aſpiciédo attédit et co/
gnoſcit ꝙ aliter culpa illa deleri nõ potuit,nec of/
fenſa remitti,neqꝫ pená,niſi deus talé penitétiam

& tãtam pro hoc faceret, qđ eſt ineffabile cogita/
re. Videt etiã aĩa in hoc libro clarius q̃ in alio quo
cũqȝ diuinã iuſtitiã q̃liter eſt ĩpoſſibile ꝙ peccatũ
remaneat ĩpunitũ. & videt ꝙ deus pr̃ ante voluit
ꝙ filius ſuus mortis penã, & tormẽta crucis ſuſtine
ret, q̃ ꝙ peccata generis humani remanerẽt impu
nita. Videt etiã ĩfinitã bonitatẽ & pietatẽ dei ĩ iſto
libro: q̃liter in tãtũ nobis cõpaſſus eſt, vt cũ vide/
ret ꝙ nos ſufficiẽter ſatisfacere nõ poteramus pro
peccatis nr̃is, neqȝ alia creatura: ipſemet anteq̃ re/
maneremus in dãnatione & deſpectu & dolore ꝑ/
petuo, voluit ꝓ nobis ſatisfacere. Videt enim ibi ĩ/
finitã volũtatem dei, & ĩfinitã diligentiã & curam
q uã habuit ad nos ſaluãdũ & ad patriã nr̃am redu
cendũ, vt nihil fuerit ſibi graue facere vſqȝ ad talẽ
mortẽ, dũ tñ poſſet nos iuſte ponere in eterna feli
citate & ſua feliciſſima iucũditate & ſocietate. Vi/
det etiã ibi ĩfinitã ſapiẽtiã vt. ſ. ꝑ modũ ineffabilẽ
& inexcogitabilem oĩ creature, ſic ſciuit facere, vt
nos ſaluaret & exaltaret ꝑ ſuã miſericordiã ĩfinitã,
nullã iniuriã ſue iuſtitie faciẽdo. ſic ſciuit nos exal
tare & ſaluare ꝑ mortẽ ſuã: vt in ſua natura diuina
nihil minueret. ſic ſciuit facere, vt ſicut ſeductor &
homicida nr̃i generis ꝑ lignũ vetitũ nos dãnaret:
ita ipſe verus deus & hõ in ligno eũ viceret, & nos
ſaluaret. ſic ſciuit facere, vt dũ mori & deficere cre/
deret, ipſe tunc oĩa viuificaret & mortẽ oĩum de/
ſtrueret: & ꝑ tormẽta, dolores, & deſpectũ: delitias
gaudia & gloriã toti mũdo pararet, & mereretur
ſempiternã gloriã. ſic ſciuit facere vt ꝑ tormenta

crucis:qđ hoibus videt res ſtultiſſima,totā mūdi ſapiētiam ꝯfunderet:& p talē ſtultitiā,diuinā ſapiē tiā manifeſtaret.Oia aūt hec manifeſtant in cruce ſubtiliter ꝯſiderāti,mediāte gřa dei & alia īfinita q̄ ſunt ineffabilia.Itē videt ibi aīa in iſto libro īfini/ tā dei māſuetudinē q̄liter cū īterficeret,nō maledi xit,nec ſe vīdicauit:ſed per peccatū & iniuriā grā/ diſſimā in eū cōmiſſam:ipſis cōmittētibus & cru/ cifigētibus,gloriā meruit ſempiternā. Videt etiā aīa in cruce īfinitā humilitatē dei:q̄ maior eſſe nō pōt q̄ regē glorie mortē tā vilē tollerare.Videt q̄/ liter tormētū crucis ſimul fuit & ereptio & redem ptio de īferno:& paradiſi acq̄ſitio,pr̄is recōcilia/ tio.ſimul etiā fuit nr̄m exēplū & eruditio ad virtu tē,firmamētū ꝯtra hoſtes & p̄tiū gaudii ſempiter ni,quo nos miſeri poſſum⁹ ſaluari.nec alia via eſt nobis poſſibilis vllo modo.Infinita aūt ſunt q̄ in hoc bn̄dicto libro legi pn̄t:qa vere eſt liber vite & veritatis īfallibilis Ieſu bn̄dicti,cui gloria ī ſecula.

DE ORATIONE TRACTATVS INCIPIT.

QVia igit cognitio dei increati,nec nō dei hoīs paſſionati, q̄ oīno ne/ ceſſaria eſt ad trāſformādū mentē in eius amorē,nullatenus hēri pōt, niſi aſſidue legat in p̄dicto libro vi te in vita.ſ.& in morte ieſu xp̄i. Ta lis aūt lectio ſeu ītelligentia, nullo mō hēri pōt ſi/ ne deuota,pura,humili,violēta,attēta,& aſſidua orone:q̄ oratio nō ſolū fit ore ſed corde & mente

& oībus potentiis aīe.Et ideo poſt ꝑdicta de libro vite,aliqd dicēdū eſt de orone.Oro eſt cū qua & in q̄ iuenit deus.Eſt aūt triplex oro; extra quā triplicē nō iuenit deus.Eſt eni oro corporalis,mētalis,& ſupnaturalis. Corporalis eſt ꝯtinue cū ſono verboꝝ & exercitio corporali,vt genuflexionib',veniis,iclinationib':& hāc ego nunq̄ dimitto:qa eni cū volebā me exercere in mentali,& aliqn decipiebar & ipediebar a pigritia & a ſōno: & ſic pdebā tēpus:ideo exerceo me in orone corporali:hec aūt corporalis mittit ad mētalē.Que qdē fieri debet cū intētione:vt cū dicis pr noſter,ꝯſideres qd dicis,nec curras ꝯtēdēs cōplere numeꝝ certū ſicut muliercule:q̄ aliq̄ opa faciunt ad ꝑtium.

MENtalis aūt oro eſt cū dei meditatio ita occupat mentem:ꝙ nihil aliud cogitat q̄ deū:& ſi alia aliq̄ cogitatio itrat in mētē,nō voco hāc oronē mētalē.Iſta aūt oro ꝑſcidit linguā:ita ꝙ nō pōt loq:taliter eni & tātū mens eſt plena deo:ꝙ circa nihil aliud pōt occupari cogitādo niſi circa deū:& ideo ex hāc mētali venit ad ſupnaturalē.Supnaturalē voco illā:qn aia ex iſta dei cognitione vel cogitatione & repletione tātū eleuat ꝙ ſup ſuā naturā extēdit:& cōprehendit de deo pluſq̄ per naturā ſuā cōprehēdere poſſit:& cōprehēdendo cognoſcit:& illud qd' cognoſcit,nō pōt explicare:qa q̄ſi totū qd' vidit & ſentit,eſt ſupra naturā ſuā.In iis ergo gradib' tribus orationū cognoſcit qs ſe & deū et ex hoc ꝙ cognoſcit amat eū:et ex quo amat:deſiderat eū hēre quem amat: & hoc eſt ſignū veri

amoris: ꝙ q amat nõ ſui partẽ: ſed totũ ſe trãſfor/ mat i amatũ. Quia vero hec trãſformatio nõ eſt cõtinua neqꝫ durat: capit aia oẽm ſtudiũ inqrẽdi oẽs modos, qbus poſſit trãſformari i ſuũ amatũ. ut iteꝝ redeat i illã vnionẽ. Diuia ãt ſapia eſt ordi natiſſima, & cũctis rebus ſuũ ipoſuit ordinẽ: et or/ dinauit ſapia ieffabilis, vt nullus pueniat ad oroñẽ mẽtalẽ, niſi prius hẽat oroñẽ corpalẽ. & ordiauit nulli dari ſupnaturalẽ: niſi hẽat corpalẽ & mẽtalẽ. Et vult iſta ſapia ordiatiſſima orones horaꝝ ad ho rã illi oroni ꝯgruã ſibi reddi, niſi oino fuerint tãta oronis mẽtalis vel ſupnãlis ſupueniẽte letitia ipedi ti ꝙ ligua oio abſorbeẽ ab illa vel niſi ex tãta ifirmi tate ſint grauati ꝙ oio nõ poſſint: & iuxta poſſibili tatẽ exſoluãẽ cũ qete mẽtali, & vt expedit ſolitudie & ſolicitudine: corpali. Cũ oram' ẽt vult vt itegre oremus et nõ diuiſe. cor igiẽ noſtrũ i orone itegrũ hẽamus & nõ diuiſuꝫ, qa ſi diuiſum cor habemus, fructũ vere oronis amittimus. In aliis vero exerci/ tiis q̃ agimus, itegri eẽ nõ debemus eis. ſ. intẽdẽtes corde & corpe. ſ. i comedẽdo & bibẽdo & alia ta lia negocia faciendo, ſed dũ talia negocia exterius opamur cor itegrũ i deũ hẽam' ſi fructũ vere oro/ nis ſentire deſideramus. nã iõ orone tentamur, qa cor itegrũ i deo nõ habemus. Ora igitur & aſſidue ora: q̃to. n. pl' orabis, tãto magis illũinaberis, & tã to pfundius, clarius & nobili' ſummũ bonũ & rẽ ſumme bonã videbis: & q̃to pfundius & excellẽti' illud videbis, tãto plus amabis: & q̃to eã plus ama bis, tãto te plus delectabis: & tãto magis ꝯphendes

illā:& tu capacior fies ad ꝯprehēdēdū:poſtea ve/
nies ad plenitudinē lumis. Cognoſces eni q̄ āte co
gnoſcere nō poteras. Huiꝰ āt glorioſus oīonis exē
plū hēm & doctrinā & formā ꝙ ſūme i ea pſeuere
mus ab ipo dei filio deo hoīe ieſu xp̄o q nos orare
docuit verbo & ope multipliciter:nā verbis āmo
nuit nos orare cū diſcipulis ſuis diceret, vigilate &
orate ne ītretis in tētationē. Et in aliis multis locis
in euāgelio iuenies qūo de iſta venerabili oīone
multiplicit nos īſtruxit. Et oībꝰ īnuit illā ſibi mul/
tū eē chariſſimā, cū dᵉ ea toties nos āmonuit tanq̄
nos vere diligens, & magnū bonū nobis optans,
& vt nulla nobis excuſatio remaneret. Si grām ſu
am nō offerret, ex quo effectū exauditionis in nr̄a
oīone poſuit dicēs petite & accipietis. Voluit & ip
ſe orare vt ſaltē ſuo exēplo moti & tracti hanc pre
oībus amaremus. Ait eni euāgeliſta cū ꝓlixius ora
ret, factus eſt ſudor eius ſicut gutte ſanguinis decur
rētis in terrā. Pone hoc ſpeculū ante oculos tuos,
& ſtude te, cū toto te de exēplo iſtius oīonis hēre:
qa ipſe nō ꝓ ſe ſed ꝓ te orauit. Orauit etiā & dixit.
Pr̄ ſi fieri pōt, trāſeat a me calix iſte, verūtn̄ nō mea
volūtas, ſed tua fiat. Vide ergo ꝙ xp̄s orādo ſuam
volūtatē ſemp ſubmiſit volūtati pr̄is:fac & tu ſm
exēplar ſuū. Orauit etiā cū ait. Pr̄ in manus tuas cō
mēdo ſpiritū meū. Quid plura? tota vita ſua oīo
fuit:qa in ꝯtinua dei cognitione & manifeſtatiōe
& ſui pmāſit. Nūqd et xp̄s fruſtra orauit? qre & tu
negligis, cū ſine oīone nihil hr̄i poſſit? ex quo igi
tur xp̄s orauit hō & verus deus nō ꝓ ſe:ſed vt tu ve

re orationis exẽplum ſumeres. Si ab eo vis aliqd: de neceſſitate oportet, ꝙ ores: qa ſine orone non poteris obtinere. Si eni ipſe verus deus nõ niſi orã do & humiliter poſtulãdo q̃ placuerũt ſibi recipe voluit: tu miſera creatura ſine ſupplicatione et hu miliatione recipe vis. igit ora. Noſti fili ꝙ ſine di/ uino lumine et gra, nullus hõ ſaluat. Diuinũ enim lumen facit hoiem icipere, ꝑficere, et ad apicẽ ꝑfe ctionis adducit: et ideo ſi vis icipe et hẽre iſtud di/ uinũ lumẽ, ora. Si ꝑficere icepiſti, et lumẽ ꝑdictũ vis in te augmẽtari, ora. Si ad apicẽ pfectionis ad/ uenisti, et ſupilluminari vis, vt poſſis in eo pma/ nere, ora. Si vis fidẽ, ora. ſi vis ſpem, ora. ſi vis cha ritatẽ, ora. Si vis amorẽ pauptatis, ora. Si vis obe diẽtiã, ora. Si vis caſtitatẽ, ora. Si vis aliq̃ virtutẽ, ora. Orabis aũt iſto modo, legẽdo. ſ. in libro vite ideſt in vita dei et hois ieſu xp̃i, q̃ fuit pauptas, do/ lor, deſpectus, et obediẽtia vera. Et poſtq̃ itraueris in iſtã viã, et ꝑfeceris tribulationes multe et tenta tiones carnis, mũdi, et demonũ te affligẽt multi/ pliciter & moleſtabũt & horribiliter pſequent: & ſi vis vicere, ora. Quãdo aũt aĩa vult orare, opor/ tet ꝙ conet hẽre mũditiã mẽtalẽ cũ mũditia cor porali, & rimet bona & mala q̃ fecit: & q̃rat itẽtio nẽ bonoꝝ q̃ fecit in ieiuniis, in oronib⁹ & lachry/ mis & de oibus aliis bonis q̃ fecit ꝯſiderãdo quo/ modo opus dei egit & diminute, & ſine reuerẽtia & cũ defectu: mala aũt cũ magna diligẽtia & ꝯtẽ/ ptu, & ꝯfiteat peccatũ ſuũ, & recognoſcat diligen ter, & peniteat abũdãter: & in iſta ꝯfeſſione & cor

dis ꝯtrictione aīa inueniet mūditiam:& ſic vadat ad orōnē ſicut ille publican᷒, & nō ſicut phariſe᷒: & ſic in orone illuminabiť. Qui igiť volūt eſſe ordinati a ſpiritu ſcō, orēt. Deſcēdit enī ipſe ſpirit᷒ ſāctus ſemp apoſtolos in die pētecoſthes nō niſi ſup eos orātes. Ora igiť & cuſtodi te, ne des locū inimicis ꝯtinue te obſeruātibus. Tūc ante dabis locū inimicis qñ deſines orare. Et quāto plus tētaberis, tāto magis in orone pſeuera. Rōne enim oronis qñq; accidit tētari, vt pote demonib᷒ orōnē īpedire conātibus. Sed non cures niſi ꝙ ores: qa ꝯtinuo mereris a tētationib᷒ liberari. orone enī illuminaris, orone a tētatiōibus liberaris, orone mūdaris, orone cū deo vniris. oratio nihil aliud eſt q̄ manifeſtatio dei & ſui. Et iſta talis manifeſtatio. ſ. dei & ſui eſt pfecta & vera humiliatio: nā ſtatus humilitatis eſt qñ aīa videt deum & ſe ſicut oportet. Tūc enī eſt aīa in pfunda humilitate: & ex iſta pfunda humilitate, magis diuina gratia īfundiť in aīa & ibi creſcit. Quanto enī diuina gratia magis aīam in hūilitate pfundat, tāto magis ex iſta pfundatiōe humilitatis, ipſa diuina gratia creſcit: & q̄tō magis diuina gratia creſcit: tāto magis aīa ī vera humilitate pfundať: & iacet p ꝯtinuationē vere oronis: & ſic augmētať in aīa diuinum lumē: & gratia ſemp aīam in vera humilitate pfundat, legēdo, ſicut dictū eſt, & meditādo in iſta vita dei & hoīs. cognoſcere enī dei magnitudinē & ſe eſſe nihil, hec eſt pfectio hoīs. q̄liter aūt fiat p aſpectū iſti᷒ libri dictū eſt ſupra. Igiť fili mi oēm pigritiā & ne-

gligētia a te penitus repellas. Deſidero enī fili mi & te exhortor ꝙ nō minus ores, nō minus vigiles, nō minus alia bona opa facias, qñ ſubtracta erit tibi gratia & feruor deuotionis, q̄ alio tpe quo feruoris gratiā obtinebis. Multū enim acceptum eſt deo, ſi cū feruore grē diuine ores, vigiles, & labores, & alia bona opa facias. Sed tūc fili mi eſt oīo gratiſſimū deo & acceptiſſimū ſacrificiū, qñ ſubtractione gratie & feruoris, orōnem nō dimittis, nec minus ores, nec minus vigiles illa eadē opare ſine gratia feruoris q̄ & cū illius gratia. Vñ fili mi, ſi diuinus feruor & calor te īpellit & cogit aliq̄ndo ad vigilādū & orādū & laborandū, coneris & tu dū ignē habes. Qñ vero ipſi deo placet ſubtrahere tibi feruorē & calorē ſiue ꝑpter tuū defectū vt plurimū, ſiue vt gratiā ſuā in te magis ampliet & augmētet, nō minus orare vel vigilare, vel bono opi īſiſtere debes. Et etiā ſi tentatio ſeu tribulatio, q̄ punire & purgare habet dei filios tibi aduenīat: tibi ſubtrahaẗ gratia feruoris coneris tunc nō minus orare, nō minus vigilare, nec min' bono opi īſiſtere, nec minus ꝯtra tentationes reſiſtere, & pugnare vt poſſis vicere: vt ſaltē tua oīmoda & ꝯtinua oratione, tuis vigiliis, tuis lachrymis, tua oīmoda īportunitate cogas te ipūm, vt deus ſic dignet tibi reddere feruorē & calorē ſue grē: facias tu qd' tuū eſt fili mi, et qd' ſuum eſt bñ faciet deus. Oratio enī cōata et coacta et exacta eſt multū deo acceptiſſima. Sic igiẗ in orationib' pſeuera: et nō īpleas te alia occupatione, ex quo icipis ſentire de

deo plenius ſolito:et caue q̄ nulli des te ip̄m, niſi prius addiſcas ab aliis ſepare te ip̄m. et caue tibi a feruoribus tuis a ſpiritu q̄ dat̄ cū feruore: et anteq̄ ſequaris, rumina et vide qd' p̄cipiū medium et finis ſequant̄: et in quātū aſſimilat̄ vie libri vite, in tātū ſeq̄ris et nō plus. Et caue tibi ab iis q̄ ſe dicunt hr̄e ſpūm libertatis: q̄ ſūt apte ꝯtra vitā xp̄i, q̄ ſub lege fact' ē, cū eēt ꝯditor legis q̄ viuit ī ſecula ſecul.

DE HVMILITATE TRACTATVS INCIPIT.

Sine hūilitate vana eſt oro̅, iō poſt orone̅ hūilitas ſūme eſt hoi̅ neceſſaria. Reſpicite igit̄ filii dei bn̄dicti hūilitatis exe̅plarī deo hoi̅e paſſionato, ex hoc formā trahite oi̅s p̄fectiōis. Videte vitā, attēdite doctrinā nō uerbale̅, ſed veris opib' demoſtratā: et miris virtutibus roboratā: toto igit̄ mētis affectu poſt ip̄m curite: q̄ cū in forma dei eēt ſeip̄m exinaniuit formā ſerui accipie̅s: & hūiliauit ſemetip̄m fcūs obedie̅s vſq̄ ad morte̅, morte̅ aute̅ crucis. Ip̄e nāq̄ ſe nobis poſuit humilitatis exe̅plū cū mētis affectu: et hortat̄ nos ſedule reſpicere ī ip̄m ita dice̅s. Diſcite, a me q̄a mitis ſum & humilis corde. O filii mei attēdite & videte: et alta et ſapida ꝯſideratiōe īſpicite p̄fūditate̅ et vtilitate̅ iſtius doctrine, ſublimitate̅ et valore̅ iſtius īſtructiōis, vbi radicata ſit vbi fūdata ſit: diſcite inq̄t a me: nō ab angelis, nō ab apoſtolis, ſed inq̄t cuius humilitas tāto maior, q̄to ma

ieſtas mea ſublimior. Diſcite inqt a me nō dixit ie/
iunate, q̄uis ip̄e ad exēplū nr̄m. xl. diebus & nocti/
bus ieiunauerit, nec dixit diſcite mūdū ſpnere, nec
in pauptate uiuere, q̄uis ip̄e i maxia pauptate vixe/
rit, et in ea viuere ſuos mādauerit: nec dixit diſcite
a me qūo celū feci: nec dixit diſcite a me miracu/
la facere, nec alia hmōi: ſed ſolū hoc, qa mitis ſum
& humilis corde: q̄ſi dicat: ſi nō verbo fctō, et ope
uobis hūilitatis exēplū moſtraueri, nolite mihi cre
dere. et miꝛ̄ i modū ꝗ et iteꝝ nobis d'hac materia
exēplū ꝓpoſuit et ad exēplū ſue hūilitatis nos oīo
facere et attēdere ꝓuocauit. cū enī pedes diſcipulo
rū manib' ꝓpriis lauaſſet, ait: ſcitis qd feceri ſi ergo
ego laui pedes veſtros dn̄s et magiſter: et vos de/
betis alter alterius lauare pedes: exēplū enī dedi vo
bis, vt quemadmodū ego feci ita & vos faciatis.
Amē dico vobis nō ē ſeruus maior dn̄o ſuo. ſi hoc
iq̄t ſcitis. beati eritis ſi feceritis ea. vere ſaluator mū
di, hūilitatē et cordis māſuetudinē ꝑ fūdamēto &
radice poſuit oīum virtutū. Quia nec abſtinentia,
nec ieiunii aſpitas, nec pauptas, nec vilitas veſti/
menti, nec virtuoſa in apparētia hēre opa, nec mi
racula facere aliqd ē ſine cordis hūilitate. Tūc aūt
bn̄dicta et grata erit abſtinentia, bn̄dicta aſpitas,
et vilitas veſtimēti, et viua erūt opa et ſtabilia qn̄
in hoc fundamēto ſubſiſtēt. Iſta cordis humilitas
mater eſt oīum virtutū: et in q̄ et ex q̄ generāt̄ et ꝓ
cedunt alie virtutes: et ip̄aꝝ virtutum opationes
ſicut ſtipitē et ramos ꝓcedere cernimus a radice.
Quia igit̄ tā pretioſa ē iſta virtus et tā firmū & ſta/

bile fundamentũ ſupra qđ ꝯſurgit tota pfectio vi/
te ſpiritualis:iõ hãc p̃cipue voluit dñs ab eo diſce
re nos debere.Et qa radix cuſtoſq; ẽ oĩum virtutũ
iõq; q̃ſi aliaꝝ virtutũ ĩ ſua aĩa et ẽt ĩ ſuo corpe exi/
ſtẽtiũ oblita fuerit virgo Maria:de hac ſola ſe cõ/
mẽdauit,et ꝑpter hãc p̃cipue de ſe deũ humanatũ
aſſeruit dicẽs.Quia reſpexit humilitatẽ ancille ſue,
ecce iqt.n.ex hoc btãm me dicẽt oẽs gñatiões &c.
¶IN HAC HVMILITATE VOS O FILIO/
LI MEI FVNDARE DEBETIS: et omnimo
do ſtabilire:vt videamini vt tanq̃ membra ꝯiũcta
veſtro capiti ꝯnexione naturali:et verã in ipſo et
p ipſum inuenire poſſitis veſtris requiem anima/
bus,ad quã nulla aĩa puenire poterit,niſi fundata
fuerit in iſta humilitate:ſine qua oẽs virtutes, q/
bus ad deũ curriť ſunt vere nihil. ISTA eni cor/
dis humilitas,quã nos ab eo diſcere voluit de' hõ
chariſſimi eſt lumẽ qđdã mirificũ atq; clarũ:quo
intellectus anime aperiť ad cognoſcẽdũ ſuã vilita
tẽ et nihilitatẽ:et diuine bonitatis imẽſitatẽ. cui'
bonitatis cognitionẽ, quãto magis cognouerit
tãto magis ꝑficiet in cognitiõe ſui ipſius. vidẽdo
autẽ et cognoſcendo ſe nihil: et oĩbus ex ſe bonis
inopẽ:tunc magis aſſurgit ad laudãdã et deprecã
dã diuine bonitatis ineffabilitatẽ:quã p iſtã humi
litatẽ videt et intelligit:et inde incipiũt,gr̃a ad eã
dei defluẽte oriri virtutes. MAIOR eni & princi
palior oĩum virtutum eſt dilectio dei & ꝓximi:et
ab hoc lumine,hec dilectio trahit originẽ ſiue or
tũ.qa aĩa vidẽdo ſe nihil eſſe:et deũ ꝓ tã vili nihili
inclinatum

inclinatū et vilificatū et etiā ſue nihilitati tā viſce/
roſe vnitū, accendit̄ ī amorē: et accēſa ipſo amore
tranſformatur in deū: in quē tranſformata p amo
rē: et que creatura eſt quā nō diligat iuxta poſſe?
Amore enī creatoris oēm creaturā ab eo creatā vt
ſic trāſformata eſt diligit ſicut decet, q̄a in oī crea
tura deū ītelligit et videt qualiter a deo amat̄. Et
cōſequēter ſic tranſformata, amat omne illud qđ
deus diligit. Et hinc eſt qđ de bonis proximi gau
det & letat̄: et in malis eius dolet et triſtatur. ET
QVIA benigna eſt, videndo mala ꝓximi nō īfla
tur ad ipſum iudicādū et deſpiciendū: quia illumi
nata lumine ſupradicto videt ſe pfecte: et videndo
ſe intuetur et cognoſcit ſe in ſimilibus malis vel
maioribus quam in proximo videat ſe cecidiſſe.
QVI SI NON CECIDERIT cognoſcit et in/
telligit ſe per ſe non potuiſſe reſiſtere, ſed auxilio
gratie ipam manu tenentis, et eā ꝯtra malū et ten
tationē cōfortātis: vel tentationē alleuiantis: et
ideo nullū iudicat. ſed ex hoc magis humiliatur:
quia videndo defectus ꝓximi, ad ſe reuertit̄: et ſic
videt et conſiderat clariſſime mala et defectus in
quos cecidit: vel niſi teneretur a deo, facilius q̄ ꝓxi
mus cadere potuiſſet. CORPORALIA VERO
MALA SI VIDET IN PROXIMO p affectum
amoris trāſformatū, reputat eſſe ſua: et dolet et cō
patit̄. Sicut apoſtolus dicebat. QVIS infirmat̄
et ego nō īfirmor? ET SICVT dixi de iſta virtu/
te dilectiōis, ꝙ originē a radice humilitatis trahit:
Sic pōt dici de fide, de ſpe, et de virtutibus ſingu/

lis:que ſm ꝓprietates ipſaꝝ habent initiũ atq; or/
tũ ab hoc humilitatis fundamẽto:de qbus p ſingu
la lõgũ eſſet narrare.fides naſcit̃ ab humilitate. Vi/
dẽs enĩ ſe in intellectu nihil eſſe et deficere a diui/
nis,credit eis que tradũtur ſecũdũ fidẽ noſtrã. Vi/
dẽs etiã p humilitatẽ ſe nihil poſſe,nec ſe potẽtem
in aliquo:tunc oĩo ſpẽ ponit in deo . et ſic de aliis
que melius per vos docẽte vnctione poteritis co/
gitare & videre:q̃ ſi ſcripto aliquo videreẽt. HOC
IGITVR FILIOLI VOBIS TANTVM DI/
CO VT IN HOC FVNDAMENTO STETIS.
et ĩ hoc fundemini , et ĩ hoc creſcere.ſtudeatis:ve
re enĩ q eſt in humilitate fundatus,habet conuerſa
tionẽ angelicã puriſſimã benigniſſimã & pacifi/
cã.Et quia hec pretioſa virtus hũilitatis benignũ
animũ facit oĩbus,apretiabilis efficit̃,& omnibus
amoroſus & precipue electis dei quibus conuer/
tendis ponitur in lumẽ et in exemplum qui ꝓpter
hãc manſuetudinem citius conuertuntur:& quia
pacificus eſt pacificatione interna , nulla aduerſi/
tate turbat̃.& poteſt dicere veraciter cum apoſto
lo. QVIS nos ſeparabit a charitate chriſti &c.
¶O FILII MEI AB HAC INQVISITIONE
NON QVIESCATIS. donec ĩueniatis hoc fũ/
damentũ .ſine quo ruit oĩs opatio:& ſine quo in
via dei ꝓficere nõ valetis:nã iſtã inqſitionẽ video
uobis vtilimã & neceſſariã:qa ſine iſta humilitate
oẽs virtutes video certe nihil eẽ. COMPLETE fi
lii mei deſideriũ regis eterni Ieſu xpi:q uos ita ob/
nixe rogauit,vt hãc virtutẽ ab eo addiſceretis . In

hoc fundamẽto ſtetis,& ĩ hac ꝓfũditate cognitio nis vr̃e vilitatis & nihilitatis ꝓfundemini. COM/ PLETE deſideriũ eterne veritatis et ſapiẽtie:q̃ va lorẽ humilitatis abſcõdit a ſeculi ſapiẽtibus:& nõ ſolũ reuelauit,imo p̃dicauit & ex⁻plo oñdit puu/ lis. HOC EST deſideriũ meũ,quo vehemẽter ſi/ tio & fameſco vt in ꝓfunditate diuine bonitatis abyſſemini. SI ENIM ĩ imẽſitate diuine bonita tis,& cognitiõis vr̃e uos firmetis:tũc ꝓ fundamẽ/ to ſolido,hũilitatẽ hẽbitis quã p̃dixi. ET TVNC ad lites & ꝯtentiões nõ eritis ita proni. Sed potius eritis cũ iſto deo hoie paſſionato ſicut ſurdi nõ au dientes,& ſicut muti,qui aperire nequeũt ora ſua et ita eritis veracia membra chriſti:quoꝶ conſue/ tudo eſt ſecundũ apoſtolum nõ cõtentionib⁹ nec carnalib⁹ emulationib⁹ deſeruire. O QVANTA BONA FACIT ISTA HVMILITAS. que ſe,re pletos facit pacificos & quietos deo gratos et gra tiis plenos. nã tales ita ſunt pacifici:ex quietatione interiori:exterius vt cũ dura audiũt vel ꝯtra ipſos vel forte ꝯtra aliquã veritatẽ ad ſe excuſandos,re/ ſpõdere nequeũt niſi breuiter et ſubmiſſe et ad id, quod falſum alquãdo eis imponitur,vel dicit:po tius ſuã ignorantiã confitent.et ſunt parati cedere magis,q̃ contentionibus deſeruire. HANC AV TEM taciturnitatem nõ video ab alia radice ꝓce dere,q̃ ab hac duplici inabyſſatione:diuine.ſ.im/ menſitatis et ſue ꝓprie vilitatis,quã inabyſſationẽ aĩa inuenit in lumine predicto humilitatis. SED ubi queſo iſta hũilitas?ubi iſta vilitas?ubi id lumẽ

ubi hec taciturnitas inuenitꝛ aut p quā uiā ad hec que predixi uenitꝛ nempe in oīone feruenti pura et continua et cordiali hec oīa inueniuntur. et ex aſpectu libri uite ieſu Chriſti uite.ſ. eius et mortis: cuius paſſionē reſpiciēdo aīe dat̄ cognitio peccatoꝝ vidēdo multitudinē peccatorū quomodo cū membris ſuis oībus deū offendit: et ex hoc aīa humiliatur: ſicut ſupra iā oſtenſum eſt. IGITVR CHARISSIMI ANIME MEE. deſidero d'uobis qd' et d' me ut ſemꝑ idē ſapiatis, et nō ſint in uobis ſciſmata nec ſectationes: illud aūt, qd' et oēs diſcordes facit i vnū ꝯſentire deſidero, ꝙ ſit i aīa ur̄a. hoc aūt eſt eē puulū. Et hoc eē puulū nō facit reſpicere ad aliquā ſufficientiā ſcientie, nec ſenſus naturalis: ſed ſolum inclinat aīam ad videndū defectus ſuos et miſerias: et ꝯtra ſe ip̄m mouet q̄ſtiones et inqſitiones et diſputatiōes vt conuincat defectus ſuos, et eos emēdare conet̄. HOC ETIAM eſſe paruulū nulli īminet nec ꝑeſſe ſuggerit: nec facit hoīem onerosum: nec ꝯtētioſum in verbis: q̄uis uita ſua oēs feriat: et feriat huic puulitati ꝯtrarios. Et hoc eſt qd' deſidero o nati mei: ꝙ vita vr̄a et lı̄gua tacēte in via iſtius paruulitatis et zeli et diſcrete cōpaſſionis, ſit claꝝ ſpeculum aduerſariis veritatis. O CHARISSIMI Si audirē de vobis ꝙ eſſe puulū, feciſſet vos vnū cor et aīaꝫ: trāqllaret̄ aīa mea ſup vobis: ſine eni vnitate: nō video in veritate ꝙ poſſitis bn̄ placere deo: ꝑcite filii ſupbie mee: ꝙ ad virtutē humilitatis vos auſa fuerim ꝓuocare: qa zelus et veſtra charitas facit me iſta loqui.

¶ SEQVITVR TRACTATVS PVL/
CHERRMIVS DE CHARITATE.

CHARITAS ET DILECTIO DEI
eſt maxima oīum virtutū:et nec ſi/
ne hac valet orō ; imo ſine ea vana
eſt & deo īgrata:& cetere virtutes ſi
ne oī fructu:ꝙ aūt orō ſine ea nulli’
ſit momēti. Audi librū vite xp̄m ie/
ſuꝫ dicentē. Si offers munus tuū ſup
altare:& recordatus fueris ꝙ frater tuus hēt aliqd
aduerſum te:vade prius recōciliari fratri tuo:nihil
valet orōnis munus,niſi offerat̄ in vinculo chari
tatis. ITEM AIT,cū ī orōne dn̄ica dimiſſio pec
catoꝝ & debitoꝝ poſtulat̄:dimitte nobis debita
nr̄a,ſicut & nos dimittim’ &c.q̄ſi dicat,ſic dimit
tent̄ vobis debita ſupplicātib’ in orōne,q̄liter vos
remiſeritis fratrib’ vr̄is iniurias & offenſas vobis
factas:& idulgēdo vos poſueritis in ſtatu vnitiſſi/
me charitatis SCITOTE AVTEM FILII ꝙ in
amore ſicut ꝯcludit̄ oē bonū & meritū ita etiam
oē malū demeritū & peccatū. VNDE filii chariſ
ſimi nihil eſt in hoc mūdo,nec hō nec diabolus,
nec aliq̄ res:quā tātū habeā ſuſpectā q̄tū amorē:qa
amor penetrat aīam pluſq̄ aliqd:nec eſt aliqd qd̄
ita occupet mētē,et cor totū penetret ſicut amor
& niſi hēant̄ arma qb’ regat̄, Leuiter p̄cipitat̄ aīa
in mala:& patit̄ magnā ruinā. ET HOC nō dico
de malo amore:qa malus amor debet ab oīb’ ca/
ueri & refutari tanq̄ res diabolica & piculoſa ; ſed

dico de bono amore ſpūali q eſt iter deū & aiam: & iter ꝓximū & ꝓximū. QVI AVTEM amor q eſt iter deū & aiam ꝙ debeat eſſe ſuſpect' oi aie ap paret: qa amor quē habet aia ad deū, niſi ſit arma tus magna ſcientia & diſcretione, & cum feruore idiſcreto ſumat, aut cito deficit, aut decipit, aut in icōueniente finē vadit. que eni iordinate ſumunt nec bñ nec ſalubriter ꝯtinuari poſſunt. MVLTI aūt ſunt q credūt ſtare in amore dei; & ſtāt i odio dei & in amore carnis mundi & diaboli. VNDE qdo aliqs amat deū vt cuſtodiat eū ab ifirmitati/ bus & tribulationib' corporalibus, & tpalibus pi/ culis, amat ſe, & deū inordinate, deū poſtponēdo q ante oia amari debuit, & oia ꝓpter ipm: & qa de corde ſuo & de ſe facit ſuū deū, ex quo deū nō dili git niſi ꝓpter ſe. ITERVM talis q ſic ſe diligit, oia alia diligit ꝓpter ſe: q eni diligit res tpales pp vtili/ tatem corporis ſui qd' ſibi deū ſtatuit. AMAT eni ꝯſanguineos ſuos ꝓpter vtilitatē ſuā & honorem quem ſibi afferūt. AMAT ETIAM viros & pſo nas ſanctas & ſpūales, vt faciat ſibi mātellū de ſan/ ctitate ipſoꝝ: quis nō vere diligat eos ꝓpter boni/ tatē ipſoꝝ: & qa talis amor nō eſt purus: ideo fru/ ctus taliter amātiū eſt carnis cōplacētia: & corpus cum vitiis et ꝯcupiſcētiis. AMAT ETIAM talis ſufficiētias corporales et aptitudines: vt ſciat bene legere et cātare ad cōplacentiam alioꝝ. AMAT ETIAM hēre magnā ſciētiā, vt ſciat alios ꝯuīce/ cere rationabiliter et ſcientifice: et nō charitatiue: et ꝙ poſſit alios corrigere cū ſupbia: vt repſentet

aliqd. SVNT ETIAM alii q credunt amare deū, & amant eū, ſed amore ifirmo & impfecto. Amāt eni deū, vt parcat peccatis, & liberet eos de iferno & det eis gloriā paradiſi: & nō ꝓpter bonitatē ſuā. AMANT alii deū vt habeant ꝯſolationes & dulcedines diuinas & ſentimenta & ꝯſolationes ſpūales. AMANT alii deū vt amenť ab eo. AMANT alii amicos & parētes qa deſiderant vt ſint ſpūales & boni, vt ide nō ꝯſequanť dedecus, ſed hēant vtilitatē & honorē. AMANT etiā deū vt det eis ſenſuꝫ & ſciētiā: & itellectū ſcripture: vt ſciāt loq ſpūaliter: & non ad honorē nec alioꝝ vtilitatē: ſed vt magis amenť & honorenť. AMANT eſſe ſpūales vt habeanť in numero ſpūaliū: & diliganť a ſpūalibus: & hoc pro ſua ſpirituali vtilitate & honore. AMANT hēre pauptatē & patiētiā & obediētiā: & exteriorē humilitatē & virtutes: vt excedāt i virtutibus alios. & deſiderāt vt nullus alius poſſit approximare pfectioni eoꝝ: & qa nolūt hēre parem in hoc videnť aſſimilari lucifero q noluit hēre aliquā creaturā parē. AMANT etiā aliq hēre vniuerſalē famā ſanctitatis, vt cōmendenť a bonis & malis de ſanctitate. Ipſi etiā cōmendant oēs ſpūales & nō ſpirituales: vt de temerario iudicio nō iudicentur. AMANT etiā aliq deuotū ſuū vel deuotā ſuā amore ſpirituali & pfecto, qa amāt ipſos totaliter ſm deum. Sed iſte amor qñq; nimis creſcit & efficiť malus, niſi regať armis magne diſcretionis: & fit q̄doq; carnalis vel inutilis & nociuus nimis ad inuicē ꝯuerſando & tēpus inutiliter pdendo: quia

corda eoꝶ ſunt indiſcrete colligata. Iſte enī amor creſcit & creſcēdo habet hoc, qđ deſiderat hēre. ſ. pſentiā amati, quā niſi habeat īfirmatꝛ: et ſi habeat, nimis creſcit: & creſcēdo totaliter transformatꝛ in amatū: ita ꝙ oīa, que placēt alteri, placēt ei: & oīa que diſplicēt alteri diſplicent ſibi. ET QVIA aīa nō habet arma ſufficiētia ad regendū iſtius amo/ris feruorē: q ꝯtinue creſcit & nō habet pfectā ordi nationē neqꝫ diſcretionem: neceſſe eſt vt finaliter ꝯuertatꝛ in deordinationē. ET SI AMATVS in tali deordinatione careat etiā pdictis armis, & ſi/mili gladio amoris ſit vulneratus: tunc eſt valde plus timendū: qa tūc incipiūt ſibi inuicē manife/ſtare ſecreta ſui amoris: Et inter alia manifeſtāt ſi/bi inuicē quomodo ſe mutuo diligāt, dicētes ad alterutrū: nō eſt aliq̄ pſona, quā tātū diligā in mū/do, nec tantū eā portē in corde: talia enī dicūt, qa neceſſe eſt vt tractent ea, que ſentiūt: & ſic appetūt ſe etiā ꝑpter deuotionē mutuo diligere & ꝑpter vtilitatē ſpiritualem quā credūt eſſe in tali amore occurrētibus tñ tētationib' de aliquo illicito qđ ſeq poteſt ex tali amore, ratio ꝯtradicit a pricipio qa non eſt totaliter amore ſuffocata. Poſtea vero amore amplius creſcēte, ratio īcipit obnubilari & ſpūs infirmari: & incipit credere ꝙ tactus amati, & huiuſmodi nō ſit peccatū nec noceāt aīe: & ideo hoc pmittit facere: & ſic īcipit deficere & cadere a ſtatu pfectionis paulatiue. POSTQVAM AV/TEM ratio aliquātulū declinauit amore ſuffoca/ta īcipit ea que piculoſa ſunt q̄ſi nulla eſtimare: &

dicere,hoc pōt fieri qa ad nullū malum ītendo & qa nō eſt magnū peccatū:& paulatim talia reputanť licita:& ſic amplius amore creſcēte transformatiuo:trāsferť vterq; in volūtatē alterius vt faciat oē qď vult alter,nulla rōne ꝯtradicente ita ꝙ ſequiť amatū ad oē qď vult,&,ꝑpter inordinationē ꝑdictā,ſi iuitať ad malū,nō pōt ꝯtradicere:& ſi nō iuitať ipſa iuitat ſentiēs hoc placere amato : & tūc retrahiť ab orone,& ab abſtinētia,& a ſolitudine,& ab oibus virtutibus in quibus ꝯſueuerat ſe exercitari & totū amorē diuinū mutat in hūc miſerabilem amorē. ET CRESCIT QVANDOQVE TALIS AMOR qa nec verba amati,nec eius ꝑſentia ſatisfaciunt,cui ſolebant verba & ſola ꝑſentia ſatisfacere.Sed amplius amās deſiderat ſcire,vtrū amat᷒ feriať ſic ſagitta amoris,ſicut amās: & ſi ſcire pōt:tūc eſt piculū vtriuſq; : tūc eni vnus cōfidens & ſecurus de altero:poſtq̄ nec verba nec ꝑſentia ſatisfaciūt,iclinanť amās & amatus ad oē viſceroſum pariter & vitioſu;:& iō dico ꝙ amor mihi eſt ſuſpectus ſuꝑ oia,& in ipſo ꝯcludiť oē malum:a qua re cauete ſicut a ſerpente. PROPTER igiť malū amorē,volo ſuſpectū hr̃e bonū amorē inter ꝓximū & ꝓximū : qa bonus amor fit malus ꝑ ꝑdictū modū. AMOR etiā dei efficiť malus niſi diſcretione regať et armis ſuis ꝓtegať. ARMA aūt qbus bonus amor dei vel ꝓximi in deo regi debet,danť homini in aīe trāsformatione.EST AVTEM triplex trāsformatio,qua trāsformať aīa in deū.ALIQVANDO ENIM aīa transformať in

volũtatem dei:aliquãdo cũ deo, aliq̃do ĩtra deũ: & deus ĩtra ipſam. PRIMA trãſformatio eſt quã do aĩa conaᵗ imitari vitã iſtius dei hoĩs paſſiona/ ti:qa in hoc manifeſta eſt volũtas ipſius dei. SE/ CVNDA trãſformatio eſt q̃do aĩa vltra hoc vni tur deo & amat deũ, nõ ſolũ per volũtatẽ, ſed cũ hoc habet de deo magna ſentimẽta: & magnas dᵉ deo delectationes poſſunt tñ exprimi verbis & co gitari. TERTIA transformatio eſt qñ aĩa ſic eſt trãſformata ĩtra deũ & deus intra ipſam, ꝙ altiſſi/ ma de deo ſentit & guſtat in tãtũ: ꝙ ea que ſentit, nullo modo poſſunt exprimi verbis nec cogitari niſi ab illo qui ſentit. PRIMA igiᵗ trãſformatio q̃uis multũ regat amorẽ amãtiũ, tñ nõ tãtũ quan tũ oportet: qa adhuc decipi poſſunt. SECVNDA aũt trãſformatio ſi eſt bene viua, ſufficit ad regen dũ amorẽ. TERTIA autẽ eſt ſũma in regimine amoris. Iſta eñi tertia & etiã ſecũda pfecte ĩfundiᵗ & ꝯferᵗ aĩe a gratia. Et hec tertia, & ſecunda etiã li cet nõ ſit pfecta, eſt q̃dã ſapiẽtia, qua mediãte, aĩa ſcit regere amorẽ dei & ꝓximi. NAM ſentimẽta dei & dulcedines & feruores a gratia dei in aĩa ꝓue niẽtes, aĩa per hãc ſapiẽtiã ſcit cõponere & taliter ꝙ durat amor: & in iis que ĩcipit poteſt pſeuerare: nec oſtẽdit exẽplũ per riſus & ſaltus corporis, nec p alios geſtus. SIMILITER in amore ꝓximi vel deuoti ſic ſcit ſe ſapiẽter & mature hẽre, ꝙ oſtẽdit & dirigit quãdo & quãtũ & quomodo eſt ꝯdeſcẽ dẽdũ ꝓximo & quãdo nõ. IN VNIONE eñi aĩe ad deũ, aĩa acq̃rit dictã ſapiẽtiam & quãdã matur

tatē & grauitatē ſapientie et ſapidā diſcretionē et
qddā lumē ita q cū iſtis ita ſcit regere amorē dei
et pximi q nō poteſt decipi et pcipitari:et qui nō
ſentit ſe tali ſapiētia ifuſum nunq̄ debet ſe cum ali
quo vel cū aliq̄ in tali amore ſingulari et viſcero/
ſo ꝯiūgere,etiā quantūcūq fieret ppter deū:et ex
bona itentione,ppter picula iā pdicta q̄ eueniunt
ex tali amore. Nec aliqs alicui ſe colligare debet
per amorem niſi vbi didicerit et ſciat et poſſit a
quocunq faciliter,cūm voluerit,ſe ſeparare &c.
¶ QVALITER aūt per pdictā ſapiētiā regatur
amor dei:eſt ſciēdū q amor habet varias pprieta
tes.Nā aīa amādo deū primo tenereſcit,ſecūdo i/
firmat,tertio fortificat. CVM ENIM aīa ſentit
feruorē amoris diuini,clamat,& rumorē facit ad
inſtar lapidis q ponit in fornace ſoluēdus in calcē
qui dū tāgit ab igne,crepitat:Sed ſi fuerit coctus,
nō facit aliquē rumorē nec crepitat. SIC ANI/
MA q̄rit in pricipio ꝯſolatiōes diuinas:que ſi ſub/
trahunt tenereſcit,& clamat ꝯtra ipm deū,& con
querit dicēdo TV DOMINE facis mihi hūc lā/
guorem q̄re hoc facis?& ſimilia dicit:et hec auda
cia naſcit ex quadā ſecuritate,quā aīa ſumit d' deo
SCIENTIS ENIM q deus habēs euiſceratū amo
rē erga aīam:& dat ei blāditias:& qn̄q ꝯſolatio/
nes mirabiles & ineffabiles:qs aīa nō debet appete
re cū importunitate:ſi tn̄ a deo dent,nō ſunt ſper
nēde,qa faciūt ipſam poſt amatū currere: et ſunt
cibus eius,& tollit tediū ab ea:& ex iis aīa aſcendit
& trahit ad amādū & trāſformādū ſe in ſuū ama/

tum, & ad querẽdum ipſum. IN hoc aũt ſtatu eſt ꝯtenta ꝯſolationibus ex carentia vero eoꝝ, creſcit amor, et icipit querere amatũ: quẽ ſi nõ habet īfirmaꝛ, nec ꝯtentaꝛ tũc de ꝯſolationibus: qa ſolũ q̄rit amatũ: et quãto plus habet de ꝯſolationib' et ſen/timẽtis et huiuſmodi, tãto plus creſcit amor, et tãto magis īfirmaꝛ et lãguet niſi habeat p̄ſentiã amati. SED poſtq̄ aīa vniꝛ et poniꝛ in ſede veritatis, que veritas eſt ſedes aīe nõ clamat nec ꝯqueriꝛ de deo, nec tenereſcit, nec infirmaꝛ. Sed poniꝛ in ea mira ſapiẽtia et maturitas, et fit ſtabilis: et ordina/ta et adeo fortificata, ꝙ ꝓpter amorem amati iret ad mortẽ: et habet in plenitudine quãtum capere põt ex tali vnione: et ipſe deus creſcere facit aīam: vt ipſã ſit capax eius qđ in ea vult ponere: et videt illũ, qui eſt: et videt ꝙ oīa nihil ſunt niſi in quantũ ſunt ab illo q eſt. TVNC aũt aīa oīa, que preceſſerunt, habet ꝓ nihilo cõparatiue: et etiã oīa creata: nec curat de morte vel īfirmitate, nec de honore vel vitupio: et ita pacificaꝛ et qetaꝛ, ꝙ nihil appe/tit: et pdit deſideria: nec põt opari, qa tũc quãdo habet p̄dictã viſionẽ eſt vincta. ET ita videꝛ in illo lumine dei, oīa deũ ordinate facere et debite: ꝙ etiã de eius abſentia nõ īfirmaꝛ: et ita fit cõformis volũtati eius, ꝙ eũ abſentẽ nõ reqrit: Sed de oībus que facit, ꝯtẽtaꝛ: et totũ tanq̄ bene ordinatũ ei remittit. QVANDO vero aufertur viſio talis aīe: nulli enim ꝯcediꝛ in vita iſta ꝙ in ea p̄ſeueret: daꝛ ei et remanet ei vnũ nouũ deſideriũ ignitũ opan/di ſine pena opa penitẽtie fortius q̄ prius. Eſt eni

ſtatus iſte ſublimior aliis. HIC aũt amor ignitus eſt pfectus,et facit imitari aiam amantẽ,amatum ſuũ deũ hoiem paſſionatũ,qui eſt pfectio ois pfe/ctionis.Paſſio aũt eius q̃diu in hac vita mortali vixit ſemp durauit:ibi cepit et pſeuerauit et finiuit: ſemp eni fuit in cruce pauptatis,doloris,deſpect?, et obediẽtie:et aliaꝝ opationũ arduaꝝ penitẽtie. ET qa qui pfecte diligit aliquẽ,nitit ei trãsformari moribus:et facere illa que plus placẽt illi quem amat:ideo q ieſum deũ hoiem diligit,nitit ei trãſ/formari in eũ et eius mores,et facere que ſibi pla/cent,et in modo viuẽdi ſibi aſſimilari. QVAN/TO igit qs eſt pfectior et amat deũ,tanto magis conat facere illa,que ille fecit et vult et precipit et ꝯſulit fieri: vitare oia que ſibi poſſent eſſe diſplicẽ/tia. ET debet ꝯtinuare toto tẽpore vite ſue:quia iſte deus homo q̃diu vixit in hoc mundo,vixit in ꝯtinua & amariſſima cruce penitẽtie:& hic oportet eſſe lõgitudo & tẽpus penitẽtie,quantũ ad formã eius debemus facere.ſ.q̃diu hõ viuit. MAGNITVDO vero eius eſt,quãtũ homo põt cũ diſcre/tione. HIC aũt eſt trãsformatio in voluntatem eius,quã oſtẽdit nõ ſolũ verbis:ſed viuendo ſemp in opationibus crucis & penitentie:quas deus hõ ſemp habuit in ſeipſo. CVM vero aia trãsformat in deo & eſt ĩtra deũ & eſt in illa pfecta vnione & plenitudine viſionis qetat,nec aliqd operat. Sed quãdo reuertit ad ſe nitit transformari in volun/tate eius,quouſq; redeat in illam viſionem &c.

¶HAC AVTEM VISIONE SVPRADICTA

TANQVAM ARMIS DIRIGITVR AMOR DEI ET PROXIMI. ibi eni aīa videt eſſe dei, & quomodo oīs creatura habet ſuū ēe ab illo qui eſt ſummū eſſe: & videt quomo nihil ē qđ habeat eē niſi ab hoc ſummo eſſe. IN quā uiſionē aīa ducta trahit p ipſam viſionē mirā ſapientiā & ineffabilē ſciētiā: & maturā grauitatē & trahit ab illa viſione notitiam veram, quomodo quicquid eſt ab illo ſummo eſt optimū, nec poteſt ꝯtradicere: quia in ueritate videt ꝙ oīa que ſunt ab ipſo, ſunt optime facta. SED male eſt factū quādo nos deſtruimus q̄ facta ſunt optime ab illo ſummo eſſe. HEC autem uiſio iſtius ſummi eſſe excitat vnū amorē ſibi cor/reſpōdentē & iſtud ſummū eſſe incitat nos amare oē qđ habet eſſe ab ipſo: qualia ſunt oīa bona: & benefacta: & docet nos amare oēm creaturā ratio nalē & irrationalē amore ſummi eſſe: & oē docet nos amare: & īcitat oē qđ habet eſſe ab ipſo: & qđ ipſe amat & vult eſſe. ET docet nos amare maxi/me creaturas rationales, potiſſime illas quas vide/mus eſſe amatas & dilectas ab ipſo ſūmo eē. Sicut eni aīa videt ipm ſummū eſſe īclinatū p amorē in creaturas ſic ipſa in eaſdē inclinat. SIGNVM aūt manifeſtū illoꝝ q ſunt in amicitia iſtius ſūmi eſſe, eſt ꝙ ſunt ueraces ſequaces vnigeniti iſtius ſummi eſſe: & ſunt ſemp intenti oculis mētis ſue ad amā/dū & ſequēdum & trāſformādū ſe totos & totali/ter in uolūtate amati.ſ. vnigeniti iſtius ſūmi eſſe. AMOR autē creatus & excitat' a uiſione iſtius ſū/mi eſſe, nouit & ſcit amare iſtud ſummū eē: nouit

et ſcit amare creaturas ſecũdũ eaꝶ ꝯuenientias,& plus & minus ſecũdũ inclinationẽ iſtius ſummi eẽ et in nullo poteſt trãſire terminũ eius,& ideo omnia que ſũt amoris ſunt oĩno ſuſpecta,quouſqꝫ hic amor fuerit aĩe datus a deo. POST QVAM enĩ aĩa habet viſionẽ iſtius eſſe dei,et amorẽ illi reſpõdẽtẽ & ſufficiẽtẽ iſti eſſe:tũc remanet ſolidata, ita ꝙ q̃uis ueniãt alie viſiones & eleuatiões nõ mutãt eã.ET NON SOLVM QVI HABVIT HANC INEFFABILEM VISIONEM DEI,ſed q haberet bene ſtrictũ pẽſare iſtius eſſe dei,poteſt ſufficere,et eſt ſufficiens ad expellẽdã oẽm malitiã oĩs alterius amoris,et bene põt reſiſtere ad gladium oĩs amoris illiciti.NON SOLVM AVTEM ĩ p̃dicta uiſione dat̃ amor creatus de quo dictũ eſt:ĩmo ipſa viſio ĩcreati eſſe dimittit in aĩa vnũ amorẽ increatũ,cui amori aĩa nihil põt op̃ari:qa aĩa eſt totaliter abſorta ab ipſa viſione,ſed ipſe amor ĩcreatus operatur. ATTENDENDVM AVTEM ꝙ quando hec viſio data fuit aĩe,aĩa op̃abat̃:& tota ſe deſiderabat quomodo melius ipſi ſũmo eẽ poſſet vniri.poſtea aũt ipſe amor ĩcreatus op̃abatur in aĩa:& ĩſpirabat ſibi quomodo recederet ab oĩ creatura:vt aĩa poſſet ſibi melius vniri:vnde ipſe amor ĩcreatus op̃ationes amoris op̃atur.p̃ricipiũ aũt huius amoris in op̃atione ſua eſt illuminare, & nouũ deſideriũ dare.eſt enim amor fortis nouus:ad quẽ amorẽ nouum aĩa nihil op̃atur. ipſe enim amor ĩcreatus op̃atur oẽ bonũ: qđ per nos fit,& per nos,nos op̃amur oẽ malũ,bonũ aũt nõ

ex nobis ſed ab illo icreato amore. ET iſta eſt ve ra humilitas & annihilatio videre in veritate ꝙ nos nõ ſumus opatores alicuius boni:& q ſic ſentit, habet ſpũm veritatis. AMOR autẽ dei nunꝗ ſtat ocioſus, nã viã crucis cogit ſeq corporaliter, & iſtud eſt ſignũ opationis veri amoris, ſuggerere & apportare aĩe crucẽ.i.lõgam penitẽtiã quantũ viuit, & magnã & durã quãtũ cõmode poteſt. HIC verus amor non apportat riſum in ore, nec in comedere nec in bibere iordinatᷓ:nec affert aliquã alacritatẽ vanã, nec dicit nõ teneor alicui legi:ſed ſemp legi ſe ſubiicit, imo vbi nõ eſt lex, ipſa ſibi facit legẽ. ET cũ amor opatus fuerit opationes crucis & penitẽtie viue & lõge & ardue quantũ viuit & quãtũ poteſt:tũc videbit in veritate ſe inutilẽ, & in veritate niſi malum opantem:ipſum aũt deũ cognoſcet totũ amorẽ & ſe totũ odium: & habita in veritate hac cognitione:de neceſſitate oportet ꝙ faciat penitẽtiã corporalẽ. SIVE autẽ penitẽtiã ſit homo leuis ad portãdũ, ſiue difficilis, totũ opatur ipſe icreatus amor, diuerſimode tamẽ ꝓpter vtilitatẽ aĩe. NON igitur grauet vos opatio de penitẽtia, qa deus in vobis ipſe opatur: & ad ꝓuocãdum volũtatem vrãm ad ꝯſentiẽdũ deo in vobis eã opanti. Verus magiſter venit ꝓ vobis ad faciẽdũ penitẽtiã:& ad dãdũ exẽplũ eius vobis:toto enim tpe vite ſue in amariſſima penitẽtia vixit. ET qui ad viſionẽ increati & ad viſionẽ eſſe dei eleuantᷓ in cruce & in opibus virtuoſis, qetantᷓ: & cũ nouo amore infocato & ignito ad

magis

magis opandum,puocant.ILLI AVTEM q non ſunt in hoc ſpiritu veritatis,faciũt ſibi idola de opibus uirtuoſis ſibi gloriã attribuẽtes:& primũ idolum faciũt ſibi de lumine & ſciẽtia & diſcretione ſibi datis qđ flendum eſt. nõ enim totũ bonum, qđ eſt in vobis opatur amor increatus:q nõ extiguatur in ſe in eternum,cui eſt honor in ſecula, amẽ. VIA AVTEM ad hũc amorem eſt per ꝯtinuã & aſſiduam, & deuotam & ardẽtem orationem,& lectionem libri vite: de qua ſatis dictum eſt ſupra:per quam dat & accipitur cognitio dei que oĩo neceſſaria eſt ad habendũ eius amorem, vt ſupra bene deductum eſt. O CARISSIMI HORTOR vt diligamus deũ & transformemur totaliter in ipſum.Iſte enim deus homo,deus increatus,deus ĩcarnatus,totus eſt amor & ideo totus diligit,& totaliter vult diligi,vnde vult filios ſuos eſſe totos trãsformatos in ſe p amorem. Voco aũt filios ſpirituales per amorem dilectos, illos qui viuũt in gratia,& charitate in ipſo deo bono pfecto cum perfectione amoris transformati.oẽs enim ſumus dei filii per creationẽ:ſed filii ſui ſpirituales electi ſunt illi in qbus ipſe deus amor,poſuit ſuum amorem,& in qbus delectatur ,ppter ſuã ſimilitudinẽ,quam ĩuenit in ipſis,quã ſimilitudinẽ in animam cuiuſcũq; filii dei ponit & facit & format ſolum gr̃a dei & perfectus amor diuinus,perfectum dico qui iam vitam & mores trãsformauit in ſimilitudinem vite Chriſti paupis deſpecti in hoc mũdo & doloroſi. ITAQVE deus no

bilis per naturam vult totum cor filii ſui & non partem, & vult ipſum ſine medio & ſine ſocieta-te & impedimento quocũq; contrario. SED ipſe eſt ita curialis erga aiam ꝙ ſi aïa, dat ſibi totũ cor, totum libẽter accipit, ſi partem, partem accipit, licet pfectus amor naturaliter totũ velit et nõ ſolũ partẽ. SCIMVS ENIM ꝙ ſpõſus diligẽs ſpõſam ſuã nõ põt in ea ſuſtinere, ſiue in ſecreto, ſiue i manifeſto ſocietatẽ aliquã. Similiter nec deus. SED SCIO ꝙ dei fili⁹, ſi qlibet hõ cognoſceret & guſtaret iſtũ amorẽ diuinũ, deũ humanatũ paſſionatũ q eſt ſummũ bonũ, daret ſe totũ ſibi, & auferret ſe ſibi nõ ſolũ ab aliis creaturis, & totus diligeret: & toto corde, iſtũ deũ amoroſu3, & trãſformaret ſe ipm totũ in ipm deũ humanatũ ſũmũ amorẽ. SI igitur aïa vult venire ad iſtã pfectionẽ pfecti amoris, q dat ſe totũ & ſeruit deo nõ intuitu premii qđ hic expectet a deo recipere, nec ẽt i futuro: ſed dat ſe deo & ſeruit deo pp ſeipum: q totus eſt ẽentiali-ter bon⁹: & totũ pp ſe & p ſe bonũ, dignũ ẽ diligi pp ſeipm: debet aia itrare i viã rectã & p ipam ãbulare pedibus amoris puri, recti, feruẽtis, & ordiati. PRIMVS autẽ gradus ſiue paſſus quẽ debet facere aïa, que itrat iſtã viã rectã, & que deſiderat accedere ad deũ, eſt ꝙ cognoſcat deũ in veritate, nõ ſolũ exterius quaſi p colorẽ ſcripture, ſicut dictũ ẽ ſupra. Quẽadmodũ eni cognoſcimus, ita & amamus, ſi parꝫ, ſi obſcure, ſi ſupficialiter, ſi pfunctorie ipm cogitamus & cõſideramus & cognoſcimus & ſimiliter cõſequenter parũ amamus. De iis autẽ

qualiter & quomodo fieri debeat, iã ſatis dictũ eſt. SVNT autẽ tres ꝓprietates amãtium neceſſe ad ſciẽdũ, et ẽt aliq figura amoris vt qlibet cognoſcere poſſit, ſi ẽ vere amans. PRIMA ꝓprietas eſt vere eſſe trãsformatum in volũtatẽ amati, volũtas aũt videt mihi ꝙ ſit vita, quã oñdit nobis p ſemet ipm: oſtẽdit autẽ nobis pauptatẽ, dolorẽ deſpectũ & obediẽtiã verã, que oĩa de facto oportet: et cũ aĩa eſt viriliter exercitata in iſtis, nullũ vitiũ, nulla tẽtatio poterit in eã itrare. SECVNDA ꝓprietas eſt eſſe trãsformatũ in ꝓprietates amati. Proprietates autem amati nolo vobis nunc dicere niſi tres. PRIMA eſt amor diligere. ſ. oẽs creaturas ſcđm ſi ꝯuenientias earũ. SECVNDA eſt eſſe vere humilẽ et benignũ. TERTIA eſt quã deus dat legitimis filiis ſuis. ſ. imutabilitas. Nã quãto aĩa eſt ꝓximior deo minores et pauciores mutabilitates in ſe hẽt: et ideo nõs verecundamur quãdo aliqua viliś res nos mouet: & in hoc nos cognoſcimus noſtrã magnã miſeriã. TERTIA PROPRIETAS EST eſſe trãsformatũ totaliter in deũ: et tunc eſt extra oẽs tentationes: quia nõ in ſe ſed in illo eſt: et ideo qdo reuertimur ad noſtrã miſeriã, caueamus nos ab oĩbus creaturis et a nobis ipſis: et rogo vos vt ſitis veſtri, et nolite uos dare alicui creature, nec preſtare ex toto. Sed date uos totos illi qui dicit, diliges dñm deum tuũ ex toto corde tuo et ex tota mente, et ex tota aĩa, et ex oĩbus viribus tuis. SIGNA autẽ amoris ſũt hec. PRIMVM SIGNVM ueri amoris eſt ꝙ amãs ſubmittat uolũtatẽ ſuã vo

luntati amati. SECVNDVM EST ꝙ facit relin quere omnē aliā amicitiā que huic poſſet eſſe cō/ traria: etiā facit dimittere pr̄em et mr̄em ſororem fratrē et omnē aliā affectionē cōtrariā voluntati amati. TERTIVM EST ꝙ nihil occultum po teſt eſſe in vno qđ alteri non reuelet: et hec tertia operatio ſecundū iudiciū meū eſt ſumma: et ꝯple mentū omniū alioꝝ ſignoꝝ et operationū amo/ ris. QVARTVM EST ꝙ amās ſtudeat aſſimila ri amato, vt ſi amatus eſt pauper, ꝙ amās ſtudeat de pauperari, ſi vilificatus, ꝙ ſtudeat vilificari: ſi doloroſus, ꝙ ſtudeat de dolore habere participa/ tionē: vt ſit ſimilis vtriuſ q̄ cōditio. Non enim vi deē mihi ꝙ amor pfectus poſſit fundari īter diuitē et pauperē honorabilē et vilē, doloroſū et delitio ſū valde enī diſtāt he ꝯditiōes: et inter tales nō pōt eſſe amor perfectus: quia vnus cōditionē alterius nō participat. Amor autē eſſet virtus nō ſolū aſſi/ milatiua, ſed vnitiua, que ferē ſemp in ſuū ſimile nō indiforme. AMOR AVTEM eternꝰ chriſtus ieſus oīa iſta ſigna habuit, quia ſubmiſit volūtatē ſuā homini: factus obediēs vſq̄ ad mortē īterficiē tibus ipſum. cū tamen ſolo nutu poſſet reſiſtere ſi uoluiſſet. ITERVM fecit ip̄m relinquere omnē aliā amicitiā parentū matris et aliorū: imo et ſue carnis ꝑpter amorē hoīum morti ſe tradēs et eos in cruce derelīquēs. ITERVM ſecreta ſua nobis reuelauit vt ipſemet dixit: iā nō dicā vos ſuos &c. ITERVM ſimilē homini ſe facere voluit imo ve rā humanitatē eius aſſumpſit: et mortalitatē. factꝰ

hoi ſimilis per oia,pterq̃ in culpa. ERGO et nos oia hec facere debemus pp ipm:alias amor ex pte nra claudicat:et tato et ta viſceroſo amatori faci/ mus iniuria manifeſta.IGITVR faciam' nos ei p oia ſimiles:q nris miſeriis p oia ſimile ſe fecit peni tentia.ſ.faciendo in paupertate deſpectu et dolore et cordis contritione : in qbus ſemu vixit ipe . SI ENIM unus ſolus faceret penitentias oes quas oes homines de mundo faciunt:no eſſet ſufficiens ad recompeſandu minori gutte ſudoris:qua chriſtus p nobis effudit . no eſſet ſufficiens ad pmerendu minus gaudiu paradiſi qd' nobis pmittit:nec ad ſatisfaciendu p minori peccato a nobis ppetra to mortali:nec ad ſatisfaciendu deo pro nra crea/ tione.Vnde qſq; deberet conari ad faciendu peni tetia in occulto:quato plus pot:& deſiderare qd' no poteſt:& etia facere in publico dumodo in in tetione nolit videri,qa dimittere bonu videt eſſe tepiditas & puſillanimitas.Vnde nullo modo de/ bemus ppter hoc dimittere:in iis habemus exem plu noſtri magiſtri,q multa fecit,que nunq̃ fuerut ſcripta neq; ſcita,cu tame amore nri multa fecerit in publico,neq;ppter hoc qa videbat ab aliis hoc dimiſit.QVOD & ſi duru nobis videat penitetia facere:qd' tame mihi videt eſſe neceſſariu:tamen tribulationes nobis a deo imiſſas,placeat cu patie tia & gaudio tollerare & facere de neceſſitate vir/ tute. QVI enim ſunt afflicti & tribulati iterius & exterius,no eſt dubiu,q eſt certu ſignu q ſunt dile cti ab amato. QVOD eni deus pr dilexit & elegit

& dedit ſuo cariſſimo vnigenito: hoc vnigenitus diligit & infligit & dat cariſſimis filiis ſuis ELEGIT aũt deus pater ſuo filio, pauptatẽ, deſpectũ. dolores, perſecutiones, afflictiones exterius: interius vero tediũ, pauorẽ, timorẽ, anguſtiã, agoniã & cetera, que ſuſtinuit dei fili' magiſter, inumerabilia, & tot & tãta, ꝙ nulla lingua poſſet exprimere, nec cor cogitare. STVDEAMVS igit ſuſtinere tribulationes tẽporales cũ patiẽtia, imo cũ gaudio: in eis enim ſignũ recipimus ꝙ ſumus dilecti & electi ab amato: & recipimus arrã ſue hereditatis. RESPICITE in doloribus vr̃is dolores iſtius dei hois deſolati: & erit remediũ omni veſtro dolori. TRIA enim facit iſta tribulatio ſanctiſſima, que non cognoſcimus. PRIMVM EST ꝙ facit nos ꝯuerti ad deũ: & ſi ꝯuerſi ſumus, facit nos magis conuerti & adherere. SECVNDVM eſt ꝙ facit nos creſcere: ſicut enim bona terra bene preparata adueniẽte aqua germinat & frutificat: ita adueniẽte tribulatione aĩa creſcit in virtutib'. TERTIVM EST ꝙ purificat & ꝯfortat, quietat & trãquillat. ISTA ENIM ſanctiſſima tribulatio multum ꝯuenit nobis, nec eas vitemus nec abhorreamus: qa ſecure & toto corde dico, ꝙ aduocati nobiles & teſtes veraces, qbus magis credetur in ꝯſpectu dei ſunt iſte tribulationes ſanctiſſime & precioſiſſime quaꝝ valor eſt nobis ignotus: eis enĩ emit regnum celoꝝ: paup tate enĩ & luctu, & dolore, & perſecutionibus obtinent gaudia ſempiterna. CREDO ENIM FIRMITER ꝙ nihil aliud tan

tũ facit ad bene viuẽdũ ſicut tribulatio hec: vnde & oibus tribulatis ego habeo vnam ſanctam inui/diam. SCIO ENIM filioli mei ꝙ nobilitas & valor, qui exit de tribulatione, non eſt nobis cogni/tus: qa ſi eẽt cognit⁹ eſſet de ea magna grapilia & rapina & qlibet rapet ab alio de quo tribulari poſ ſet. Lumen tribulatoꝝ & ſolatiũ cõfortet nos ſub onere, tribulationũ, cui ſit gloria ĩ ſecula ſeculoꝝ.

¶ TRIBVLATIONES AVTEM que ſunt in pauptate, deſpectu, & dolore, videnť mihi nobis multum vtiles & ꝯuenientes. huius ratio eſt: quia oportet ꝙ homo cognoſcat ſe & deũ. cognitio aũt dei ſupponit cognitionem ſui hoc modo, vt ſcilicet homo ꝯſideret & videat quem offendit: & ꝯſideret diligenter qui offendit: & ex hac cõſi/deratione dať gratia ſuper gratiã, lumen ſuper lu/men, viſio ſup viſionem: & ex iis ĩcipit venire ad cognitionẽ ampliorem dei, & quãto amplius cognoſcit, amplius diligit, & quãto plus diligit, tanto fortius operať: et iſta opatio eſt ſignum amo/ris & mẽſura: qa in hoc cognoſciť ſi amor eſt pu/rus, & verus et rectus, ſi diligit et opatur efficaci/ter, & tollerat qđ dilexit et opatus eſt ille, quẽ dili/git: xp̃s aũt, quem diligit operatus eſt et tollerauit cum gaudio tria p̃dicta q̃diu vixit: qui ergo ip̃m diligit, debet illa diligere & opari: quanto igiť ip ſe ſapiẽtiſſimus ſibi hec elegit, tãto vobis etiã conuenientiora eſſe mõſtrauit. HEC SVNT DVL/CISSIMA DEI DONA: QVE QVICVN/QVE OPTIME POTERIT OBTINERE:

SCIAT SE PERFECTE COMPLETVM ET PERFECTVM ET CONSVMATVM IN DEO DVLCISSIMO IESV CHRISTO: ET ESSE PERFECTVM IPSVM DVLCISSIMVM IESVM CHRISTVM IN EO PER TRANSFORMATIONEM: & quanto magis in iis perfectus erit: tāto magis eſſe trāſformatum ieſu chriſti erit in eo. PRIMVM EST amor paupertatis, quo anima expoliat ſe ab amore oīs creature: ita ꝙ nullius poſſeſſionē vult habere: niſi dñi nr̄i ieſu xp̄i: nec ſperat in adiutorio alicuius creature in hac vita: et hoc nō ſolū diligat corde: ſed oſtendat per opus. SECVNDVM EST ꝙ deſideret deſpici et vilipēdi, et opprobriari ab omni creatura: et velit ꝙ oīs creatura credat ipſam eſſe opprobrio dignā: ita ꝙ nullus cōpatiatur ſibi: nec velit vniri in corde alicuius creature, niſi ſolius dei: nec ab aliquo alio aliquid reputari quocunqꝫ modo. TERTIVM EST ꝙ deſideret dolorari et puniri et impleri et ſuperinfundi oībus doloribus cordis et corporis dulciſſimi domini noſtri ieſu Chriſti: et dulciſſime matris eius: et deſideret ꝙ oīs creatura faciat ſibi iſtas dolores ſine intermiſſione: et ſi nō poteſt iſta tria velle: ſciat ꝙ multum eſt lōge a xp̄i benedicta ſimilitudine: quia iſta tria aſſociauerunt eū in omni loco: et in omni tēpore: et in omni ſuo actu: Similiter et ſuam mr̄eꝫ ſcilicet pauptas dolor et deſpectus et omnia in ſūmo. QVARTVM EST ꝙ quecūqꝫ perſona ſe eſſe indignā putet tāto bono et nullo modo poſ

ſe iſta habere a ſe:et quanto plus de iſtis abūdaue/
rit,tāto ſibi videať ꝙ minus habeat:qa de re ama
ta qui multum ſe credit habere,ꝑdit amatum. Vn
de nunꝗ ſentiat ſe ad hoc ꝑueniſſe:ſed ſemper vi/
deatur ſibi ꝙ incipiat de nouo: et ꝙ adhuc nihil
fecerit:et ꝙ nō habuerit aliquid de iſtis. QVIN/
TVM EST ꝙ continue nitať cogitare,quomo/
do iſta fuerūt in domino Ieſu chriſto,et cōtinue
ſaporoſa oratione clamet ad deum quia iſta ſua
veſtiméta et iſtā ſocietatem mittat in cor ſuum,
nihil aliud petendo:et in perfecta transformatio/
ne oium iſtoꝝ ſit ſibi omne gaudiū in hac vita:
et nitatur aſcēdere ad cogitādum quomodo cor
dulciſſimi ieſu,iſtis plenum fuit:& ſuperplenum,
& in infinitū pluſꝗ ipſe oſtēderit in corpore. SE/
XTVM EST ꝙ fugiat tanꝗ ſūmam peſtilētiam,
omne illud,qđ impedit eam ab iſtis,ſiue ſit perſo
na carnalis,ſiue ſpiritualis:& omne illud,qđ in re
bus huius mūdi ſibi apparet diſſimile,vel ꝯtrariū,
iſtis horreat,& deſpeciat,& fugiat ſicut ſerpentē.
SEPTIMVM EST ꝙ ſuꝑ nullam creaturam fe/
rat iudiciū,nec ſe impediat de iudicando alios,ſi/
cut dicit euāgelium,imo reputet ſe viliorem om
nibus quātūcunqꝫ malis:& indignū omni gratia
dei. SCIAT ꝙ quicūq; iſta nitētur habere in hac
vita & in preſenti pugna,deum plene habebūt in
patria,imo anima per trāsformationem fit tota
deus:cui in hac vita deus dat de ſua trāsformatio/
ne,ꝙ veſtra ſit trāsformata in ſuos deſpectus, pe/
nurias:& dolores.nō eni debet aia appetere in iſta

vita ꝯſolationes, etiã ſpũales, niſi forte ꝓpter ſuam ĩfirmitatẽ refocillãdam. Sed ſolũ appetere pfectã xpi crucifixionẽ doloroſam, pauperẽ et deſpectã.
¶DE SACRAMENTO AVTEM AMORIS ET GRATIE: PROPTER QVOD ET EVCHARISTIA DICITVR ET VOCATVR: nũc aliqd poſt ꝑdicta eſt dicẽdum. Ipm enim habet efficere in nobis: & orõnẽ deuotã & virtutẽ eius ĩpetramus efficaciter. Similiter dat humilitatẽ cordis ꝓfundã, & totius charitatis & veri amoris ꝓmotiuũ & collatiuũ eſt. NON ENIM DVBITO ſed ſum certa ꝙ quecũq; aia videret & cõtemplaret in iſto ſancto ſacramẽto, nõ poſſet eſſe ita ſicca de amore, qn de ipſo nõ eſſet ſtatim tota infuſa, perpendẽdo quomodo in hoc ſacramẽto fuit amata. VIDETVR AVTEM MIHI ꝙ veritas iſtius ſacramenti & hoc ſacroſanctum miſterium ab illis qui iſtud ſacrificium volunt celebrare & recipere cũ magna diligentia ſit ꝯſiderandum. & nõ debet anima in hac cõſideratione trãſire velociter: ſed neq; curſorie: ſed magis diligenter, & põdere ibi ſtet & demoret: q̈uis aũt inexplicabilia ſint, que de hoc ſacramẽto ſanctiſſimo dici poſſunt: videt mihi ꝙ ad ſeptem conſiderationes reduci poſſunt: que vidẽde ſunt & cõſiderande ſingillatim. PRIMO ENIM iſtud ſacroſanctum miſterium eſt nouum et ſũme mirabile, & noſtram rationẽ exceſſiuum. Iſtud enim miſteriũ q̈uis antiquitus fuerit figuratum, vt apparet in ſacra ſcriptura: Antiquum quidem eſt quantum ad

figurā:ſed nouum quātum ad exhibitionē & veri tatē ipſius ſacramenti:in quo creatura recipit magnam nouitatē:quia bene ſcimus & per fidem tenemus ſine aliqua dubitatione ꝙ ille panis&illud vinū per diuinā potentiam infinitam ad illa ſanctiſſima verba ordinata,que dixit xp̄s ordinator, deus humanatus:& que debet dicere & dicit ſacerdos eius miniſter,ſubſtātialiter fit Chriſtus, ita ꝙ illa ſubſtātia panis & vini tranſubſtantiātur, & fit corpus Chriſti & Xp̄s deus & homo in illo miſterio ꝯſecrato,remanēte colore,ſapore,& virtute; & forma,& modo, & tota q̄litate ipſius panis & vini nō in xp̄o:ſed per diuinā potentiā ſupra eoꝝ ꝓpriam naturā in ſeipſis:hic eni color eſt in ſeipſo:et ſapor i ſeipſo:& forma in ſeipſa,& q̄litas in ſe ipſa. VNDE grādis eſt iſta nouitas in veritate,quā facit diuina ſapiētia ſua ſūma charitate,& infinita poteſtate,& ſūma bonitate quam facit creator in ſua creatura,ꝑter alias multas & ſpeciales nouitates,quas ipſum corpus & ſanguis Chriſti in amicis & electis ſuis facit. NVLLVS autē miret̄ de iis nec aliis que fiunt in hoc ſacramento ſi penſemus potētiam faciētis,nec miret̄ quis,q̄uo poteſt eſſe in tot altaribus ſimul & vltra mare & citra mare & ita ibi ſicut hic,& hic.Nam ipſe dicit ego ſum incōprehenſibilis vobis:& ego deus feci hoc ſine vobis:& operor ſine vobis:& nō eſt mihi aliquid ipoſſibile:& ego ſum ille qui feci vos tales ꝙ nūc ꝓpter bonum veſtrū nō poſſetis intelligere; quia ſi voluiſſem potuiſſem vos facere potētes ad itel

ligēdū ſed hoc feci vt mereremini p fidē veſtrā q̄ meritū nō hēret, ſi hoc clare quomō fit videretis. Credite igit̄ nihil dubitātes. SECVNDO ENIM iſtud ſacramētum eſt ſūme amabile, & ad amorē inflamatiuū. illud enim qd' mouit ordinatorem iſtius ſacramēti ſanctiſſimi, nō fuit minor alicuius rei, nec vtilitas, quam ex hoc ipſe ſortiret̄: nec ſcio qd' nomen īponam ei, niſi amorem ſine mēſura. ꝓpter enī ineffabilem amorē quē habebat nobis, iſtud ſacramētū inſtituit. qa enī erat totus euiſcera tus amore in nobis, iō ſe totū ibi poſuit, ſe totū di/miſit: & ꝑ ſemp. ſ. vſq; ad ꝯſumationē ſeculi. Non enī hoc ſolū fecit ꝓpter memoriā ſue mortis, que eſt nr̄a ſalus: ſed etiā hoc fecit ad hoc vt remane/ret totus nobis & ſemꝑ: & qcūq; vult ītrare iſtud ꝓfundū, oportet ꝙ habeat bonos oculos. Sciens enī corporaliter in cena ſua ſe cito eſſe ſeparandū. Euictus amore q ſemp amātē et amatū habet ꝯiū/gere, iſtud ſacramētū īſtituit: vt ſemp poſſet cor/poraliter nobis eſſe iūctus. O amor inextiguibi/lis, amor ardētiſſimus. veraciter eſt et fuit iſte quē nobis habebat, ꝙ quātūcunq; p̄ſentia mortis eſſet ſibi p̄ſens, et p̄ſentiebat ſtatim dolores horribiles affuturos, eiſdē peccatoribus ſe perſequentibus ſe dare voluit, vt ſaltē nobiſcū, in hoc ſacramento poſſet eſſe ſemp, cuius delitie ſunt eſſe cū filiis ho/minū. ET QVE ANIMA eſt ita crudeliſſima q̄ ꝯſiderādo iſtū amorem, ſi bene et ꝓfunde ꝯſidera ret, nō moueret̄ ad reamādum tātū amatorē: qui nec in vita nec in morte nr̄i obliuiſci voluit: ſed

ſe totũ ac tãtum dare voluit, vt p amorem nobis eſſet ſemp vnitus. Veraciter nõ eſt aĩa ſi bene penſaret hũc amorẽ, qn ſe totã trãſformaret in amorem, ſe totã ſibi ↄferẽdo. TERTIO ENIM iſtud ſacramentũ eſt ſũme cõpaſſibile et ad cõpaſſionẽ et dolorem ſũme ꝓuocatiuũ: dolorẽ enim mortalem et ĩeffabilẽ habuit. CVM ENIM ISTVD ſacramẽtũ ordinabat: erat in puncto ſeparationis a ſuis chariſſimis diſcipulis: et a virgine amãtiſſima ſua matre et ſciebat et videbat in ſui p̃ſentia oẽs q eũ dereliquere debebãt. videbat ſuũ ꝓditorem et aliũ negatorẽ: qbus corpus ſuũ et ſeip̃m tradebat: et de ꝓximo iminebãt dolores acutiſſimi: in quibus debebat eſſe derelictus. p̃ſentiebat mortẽ horrendã, verbera, ↄtumelias, crucẽ, clauos: et cetera ſibi patari: rõne quoꝶ ſtatim poſt cenã in orõne ſudauit vſqꝫ ad guttas ſanguinis, non modici, ſed decurrẽtis in terrã: et tñ nõ dimiſit qn iſtitueret & ſe nobis daret: qnimo iſtud ſacramẽtũ, nihil aliud videt́ eſſe ita ꝓpriũ, q̃ quoddam memoriale illius acerbiſſime paſſionis: et effuſionis ſui ſanguinis ꝓ nobis miſeris: ideo et xp̃s ait: quotieſcunqꝫ hoc facitis: facite hoc in meã cõmemorationẽ: et q̃ aĩa poſſet videre iſtos dolores: qn trãſformet́ in dolorem: certe nulla, niſi que ↄmemorationẽ nõ agit ex corde illius acerbiſſime paſſiõis. QVARTO ENIM iſtud ſacramentũ eſt ſũme dignũ et venerabile: et ad reuerẽtiã ſũme humiliatiuũ. ORDINATOR ENIM iſtius ſancti ſacrificii eſt hõ deus: deus ſũmus et ĩcreatus. Aĩa enim ↄſiderãdo hoc ſa

cramentũ, debet pẽſare nõ ſolũ ordinatorẽ: ſed id qđ in ſacramẽto ꝯtinet. Cõtinet enim ibi deus increatus, iuiſibilis, omnipotens, oĩa ſciens, iuſtus ſũme: et miſericors, creator celi et terre, viſibiliũ, et iuiſibiliũ. & hoc eſt maius qđ ibi occurrit ad cogitãdum. POSTEA occurrit alia res minor: quã in hoc ſacramẽto inuenit ꝯiũctã cũ illa re maiori: qa iuenit ibi deũ hũanatũ .i. diuinitatẽ et humanitatẽ in vna pſona ꝯiunctas & vnitas, et qñq; i hac vita pſenti aĩa recipit maius delectamentũ in iſto minori q̃ in illo maiori: qa aĩa eſt magis capax et magis ꝯformis iſti minori qđ videt in iſto deo incarnato qa ipſa aĩa eſt creatura que eſt vita carnis ſue et oĩum mẽbroꝝ corporis ſui: vnde delectat in hac vita in icreato deo, quẽ ibi videt humanatũ & xp̃um creatorẽ & creaturã, & deitatẽ & aĩam cũ carne, & ſanguine, & cũ oĩbus mẽbris ſui ſancti corporis. Videt enim ibi aĩa vnionẽ tãtaꝝ reꝝ ibi ꝯtentaꝝ: et de minori .ſ. de humanitate fert ad diuinitatẽ et ecõuerſo. Videt igit aĩa ſi bene ꝯſideret primo diuinitatẽ ieffabilẽ, i qua ſunt oẽs theſauri ſapiẽtie et ſciẽtie et diuitiaꝝ imarceſſibiliũ. Videt ibi in illa diuinitate delitias, que ſole ſaciãt mentẽ noſtrã, & alia multa ineffabilia. Videt ibi ptioſiſſimã aĩam, & ſanctiſſimã oblationẽ imaculatã cũ oĩbus virtutibus & donis ſpiritus ſancti. Videt ibi corpus ptiũ ptioſiſſimũ noſtre redẽptiõis. Videt ibi ſãguinẽ quo redẽpti & viuificati ſumus, & alia ineffabilia. Que qdẽ oĩa hec ſũme debẽt puocare nos ad reuerẽtiã exhibẽdã. Nã ibi veraciter eſt &

ꝯtinet ille, quē adorāt cūcte celi dn̄ationes:timēt oēs ſpiritus celeſtes:& tremunt oēs celi fortiſſime poteſtates.O ſi videremus ſicut ipſi,in quāta reuerētia & humilitate iſtud ſacramētū tractaremus & reciperemus.Que eni ſuperba aīa ē,q̄ ſi hec bn̄ cōſideraret,nō i ꝯſpectu hui⁹ ſacramēti corde & corpore nō humiliaret:QVINTO ENIM iſtud ſacramētū eſt ſumme vtile & oīum altū ſacramētū et ſpirituale & ad celeſtia eleuatiuū.Hoc eni ſacramētū ordinauit ſancta trinitas vt.ſ.reſtringeret ad ſe rē quā diligit:vt.ſ.traheret aīam a ſe ad deū:& extra oēs res creatas,& cōiungeret ipām deo increato,& ſic vitā ſibi daret ſpiritualē & diuinā,& mortificaret a peccatis:& ordinauit ipm̄ ſācta trinitas et infinita bonitas: vt vniret & incorporaret nos ſibi,& ſe nobis,& vult vt recipiamus ipm̄,& vt recipiamur ab ipſo,& vt portemus ipm̄,vt ipe nos; nos fortificādo & cōfortādo. QVE ergo miſera aīa eſt,ſi bene ꝯſideraret,q̄ nō trahi debeat poſt tātū dn̄m,poſt tātā charitatē,que de celis venit, vt nos ad ſe trahat de terrenis:SEXTO ENIM iſtud ſacramētū eſt ſūme vtile & oīum bonoꝝ & graꝝ aīe collatiuū:nō eni venit ad nos i iſto ſacramēto deus icreatus cū tāta pfectione deitatis & humanitatis uacuus. Sed ꝓ certo dat ſe aīe ad recipiendū: dū tamē ſe ꝓbauerit:& nō ſit in volūtate peccādi, penaꝝ remiſſionē:robur ꝯtra tentationes, impugnatores noſtros reſtrīgit,& grām augmentat,& merita accumulat.Vnde & frequenter cū magna reuerētia eſt ſūmēdū. Verbū autē ſancti Auguſtini.

de euchariſtia ſuſpiciēda q̄do dicit, quotidie eu/
chariſtiam ſūmere, nec laudo, nec vitupero. Dico
ꝙ ſanctus Auguſtinus fuit ſanctus & ſapiens, & vi/
dens bonos cum malis in eccleſia dei miſtos, vt
nō impediret bonos nō vituperauit. Ad hoc aūt
vt nō daret ſecuritatem malis non laudauit. Alia
ſūt inumerabilia dona & bñficia que ꝯferunt no/
bis, ſi digne ipſum ſuſcipiamus: Nec eſt dicibile
quātam gratiam recipit anima, in vna ſola digna
ſuſceptione, dum tamē demerita anime non reſi/
ſtant. SEPTIMO ENIM iſtud ſacramentum eſt
ſūme laudabile, & oīum gratiaꝝ & laudū preco/
niis ſūme dignum, quicqd eſt boni, quicquid pul
chritudinis, quicquid ſanctitatis, totum eſt in hoc
ſacramento. eſt enim ſūmum bonum ipſum icrea
tum ſcilicet diuinitas: & ſūmum bonum creatum
ſcilicet Chriſti dei humanitas. Vnde laudare ip̄m
aſſidue debemus. ANGELI ENIM aſſidue lau/
dare non deſinunt dicentes. SANCTVS SAN/
CTVS SANCTVS & non ſolum Angeli: ſed &
ſancti & cuncti beati vident & ſentiunt illud & ſtāt
iuxta illud, & intus illud, ſtant enim intra hoc ſa/
crificium in illo deo bono infinito, qui facit illos
eſſe beatos. ibi enī habēt ſemp in p̄ſentia deū icrea
tū, ſūmū bonū, & deū humanatū et in hoc ſacra/
mēto admirabili poſitū. ET IN ISTO MISTE
RIO recipiūt nouā dulcedinē & gaudiū et faciūt
nouū tripudiū & preconiū. et credo ꝙ hoc ſit pp
cōueniētiā quā habēt: quia cōmunicāt cū capite
et mēbris in Chriſto capite deo et ſuis fidelibus vi
dent enim

dét enĩ & ſentiũt et cognoſcũt ꝙ xp̃s in altiſſimo hoc miſterio multũ letatur, & ibi oſtẽdit & manifeſtat ſuã bonitatẽ: et ibi habet ſingularẽ cõplacẽtiã ꝓ bono et in bono ſuoꝝ deuotoꝝ et amicoꝝ, quos per hoc ſacrificiũ ſibi cõiungit: et ideo delectant oẽs angeli et ſancti ĩ iſto miſterio cũ chriſto, et faciũt nouũ gaudiũ, & tripudiũ, et laudes, qa illud qđ placet chriſto. placet etiam eis, placet autẽ chriſto eſſe cũ hominibus in iſto ſacramẽto: imo eius delitie ſunt eſſe cũ filiis hominũ. Gaudẽt iteꝝ oẽs beati de eccleſia triumphãte ꝓ bono et vtilitate quã ꝓpter ip̃m recipiũt ſancte anime in militãti eccleſia. Vnde et gaudere debet tota eccleſia & laudare deũ de tãto bñficio et gratiis gr̃as et honorẽ exhibẽdo deo. QVILIBET IGITVR qñ debet accedere ad hoc ſanctũ ſacramẽtũ, debet ꝯſiderare ad quẽ vadit, & quomodo vadit, & quare vadit. quia vadit ad quoddã bonũ, qđ eſt oẽ bonũ, et cauſa oĩs boni et dator et factor et poſſeſſor oĩs boni. Vnde ipſũ eſt bonũ ſolũ ſine quo nõ eſt aliqđ bonũ. Quod bonũ ſufficit & implet oĩa et ſatiat oẽs ſanctos et ſpiritus beatos et oẽs iuſtos p gr̃am, et oẽs animas, & corpora illoꝝ beatoꝝ q regnãt in gloria. Vadit ad recipiẽdũ illud bonũ, deum .ſ. humanatũ, qđ eſt omne eſſe: et eſt ſup omne eſſe. O bonũ incõſideratũ, incognitũ, nõ amatum, ſed inuentũ ab illis, qui ſe totis, totũ te volũt. SI IGITVR homo cõſiderat & reſpicit morſellũ qđ corporaliter debet comedere, quare anima nõ reſpi

cit et nō recogitat anteq̄ recipiat tantum bonum
qđ'eternū eſt et ifinitum:et qđ'ſi indigne recipiať,
eſt mors anime et corporis ſempiterna. Si vero
digne,mortem fugat:& vitam eternam & beatā
adducit:& ſine ipſius ſuſceptione non eſt vita. ni-
ſi enim,ait Chriſtus,manducaueritis carnem &c.
DEBET IGITVR accedere ad tātum & tale bo-
num & ad talem mēſam cum magna reuerentia
& timore & tremore:& ſuper omnia cū magno
amore:& debet anima accedere tota lota & or-
nata:quia vadit ad illū,qui eſt bonum totius pul-
chritudinis & glorie:& qui eſt ſūma ſanctitas, fe-
licitas & beatitudo,& altitudo,& nobilitas,& dul
cedo,& totus amor,& dulcedo amoris ſine fine.
Et debet ire ad recipiēdum vt recipiať: debet ire
mundus,vt mūdetur,viuus vt viuificetur, iuſtus
vt iuſtificetur,iunctus,vt incorporetur cum ipſo
deo increato,& dulciter humanato: & ſit idem
cum eo per infinita ſecula ſeculorum amen.
¶ HOC EST VLTIMVM SCRIPTVM ET
VLTIMA LITTERA QVAM FECIT SAN-
CTISSIMA ANGELA DE FVLGINEO MA
TER NOSTRA ANTEQVAM INFIR-
MARETVR AD MORTEM,aſſerens tūc eſſe
vltimam literam. preſciuit enim ſuū felicem tran
ſitum longo tēpore ante, vnde & cum magno
affectu hec verba locuta eſt, & quaſi coegit ſcri-
ptorē ſcribere & dixit. O DEVS MEVS fac me
dignam,vt poſſim cognoſcere altiſſimum miſte

rium tuum, quod fecit ardentiſſima charitas tua: ideſt altiſſimum miſterium tue ſanctiſſime incarnationis, quam feciſti pro nobis, que incarnatio fuit principium noſtre ſalutis. ISTA autem ineffabilis incarnatio facit nobis duo. PRIMVM ꝙ implet nos amore. SECVNDVM EST ꝙ reddit nos certos de noſtra ſalute. O q̄ ieffabilis hec charitas ſupra iſtam, vere non eſt maior q̄ ꝙ deus meus omnium creator, fiat creatura vt me faceret deum. O AMOR euiſcerate, te ipſum exinaniuiſti & defeciſti, vt me faceres: formam viliſſimi ſerui recepiſti, vt mihi decorem, regium, & diuinum conferres: quando tamē formam meam receperas, te non ſic defeciſti vt a tua ſubſtantia aliqd minueres, nec a tua deitate detraheres. Sed abyſſus tue humillime īcarnationis facit me dicere & cōpellit in verba hec DIFFICILIA O tu incōprehenſibilis, factus es ꝓpter me cōprehēſibilis. O īcreatus factus es creatus. O īcogitabilis, factus es cogitabilis. O īpalpabilis, factus es potens palpari. O DOMINE fac me dignā videre ꝓfundū huius altiſſime charitatis, quā nobis ꝯmunicaſti, iſta īcarnatiōe ſanctiſſima. O FELIX CVLPA nō tamen ex te ſed ex dei pietate, que meruiſti nobis oſtendere occultiſſimum diuine charitatis profundum quod nobis erat abſconditum. O in veritate maiorem charitatem ego cogitare nō poſſum. O ALTISSIME fac me capacem ad intelligendum hanc altiſſimam & ineffabilem chari

tatem. O DOMINE vbi ſunt miſteria que pro nobis feciſti?fac nos domine capaces ad intelli/gendum ipſa. PRIMVM EST miſterium tue ſanctiſſime incarnationis. SECVNDVM EST ineffabile miſterium tue doctrine, exempli, peni/tentie, et afflictionis. TERTIVM EST mors acerbiſſima tollerata pro nobis. QVARTVM EST gloria tue reſurrectiōis. QVINTVM EST ſublimatio tue glorioſe Aſcenſionis. PRIMVM EST amor ineffabilis. O amor ſummus et trāſ/formatus. O amor ineffabilis nimis. BENEDI/ctus ſis domine quia facis me intelligere ꝙ incar/natus es. O q̄ glorioſum eſt iſtud ſcire et intelli/gere, ꝙ ego videam et intelligam ꝙ tu mihi es natus. Iſtud intelligere in veritate plenum eſt om ni delectamento et ſuauitate. O Admirabilis quomodo ſunt mirabilia miſteria tua que pro nobis feciſti. SECVNDVM quod pro nobis fe ciſti, reddit nos certos de modo viuēdi, nam na/tus et īcarnatus. ET vixit taliter ꝙ habeamus pre/ſentiam documenti a ieſu Chriſto nato de pau/pertate, dolore, et deſpectu: quia in ipſis natus eſt vixit et finiuit. TERTIVM miſteriū eſt ſue mor/tis, quia et ad hoc natus, vt eſſet redemptio no/ſtra, et moreretur pro nobis. QVINQVE au/tem ſunt conſideranda in iſta morte ieſu Chriſti. PRIMVM declaratio et operatio noſtre ſalutis. SECVNDVM EST noſtra fortificatio et victo/ria contra inimicos noſtros. TERTIVM EST

repletio et ſuperabundantia amoris diuini mani/feſtati per ipſam mortem. QVARTVM EST ꝙ nos repleuit vna altiſſima et euiſcerata et profun/da veritate. poſſumus enim per hoc cognoſcere, videre, et intelligere quomodo deus pater nobis oſtendit, et clarificauit et declarauit filium ſuum in iſta incarnatione ſanctiſſima. QVINTVM EST ꝙ per hoc poſſumus cognoſcere quomo/do filius dei manifeſtauit nobis patrem per obe/diētiam quā ſeruauit in tota vita ſua vſqꝫ ad mor/tem crucis et per ipſam obedientiam reſpondit deo patri pro toto humano genere. FAC me di/gnam o increate deus cognoſcere profundum amoris tui et abyſſum ardentiſſime tue charita/tis: fac me dignam intelligere ineffabilem charita tem, quam cōmunicaſti nobis, quando oſtendi/ſti nobis filium tuum ieſum Chriſtum in iſta in/carnatione: et quando iſte filius tuus manifeſta/uit te patrem nobis. O Admirabilis amor et iu/cundus, quia in te eſt omnis ſapor, et omnis ſua/uitas, et omne delectamentum: Et iſta eſt contē/platio que eleuat animam de mundo, et facit eā ſtare ſupra ſe: et eſt pacificata et tranquillata. QVARTVM miſterium eſt in reſurrectione, in qua duo ſunt conſideranda. PRIMVM EST ꝙ ſua reſurrectio dat nobis firmam ſpem de noſtra reſurrectione. SECVNDVM EST ꝙ facit nos co gnoſcere reſurrectionem ſpiritualem, quam deus facit per ſuam gratiam, quando de mortuo facit

viuum, de infirmo facit ſanum. O Altiſſimum, et innominabile, et incognitum, et ineffabile mi ſterium in quo adimpleſti perfectionem noſtrã: fac me domine dignam cognoſcere iſtud altiſſi/ mum miſterium. QVINTVM miſterium eſt a/ ſcẽſionis. O domine fac me dignam & eſſe capa cem cognoſcere altiſſimum miſterium aſcenſio/ nis tue, in quo expleta eſt tota ſalus noſtra. O IE ſu Chriſte tunc poſuiſti nos in poſſeſſionem pa tris tui et noſtri. ISTA quinq; miſteria ſunt ſcho la illoꝝ qui ſunt veri ſcholares: et ſchola verax vbi diſcantur iſta quinq; miſteria: et eſt ſchola conti/ nue orationis. FAC IGITVR me domine in/ telligere et cognoſcere ſupernam charitatem: qua creaſti me et redemiſti. O incomprehenſi/ bilis fac me capacem ad intelligendũ tuam ine/ ſtimabilem et ardẽtiſſimam charitatem: et illam euiſceratam dilectionem, qua elegiſti genus hu/ manum ab eterno ad obtinendum viſionem tu/ am: et tu altiſſime dignatus es velle videre no/ ſtram. FAC NOS Domine cognoſcere culpam noſtram vt effugiamus penas, quas minatus es ĩ/ gratis: et non te cognoſcentibus, nec ineffabilia miſteria et beneficia tua. POST ISTA LO/ CVTA EST DE SEPTEM DONIS, SIVE BENEFICIIS SPIRITVALIBVS nobis a di/ uina bonitate collatis et dixit. O Dulciſſime do/ mine fac me capacem ad intelligendum iſta ſe/ ptem dona que nobis dediſti iter multitudinem

aliorum donorum tuorum. PRIMVM donum eſt ineffabilis creatio. SECVNDVM EST admirabilis electio, qua dignatus es nos eligere ad gloriam tuam. TERTIVM EST donum ineſtimabile, quod nobis feciſti, quando tuum filium miſiſti vt nobis daret vitã. QVARTVM EST donum altiſſimum tue bonitatis quando dignatus es me facere ſenſibilem et rationalem et non beſtialem, neq; irrationalem. HEC admirabilis ratio quam in me poſuiſti facit in me tria. PRIMVM EST quia per ipſam cognoſco te admirabilem. SECVNDVM EST quia facit me cognoſcere peccata mea. TERTIVM EST quia per ipſam mediante gratia tua, reſiſto ſenſualitati me ad peccata inclinanti. O incomprehenſibilis quia nihil aliud eſt ſupra iſtud donum, quod nobis donaſti: formaſti nos domine ad formam tuam: et feciſti nos rationales, et induiſti nos tuo lumine et de tua ratione. QVINTVM donum eſt ſapientia. O Dñe fac me itelligere ardentiſſimam charitatem tuam, qua donaſti nobis iſtud donum ſcilicet ſapientiam. O in veritate iſtud donum omnium donorum, ſcilicet ſaporare te in veritate. SEXTVM Donum eſt intellectus. O Domine fac nos cognoſcere id donũ, quod dediſti nobis: ſcilicet intellectum vt poſſimus te deũ meum intelligere. SEPTIMVM Donum eſt amor. O ſũmum eſſe, fac me intelligere iſtud donum: quia omnes Angeli & omnes ſancti non ha

bent aliud videre:niſi videre te amatum,& ama/re te & contemplari. O Donum quod eſt ſuper omne donum,quia tu ipſe es,& es amor. O ſummum bonum dignatus es facere te amorem co/gnoſcere:& facis nos amare talem amorem: & ideo illi qui veniunt ante faciem tuam erunt re/munerati ſecundum amorem quem habuerunt: & nihil aliud eſt,quod ducat contemplatores ad contemplandum niſi verus amor. O admirabi/lis,tu mirabilia facis in filiis tuis. O ſupernum bonum. O incomprehenſibilis bonitas & charitas ardentiſſima. O diuina perſona,qa dignaſti nos ſubſtantiantificare in medio ſubſtantie tue. O iſtud mirabile ſupra omne admirabile quod facis in filiis tuis. O occultũ admirabile. NON EST intellectus humanus qui ad iſtam ſubſtantiam nõ deficiat. Sed cum gratia & lumine diuino ſenti/mus dictam ſubſtantiam. Et iſta eſt arra illorum qui ſunt veri ſolitarii:& omnes chori Ange/lorum ſunt hic occupati. Et in iſta oc/cupatione occupẽt ſe omnes illi qui ſunt veri contẽplatores, & poſtea erũt ſolitarii & a terra ſeparati: & iſtoꝝ cõ/uerſatio in celis eſt. deo gra/tias in ſecula ſe/culorum. Amen.

TESTAMENTVM ET VLTIMA
ADMONITIO SANCTE MA/
TRIS ANGELE: quam fecit filiis
ſuis dū eſſet morti ꝓpinqua ſic dicēs.
FILIOLI MEI QVE DICO VO
BIS NON DICO NISI SOLVM PROPTER
AMOREM DEI:& vt ꝑmiſi vobis ꝙ nō libēter
porto ſub terram aliquid qđ vobis poſſit ꝓdeſſe.
IN HOC AVTEM quod volo dicere nihil ha/
beo facere ex me, ſed totum eſt dei. Nam placuit
diuine bonitati dare mihi curam & ſolicitudinē
omnium filiorum ſuorum & filiarū ſuarum qui
ſunt in hoc mundo & vltra & citra mare: ego au
tem cuſtodiui eos vt potui & doloraui eos:& plu
res fuerunt dolores pro eis q̄ vos credatis. O DE/
VS MEVS modo reaſſigno eos tibi, & rogo
per ineffabilem tuam charitatem, vt cuſtodias
eos ab omni malo:& conſerues eos in omni bo/
no, in amore paupertatis, deſpectus, & doloris, &
in transformatione, & in imitatione tue vite &
prefectionis, quam nobis verbo & forma, & vita
viua oſtendere placuit tibi. O FILIOLI MEI
amantiſſimi exhortor hac exhortatione vltima,
vt ſtudeatis eſſe parui & vere humiles & manſue/
ti non ſolum opere exterius, immo etiam ex pro/
fundo corde: vt vere ſitis ſcholares, & vere diſci/
puli illius qui dixit. Diſcite a me, quia mitis ſum,
humilis corde. NEC curetis de potentia, hono/
ribus, neq; prelationibus o filioli mei, ſtudeatis eē

parui, vt Chriſtus exaltet vos in perfectione meri/
torum & ſue gratie. Sitis ita humiles, ꝙ tanquam
nihil vos exiſtere continue eſtimetis. MALEDI/
CTE SVNT ISTE SVFFICIENTIE QVE
TOLLVNT ANIMAS ſcilicet potentie, hono/
res & prelationes, fugite ab illis quoniam magna
deceptio & periculum eſt in illis: & maior dece/
ptio eſt in ſufficientiis ſpiritualibus q̄ in corporali
bus vel tēporalibus, ſcilicet in ſcire loqui de deo,
in intelligere ſcripturas: facere magnas peniten/
tias, habere cor quaſi occupatum in rebus ſpiritua
libus. Multoties enim iſti tales in errorē cadunt:
& difficilius corrigūtur, q̄ qui habēt temporales
ſufficiētias. IGITVR eſtimetis vos eſſe nihil. O
nihil incognitum. O nihil cognitum. IN VE/
RITATE anima non poteſt habere meliorem
viſionem neqꝫ ſcientiam, q̄ videre ſuum nihil &
ſtare in ſuo carcere. O FILIOLI MEI STV/
DEATIS HABERE charitatem, ſine qua nō eſt
ſalus, neqꝫ meritum. Ecce enim deus dicit omnia
mea tua ſunt. O quis eſt qui mereatur hoc ꝙ om
nia bona dei ſint ſua? IN veritate non eſt aliud
quod mereatur niſi charitas. O Filioli mei & pa/
tres & fratres ſtudete vos diligere inuicem: et ha/
bere iſtam charitatem et mutuam dilectionem:
hac enim meretur anima hereditare bona diui/
na et exhortor vt non ſolum habere velitis iſtam
charitatem inter vos, immo etiam ad omnes
gentes. DICO enim vobis ꝙ plus recepit anima

mea dē deo quando ploraui et doloraui pecca/
ta proximi q̄ mea.Et mundus truffat de hoc qđ
dico,ꝙ homo poſſit plorare peccata proximi ſi/
cut ſua: vel pluſquā ſua,quia videtur eſſe contra
naturam . Sed charitas,que hoc facit,non eſt de
hoc mundo. O FILIOLI MEI ſtudeatis habe/
re iſtam charitatem,et neminem iudicetis,etiam
ſi videritis hominem peccare mortaliter:Non di
co ꝙ non diſpliceat vobis peccatum,et ꝙ nō de/
beatis abhorrere peccatum:Sed dico ꝙ non iudi
cetis peccantes neq̧ contēnatis:quia neſcitis iudi
cia dei.Nam multi apud homines videntur dā/
nati,qui apud deū ſunt ſaluati:et multi apud ho/
mines videntur ſaluati:qui apud deum iam ſunt
reprobati et damnati.et ſcirem vobis dicere ꝙ ali
qui ſunt,quos vos deſpexiſtis:de quibus habeo fir
mam ſpem ꝙ deus reducet eos ad manum ſuam.
EGO non facio aliud teſtamentum niſi ꝙ com/
mendo vobis iſtam mutuam dilectionem et pro
fundam humilitatem:et relinquo vobis totā he/
reditatem meam,que etiam Chriſti ieſu eſt ſcili/
cet paupertatem,dolorem,et deſpectū,vitam ve/
ſtram ieſu Chriſti:illi enim qui habebunt iſtā he/
reditatem ſcilicet vite Chriſti,erunt mei filii : filii
enim ſunt dei,et non eſt dubium ꝙ poſtea habe/
bunt hereditatem vite eterne.HIS IGITVR DI
CTIS poſuit manum ſuam ſuper caput ſingulo/
rum,et ait. BENEDICTI SITIS A DOMINO
ET A ME FILIOLI MEI VOS ET OMNES

ALII QVI HIC PRESENTES NON SVNT et ſicut ſignificatum eſt mihi et demonſtratum a domino, ita iſtam eternam benedictionem vobis cōcedo preſentibus et abſentibus: et ipſe Christus det eam vobis illa manu, que fuit in cruce clauata. amen.

EGITVR CIRCA FESTVM NATIVITATIS DOMINI QVO TEMPORE IPSA TRANSIVIT AD CHRISTVM. multo iacēs infirma dixit. Verbū caro factum eſt. et poſt magnā morā quaſi aliūde veniēs dixit. O omnis creatura deficit, & totus intellectus angelicus non ſufficit ad hoc cōprehendēdū. ET poſtea ſubiūxit. Anima mea lauata eſt & mundata in ſanguine chriſti qui erat ita recens & calidus, ſicut ſi ſtatim exiret de corpore crucifixi. Poſtea dixit. CHRISTVS filius dei me modo preſentauit p̄ri & dicta ſunt mihi iſta verba. O ſponſa et ſpecioſa. O Amata a me cum dilectiōe et in veritate, nolo ꝙ venias ad me cum iſtis doloribus. ſed cum iubilo et letitia inenarrabili. Sicut decet regem ducere ſponſam ſuam diu amatam cum regio veſtimēto: & demoſtrauit mihi veſtimentum quēadmodum demoſtrat ſponſus ſponſe ſue diu & multum amate. Sed hoc non erat de purpura, nec ſcarlato nec de ſendato, nec de ſamito, Sed erat quoddā lumen mirificū quo veſtitur anima. Et tunc oſtēdit mihi ipſum ſponſum verbū eternū: ita ꝙ modo intelligo quid eſt verbum: et q̄d eſt dicere ver

bum.hoc.ſ.verbũ quod voluit incarnari pro me et ipſum verbum tranſitum fecit per me:& totam me tetigit:& amplexatus eſt me & dixit mihi. Veni dilecta mea ſponſa amata cum vera dilectione. veni:qa oẽs ſancti expectãt te cum letitia. DIXIT ETIAM MIHI ego nõ committam angelis nec aliis ſanctis vt te deducãt. Sed ego perſonaliter veniam pro te,& aſſumam te ad me. tu enim mihi facta es conueniens & grata mee maieſtati. DVM IGITVR eſſet prope tranſitum.ſ.die precedẽti. dicebat frequẽter. PATER in manus tuas comẽdo aĩam et ſpiritum meum. ET ſemel poſt iſtud verbum dixit nobis preſentibus. Modo ad iſtud verbum,reſpõſio mihi facta eſt talis:quod impreſſum eſt cordi tuo in vita:impoſſibile eſt ꝙ nõ habeas in morte. ET tunc diximus:ergo vis recedere & relinquere nos.Et illa reſpondit tantum celaui vobis. ſed modo non celo uobis plus.dico uobis,ꝙ omnino debeo recedere. ET eodẽ die ceſſantibus doloribus cũctis quibus multis diebus ante per ſingula membra interius et exterius tormentata horribiliter fuerat et multipliciter afflicta,in tanta quiete corporis,et ſpiritus iucunditate iacebat:ꝙ iã videbatur de promiſſa ſibi letitia aliquid guſtare. TVNC VERO interrogauimus eam ſi ꝑdictus iubilus erat ſibi adhuc datus.et ipſa rñdit ꝙ iam inceperat iubilus ſupradictus,et in hac quiete corporis et ſpiritus iucunditate vſq; poſt completorium die ſabbati letiſſima iacẽs,multis fratri

bus circunſtantibus eam,& miſterioꝝ officia ex/
hibentibus,ipſo die.ſ.in octaua innocentium vlti
ma hora diei quaſi leuiter dormiens requieuit in
pace: et anima illa ſanctiſſima ſoluta a carne, in
abyſſum diuine infinitatis abſorta, innocentie et
immortalitatis ſtolam a Chriſto ſuo ſponſo
recepit regnatura cū Chriſto:quo nos
ipſe per virtutem crucis:et p me/
rita ſue virginis matris et per
intercesſionem huius
ſanctiſſime matris
noſtre An/
gele de
ducat
Amē.

TRANSIIT
autē Venera/
bilis ſponſa chri/
ſti Angela de Fulgi/
neo exhuius mūdi nau
fragio ad celi gaudia lon
go ſibi ante tēpore ꝓmiſſa.
Anno Dominice incarnationis.
M. CCC. IX. Pridie nonas Ianuarii
tempore domini Clementis pape Quinti.

LAVS DEO.

REGISTRVM.

a b c d e f g h i k l m n Oẽs ſunt q̃terni.

¶ Venetiis per Ioãnem Antonium, & Fratres de Sabio: Sumptu, & requiſitione Laurentii Lorii. M.D.XXI. Die.xiiii. Octobris.

I.
IO.

Legatori
di Ces
Via